

สถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์
Ramayana Institute of Southeast Asia

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาสถาปัตยกรรมหลัก)
ภาควิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2559

สถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์
Ramayana Institute of Southeast Asia

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาสถาปัตยกรรมหลัก)
ภาควิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2559-2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุญาตให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

(ผศ.พิเชฐ โสวิทยสกุล)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผศ. ไกรทอง โชติวุฒิพัฒนา

รศ. วรวรรณ โรจนไพฑูริย์

อ.ดร. รวิษ คุวประเสริฐ

อ.พรพุดิ ศุกโฮม

อ.ปรีศณี เมฆศรีสวัสดิ์

ประธานคณะกรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการและเลขานุการ

(ผศ.พิเชฐ พิณจันท์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์การออกแบบสถาปัตยกรรมในหัวข้อ โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่ง อูยากเนย์ สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวของข้าพเจ้า ผู้ ซึ่งให้กำเนิด สั่งสอน และสนับสนุนข้าพเจ้าตลอดมา ขอขอบพระคุณ ผศ.พิสิฐ พินิจจันทร์ อาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้คำสั่งสอน ทั้งในด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม และ ในเรื่องของ ประสบการณ์ชีวิต ตลอดเวลา 1 ปีเต็ม ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.สมโชค ลินนุกูล ผศ.ปुरुณ์ ขวัญสุวรรณ ที่ ได้ให้คำสอน คำแนะนำ ตลอดระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ ได้ให้คำแนะนำ ดิชม รวมถึงการดูแลนักศึกษาชั้นปีที่ 5 ตลอดระยะเวลา 1 ปีเต็ม ข้าพเจ้าจะน้อมนำ คำสั่งสอนของอาจารย์ทุกท่าน ไปปรับใช้ในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมในอนาคต

ขอขอบพระคุณ นายอนันต์ ชูโชติ อธิบดีกรมศิลปากร ที่มีความกรุณาต่อข้าพเจ้า ในการติดต่อ ขอข้อมูล ขอขอบพระคุณ นางสาว ชลธิชา มุลเนียม เจ้าหน้าที่ฝ่ายสังคีต กรมศิลปากร ที่ได้ให้ข้อมูล ประกอบวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ขอขอบพระคุณ นายประสาธ ทองอร่าม หรือ ครูมีด ผู้ซึ่งให้คำแนะนำ ให้ข้อมูล รวมถึงแรงบันดาลใจแก่ข้าพเจ้า ขอขอบพระคุณ ดร.อดงกรณ์ จุฑาเขตต์ นักวิจัยประจำ ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์ ที่ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญสำหรับข้าพเจ้า รวมถึงการสอบถามข้อมูล ตลอดระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร สำหรับการเข้าเยี่ยมชมเพื่อ ใช้เป็นกรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง

ผลงานวิทยานิพนธ์ในขั้นสุดท้าย จะสำเร็จมิได้ หากปราศจากความช่วยเหลือของพี่น้องๆ ใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล. ขอขอบคุณความรักใคร่กลมเกลียวในสายรหัส 25,90 ที่มีต่อข้าพเจ้า ความห่วงใย ความช่วยเหลือ และการสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ขอขอบคุณเพื่อนๆร่วม รุ่น อรุณ 40 ที่สร้างแรงบันดาลใจอันมีคุณค่าที่ข้าพเจ้าได้รับ ตลอดเวลา 5 ปี ขอขอบคุณผู้ให้การช่วยเหลือ ตามได้ และให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้า ทั้งที่กล่าวมาข้างต้น และที่มีได้จัดพิมพ์นามอีกเป็นจำนวนมาก สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล. อันเป็นที่รักยิ่งของข้าพเจ้า ที่ ข้าพเจ้าจะไม่มีวันลบเลือนออกจากความทรงจำ จากวันนี้ตลอดจนวันสุดท้ายที่ข้าพเจ้าจะมีลมหายใจ

ณัฐพล หงษ์ทอง

24 พฤษภาคม พ.ศ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ (Ramayana Institute of Southeast Asia)
นักศึกษา	นายณัฐพล หงษ์ทอง
รหัสประจำตัว	55020025
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาสถาปัตยกรรมหลัก)
ภาควิชา	สถาปัตยกรรมและการวางแผน
ปีการศึกษา	2559 - 2560

บทคัดย่อ

โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ เป็นโครงการที่เสนอขึ้นเพื่อเป็นโครงการที่ใช้ทำการศึกษา ค้นคว้า วิจัย สร้างฐานข้อมูลในการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับอิทธิพลของมหากาพย์รามายณะ ในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ การเป็นศูนย์กลางในการศึกษา วิจัย สร้างพื้นที่การเรียนรู้ให้กับสถานศึกษารอบข้างและเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ รวมถึงการส่งเสริมอาชีพให้กับศิลปิน ในแขนงต่างๆที่เกี่ยวข้องและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนรอบข้าง

ที่ตั้งของโครงการตั้งอยู่บนถนนทางหลวงหมายเลข 3414 หรือ ถนนพุทธมณฑลสาย 5 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยมีบริบทของที่ตั้งโครงการประกอบไปด้วยสถาบันและสถานศึกษาที่มีเนื้อหาก่อเกี่ยวข้องกับโครงการ โดยตั้งอยู่บนที่ดินขนาด 13 ไร่ ภายในโครงการประกอบไปด้วยอาคารปฏิบัติการวิจัย อาคารหอประชุม นิทรรศการ และอาคารห้องสมุด รวมพื้นที่ใช้สอยทั้งสิ้น 7,204 ตารางเมตร และมีพื้นที่ภูมิสถาปัตยกรรมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้ใช้บริการและเอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรภายในโครงการ โดยมีลักษณะเป็นสถาปัตยกรรมแบบร่วมสมัย นำเอาจุดร่วมทางสถาปัตยกรรมที่ปรากฏในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ มาเป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบอาคาร ผสานกับงานภูมิสถาปัตยกรรมที่สื่อถึงเรื่องราวของมหากาพย์รามายณะ เป็นการสร้างบริบทในการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ

โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ จะเป็นโครงการที่ทำการสืบสานและอนุรักษ์เนื้อหาเกี่ยวกับมหากาพย์รามายณะซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมกันในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ ทั้งในด้านของวิชาการและประณีตศิลป์ในภาพรวม เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ ให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์สืบไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	I
บทคัดย่อ	II
สารบัญ	III
สารบัญตาราง	VI
สารบัญแผนภาพ	VIII
สารบัญรูปภาพ	IX
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	3
1.3 ประโยชน์ของโครงการ	3
1.4 ขอบเขตของโครงการ	4
1.5 วิธีการศึกษาโครงการ	5
บทที่ 2 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการ	7
2.1 ประวัติความเป็นมาและความหมายของมหากาพย์รามายณะ	7
2.2 การแผ่อิทธิพลของมหากาพย์รามายณะ สู่ภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์	12
2.3 มรดกวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอุษาคเนย์	15
2.4 การประชุมและสัมมนาในระดับนานาชาติอาเซียน	54

2.5 แนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม	59
2.6 แนวคิดการจัดการคลังโบราณวัตถุ	62
2.7 สรุปผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการ	65
บทที่ 3 การศึกษาและวิเคราะห์อาคารตัวอย่าง	67
3.1 กรณีศึกษาอาคารตัวอย่างภายในประเทศ	68
3.1.1 ศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ แห่งองค์การรัฐมนตรีแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	68
3.1.2 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	87
3.2 กรณีศึกษาอาคารตัวอย่างต่างประเทศ	106
3.2.1 Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech	106
บทที่ 4 การศึกษารายละเอียดและพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	116
4.1 การศึกษาลักษณะและกำหนดผังโครงสร้างองค์กรของโครงการ	116
4.1.1 การศึกษาลักษณะองค์กรที่รองรับโครงการ	117
4.1.2 การศึกษาลักษณะโครงสร้างการบริหารของอาคารตัวอย่าง	125
4.2 การศึกษาและกำหนดอัตรากำลังบุคลากรภายในโครงการ	132
4.3 ประเภทของผู้เข้าใช้โครงการ	140
4.4 การคาดคะเนจำนวนผู้เข้าชมโครงการ	141
4.5 การศึกษาพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้โครงการ	143

บทที่ 5 การศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการ	152
5.1 การกำหนดและศึกษารายละเอียดองค์ประกอบของโครงการ	152
5.1.1 การกำหนดองค์ประกอบของโครงการ	152
5.1.2 การศึกษารายละเอียดองค์ประกอบโครงการ	159
5.2 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ	167
5.3 สรุปพื้นที่ใช้สอยของโครงการ	191
บทที่ 6 การศึกษาและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ	200
6.1 เกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งโครงการ	200
6.2 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ	202
6.3 การวิเคราะห์รายละเอียดและข้อมูลทางกายภาพของที่ตั้งโครงการ	212
6.4 สรุปรายละเอียดการเลือกที่ตั้งโครงการ	221
บทที่ 7 งานระบบประกอบอาคารที่เกี่ยวข้อง	
7.1 การศึกษารูปแบบงานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	227
7.1.1 ระบบวิศวกรรมโครงสร้างอาคาร	227
7.1.2 ระบบวิศวกรรมประกอบอาคาร	232
บทที่ 8 แนวความคิดในการออกแบบ	242
บรรณานุกรม	258

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3-1 สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์ ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและจิตรศิลป์ฯ	86
ตารางที่ 3-2 สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	105
ตารางที่ 3-3 สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์ Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech	115
ตารางที่ 4-1 ตารางสรุปอัตราค่าตั้งบุคลากรและหน้าที่รับผิดชอบของ โครงการ	135
ตารางที่ 4-2 ตารางสรุปจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมภายในศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ประจำปี พ.ศ. 2556	141
ตารางที่ 4-3 ตารางสรุปจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมภายในศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ประจำปี พ.ศ. 2557	142
ตารางที่ 4-4 ตารางแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้งานประเภทผู้ใช้งาน โครงการ	144
ตารางที่ 4.5 ตารางแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้งานประเภทผู้ให้บริการ โครงการ	145
ตารางที่ 4.6 ตารางแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้งานประเภทผู้เข้าชม โครงการ	147
ตารางที่ 4-7 ตารางกิจกรรมของศูนย์ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและจิตรศิลป์ฯ ระหว่างเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2557 ถึง เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558	148
ตารางที่ 4-8 แนวทางการดำเนินงานและกิจกรรมของ โครงการสถาบันรามายณะ ศึกษาแห่งอุทยานฯ 4-37	151
ตารางที่ 5-1 ตารางแสดงการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบจากวัตถุประสงค์ของ โครงการ	153
ตารางที่ 5-2 ตารางแสดงการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบจากพฤติกรรมผู้ใช้งาน โครงการ	154
ตารางที่ 5-3 ตารางแสดงการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบจากพฤติกรรมผู้ให้บริการ โครงการ	155

ตารางที่ 5-4 ตารางแสดงการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบจากพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ 156
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5-5 ตารางแสดงการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบจากกรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง	157
ตารางที่ 5-6 ตารางแสดงการศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบของโครงการในส่วนต่างๆ	159
ตารางที่ 5-7 ตารางแสดงการคำนวณที่จ่อครดตามประเภทพื้นที่ใช้สอยภายในโครงการ ตามกฎหมาย	190
ตารางที่ 5-8 ตารางแสดงพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ	191
ตารางที่ 5-9 ตารางสรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ	199
ตารางที่ 6-1 แสดงการวิเคราะห์จุดเด่น - จุดด้อยของที่ตั้งโครงการทั้ง 3 ที่ตั้ง	221
ตารางที่ 6-2 แสดงการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์เลือกที่ตั้งโครงการ	222

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 3-1 แผนผังความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆในศูนย์ภูมิภาคโบราณคดี และวิจิตรศิลป์ฯ	82
แผนภาพที่ 3-2 แผนผังความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆในศูนย์ภูมิภาคโบราณคดี และวิจิตรศิลป์ฯ	83
แผนภาพที่ 3-3 แผนผังความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	103
แผนภาพที่ 4-1 ผังโครงสร้างการบริหารของศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ฯ	125
แผนภาพที่ 4-2 ผังโครงสร้างการบริหารของศูนย์การเรียนรู้เมืองฉะเชิงเทรา	126
แผนภาพที่ 4-3 ผังโครงสร้างการบริหารของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	127
แผนภาพที่ 4-4 ผังโครงสร้างการบริหารของสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอยุธยา	129
แผนภาพที่ 4-5 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้งานประเภทผู้ใช้งานโครงการ	143
แผนภาพที่ 4-6 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้งานประเภทผู้ให้บริการโครงการ	145
แผนภาพที่ 4.7 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้งานประเภทผู้เข้าชมโครงการ	146

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปที่ 2-1 หนังสือเรื่องเรียมเกร์ตอนที่ 1 ของประเทศกัมพูชา	16
รูปที่ 2-2 หนังสือเรื่องเรียมเกร์ของประเทศกัมพูชา	17
รูปที่ 2-3 หนังสือเรื่องรามเกียรติ์ของประเทศไทย	19
รูปที่ 2-4 หนังสือเรื่องพระลี้พระลามาของประเทศลาว	20
รูปที่ 2-5 หนังสือละครพื้นบ้านของประเทศลาว	21
รูปที่ 2-6 หนังสือเรื่อง อิกายด์ เสรีรามมา ของประเทศมาเลเซีย	23
รูปที่ 2-7 หนังสือเรื่อง มหาราเดย์ ลาวานา ของประเทศฟิลิปปินส์	24
รูปที่ 2-8 หนังสือเรื่อง รามายณะ ของประเทศสิงคโปร์	25
รูปที่ 2-9 ภาพฉากรูปเรียมเกร์ที่ปราสาทนครวัด	27
รูปที่ 2-10 ภาพจิตรกรรมเรียมเกร์ประเทศกัมพูชา	27
รูปที่ 2-11 ภาพสลักนูนต่ำแสดงภาพหนุมานนั่งรถไฟเพื่อไปสู่รบกับทศกัณฐ์	28
รูปที่ 2-12 ภาพสลักเรื่องราวของมหากาพย์รามายณะ ในปริมบนัน	29
รูปที่ 2-13 หน้ากากหนุมาน ศิลปะประเทศอินโดนีเซีย	30
รูปที่ 2-14 หน้ากากทศกัณฐ์ ศิลปะประเทศอินโดนีเซีย	30
รูปที่ 2-15 ภาพสลัก เรื่องราวตอนพระลี้กษมณณ์ถูกศรนาคบาศ ที่ปราสาทหินพิมาย	31
รูปที่ 2-16 ภาพเขียนแสดงถึงการล่องเรือเข้ามาในกรุงศรีอยุธยา	31
รูปที่ 2-17 ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ราชวรมหาวิหาร	32
รูปที่ 2-18 เรืออสุรวายุภักย์	33

เอกสารรูปที่ 2-19 ภาพวาดเรื่องราวของควายทรงพิที่วัดเขียงทอง นั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2-20 ภาพสลักเรื่องราวของรามายณะ ในพุททาม	35
รูปที่ 2-21 ภาพเขียนตอนพระรามตามกวาง	36
รูปที่ 2-22 ภาพเขียนเรื่องราวรามายณะ ที่หอศิลป์แห่งชาติ ประเทศมาเลเซีย	37
รูปที่ 2-23 ภาพเขียนเรื่องราวรามายณะ ที่หอศิลป์แห่งชาติ ประเทศมาเลเซีย	37
รูปที่ 2-24 แบบร่างของเครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดงชุด การตระหนักถึงพระราม	38
รูปที่ 2-25 แบบร่างของเครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดงชุด การตระหนักถึงพระราม	38
รูปที่ 2-26 ตัวละครหนุมาน ในศิลปะการแสดงละคร โขนพระกรรณา	40
รูปที่ 2-27 ภาพการแสดงเงาของประเทศกัมพูชา	41
รูปที่ 2-28 ภาพการแสดง Langen Mandra Wanara	42
รูปที่ 2-29 ภาพการแสดงรามายณะของบาห์ลี	43
รูปที่ 2-30 ภาพการ โขนของประเทศไทย	44
รูปที่ 2-31 ภาพตัวละคร พระนาง ยักษิณี	45
รูปที่ 2-32 ภาพการแสดงรามายณะของประเทศลาว	46
รูปที่ 2-33 ภาพตัวละครทศกัณฐ์ของประเทศลาว	47
รูปที่ 2-34 ภาพการแสดงสวมหน้ากากของประเทศเมียนมาร์	48
รูปที่ 2-35 ภาพการแสดงรามายณะของประเทศเวียดนาม	50
รูปที่ 2-36 ภาพการแสดงวាយาง กุติลของประเทศมาเลเซีย	50
รูปที่ 2-37 ภาพการแสดงรามายณะของประเทศฟิลิปปินส์	51
รูปที่ 2-38 ภาพการแสดง Samvaada	52
รูปที่ 2-39 ภาพการแสดง Anwasha	53

รูปที่ 2-41 รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม มรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอาเซียน แผ่นที่ 1	55
รูปที่ 2-42 รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม มรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอาเซียน แผ่นที่ 2	56
รูปที่ 2-43 รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม มรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอาเซียน แผ่นที่ 3	57
รูปที่ 2-44 รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม มรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอาเซียน แผ่นที่ 4	58
รูปที่ 3-1 ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์	68
รูปที่ 3-2 ผังบริเวณ โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์	70
รูปที่ 3-3 ผังพื้นที่ชั้น 1 โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์	72
รูปที่ 3-4 โถงนิทรรศการภายใน โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์	73
รูปที่ 3-5 ห้องสมุดภายใน โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์	74
รูปที่ 3-6 โรงอาหารภายใน โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์	74
รูปที่ 3-7 พื้นที่จัดเตรียมอาหาร ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์	75
รูปที่ 3-8 ผังพื้นที่ชั้น 2 โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์	76
รูปที่ 3-9 ห้องประชุมภายใน โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์	76
รูปที่ 3-10 บริเวณสำนักงานต่างๆภายใน โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์	77
รูปที่ 3-11 ผังพื้นที่ชั้น 3 โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์	78
รูปที่ 3-12 ห้องประชุมสำหรับผู้อำนวยความสะดวกศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์	79
รูปที่ 3-13 ผังพื้นที่ชั้น 4 โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์	80

รูปที่ 3.14 ผังพื้นที่ชั้น 5 และ 6 โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของกรมศิลปากร การนำไปใช้ประโยชน์ด้วยการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3-15 แนวคิดในการออกแบบ เทียบเคียงกับสถาปหรือเจดีย์ต่างๆ	84
รูปที่ 3-16 แสดงรูปด้านของอาคารศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์๑	85
รูปที่ 3-17 แสดงรูปตัดของอาคารศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์๑	85
รูปที่ 3-18 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	87
รูปที่ 3-19 ผังบริเวณ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	90
รูปที่ 3-20 ผังพื้นที่ชั้นที่ 1 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	91
รูปที่ 3-21 ที่จอดรถของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	92
รูปที่ 3-22 ผังพื้นที่ชั้นที่ 2 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	93
รูปที่ 3-23 โถงทางเข้าของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	93
รูปที่ 3-24 ห้องนิทรรศการสิรินธร ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	94
รูปที่ 3-25 ห้องมัลติมีเดีย ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	94
รูปที่ 3-26 นิทรรศการเครื่องปั้นดินเผา ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	95
รูปที่ 3-27 โถงทางเข้าสำนักงานบริหาร ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	95
รูปที่ 3-28 ผังพื้นที่ชั้นที่ 3 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	96
รูปที่ 3-29 ผังพื้นที่ชั้นที่ 4 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	97
รูปที่ 3-29 ห้องประชุม 300 ที่นั่ง ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	97
รูปที่ 3-30 ห้องประชุมขนาด 100 ที่นั่ง ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	98
รูปที่ 3-31 โรงอาหาร ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	98
รูปที่ 3-32 ผังพื้นที่ชั้นที่ 5 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	99

รูปที่ 3-34 ผังพื้นที่ชั้นที่ 6 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	100
รูปที่ 3-35 ส่วนสำนักงานเช่า ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	100
รูปที่ 3-36 ผังพื้นที่ชั้นที่ 7 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	101
รูปที่ 3-37 ห้องสมุดหลัก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	101
รูปที่ 3-38. ผังพื้นที่ชั้นที่ 8 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	102
รูปที่ 3-39. รูปตัดอาคาร ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร	104
รูปที่ 3-40 Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech	106
รูปที่ 3-41 ผังบริเวณของโครงการ Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech	107
รูปที่ 3-42 แผนภาพแสดงพื้นที่ส่วนต่างๆของ Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech	108
รูปที่ 3-43 ผังพื้นที่ชั้น 1 ของ Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech	109
รูปที่ 3-44 ผังพื้นที่ชั้น 2 ของ Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech	110
รูปที่ 3-45 ผังพื้นที่ชั้น 3 ของ Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech	110
รูปที่ 3-46 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่ชั้น 1	112
รูปที่ 3-47 พื้นที่ส่วนกลางที่มีการเปิดโล่งของพื้นที่ในชั้น 2 และชั้น 3	113
รูปที่ 3-48 พื้นที่ผ่นคลายที่เปิดโล่งถึงกัน ในชั้น 2 และชั้น 3	113
รูปที่ 3-49 วัสดุปิดผิวที่เปลือกอาคาร	114

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.1	ตราสัญลักษณ์ประจำองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	117
รูปที่ 6-1	แสดงผังสีการใช้ประโยชน์ที่ดินของเขตพื้นที่ในจังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2556	207
รูปที่ 6-2	แสดงอาณาเขตของจังหวัดนครปฐม โดยแบ่งเป็นอำเภอ	208
รูปที่ 6-3	แสดงผังสีการใช้ที่ดินของอำเภอพุทธมณฑล ปี พ.ศ. 2558	210
รูปที่ 6-4	แสดงที่ตั้งโครงการจากการเลือกที่ตั้งระดับอำเภอ	211
รูปที่ 6-5	แสดงบริเวณโดยรอบที่ตั้งที่ 1	212
รูปที่ 6-6	แสดงบริเวณโดยรอบที่ตั้งที่ 2	215
รูปที่ 6-7	แสดงบริเวณโดยรอบที่ตั้งที่ 3	218
รูปที่ 6-8	ถนนทางหลวงหมายเลข 3414 ด้านหน้าที่ตั้งโครงการ	223
รูปที่ 6-9	ทางเท้าและมุมมองด้านหน้าที่ตั้งโครงการ	224
รูปที่ 6-10	สภาพแวดล้อมภายในที่ตั้งโครงการ	224
รูปที่ 6-11	ทางเท้าและสภาพแวดล้อมภายในที่ตั้งโครงการ	225
รูปที่ 6-12	สำนักช่างสิบหมู่ ด้านตรงข้ามกับที่ตั้งโครงการ	225
รูปที่ 6-13	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ด้านตรงข้ามกับที่ตั้งโครงการ	226
รูปที่ 6-14	มุมมองจากถนนทางหลวงหมายเลข 3414 ด้านหน้าโครงการ	226
รูปที่ 7-1	ภาพแสดงการทำงานของกังบับค้ำน้ำเสียสำเร็จรูปแบบเติมอากาศ	236
รูปที่ 7-2	แผนภาพแสดงการทำงานของระบบปรับอากาศแบบปรับระดับสารทำความเย็น	239
รูปที่ 8-1	แสดงข้อมูลผู้ใช้งานโครงการ องค์ประกอบของโครงการ และพื้นที่ใช้สอย ของโครงการ	243
รูปที่ 8-2	แสดงข้อมูลสัดส่วนของพื้นที่ใช้สอยภายในโครงการ	243
รูปที่ 8-3	แสดงข้อมูลและมุมมองต่างๆของที่ตั้งโครงการ	244

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ซ้ำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 8-4 แสดงข้อมูลการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ	244
รูปที่ 8-5 แสดงข้อมูลแนวความคิดในการออกแบบ	245
รูปที่ 8-6 แสดงข้อมูลการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรม	246
รูปที่ 8-7 แสดงข้อมูลการสร้างเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม	247
รูปที่ 8-8 แสดงข้อมูลการจำแนกและออกแบบเนื้อหาการวิจัยภายในโครงการ	248
รูปที่ 8-9 แสดงภาพผังบริเวณของโครงการ	249
รูปที่ 8-10 แสดงภาพผังพื้นที่ชั้นที่ 1 ของโครงการ	249
รูปที่ 8-11 แสดงภาพผังพื้นที่ชั้นที่ 2 ของโครงการ	250
รูปที่ 8-12 แสดงภาพผังพื้นที่ชั้นที่ 3 ของโครงการ	250
รูปที่ 8-13 แสดงรูปตัด ก-ก	251
รูปที่ 8-14 แสดงรูปตัด ข-ข	251
รูปที่ 8-15 แสดงรูปตัด ค-ค	251
รูปที่ 8-16 แสดงรูปตัด ง-ง	251
รูปที่ 8-17 แสดงรูปด้านรูปที่ 1	252
รูปที่ 8-18 แสดงรูปด้านรูปที่ 2	252
รูปที่ 8-19 แสดงรูปด้านรูปที่ 3	252
รูปที่ 8-20 แสดงรูปด้านรูปที่ 4	252
รูปที่ 8-21 แสดงทัศนียภาพของโครงการ	253
รูปที่ 8-22 แสดงทัศนียภาพส่วนนิทรรศการ	253
รูปที่ 8-23 แสดงแผนภาพงานระบบไฟฟ้า	254

รูปที่ 8-25 แสดงแผนภาพงานระบบปรับอากาศ	255
รูปที่ 8-26 แสดงแผนภาพงานระบบป้องกันอัคคีภัย	255
รูปที่ 8-27 แสดงแผนภาพงานระบบบำบัดน้ำเสียและหมุนเวียนน้ำใช้ในโครงการ	256
รูปที่ 8-28 แสดงแผนภาพงานเส้นทางการสัญจรต่างๆภายในโครงการ	256
รูปที่ 8-29 แสดงภาพการนำเสนอผลงานขั้นสุดท้าย	257
รูปที่ 8-30 แสดงภาพหุ่นจำลอง	257

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

รามายณะ เป็นวรรณคดีประเภทมหากาพย์ของอินเดีย เป็นนิทานที่เล่าสืบต่อกันมายาวนาน ในหลากหลายพื้นที่ของชมพูทวีป แต่ผู้ได้รวบรวมแต่งให้เป็นระเบียบครั้งแรกคือ ฤๅษีวาถมีกิ เมื่อกว่า 2,400 ปีโดยประพันธ์ไว้เป็นบทร้อยกรองประเภทฉันทลักษณ์ภาษาสันสกฤต เรียกว่า โสลก จำนวน 24,000 โสลกด้วยกัน¹

มหากาพย์เรื่องรามายณะ แผลือทธิพลเข้ามาสู่วัฒนธรรมของชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มานานมากกว่า 1,000 ปีและยังคงดำรงอยู่ในปัจจุบัน โดยเปลี่ยนผ่านจากอาณาจักรหนึ่งสู่อีกอาณาจักรหนึ่งจากประเทศหนึ่งสู่อีกประเทศหนึ่งทำให้เนื้อเรื่องของรามายณะถูกดัดแปลงแก้ไขและผสมผสานเข้าเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของชาวอุยกาเนย์ในท้องถิ่นต่างๆรวมถึงประเทศไทยโดยดัดแปลงมหากาพย์รามายณะ มาเป็น วรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ ในพระราชานิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ยังคงดำรงสืบต่อมาถึงปัจจุบัน ทั้งในด้านนาฏศิลป์ หัตถศิลป์ วิจิตรศิลป์ วรรณศิลป์ และวิชาการ

ดังนั้นอิทธิพลของมหากาพย์รามายณะ ที่มีต่อประเทศต่างๆในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงถือได้ว่าเป็น มรดกวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมในเอเชียอุยกาเนย์หรืออาเซียน ประกอบไปด้วย 9 ประเทศ คือ ประเทศไทย เมียนมาร์ สิงคโปร์ ลาว กัมพูชา อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนามและสิงคโปร์ โดยการแสดงรามายณะของแต่ละประเทศนั้น แสดงออกถึงความแตกต่างทางศิลปะและวัฒนธรรมอย่างชัดเจน มีเพียงบางประเทศ อาทิเช่น ไทย กัมพูชา และ ลาว ที่มีการแสดงออกถึงความเชื่อมโยงทางศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งนี้เนื่องความรู้ของการแสดงรามายณะของประเทศวัฒนธรรมร่วมนั้น จำเป็นต้องมีการเผยแพร่ ให้ความรู้ในเบื้องต้นแก่ประชาชนในประชาคม

¹ นาดยา บุปผามาต, 'รามายณะ' มหากาพย์? เรื่องเล่า ? นิยาย ? [ออนไลน์], 14 สิงหาคม 2559 , แหล่งที่มา

<http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?newsid=951000083005>

อาเซียน ซึ่งถือว่าเป็นการเชื่อมสัมพันธ์ของแต่ละประเทศในด้านศิลปะและวัฒนธรรม ที่สืบสานกันมาเป็นเวลานาน

สืบเนื่องมาจากความพยายามที่จะสร้างอัตลักษณ์ร่วมทางวัฒนธรรมของอาเซียน บนความหลากหลายทางวัฒนธรรมในภูมิภาคอาเซียนอันเป็นความมุ่งหมายข้อหนึ่งของแผนแม่บทประชาคมสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน (ASCC / ASEAN Socio-Cultural Community)² กรมศิลปากรและกระทรวงวัฒนธรรม จึงจัดการประชุมนานาชาติเรื่อง มรดกวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมในอาเซียน ขึ้น ระหว่างวันที่ 3 - 6 สิงหาคม 2558 โดยเชิญตัวแทนจากประเทศสมาชิกในกลุ่มประเทศอาเซียนซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการแบ่งปันข้อมูลและร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมโยงของมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมร่วมของอาเซียนผ่านมุมมองมหากาพย์ เรื่องรามายณะ ทั้งในด้านวรรณกรรมศิลปกรรมและนาฏกรรม นับเป็นนิมิตหมายใหม่สำหรับการศึกษาร่วมกันในเรื่องรามายณะ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานทั้งทางด้านวิชาการและประวัติศาสตร์ป็นภาพรวม ในขณะที่ความร่วมมือที่ผ่านมา จะเน้นที่ศิลปะการแสดงเท่านั้น และเพื่อมิให้ผลของการประชุมสัมมนาในครั้งนี้เปล่าประโยชน์ จึงควรจะมีความร่วมมือระหว่างชาติสมาชิกอาเซียน ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องรามายณะนี้ ทั้งในรูปแบบของการจัดตั้ง สถาบันรามายณะศึกษาแห่งอาเซียน หรืออย่างน้อยควรมีการจัดงาน หรือการประชุมติดตามผลเป็นการต่อเนื่องจากการประชุมในครั้งนี้³

ผลจากการประชุมนานาชาติ ส่งผลให้เกิดโครงการมหกรรมรามายณะอาเซียน โดยกรมศิลปากรและกระทรวงวัฒนธรรม ที่ได้รับรวมและจัดแสดงละครรำเรื่องรามายณะ จากประเทศวัฒนธรรมร่วมข้างต้น ภายในงาน ได้ร่วมพระบารมี 234 ปี รัตนโกสินทร์ โดยจัดการแสดงของแต่ละประเทศที่โรงละครแห่งชาติ มีประชาชนที่ให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก และมีแผนการจัดการแสดงในทุกๆปี

เนื่องด้วยเหตุดังกล่าว มีความสอดคล้องกับพันธกิจและแผนยุทธศาสตร์ ของกรมศิลปากร ที่ต้องทำหน้าที่อนุรักษ์ สนับสนุนการเรียนการสอนด้านศิลปะวัฒนธรรม อีกทั้งยังส่งเสริมให้มีการพัฒนา ต่อ ยอด ให้ศิลปะวัฒนธรรมไทย ก้าวไปสู่ระดับโลก⁴ จึงเห็นเหมาะสมและสมควรที่จะเกิด

² แผนแม่บท ประชาคมอาเซียน ด้านประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ข้อที่ 5 : การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน

³ กรมศิลปากร, บทสรุปจากการประชุมนานาชาติ เรื่อง มรดกวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมในอาเซียน [ออนไลน์], 14 สิงหาคม

2559, แหล่งที่มา <http://www.finearts.go.th/promotion>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
⁴ พันธกิจและแผนยุทธศาสตร์ กรมศิลปากร ด้านนาฏศิลป์ บุตรี
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ ภายใต้การดูแลของกรมศิลปากรและกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสถานที่วิจัยและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลปะการแสดงละครรำเรื่องรามายณะของประเทศที่มีมรดกวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมกัน เป็นสถานที่จัดแสดงนิทรรศการ และเป็นที่ยอมรับโครงการมรดกวัฒนธรรมอาเซียน เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงและสามัคคีในภูมิภาคอาเซียนของประเทศสมาชิก และเป็นการส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทย ให้เป็นที่ยอมรับในวงกว้างและก้าวสู่ความเป็นสากล

1.2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อเป็นสถานที่วิจัย ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลของมหากาพย์รามายณะ ที่มีอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์

1.2.2 เพื่อเป็นสถานที่เผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับมหากาพย์รามายณะ ของประเทศต่างๆที่มีวัฒนธรรมร่วมกัน ทั้งในด้านวิชาการและการแสดง

1.2.3 เพื่อเป็นศูนย์กลางและจุดเริ่มต้นในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมภายในประชาคมอาเซียน

1.2.4 เพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพของศิลปินในแขนงต่างๆที่เกี่ยวข้อง และสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

1.2.5 เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศไทยให้ทัดเทียมและก้าวสู่ความเป็นสากล

1.3. ประโยชน์ของโครงการ

1.3.1 ประชาชน นักศึกษา และนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจ ทั้งในประเทศไทย ประชาคมอาเซียน และอื่นๆ ได้เรียนรู้ซึ่งศิลปะวัฒนธรรมของประเทศไทย และประเทศที่มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมร่วมกัน รวมถึงความแตกต่างของศิลปะการแสดง

1.3.2 ศิลปะการแสดงละครรำเรื่องรามายณะ ได้มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สู่ประชาชน

1.3.3 ข้อมูลทางประวัติศาสตร์และศิลปะของมหากาพย์รามายณะ ได้ถูกวิจัย และค้นคว้า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบและเป็นมาตรฐานเดียวกันในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.3.4 ส่งเสริมอาชีพให้แก่ศิลปินในแขนงที่เกี่ยวข้อง ให้มีวิชาชีพที่มั่นคง
- 1.3.5 มีการแสดงออกทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนที่มากขึ้น และเป็นหนึ่งเดียวกัน
- 1.3.6 เชื่อมความสัมพันธ์และมิตรภาพระหว่างประเทศให้แก่ประชาคมอาเซียน

1.4. ขอบเขตของโครงการ

โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ เป็นโครงการที่เสนอขึ้นเพื่อรวบรวมศิลปะและวัฒนธรรม ที่มีความเกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะ ในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ หรืออาเซียน ซึ่งถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมกันในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ โดยมีที่มาจากการประชุมระดับนานาชาติอาเซียน เรื่องมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอาเซียน จัดขึ้นโดยกรมศิลปากรและกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งมีบทสรุปจากความเห็นของตัวแทนของแต่ละประเทศที่เข้าร่วมประชุม โดยเห็นตรงกันว่า มหากาพย์รามายณะ คือมรดกทางวัฒนธรรมที่ประเทศสมาชิกอาเซียนมีร่วมกัน และสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง สถาบันรามายณะศึกษาแห่งอาเซียน เพื่อเป็นการต่อยอดจากการประชุม โดยโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ เป็นสถานที่ทำการวิจัยทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมของมหากาพย์รามายณะ ที่มีอิทธิพลต่อประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน และเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่องค์ความรู้ เกี่ยวกับมหากาพย์รามายณะในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ รวมถึงการรองรับการจัดมหรหรรมรามายณะอาเซียน โดยอยู่ภายใต้การดูแลของกรมศิลปากร และกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งมีขอบเขตของโครงการ ดังนี้

1.4.1 ด้านการวิจัยและเผยแพร่

- เป็นสถานที่รวบรวมข้อมูล และทำการวิจัยอย่างมีมาตรฐาน มีเนื้อหาของการวิจัยที่ครอบคลุมข้อมูลในทุกๆสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหัวข้อหลักของการวิจัย จะเจาะลึกไปเนื้อหาของมหากาพย์รามายณะ ที่มีอิทธิพลต่อภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์เท่านั้น

- เป็นสถานที่จัดนิทรรศการ โดยให้องค์ความรู้เกี่ยวกับอิทธิพลของมหากาพย์รามายณะ ในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นศิลปะในด้านต่างๆ เช่น ด้านวรรณกรรม ด้านทัศนศิลป์ และด้านศิลปะการแสดง เป็นต้น

- เป็นสถานที่จัดการประชุมและสัมมนาระดับนานาชาติอาเซียน ซึ่งหัวข้อของการ

ประชุม จะเกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์เท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนักผู้ใดเห็นนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เป็นสถานที่จัดแสดง โขนและการแสดงรามายณะ หรือกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้อง
ของประเทศสมาชิกอาเซียน

1.4.2 ด้านการบริการและประสานงาน

- เป็นสถานที่ให้ข้อมูลวิจัย ทั้งวัตถุ รูปภาพ หรือศิลปะแขนงต่างๆที่เกี่ยวข้อง แก่
สถานศึกษา หรือหน่วยงานที่ต้องการข้อมูลเพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิง

1.4.3 ด้านสังคมวัฒนธรรม

- เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน

1.4.4 ด้านเศรษฐกิจ

- สร้างรายได้ให้แก่ศิลปินในแขนงต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ร้านค้าศิลปอาชีพ เป็นต้น
- สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนรอบข้าง

1.5 วิธีการศึกษาโครงการ

1.5.1 การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

- การศึกษาประวัติและความเป็นมาของศิลปกรรม โขนและการแสดงละครรำเรื่อง
รามายณะของทุกประเทศที่มีวัฒนธรรมร่วมกัน

- การศึกษาความเป็นมาเกี่ยวกับการเฝ้ารักษาสถูปของวรรณกรรมเรื่องรามายณะ

- การศึกษาถึงเอกลักษณ์และความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศที่มี
วัฒนธรรมร่วมกัน

- ประเภทและรูปแบบการแสดง โขนและละครรำเรื่องรามายณะ

1.5.2 การศึกษาหลักการออกแบบประเภทอาคารทางการศึกษาวิจัย

- การศึกษาการจัดวางผังและองค์ประกอบต่างๆภายในโครงการ

- การศึกษาลักษณะของพื้นที่ทำการวิจัยด้านศิลปะและวัฒนธรรม

- ศึกษาแนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้

- การศึกษาความต้องการต่างๆขององค์ประกอบโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.3 การศึกษาข้อมูลของหน่วยงานที่รองรับหรือเกี่ยวข้องกับโครงการ

- องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

1.5.4 การศึกษารายละเอียดของผู้เข้าใช้โครงการ

- ประเภทของผู้เข้าใช้โครงการ
- จำนวนของผู้เข้าใช้โครงการ
- ลักษณะการใช้งานและพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ

1.5.5 การศึกษารายละเอียด องค์ประกอบความสัมพันธ์ และพื้นที่ใช้งานของโครงการ

- ศึกษากระบวนการบริหาร โครงสร้างองค์กร บุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
- ศึกษา วิเคราะห์ องค์ประกอบและกำหนดขนาดพื้นที่ใช้งาน

1.5.6 การศึกษาอาคาร วิเคราะห์ตัวอย่างทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- ศึกษาและวิเคราะห์การออกแบบโครงการ
- ศึกษาและวิเคราะห์ที่ตั้งของโครงการตัวอย่าง
- ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบ พื้นที่การใช้งาน และผู้ใช้งาน
- ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลองค์กรและแผนผังการจัดการองค์กร

1.5.7 การศึกษาถึงอิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบ

- งานระบบ โครงสร้างอาคาร
- งานระบบประกอบอาคาร
- กฎหมายและเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ โครงการ

1.5.8 การศึกษาและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

- ศึกษาและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ ด้านกายภาพ ด้านชีวภาพ ด้านสังคมวัฒนธรรม
- ศึกษาและวิเคราะห์บริบทโดยรอบของที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ เป็นพื้นที่ในการวิจัย ค้นคว้า และให้ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับรามายณะ ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศิลปะการแสดง โดยข้อมูลของรามายณะนั้นจึงมีความสำคัญเป็นลำดับแรก ที่จำเป็นต้องทำการศึกษาย่างละเอียด เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงขอบเขตโครงการ และเพื่อเป็นพื้นฐานในการออกแบบโครงการ ซึ่งสามารถแบ่งข้อมูลที่ต้องทำการศึกษาได้ดังนี้

- 2.1 ประวัติความเป็นมาและความหมายของมหากาพย์รามายณะ
- 2.2 การเพื่ออิทธิพลของมหากาพย์รามายณะ สู่ภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์
- 2.3 มรดกวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอุษาคเนย์
- 2.4 การจัดประชุมและสัมมนาในระดับนานาชาติอาเซียน
- 2.5 แนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม
- 2.6 แนวคิดการจัดการคลังโบราณวัตถุ
- 2.7 สรุปผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของ โครงการ

โดยการศึกษาจะใช้วิธีหาข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงต่างๆ นำมาสรุปและวิเคราะห์ เพื่อให้สามารถนำไปออกแบบโครงการได้ในลำดับต่อไป

2.1 ประวัติความเป็นมาและความหมายของมหากาพย์รามายณะ

มหากาพย์รามายณะ มีเรื่องราวทั้งหมดที่เกิดขึ้นในเขตป่าเขาของประเทศอินเดียในช่วงก่อนยุคประวัติศาสตร์ เป็นวรรณคดีที่มีชื่อเสียงของชาวอินเดียมากที่สุดเรื่องหนึ่ง ทั้งในฐานะวรรณคดีอันยิ่งใหญ่ และในฐานะบทบัญญัติแห่งการกระทำอันพึงประสงค์ รามายณะ มีความหมายว่าการไปของพระราม ซึ่งหมายถึงการออกเดินทางของพระรามในการติดตามนางสีดา เป็นเรื่องราวแห่งสงครามระหว่างความดีกับความชั่ว ของพระราม เจ้าชายแห่งโยธยาผู้เป็นอวตารแห่งเอกสารณเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนูญาโตเนนาเปไซริยะไฮชนดานการค่า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระวิษณุ และพญารามณะหรือทศกัณฐ์ เจ้าแห่งกรุงลงกา โดยใจความสำคัญคือตำนานแห่งยามะ หรือการเดินทางของพระรามทั้งในทางกายภาพและทางจิตวิญญาณ

วัตถุประสงค์ของมหากาพย์รามายณะเป็นการปลุกจิตวิญญาณของผู้อ่าน นำพาผู้อ่านสู่การเดินทางอันยิ่งใหญ่ ที่ท้ายที่สุดจะนำพาไปสู่จุดหมายแห่งโมกษะ หรือนิพพาน อันเป็นสัจธรรมที่ปลดปล่อยให้มนุษย์เป็นอิสระกลับคืนสู่ดินแดนแห่งพระเจ้า นอกจากนี้ปราชญ์โบราณยังกล่าวว่าการฟังหรือการอ่านมหากาพย์รามายณะ เปรียบได้กับการล้างบาปของบุคคลผู้นั้นให้หมดไปจากทั้งชีวิตนี้และชีวิตในชาติภพอื่น เท่ากับเป็นการชำระล้างจิตวิญญาณบุคคลผู้นั้นให้บริสุทธิ์

เนื้อเรื่องของรามายณะส่วนหนึ่งมาจากตำนานเก่าแก่ที่สุดที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในโลก แม้ไม่ทราบอายุชัดเจน แต่นักวิชาการสมัยใหม่เชื่อว่ามหากาพย์รามายณะมีอายุไม่ต่ำกว่า 2,400 ปี ทั้งยังระบุว่าน่าจะมีอายุประมาณ 300 ปีก่อนคริสตกาล ส่วนผู้เคร่งศาสนาชาวฮินดูเชื่อว่ามหากาพย์รามายณะ แต่งขึ้นราวหลายร้อยสหัสวรรษ ซึ่งอยู่ในราวไตรยุค มีชื่อว่าอธิกาวย (Adi Kavya) หรือกาพย์ชิ้นแรกของโลก

กวีผู้ประพันธ์และเรียบเรียงให้เป็นระเบียบนั้น มีชื่อว่า วาลมิกิ โดยเชื่อว่าได้รับแรงบันดาลใจจากพระพรหมให้เป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวของพระราม จึงประพันธ์วรรณคดีเรื่องรามายณะ ในลักษณะของมหากาพย์ ซึ่งมีความยาวถึง 24,000 โศลก (slokas) โดยใช้ภาษาสันสกฤตชั้นสูง ด้วยฉันทลักษณ์อันซับซ้อนที่เรียกว่าอนุศรูป (anushtup) แต่ละโศลกจัดแบ่งเป็นกลุ่มเรียกว่าसरस (sarge) หรือบท ซึ่งรวมกันได้ทั้งสิ้น 7 กัณฑ์ (kandas) หรือ 7 ตอน ดังนี้

1. พาดกัณฑ์
2. อโยชากัณฑ์
3. อรัณยกัณฑ์
4. กิษกินธกัณฑ์
5. สุนทรกัณฑ์
6. ยุทธกัณฑ์
7. อุตตรกัณฑ์

โดยเนื้อหาสำคัญของแต่ละตอน สามารถสรุปได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พาลักษณ์

กล่าวถึงการให้กำเนิดพระราชโอรสทั้งสี่แห่งท้าวทศรถ กษัตริย์แห่งกรุงอโยธยา เรียงตามลำดับคือ พระราม พระภรต พระลักษมณ์ และพระศัตรุภณ์ โดยพระราชโอรสทั้งสี่คือร่างแบ่งภาคของพระวิษณุ ซึ่งถูกกำหนดให้กำเนิดเป็นมนุษย์ เพื่อปราบพญายักษ์ราวณะหรือทศกัณฐ์ ผู้ซึ่งเบียดเบียนมนุษย์ทั้งหลายและถูกกำหนดให้ถึงแก่ความตายด้วยน้ำมือของมนุษย์ รวมไปถึงการกำเนิดของนางสีตาหรือนางสีดา ซึ่งถูกพบจากการประกอบพิธีแรกนาขวัญของท้าวชนก กษัตริย์แห่งกรุงมิตลา และเรื่องราวในตอนนี่ยังได้กล่าวถึงการ เลือกลุ่มุ่ครองให้แก่นางสีดาในพิธีสุมพร โดยท้าวชนกได้จัดการแข่งขันยกมหาธนูโมลี ซึ่งพระรามสามารถยกมหาธนูโมลีได้แต่เพียงผู้เดียว พิธีอภิเษกสมรสของพระรามและนางสีดาจึงเกิดขึ้น พร้อมกับพิธีอภิเษกสมรสของพระราชโอรสทั้งสามที่กรุงมิตลา

อโยธยากณฑ์

กล่าวถึงช่วงเวลาภายหลังพิธีอภิเษกสมรสของพระรามและนางสีดาผ่านไปได้เป็นเวลา 12 ปี ในเวลานั้น ท้าวทศรถทรงตระหนักว่าพระองค์ชราลงไปมาก จึงมีพระราชดำริที่จะยกพระราชสมบัติให้แก่พระรามเป็นผู้สืบทอดราชบัลลังก์ ก่อนจะมีพิธีราชาภิเษกนั้น นางโคกเกษิได้ทวงคำสั่งัญญาจากท้าวทศรถที่เคยให้ไว้ในกาลก่อนว่าจะคล้อยตามให้ตามที่นางปรารถนา โคนนางได้ทูลขอให้เนรเทศพระรามออกจากเมืองไป 4 ปี และให้พระภรต โอรสที่เกิดจากนาง ขึ้นครองราชสมบัติแทนในช่วงเวลาดังกล่าว พระรามเฝ้ารับพระราชโองการของพระบิดา โดยมีพระลักษมณ์และนางสีดา ติดตามพระองค์ในครั้งนี้ด้วย

หลังจากพระรามเสด็จออกจากกรุงอโยธยา ท้าวทศรถได้สวรรคตด้วยความตรอมพระทัย ขณะเดียวกัน พระภรตซึ่งเสด็จกลับจากการเยี่ยมพระมาตุลาที่ต่างเมือง ได้ทราบเรื่องราวที่เกิดขึ้น จึงปฏิเสธที่จะขึ้นครองราชบัลลังก์ และเสด็จออกตามพระรามกลับขึ้นครองราชสมบัติ แต่พระรามกลับปฏิเสธเนื่องจากเป็นพระราชโองการของพระบิดา พระภรตจึงได้ทูลขอทดลองพระบาทของพระราม เพื่อนำไปประดิษฐานที่กรุงอโยธยา และขึ้นปกครองกรุงอโยธยาในฐานะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เท่านั้น

อรัญยกณฑ์

พระราม นางสีตา และพระลักษมณ์ ได้เดินทางออกจากกรุงอโยธยา เลียบตามฝั่งแม่น้ำโคทาวรี และได้ตั้งอาศรมพำนักบริเวณนั้น และได้พบกับนางยักษศรีปุนขา น้องสาวของพญาราวณะ ซึ่งมีความต้องการทั้งพระรามและพระลักษมณ์มาเป็นสามี และคิดฆ่านางสีดา พระลักษมณ์จึงยังไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยังนางด้วยการจับตัวมาตัดปาก ตัดจมูก และเนรเทศไปจากอาศรม พญาขร พี่ชายของนางสุรปนาขา ได้ทราบข่าว จึงยกทัพไปยังอาศรมของทั้งสามพระองค์ แต่พญาขรพ่ายแพ้และถึงแก่ความตาย โดยกองทัพที่ติดตามมานั้นล้วนพ่ายแพ้และล้มตายทั้งสิ้น

เมื่อพญาราวณะทราบข่าวการตายของพญาขร ผู้เป็นน้องชาย และยังได้รับการพรรณนาถึงความงดงามของนางสีดาจากางสุรปนาขา จึงได้ขอความช่วยเหลือจาก มาริศ ให้แปลงกายเป็น กวางทอง เพื่อหลอกล่อให้นางสีดาหลงใหล เมื่อนางสีดาเห็นกวางทอง จึงอ่อนวอนให้พระรามช่วยจับกวางทองตัวนั้นมาเป็นสัตว์เลี้ยง พระรามแม้จะไม่เชื่อพระทัย เกรงว่าเป็นยักษ์แปลงกายมา แต่ไม่สามารถจับนางสีดาได้ จึงออกไปล่ากวางทอง และกำชับให้พระลักษมณ์เฝ้านางสีดาที่อาศรม ในเวลาต่อมาเมื่อเสียงคล้ายพระรามโอดโอยขอความช่วยเหลือ นางสีดาจึงสั่งให้พระลักษมณ์ตามออกไปช่วยเหลือพระราม แม้พระลักษมณ์จะไม่เต็มพระทัยก็ตาม ขณะนั้นเองเมื่อนางสีดาอยู่ที่อาศรมเพียงลำพัง พญาราวณะได้แปลงกายเป็นฤาษีเฒ่า ไปขออาหารที่อาศรมของนางสีดา และสบโอกาสหลอกล่อจนสามารถลักพาตัวนางสีดามาได้

ระหว่างทางกลับกรุงลงกา มีพญาแครงชญา ได้เข้ามาช่วยเหลือนางสีดา แต่กลับพ่ายแพ้ต่อพญาราวณะและถึงแก่ความตาย เมื่อพระรามและพระลักษมณ์พบว่านางสีดาถูกลักพาตัวไป จึงได้ออกเดินทางตามหานางสีดา และได้เดินทางไปพบสุครีพและหนุมาน

กฤษณินชาลักษณ์

เรื่องราวของกฤษณินชาลักษณ์เกิดขึ้นในนครกฤษณินชา เมืองแห่งวานร พระรามและพระลักษมณ์ได้พบกับหนุมาน ผู้ติดตามของสุครีพ อุปราชแห่งนครกฤษณินชาผู้ถูกพี่ชายพญาพาลี กษัตริย์แห่งกฤษณินชา ขับออกจากเมืองของตน พระรามได้ผูกมิตรกับพญาสุครีพและให้ความช่วยเหลือสุครีพในการสังหารพญาพาลีเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนในการให้ความช่วยเหลือพระรามในการตามหานางสีดา

เมื่อพาลีสิ้นชีวิตและนครกฤษณินชากอยู่ในความปกครองของสุครีพแล้วนั้น สุครีพกลับล้มคำสั่งญูดังก้าวและมัวเพลิดเพลินอยู่กับการเสวยสุขในนคร สร้างความโกรธเคืองให้แก่พระลักษมณ์ จึงจะตรงไปทำลายนครวานรเสีย นางดาราสู้เป็นชายาของสุครีพได้เกลี้ยกล่อมให้สุครีพทำตามคำสั่งญูที่ไว้แก่พระราม เพื่อรักษาเกียรติยศของตัวสุครีพเอง สุครีพจึงได้ส่งกองทัพออกไปสืบข่าวของนางสีดาในทั้งสี่ทิศ ผลปรากฏว่ามีเพียงกองทัพที่ส่งไปหาข่าวทางทิศใต้ ภายใต้การนำขององคตและหนุมาน ที่ได้ข่าวจากพญาแครงชญาว่านางสีดาถูกนำตัวไปยังกรุงลงกา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุนทรภู่

เนื้อหาของสุนทรภู่ที่นับได้ว่าเป็นหัวใจหลักของมหากาพย์รามายณะ และประกอบไปด้วยรายละเอียดการผจญภัยของหนุมาน เรื่องราวจับความตั้งแต่เมื่อกองทัพทวารวทรทราบบ่าวเกี่ยวกับนางสีดา หนุมานจึงได้แปลงร่างของตนให้สูงใหญ่และกระโจนข้ามมหาสมุทรไปยังเกาะลงกา ณ ที่นี้ หนุมานได้พบนครของเหล่ายักษ์ และได้สืบข่าวของพญาราวณะจนกระทั่งทราบว่าพญาราวณะได้พาตัวนางสีดาไปไว้ยังป่าอโศก หนุมานจึงลอบเข้าไปถวายแหวนของพระรามแก่นางสีดา เพื่อเป็นเครื่องยืนยันว่าพระรามยังปลอดภัย และยังได้เสนอที่จะพานางสีดากลับไปพบพระรามด้วย แต่นางได้ปฏิเสธข้อเสนอนี้ เพราะไม่ประสงค์จะให้บุรุษอื่นนอกจากสามีของตนสัมผัสตัวของนางอีก

หลังเสร็จจากการเข้าเฝ้านางสีดา หนุมานก็ได้ก่อความวุ่นวายขึ้นในกรุงลงกาด้วยการทำลายต้นไม้และอาคารต่างๆ พร้อมทั้งสังหารทหารของพญาราวณะเป็นจำนวนมาก พญาราวณะจึงได้ส่งอินทรีขีมาปราบหนุมานจึงแก้มือให้ถูกจับโดยง่ายและถูกกุมตัวให้ไปพบกับพญาราวณะ และได้เอ่ยปากให้พญาราวณะปล่อยตัวนางสีดาเสีย พญาราวณะจึงสั่งให้ทหารจุดไฟเผาหางของหนุมานเป็นการลงโทษ ทันทีที่ไฟติดหาง หนุมานก็ได้สะบัดตัวหลุดออกจากกรงควบคุม แล้วเผากรุงลงกาจนพินาศย่อยยับ จากนั้นจึงได้กลับไปยังกองทัพวานร เพื่อกลับไปแจ้งข่าวที่นครกษิณทรต่อไป

ยุทธภู่

ยุทธภู่เป็นกัณฑ์ที่ว่าด้วยสงครามระหว่างพระรามกับพญาราวณะ หลังจากพระรามได้ทราบข่าวของนางสีดาจากหนุมานแล้ว พระองค์พร้อมด้วยพระลักษมณ์และกองทัพวานรก็ได้เดินทางมุ่งตรงไปยังชายฝั่งทะเลทางทิศใต้ และได้พบกับวิภีษณะ น้องชายของราวณะผู้คัดค้านการลักพาตัวนางสีดาจนถูกขับไล่ออกจากกรุงลงกา จึงได้ขอเข้าร่วมทัพกับพระราม กองทัพพระรามได้ยกไปยังกรุงลงกาโดยใช้สะพานหินซึ่งมีขุนพลวานรลงกับนี่ละ เป็นแม่กองในการสร้าง สงครามดำเนินไปเป็นระยะเวลาอันยาวนานและจบลงด้วยการที่พระรามสามารถสังหารพญายักษ์ราวณะได้ พระรามจึงแต่งตั้งให้วิภีษณะเป็นกษัตริย์ครองกรุงลงกาแทนสืบไป

เมื่อได้พบกับนางสีดา พระรามได้ขอร้องให้นางสีดาเข้าพิธีลุยไฟเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของนาง เพราะนางได้ตกอยู่ในเงื้อมมือของยักษ์มาเป็นเวลานานหลายปี ทันทีที่นางได้ย่างเท้าเข้าสู่กองไฟในพิธีลุยไฟนั้น พระอัครนีผู้เป็นเทพแห่งไฟได้ยกนางขึ้นไปยังบัลลังก์โดยหาได้ทำอันตรายแก่นางแต่อย่างใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุตรกัณฑ์

หลังจากการขึ้นครองราชย์ของพระราม พระองค์ได้ครองคู่กับนางสีดาอย่างมีความสุขเป็นเวลาหลายปี แม้นางสีดาได้ไต่ผ่านพิรุณไฟเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของนางแล้วก็ตาม แต่ชาวอโยธยาก็ยังคงมีข้อครหาต่อความบริสุทธิ์ของนาง พระรามจึงต้องยินยอมตามความเห็นของมหาชนและเนรเทศนางสีดาออกไปจากเมือง นางสีดาจึงได้ไปอาศัยอยู่สำนักอาศรมของพระฤๅษีวาลมิกิ จนกระทั่งนางได้ประสูติโอรสแฝดที่คิดพระครรภ์ 2 องค์ คือ เจ้าชายละและเจ้าชายกุสะ พระกุมารได้เติบโตขึ้นโดยที่ยังไม่ทราบถึงสถานะที่แท้จริงของตนเอง

พระฤๅษีวาลมิกิได้ประพันธ์มหากาพย์รามายณะและสอนให้สองกุมารสวดหนังสือเรื่องนี้ ต่อมาเมื่อพระรามได้กระทำพิธีอัสวเมธ พระฤๅษีวาลมิกิจึงได้เข้าร่วมพิธีโดยพาสองกุมารไปด้วย และให้กุมารทั้งสองสวดเรื่องรามายณะท่ามกลางมหาสมาคมต่อเบื้องพระพักตร์ของพระราม เมื่อสองกุมารสวดไปถึงตอนพระรามเนรเทศนางสีดา พระรามได้ก้มแสงออกมา พระฤๅษีวาลมิกิจึงได้เชิญนางสีดาออกมาพบพระราม นางได้ประกาศถึงความบริสุทธิ์ของตน โดยอ้างเอาม่มพระธรณีเป็นพยาน โดยกล่าวว่าหากนางเป็นผู้บริสุทธิ์จริงของให้แผ่นดินรับเอานางไปอยู่ด้วย เมื่อจบคำประกาศแล้ว แผ่นดินก็ได้แหวกเป็นช่องให้นางลงไปเบื้องล่างและหายไปกับผืนดินที่ปิดสนิท หลังจากนั้นพระรามจึงได้รับเอาโอรสทั้งสองของพระองค์เข้ามาเลี้ยงดูในกรุงอโยธยาสืบมา จนกระทั่งเมื่อบรรดาเทพเจ้าบนสวรรค์ได้ส่งข่าวผ่านพระยมว่าภารกิจการอวตารของพระองค์สิ้นสุดแล้ว พระรามจึงจัดการแบ่งราชสมบัติให้พระโอรสทั้งสองปกครอง และทำพิธีกตัญญูผู้สวรรค์พร้อมเหล่าพระอนุชาและขุนพลวานร

2.2 การแผ่อิทธิพลของมหากาพย์รามายณะ ภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์

การที่ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน มีอารยธรรม มรดกทางภูมิปัญญา และอัตลักษณ์ร่วมกันนั้น ต่างได้รับอิทธิพลทางอารยธรรมจากประเทศอินเดียทั้งสิ้น ทั้งในด้านวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา และศิลปะ โดยอิทธิพลจากประเทศอินเดียที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดด้านหนึ่ง คืออิทธิพลด้านวรรณกรรม เช่น มหากาพย์รามายณะและมหากาพย์มหาภารตะ ซึ่งผู้คนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่างรู้จักในฐานะคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ โดยเฉพาะในกลุ่มนักบวชและชนชั้นปกครองที่มีศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เป็นเครื่องพยุงสถานะ ซึ่งหลักฐานที่เห็นได้ชัดถึงอิทธิพลของมหากาพย์ทั้งสองเรื่อง คือเทวสถานหรือโบราณสถานที่มีอายุหลายร้อยถึงพันปี ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ได้แกะสลักภาพเรื่องราวของมหากาพย์ทั้งสองเรื่องไว้ เช่น ภาพสลักรามายณะที่ปรัมบานันในอินโดนีเซีย และภาพจำหลักของทั้งมหากาพย์รามายณะและมหากาพย์มหา

การตะ ความยาว 50 เมตร ที่ระเบียงคดทางเข้าของปราสาทนครวัด ประเทศกัมพูชา รวมไปถึงการ

เอกสารณ์เป็นเอกลักษณ์ที่สละสลวยที่พบเห็นได้ทั่วไปในภูมิภาคนี้ อย่างไรก็ตาม การนำเอาเรื่องราวของมหากาพย์ทั้งสองเรื่องมาใช้ในการสร้างศิลปะและสถาปัตยกรรมนั้น ไม่ได้หมายความว่าภูมิภาคนี้ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากอินเดียโดยตรง แต่ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล่าวถึงพ่อค้าที่เดินทางมาค้าขาย จากดินแดนที่เรียกว่า สุวรรณภูมิ ที่ปรากฏในชาดก และมหากาพย์ต่างๆ รวมถึงมหากาพย์รามายณะ

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เชื่อว่าอิทธิพลจากประเทศอินเดีย ได้เผยแพร่เข้าสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อราว 1,500 – 1,800 ปีก่อน โดยการค้าขายทางเรือ และการเผยแพร่ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เพราะมีเนื้อหาสนับสนุนความเชื่อเรื่องเทพเจ้า หรือลัทธิเทวราชา ซึ่งชาวอินเดียได้นำเอาเรื่องราวของสองมหากาพย์มาเผยแพร่ในครั้งนี้ด้วย เป็นเหตุทำให้อารายธรรมจากประเทศอินเดีย ได้แทรกซึมและผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ออกมาในรูปแบบเฉพาะตัวของแต่ละประเทศ

อาณาจักรที่รับเอาอารายธรรมของประเทศอินเดียเป็นอาณาจักรแรกนั้น คืออาณาจักรฟูนัน ในช่วงคริสตศตวรรษที่ 1-6 โดยนำเอาทั้งระบบการปกครอง ระบบศักดินา ภาษาและวรรณกรรม มาปรับใช้ โดยประยุกต์ให้ภาษาสันสกฤตเป็นภาษาราชการ และบันทึกเรื่องราวของมหากาพย์รามายณะในรูปแบบของทัศนศิลป์ ทั้งนี้อารายธรรมจากประเทศอินเดีย ยังได้แผ่กระจายไปยังอาณาจักรอื่นๆต่อจากอาณาจักรฟูนัน ประกอบไปด้วย อาณาจักรจามปา เจนละ ทวารวดี ศรีวิชัย ขอม เป็นต้น

สำหรับชาวเขมร โบราณ เชื่อว่าได้รับอิทธิพลของประเทศอินเดียผ่านทางชาว โดยมหากาพย์รามายณะนั้น ส่งอิทธิพลต่อเขมรมากกว่าอิทธิพลจากมหากาพย์มหาภารตะ ซึ่งอิทธิพลดังกล่าวได้ปรากฏในศิลปะเขมร เช่น ภาพแกะสลักเรื่องราวของมหากาพย์รามายณะ หรือการประดับตกแต่งองค์ประกอบต่างๆ ในสถาปัตยกรรม และยังส่งอิทธิพลของมหากาพย์รามายณะไปยังประเทศต่างๆ โดยมหากาพย์รามายณะได้รับความนิยมแพร่หลาย กลายเป็นวรรณคดีที่มีการดัดแปลง ปรับแต่งใหม่ไปทั่วภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้ง ไทย ลาว เมียนมาร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และกัมพูชา เป็นต้น ซึ่งแต่ละพื้นที่ได้ปรับแต่งและเพิ่มเติมรายละเอียดจนแตกต่างกันออกไปจากต้นฉบับ แต่ยังคงเรื่องราวการสู้รบระหว่างพระรามกับทศกัณฐ์

รามเกียรติ์ เป็นวรรณคดีสำคัญเรื่องหนึ่งของไทย ที่มีต้นเค้ามาจากมหากาพย์รามายณะ โดยได้รับอิทธิพลจากเขมร โบราณผ่านเข้าสู่รัฐละโว้ในกลุ่มน้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นเมืองร่วมสมัยเดียวกับนครวัด ก่อนจะสืบทอดสู่กรุงศรีอยุธยาในยุคต่อมา ยุคแรกของรามเกียรติ์ ที่รับจากเขมรเป็นสิ่งที่อยู่เฉพาะในหมู่ผู้ปกครองโดยการแสดงหนังใหญ่ และได้พัฒนาต่อมาจนกลายเป็นการแสดงที่เรียกว่า โขน ซึ่งภายหลังได้เผยแพร่ลงสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง และแม้จะมีรากเหง้าจากประเทศอินเดีย แต่การแสดงได้ถูกสร้างให้เป็นแบบฉบับเฉพาะของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ไม่สามารถพบได้ในประเทศอินเดีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น จึงสามารถเรียงลำดับการรับอิทธิพลทางอารยธรรมจากประเทศอินเดียของอาณาจักรโบราณต่างๆ โดยอ้างอิงจากเส้นทางการค้าและการเผยแพร่ศาสนาของประเทศอินเดีย ได้ดังนี้

1. อาณาจักรฟูนัน
2. อาณาจักรจามปา
3. อาณาจักรเจนละ
4. อาณาจักรทวารวดี
5. อาณาจักรศรีวิชัย
6. อาณาจักรขอม

และสามารถเรียงลำดับตามประเทศที่ได้รับอิทธิพลทางอารยธรรมจากประเทศอินเดีย ได้ดังนี้

1. ประเทศกัมพูชา
2. ประเทศอินโดนีเซีย
3. ประเทศไทย
4. ประเทศลาว
5. ประเทศเมียนมาร์
6. ประเทศเวียดนาม
7. ประเทศมาเลเซีย
8. ประเทศฟิลิปปินส์
9. ประเทศสิงคโปร์

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ ได้รับอิทธิพลทางอารยธรรมจากประเทศอินเดียเป็นส่วนมาก และได้ส่งต่ออิทธิพลไปยังประเทศข้างเคียงภายในภูมิภาค ซึ่งมหากาพย์รามายณะ ก็ได้แผ่อิทธิพลไปตามอาณาจักรต่างๆด้วย ทำให้เป็นส่วนสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมร่วมกันในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 มรดกวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอุษาคเนย์

ภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ หรือที่รู้จักกันในชื่อ อาเซียน เป็นหนึ่งในภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งในด้านภาษา ศิลปะ ศาสนา อย่างไรก็ตาม ภายในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ ยังคงไว้ซึ่งมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมกัน ที่เห็นได้ชัดคือ มหาเทพรามายณะ จากประเทศอินเดีย ซึ่งได้ถูกนำมาดัดแปลงตามวัฒนธรรมท้องถิ่นของประเทศต่างๆ ให้เป็นไปตามแนวทางของประเทศนั้นๆ

เรื่องราวของมหาเทพรามายณะ ได้ถูกดัดแปลงออกไปในหลายๆด้าน เช่น การนำเอาเนื้อเรื่องมาแปลงเป็นบทละครรำ การเขียนภาพจิตรกรรม ประติมากรรม เป็นต้น ซึ่งศิลปะแขนงต่างๆ เหล่านี้ได้ปรากฏขึ้นอยู่มากมายในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์

จากเอกสารสรุปการประชุมนานาชาติเรื่องมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอาเซียน ของกรมศิลปากร และเอกสารประกอบการประชุมจากตัวแทนของประเทศต่างๆที่เข้าร่วมการประชุม มีการสรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมหาเทพรามายณะ และสามารถแบ่งประเภทของศิลปะซึ่งเป็นจุดร่วมทางวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ ดังนี้

2.3.1 ประเภทวรรณกรรม

2.3.2 ประเภททัศนศิลป์

2.3.3 ประเภทศิลปะการแสดง

2.3.1 ประเภทวรรณกรรม

ศิลปะประเภทวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับมหาเทพรามายณะ ที่แผ่กระจายไปทั่วภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์นั้น เริ่มต้นจากการที่ประเทศอินเดียได้แผ่ขยายอิทธิพลทางการค้าและศาสนา โดยแต่ละประเทศนั้น เมื่อได้รับเอามหาเทพรามายณะมาแล้ว จึงนำเอามาดัดแปลงผสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง สร้างเอกลักษณ์ในบทประพันธ์ และเกิดเป็นบทละครในการแสดงหรือวรรณคดีขึ้นมามากมาย โดยสามารถอธิบายเรื่องราวของวรรณกรรมรามายณะในแต่ละประเทศ ได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศกัมพูชา

รามายณะในรูปแบบของประเทศกัมพูชานั้น มีชื่อเรียกว่า เรียมเกอร์ (Reamker) เป็นการดัดแปลงจากมหากาพย์รามายณะของประเทศอินเดีย โดยกวีชาวกัมพูชาในปลายยุคสมัยอังกอร์ได้ทำการปรับเปลี่ยนเนื้อเรื่องและรูปแบบของบทประพันธ์ แต่เรียมเกอร์ของประเทศกัมพูชานั้น ยังขาดความสมบูรณ์เมื่อเทียบกับมหากาพย์รามายณะของประเทศอินเดีย

รูปที่ 2-1 หนังสือนิทานเรียมเกอร์ตอนที่ 1 ของประเทศกัมพูชา
(ที่มา: เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศกัมพูชา)

ในปัจจุบัน รามายณะของประเทศกัมพูชา ได้รับการปรับแต่งจนมีความใกล้เคียงกับต้นฉบับมหากาพย์รามายณะ ชาวกัมพูชาจึงยกย่องและเรียกชื่อวรรณกรรมรามายณะในชื่อ เรียมเกอร์ โดยมีเนื้อหาเรื่องราวรวมทั้งหมดจำนวน 80 เล่ม และแบ่งแยกออกเป็น 5 ภาษาด้วยกัน ประกอบไปด้วย ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาบาลีและสันสกฤต ภาษาเขมรโบราณ และภาษาสยาม ทั้งนี้ วรรณกรรมเรื่องรามายณะในประเทศกัมพูชา ได้มีการอนุรักษ์และสืบทอดในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การจัดทำวารสารและหนังสือโดยสำนักพิมพ์ท้องถิ่น
2. การเก็บรักษาภายในห้องสมุดต่างๆ
3. การเผยแพร่ในรูปแบบของวรรณกรรม วิจิตรศิลป์ และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การบรรจุเป็นเนื้อหาในหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับมัธยม
5. นิทาน บทกวี และการละเล่นพื้นเมือง

รูปที่ 2-2 หนังสือเรื่องเรียมเกร์ของประเทศกัมพูชา
(ที่มา: เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศกัมพูชา)

ชาวกัมพูชาได้ยกระดับความสำคัญของ เรียมเกร์ ให้สำคัญเท่าเทียมกับปราสาทนครวัด ด้วยเหตุที่ว่าทั้งสองสิ่งถือเป็นผลงานชิ้นเอกของประเทศกัมพูชา ถือเป็นสิ่งล้ำค่าและเป็นการประสบความสำเร็จครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดของกวีชาวกัมพูชา ตั้งแต่ปลายยุคสมัยอังกอร์

ประเทศอินโดนีเซีย

กากวนิรามายณะ เป็นชื่อเรียกวรรณกรรมรามายณะในรูปแบบของประเทศอินโดนีเซีย เป็นการเริ่มต้นของวรรณกรรมรามายณะในภาษาสันสกฤต ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะของวาลมิกิ โดยอธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับบนกเทศผู้ ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นนกสดาขุ กับคู่ครอง กล่าวถึงการจากไปของคู่ครองที่แม่น้ำทามาสา ชาวอินโดนีเซียเชื่อว่า

กากวนิรามายณะเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการประพันธ์มหากาพย์รามายณะของวาลมิกิ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด ยกเว้น
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหากาพย์รามายณะถูกนำมาเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ของอินโดนีเซียโบราณ หรือชาว จากหลักฐานจากหนังสือประวัติศาสตร์ของชาว ที่ได้แต่งขึ้นเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 17 โดยมีเนื้อความที่เกี่ยวของกับการเรียงลำดับวงศ์ตระกูลของชาว และเชื่อกันว่าพระราม และนางสีดาคือบรรพบุรุษของพวกเขา

กาवनิรามายณะ มีบทบาทสำคัญต่อการแผ่ขยายมหากาพย์เรื่องรามายณะในเอเชีย อูยาคเนย์ รวมถึงประเพณีที่เกี่ยวข้องในภูมิภาค ด้วยเหตุที่ว่า กาवनิรามายณะมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของประชาชนในภูมิภาคเอเชียอูยาคเนย์ และยัง ถูกนำไปประยุกต์ให้เกิดเป็นศิลปะแขนงต่างๆมากมาย

ประเทศไทย

มหากาพย์รามายณะในแบบฉบับของประเทศไทย มีชื่อเรียกและเป็นที่ยอมรับในชื่อ รามเกียรติ์ รามายณะเริ่มเข้าสู่ประเทศไทยเมื่อใดไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัด แต่เข้าใจว่า พ่อค้าชาวอินเดียเป็นผู้นำมาเผยแพร่ในประเทศไทยในรูปแบบของการถ่ายทอดทางมุข ปาฐะ เป็นการเล่านิทานเรื่องพระราม และต่อมาจึงได้จัดการลงเป็นวรรณกรรมของไทย เป็นการประพันธ์ขึ้นใหม่ตามลัทธิทศกัณฐ์เรื่องกรองไทย และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเนื้อ เรื่องของรามเกียรติ์กับรามายณะแล้ว พบว่ารามเกียรติ์ของประเทศไทยมีรายละเอียดเนื้อหา ไม่ตรงกับรามายณะฉบับหนึ่งฉบับใด โดยเฉพาะ แต่เนื้อหาตรงกับรามายณะของอินเดีย หลายฉบับ และมีบางส่วนตรงกับรามายณะของประเทศเพื่อนบ้าน

รามเกียรติ์ของไทยไม่ได้ถ่ายทอดจากรามายณะฉบับใดโดยตรง โดยประมวลเอา เนื้อเรื่องจากสำนวนต่างๆ และคัดเลือกในส่วนที่เหมาะสมกับวัฒนธรรม อุปนิสัยและ วิสัยทัศน์ของคนไทย

รามายณะเผยแพร่เข้าสู่ประเทศไทยมีทั้งที่มาจากอินเดียโดยตรง หรือผ่านชาติ เพื่อนบ้าน เช่น ชาว มลายู โดยมีการเผยแพร่เข้ามาเป็นระยะๆ ไม่ได้รับเข้ามาในครั้งเดียว ทั้งในรูปแบบของวรรณกรรมมุขปาฐะและวรรณกรรมลายลักษณ์ จึงทำให้เนื้อเรื่อง ผิดเพี้ยนไป โดยสรุปรามเกียรติ์ของไทยมีแหล่งที่มาดังนี้

1. นิทานเรื่องพระราม
2. รามายณะของวาฬมิกิ

3. รามายณะของอินเดียตอนใต้ได้แก่ รามายณะของทมิฬและรามายณะเบงกาลี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้ก่อนการเผยแพร่ไปยังหน่วยงานอื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาต การคัดลอกหรือการนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

4. หนุมานนาฎกะ
5. อิกายัต เสรีราม
6. วิษณะปุราณะ
7. รามายณะสันสกฤต ฉบับอรรถนิยาย
8. ส่วนที่ไทยแต่งเติม

รามเกียรติ์ได้ถูกเรียบเรียงและแต่งขึ้นในสมัยกรุงธนบุรี โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ได้ทรงพระราชนิพนธ์ เพื่อใช้เป็นบทละครหลวง ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงรวบรวมและพระราชนิพนธ์เพิ่มเติมจากสมัยกรุงธนบุรี เพื่อให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์

รูปที่ 2-3 หนังสือเรื่องรามเกียรติ์ของประเทศไทย

(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศไทย)

เมื่อรามเกียรติ์ของประเทศไทยได้มีความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วนั้น ภายหลังจากต่อมาได้มีการเพิ่มเติมเนื้อเรื่อง เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เพื่อใช้ในการแสดง โดยนำมาชำระเพียงบางตอนเท่านั้น เช่นเดียวกับบทพระราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงพระราชนิพนธ์เพิ่มเติมเพื่อใช้ในการเล่นโขน

ประเทศลาว

ในประเทศลาววรรณกรรมพื้นบ้านเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิตของประชาชนในประเทศ บริเวณหนองแขงทางตอนใต้ของจีนในอาณาจักรล้านช้างจวบจนปัจจุบัน ประชาชนในประเทศลาวต่างได้รับการเล่าขานสืบต่อกันมา โดยไม่แบ่งแยกถึงอายุและพวกเขาเหล่านั้นสามารถจดจำเรื่องราววรรณกรรมต่างๆ ได้เพียงการฟังเพียงไม่กี่ครั้ง

ในสมัยก่อน ผู้ถ่ายทอดเรื่องราวมักจะต้องเป็นผู้สูงอายุ หรือพระสงฆ์เท่านั้น ดังนั้นในช่วงหลายศตวรรษที่ผ่านมา มหาเทพที่ได้ถูกนำไปใช้หรือเผยแพร่ในวัด คือ พระลักพระลาม พระเจ้าสิบชาติ และพระเวสสันดร

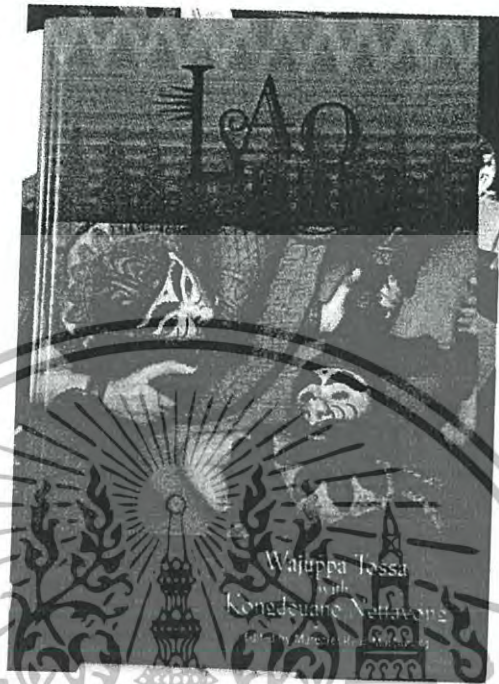

รูปที่ 2-4 หนังสือเรื่องพระลักพระลามของประเทศลาว (ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศลาว)

วรรณกรรมพระลักพระลาม ถือเป็นรามายณะในรูปแบบของประเทศลาว ที่ได้รับความนิยมสูง ซึ่งมีคำอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชนพื้นเมืองในประเทศลาวซึ่งตอนที่ได้ได้รับความนิยมของวรรณกรรมพระลักพระลาม ที่เห็นได้ชัดคือ หนุมานถวายแหวน นางสีดาหลังป่า นางสีดาเดินดง ตอนกว้างทอง ตอนทศกณัฐลักพาตัวนาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อประโยชน์ด้านการศึกษา ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สื่ตา ตอนต่างๆเหล่านี้ ถูกนำมาใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอนในประเทศลาวและการตีพิมพ์เป็นหนังสืออยู่บ่อยครั้ง

รูปที่ 2-5 หนังสือละครพื้นบ้านของประเทศลาว
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศลาว)

รายละเอียดในรูปแบบของประเทศลาวเป็นการผสมเรื่องราวของอดีตและปัจจุบัน โดยในอดีตประชาชนจะเข้าไปฟังวรรณกรรมรายละเอียดซึ่งถูกถ่ายทอดโดยพระสงฆ์ในรูปแบบของการขับที่กลองบนใบปาล์ม และมีกิจกรรมนี้ต่อเนื่องเป็นเวลานาน นอกจากนี้ยังมีการถ่ายทอดโดยการเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังในพระวิหารของวัดต่างๆ และในปัจจุบันภาพเขียนเหล่านี้ได้ถูกบันทึกลงในหนังสือเรียนประกอบหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดให้คนรุ่นใหม่

ประเทศเมียนมาร์

วรรณกรรมรายละเอียดของประเทศพม่า นั้น ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เชื่อว่าได้รับอิทธิพลจากการติดต่อกับประเทศไทย เชียงใหม่ ประเทศลาว และประเทศมาเลเซีย ชาวพม่าได้นำเอาเรื่องราวของมหากาพย์รามายณะมาดัดแปลง ผสมเข้ากับวัฒนธรรมของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ผู้เห็นไปใช้ประโยชน์ในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตนเอง โดยเริ่มต้น เมื่อราวคริสต์ศตวรรษที่ 17 การเริ่มต้นป็นเพียงการเล่าจากปากเท่านั้น และเชื่อกันว่ามีหลักฐานจากศิลาจารึกของมอญที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะ

วรรณกรรมรามายณะของประเทศพม่าสามารถแบ่งออกได้สามหมวดหมู่ โดยแต่ละหมวดหมู่ประกอบไปด้วยรูปแบบต่างๆ รวมทั้งสิ้นเก้ารูปแบบ ประกอบไปด้วย

1. ประเภทร้อยแก้ว

- Rama Vatthu ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17
- Maha Rama ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19
- Rama Thinmyo ปี ค.ศ. 1904

2. ประเภทบทกวี

- Rama Thagyin ปี ค.ศ. 1775
- Rama Yagan ปี ค.ศ. 1784
- Alaung Rama Thagyin ปี ค.ศ. 1905

3. ประเภทบทละคร

- Thiri Rama ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19
- Pontaw Rama ปี ค.ศ. 1880
- Pontaw Rama and Lakkana ปี ค.ศ. 1910

จากข้อมูลข้างต้น ประเทศพม่าเป็นประเทศที่ได้รับอิทธิพลจากหลากหลายทิศทาง และได้นำมาประยุกต์ใช้กับวัฒนธรรมได้อย่างสมบูรณ์ โดยได้นำมาประยุกต์ใช้ในหลายๆ ด้าน เช่น การที่มีมหาวิทยาลัยด้านศิลปะวัฒนธรรมทั้งสองแห่ง ในย่างกุ้งและมัณฑะเลย์ โดยจัดการเรียนการสอนวรรณคดีและประวัติศาสตร์ของรามายณะที่ภาควิชาศิลปะการละคร รวมถึงการปรับปรุงบทละครให้มีความร่วมสมัย ทั้งด้านภาษา ด้านศิลปะการแสดง เป็นต้น

ประเทศเวียดนาม

มหากาพย์รามายณะของประเทศเวียดนามนั้น มีการผสมผสานกันของวิทยาศาสตร์และศิลปะ และเป็นเรื่องราวที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเขียนชาวเวียดนาม โดยในปี ค.ศ.

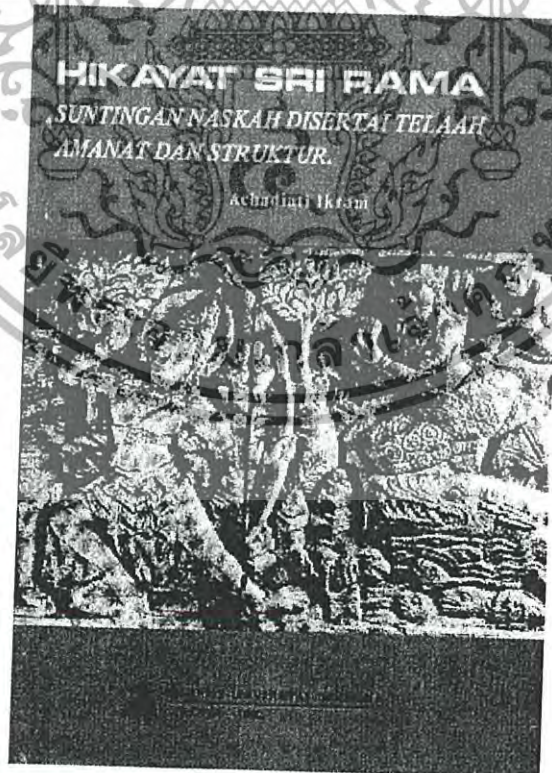
1978 นักเขียนบทละครชาวเวียดนาม Luu Quang Thuan และ Luu Quang Vu ได้เขียนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนูญาตีเห็นไปเซอร์เวเชียนที่นั่นการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วรรณกรรมเรื่อง นางสีดา โดยใช้รูปแบบและภาษาที่อยู่บนพื้นฐานของมหากาพย์รามายณะ และวรรณกรรมเรื่องนางสีดายังเป็นที่ยอมรับเป็นอย่างมากในช่วงหลายทศวรรษ

แม้ว่าประเทศเวียดนามจะเป็นหนึ่งในประเทศที่รับเอามหากาพย์รามายณะมา ปรับแต่งตามวัฒนธรรมของตนเอง แต่การวิวัฒนาการของวัฒนธรรมดังกล่าวกลับได้รับความนิยมน้อยมากนัก เนื่องด้วยเหตุผลทางวัฒนธรรมหลายประการของประเทศเวียดนาม

ประเทศมาเลเซีย

วรรณกรรมรามายณะของประเทศมาเลเซีย มีเนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวข้องและมีที่มาสัมพันธ์กับกาवनิรามายณะของประเทศอินโดนีเซีย โดยมีชื่อเรียกว่า ฮิกายัต เสรีรามามีเนื้อหาและเรื่องราวเกี่ยวกับการผจญภัยของพระราม ที่ถูกเนรเทศออกจากบ้านเกิด การถูกลักพาตัวภรรยาที่นางสีดาโดยพญายักษ์ราวณะ การเดินทางขึ้นลิบสองปีเพื่อปลดปล่อยนางสีดาออกจากพันธนาการ และการช่วยเหลือของเหล่าวานร นำโดยหนุมานและพญาสุครีพเจ้าเมืองกษัตริย์

รูปที่ 2-6 หนังสือเรื่อง ฮิกายัต เสรีรามมา ของประเทศมาเลเซีย

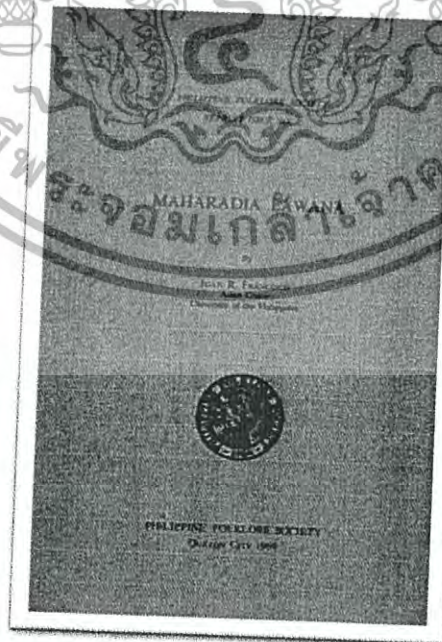
(ที่มา: เอกสารประกอบการประชุมงานาคติอาเซียจากประเทศมาเลเซีย)
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะในโครงการวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำออกเผยแพร่ได้โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อิกายัต เสรีรามมา ของประเทศมาเลเซียนั้น มีการสอดแทรกความเป็นพื้นเมือง และผูกเรื่องราวกับประชาชนเป็นอย่างมาก โดยเน้นที่เนื้อหาของความโรแมนติกระหว่างพระรามและนางสีดา หรือพญายักษ์ราวณะที่ดัดแปลงให้มีความสมบูรณ์ในรูปแบบของวัฒนธรรมพื้นเมือง ซึ่งองค์ประกอบต่างๆข้างต้น ไม่ปรากฏในมหากาพย์รามายณะฉบับดั้งเดิม

นอกเหนือจากรูปแบบของรามายณะในแบบฉบับของประเทศมาเลเซียเดิม ยังมี การสอดแทรกศาสนาฮินดูและศาสนาอิสลามเข้าไปในวรรณกรรม โดยเฉพาะการตั้งชื่อหรือตั้งชื่อตัวละครให้สอดคล้องกับศาสนาอิสลามเพื่อเป็นการบูชาพระเจ้าหรือพระอัลเลาะห์

ประเทศฟิลิปปินส์

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์เชื่อว่ามียุคสองวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะในประเทศฟิลิปปินส์ ขึ้นแรกคือมหาราดิ ลาวานา นิทานร้อยแก้วของชาวมุสลิม มารณา ทางตอนใต้ของประเทศฟิลิปปินส์ ขึ้นที่สองคือมหากาพย์รามายณะของวาลมิกิ ซึ่งได้รับการเผยแพร่จากชาวฟิลิปปินส์ วรรณกรรมทั้งสองชิ้น ได้ถูกเป็นแหล่งอ้างอิงสำหรับการแสดงรามายณะในโรงละครของประเทศฟิลิปปินส์

รูปที่ 2-7 หนังสือเรื่อง มหาราดิ ลาวานา ของประเทศฟิลิปปินส์

เอกสารนี้เป็นเอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศฟิลิปปินส์ (ที่มาที่เอกสารประกอบการประชุมที่วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ใ้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหาราชเดี่ย ลาวานา ถูกแต่งขึ้นในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17 ถึง คริสต์ศตวรรษที่ 19 แม้ว่าจะมีความคล้ายคลึงกับวรรณกรรม ฮิกายัต เสรีรามมา ของประเทศมาเลเซีย แต่ วรรณกรรมมหาราชเดี่ยลาวานา ของประเทศฟิลิปปินส์นั้น มีความละเอียดมากกว่าของทาง มาเลเซีย ซึ่งชาวฟิลิปปินส์ถือเ็นเครื่องยืนยันว่าวรรณกรรมของพวกเขามีการพัฒนาการที่ สมบูรณ์

ตัวละครพระราม ถือเป็นตัวละครที่ได้รับความนิยมสูง ในประเทศฟิลิปปินส์ เรื่องราวของพระรามถูกนำไปสอดแทรกในหลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งในโรงเรียนและ มหาวิทยาลัย การเล่านิทานรามายณะพื้นถิ่นของฟิลิปปินส์ถือว่าพระรามเป็นเจ้าชายที่ควรค่าแก่การเคารพนับถือ แต่ไม่ใช่พระเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งนี้เรื่องราวของพระรามได้ถูกนำไปแสดงในรูปแบบของละครหรือหุ่นกระบอก ด้วยความนับถือในพระรามของชาว ฟิลิปปินส์ในเรื่องของการให้ความรักและการดูแลภรรยา หรือนางสีดา ที่มั่นคงและหนึ่ง เดียว ความรักใคร่ในพี่น้องระหว่างพระรามและพระลักษมณ์ รวมถึงการเป็น กษัตริย์ที่มีความเป็นผู้นำ ยุติธรรม และบริสุทธิ์

ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์มีวรรณกรรมรามายณะที่ได้รับอิทธิพลจาก มหาकाพย์รามายณะ ต้นฉบับจากวาสมิกิ โดยรับเอาต้นฉบับรามายณะภาษาสันสกฤตทั้งหมดมาประยุกต์กับ วัฒนธรรมพื้นเมือง ดังนั้นเนื้อเรื่องและเนื้อหาจึงไม่ต่างจากต้นฉบับของวาสมิกิมากนัก เพียงแต่แตกต่างกันที่รูปแบบการแสดง

รูปที่ 2-8 หนังสือเรื่อง รามายณะ ของประเทศสิงคโปร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ (ที่มา: เอกสารประกอบการประชุมงานวิชาการเพื่อนำเสนอผลงานวิจัยในชั้นเรียนด้านการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในปัจจุบัน ประเทศสิงคโปร์ ได้นำเอาวรรณกรรมรามายณะมาเผยแพร่ออกสู่ประชาชนในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การประยุกต์ใช้กับการศึกษาศาสนาฮินดู
2. การบรรจุเป็นเนื้อหาในหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
3. การใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในระดับมหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาต่างๆ

2.3.2 ประเภททัศนศิลป์

หลังจากที่มหากาพย์รามายณะที่เผยแพร่จากประเทศอินเดีย เข้าสู่ภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ ในรูปแบบของวรรณกรรมแล้ว ภายหลังจากประเทศต่างๆ ในภูมิภาค ได้มีวิวัฒนาการ มีการประยุกต์นำเอาเรื่องราวของวรรณกรรม รวมถึงเอกลักษณ์เฉพาะของตัวละครต่างๆ ออกมาในรูปแบบของทัศนศิลป์ เช่น รูปสลัก ภาพเขียน รูปปั้น หรือศิลปะพื้นเมืองต่างๆ ซึ่งศิลปะประเภททัศนศิลป์ที่เกี่ยวกับมหากาพย์รามายณะ ในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ มีความละเอียดอ่อนของวัฒนธรรม และแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของประเทศนั้นๆ ซึ่งบางประเทศ เช่น สิงคโปร์ ไม่ปรากฏหลักฐานของศิลปะประเภททัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะ โดยสามารถอธิบายรูปแบบของทัศนศิลป์จากประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ ได้ดังนี้

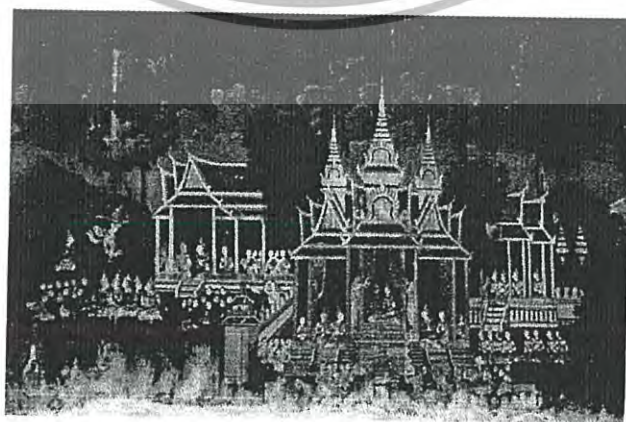
ประเทศกัมพูชา

ราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยมรดกทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงซึ่งมรดกดังกล่าวยังคงอยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น ศิลปะจารึกต่างๆ ในวัดทั่วประเทศ บาราย หรือ อ่างเก็บน้ำตามธรรมชาติ หลักฐานการขุดคลอง โบราณสถาน โบราณวัตถุ รวมถึงศิลปะการแสดงและการดนตรี และที่โด่งดังที่สุด คือภาพจำหลักรามายณะที่ระเบียงคดของวิหารในปราสาทนครวัด

รูปที่ 2-9 ภาพจำหลักเรื่องราวรามายณะ ที่ปราสาทนครวัด
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมงานานาชาติอาเซียน จากประเทศกัมพูชา)

เรียมเก้หรือรามายณะฉบับเขมร เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากชาวกัมพูชา ทั้งประชาชนทั่วไปและศิลปินแขนงต่างๆ ซึ่งเป็นหลักฐานสนับสนุนว่า เรียมเก้ เข้าไป สอดแทรกในชีวิตประจำวันของชาวกัมพูชามาเป็นเวลานาน ก่อนที่จะเกิดภาพสลักนูนสูง หรือนูนต่ำต่างๆ ที่เกิดขึ้นในวัดของกัมพูชา เช่น วัดพนมดง วัดเกาะเคอร์ วัดปราสาทบัน ทายศรี รวมถึงปราสาทหินนครวัด เป็นต้น ซึ่งศิลปะต่างๆแม้ว่าที่มักจะได้รับมาจากมหา กาย์รามายณะของประเทศอินเดีย แต่ศิลปินชาวกัมพูชาได้ปรับเปลี่ยนตามวิถีชีวิตและ วัฒนธรรมของชาติ และศิลปะต่างๆของกัมพูชาที่เกี่ยวข้องกับรามายณะ ถือเป็นมรดกของ ชาติสำหรับชาวกัมพูชา เป็นทั้งแหล่งศึกษาวิจัย อารอนุรักษ์ การบูรณะ โบราณวัตถุหรือ โบราณสถาน

รูปที่ 2-10 ภาพจิตรกรรมเรื่องเรียมเก้ ประเทศกัมพูชา
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิใช่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมงานานาชาติอาเซียน จากประเทศกัมพูชา)

เรียมเกร์ มีความสัมพันธ์ต่อวิถีชีวิตของชาวกัมพูชาเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านการดำรงชีวิต ที่อยู่อาศัย และรูปแบบของสถาปัตยกรรม ซึ่งศิลปินชาวกัมพูชาได้สร้างงานจิตรกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับรามายณะร่วมกับทัศนียภาพของประเทศ เช่น ภูเขา แม่น้ำ ลำคลอง ชุมชน ชนบท และพระราชวัง เป็นต้น

ในด้านวิทยาศาสตร์ หลังจากยุคอาณานิคม ประเทศกัมพูชาได้รับเอาวัฒนธรรมหลากหลายด้านจากต่างประเทศ ศิลปินในช่วงยุคสมัยนั้น จึงได้มีการประยุกต์วิทยาศาสตร์ ผสานเข้ากับเรียมเกร์ในบางส่วน เช่น รูปภาพของหนุมานที่อาศัยรถไฟเพื่อไปสู่รบกับทศกัณฐ์ และรูปภาพทหารของทศกัณฐ์ที่ยกขวดและแก้วแชมเปญให้กับทศกัณฐ์ เป็นต้น

รูปที่ 2-11 ภาพสลักนูนต่ำแสดงภาพหนุมานนั่งรถไฟเพื่อไปสู่รบกับทศกัณฐ์
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศกัมพูชา)

ในด้านศาสนา เรียมเกร์มีการพึ่งพาศาสนาพุทธในบางส่วน เช่น การตกแต่งเจดีย์ พุทธ การประยุกต์นำเอาตัวละครมาสร้างเป็นงานประติมากรรมประกอบในสถาปัตยกรรม ซึ่งเมื่อศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ได้เสื่อมโทรมลงไปในประเทศกัมพูชา และศาสนาพุทธได้รับการยกระดับขึ้น ศิลปะที่เชื่อมโยงกับศาสนาพุทธ ก็ได้รับการเก็บรักษา และเพิ่มคุณค่าจากการอนุรักษ์มากขึ้น โดยยังคงมีอยู่ทั่วไปในวัดทางพุทธศาสนาในประเทศกัมพูชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งนี้ ศิลปะประเภททัศนศิลป์ของประเทศกัมพูชา มีหลักฐานมากมายแสดงว่ามหากาพย์รามายณะ มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับสิ่งต่างๆของประเทศกัมพูชา ซึ่งเป็นที่ยอมรับจากทั้งในและนอกประเทศ ส่งผลให้ศิลปะต่างๆยังคงดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน

ประเทศอินโดนีเซีย

การมาถึงของศาสนาฮินดูของประเทศอินเดียและวัฒนธรรมพื้นเมืองอันโดดเด่นของชาว ได้ผสมผสานกันออกมาเป็นเอกลักษณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานศิลปะ คำสอนของฮินดูแพร่กระจายโดยมหากาพย์รามายณะและมหากาพย์มาหาภารตะ ซึ่งสามารถมองเห็นได้จากรูปแบบของงานศิลปะ เช่น สถาปัตยกรรม งานประติมากรรมปูนต้ำ นูนสูง ภาพวาด รูปปั้น หน้ากาก หุ่นกระบอก และงานศิลปะอื่นๆ เป็นต้น

ศิลปะประเภททัศนศิลป์ ที่เกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะในประเทศอินโดนีเซีย ที่ปรากฏได้ชัดเจน เริ่มต้นจากปรัมบานัน ซึ่งวัดต่างๆในปรัมบานัน มักจะประกอบไปด้วยรูปปั้นและภาพสลักของพระพรหมและพระศิวะ รวมถึงภาพแกะสลักเรื่องราวของรามายณะจำนวนมาก

รูปที่ 2-12 ภาพสลักเรื่องราวของมหากาพย์รามายณะ ในปรัมบานัน

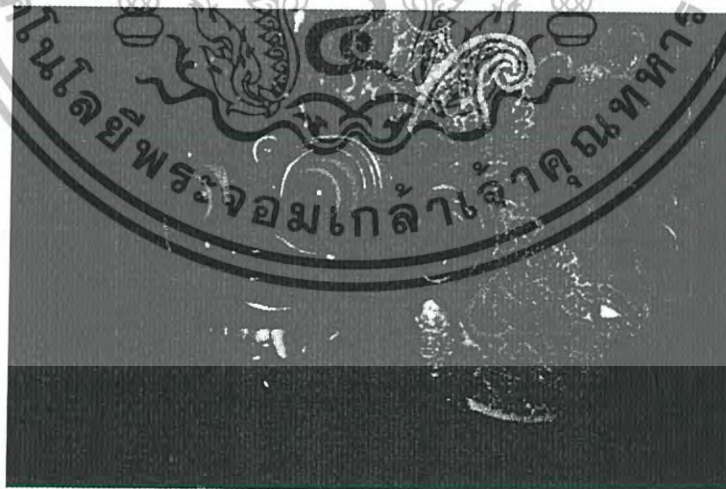
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศอินโดนีเซีย)

เมื่อศูนย์กลางของอาณาจักรถูกเคลื่อนย้ายไปทางตะวันออก องค์ประกอบของศิลปะดั้งเดิมได้มีการฟื้นตัวและมีวิวัฒนาการตามยุคสมัย ซึ่งศิลปะประเภททัศนศิลป์ก็มีเอกสารนี้เป็นเอกสารวิวัฒนาการตามไปด้วยเช่นกัน ซึ่งเห็นได้จากที่วัดต่างๆในยุคสมัยนี้ มีการพัฒนาไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่องของสีที่ใช้ในงานสถาปัตยกรรม ความลึกความตื้นขององค์ประกอบ ซึ่งมีความแข็งแรงในการพัฒนาในด้านศิลปะและได้มีพัฒนาในรูปแบบของบาหลี่ต่อไป เช่น ภาพวาดหุมนานสังสาสน์ให้กับพระราม จนถึงภาพวาดการสิ้นลมของกุมภกรรณ ทั้งนี้ การพัฒนาของศิลปะในยุคสมัยนี้ยังรวมไปถึงการพัฒนาศิลปะการแสดง เช่น หุ่นเชิด หุ่นกระบอก หน้ากาก ที่มีความแตกต่างของตัวละครอย่างชัดเจนในเรื่องของสีสันทและลักษณะเฉพาะตัว

รูปที่ 2-13 หน้ากากหุมนาน ศิลปะประเทศอินโดนีเซีย
(ที่มา: เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศอินโดนีเซีย)

รูปที่ 2-14 หน้ากากทศกัณฐ์ ศิลปะประเทศอินโดนีเซีย
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศอินโดนีเซีย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศไทย

เมื่อมหากาพย์รามายณะได้แผ่อิทธิพลมาถึงประเทศไทย ซึ่งชาวไทยได้นำมาปรับเปลี่ยนตามวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นที่ยอมรับในประชาชนส่วนใหญ่ ทั้งที่นับถือศาสนาพุทธและชุมชนชาวฮินดู ซึ่งในช่วงแรก ศิลปะประเภททัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะในประเทศไทยนั้น ต่างปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด และมักจะอยู่คู่กับโบราณสถานและโบราณวัตถุ เช่น ภาพสลักเรื่องราวบางตอนของรามายณะที่หน้าจั่วของปราสาทหินพนมรุ้ง และปราสาทหินพิมาย

รูปที่ 2-15 ภาพสลัก เรื่องราวตอนพระลักษมณ์ถูกศรนาศาศ ที่ปราสาทหินพิมาย
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศไทย)

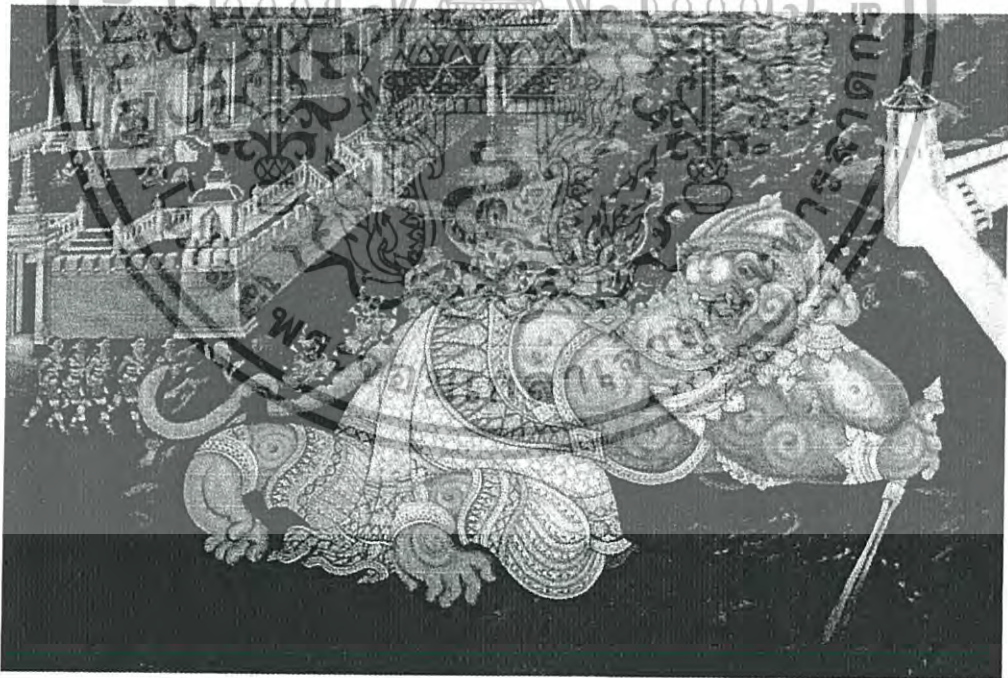
การรับเอามหากาพย์รามายณะเข้ามาในประเทศไทย ยังได้ส่งอิทธิพลลงมาในยุคสมัยของอาณาจักรสุโขทัย โดยนักประวัติศาสตร์ชาวไทยเชื่อว่า พระนามของ พ่อขุนรามคำแหง มหาราช และถ้าพระราม ต่างได้รับอิทธิพลมาจากพระรามในมหากาพย์รามายณะ และเมื่อถึงในยุคสมัยของกรุงศรีอยุธยา ศิลปะบางแขนงสะท้อนถึงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับมหากาพย์รามายณะ เช่น เศียรพระพุทธรูป และภาพวาดเรื่องราวการล่องเรือมายังกรุงศรีอยุธยา โดยมีภาพพระรามและพระลักษมณ์ ปรากฏอยู่บนเรือ

รูปที่ 2-16 ภาพเขียนแสดงถึงการล่องเรือเข้ามาในกรุงศรีอยุธยา
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้เช่าเห็นใบแจ้งประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามทำซ้ำโดยไม่ขออนุญาต และต้องแจ้งเจ้าของลิขสิทธิ์ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อิทธิพลของมหากาพย์รามายณะยังคงส่งผลกระทบต่อประเทศไทยเรื่อยมา จนถึงในยุคสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงรวบรวมและชำระวรรณกรรมรามายณะใหม่ โดยปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย กลายเป็น วรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ ภายหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงพระราชนิพนธ์วรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ ในรัชกาลของพระองค์ รามเกียรติ์ได้เข้าสู่วิถีชีวิตของชาวไทยอย่างเต็มรูปแบบ ทั้งในเรื่องของการศึกษา และศิลปะ

ศิลปะประเภททัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะ ที่ปรากฏในประเทศไทยนั้น มีรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งภาพเขียนจิตรกรรมฝาผนัง ภาพสลักนูนต่ำ นูนสูง ประติมากรรม รูปปั้นต่างๆ ซึ่งศิลปะเหล่านี้ได้ถ่ายทอดเรื่องราวของรามเกียรติ์ตั้งแต่เริ่มจนจบสมบูรณ์ เช่น ภาพเขียนเรื่องราวรามเกียรติ์ ที่ฝาผนังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ราชวรมหาวิหาร และภาพเขียนฝาผนังที่วัดสุทัศน์เทพวราราม เป็นต้น

รูปที่ 2-17 ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ราชวรมหาวิหาร
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศไทย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อรามเกียรติ์ถูกนำมาสร้างเป็นบทละคร ซึ่งใช้ในการแสดงโขน หุ่นกระบอก และหนังใหญ่ ศิลปินชาวไทยจึงมีการประยุกต์และสร้างสรรค์ผลงานที่ได้รับการยอมรับในวงกว้าง และยังประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเอกลักษณ์ทางศิลปะของประเทศ ศิลปะที่ปรากฏได้ชัดคือหัวโขน รวมถึงเครื่องโขน หุ่นกระบอก และหนังใหญ่ ซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ทำให้โขนถูกยกย่องให้เป็นศิลปะการแสดงประจำชาติ เป็นที่เคารพบูชาในฐานะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และรวมถึงการนำเอาตัวละครต่างๆ มาประดับเป็นโขนเรือพระราชพิธี ซึ่งเป็นพิธีกรรมของพระมหากษัตริย์เท่านั้น เช่น เรืออสุรวายุภักษ์ เรืออสุรบิกษี เรือกระบี่ปราบเมืองมาร เรือกระบี่รอนราพณ์ เรือพาลีรังทวีป และเรือสุครีพรองเมือง เป็นต้น

รูปที่ 2-18 เรืออสุรวายุภักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ (ที่มา: เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียนจากประเทศไทย) โยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศลาว

วรรณกรรมเรื่องพระลักพระลาม ได้ถูกแต่งขึ้นในประเทศลาว ซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างมากทั้งในประเทศลาว และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือภาคอีสาน ของประเทศไทย ศิลปินในประเทศลาวได้ยึดถือวรรณกรรมพระลักพระลามเป็นต้นแบบในการสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อสร้างสรรค์งานศิลปะหลากหลายแขนงด้วยกัน

อิทธิพลของวรรณกรรมพระลักพระลาม ส่งผลต่อศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศลาว โดยเฉพาะศิลปะประเทศทัศนศิลป์ อย่างเช่นงานศิลปะประเภทจิตรกรรม ที่ได้นำเอาเรื่องราวของวรรณกรรมพระลักพระลาม มาผสมเข้ากับลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศลาว การถ่ายทอดเรื่องราวโดยมีฉากหลังและทิวทัศน์เป็นแม่น้ำโขง หรือการนำเอาเอกลักษณ์ของตัวละครและเรื่องราว มาสร้างเป็นศิลปะหลากหลายประเภท เช่น บทละคร การเต้นระบำพื้นเมือง ภาพวาด ภาพแกะสลัก และ รูปปั้น เป็นต้น รวมถึงการนำเอาเรื่องราวของวรรณกรรมพระลักพระลามมาใช้ประกอบการแสดงพื้นบ้านเพื่อเฉลิมฉลองในเทศกาลสำคัญ ซึ่งจะถูกถ่ายทอดจากความเชื่อ โปราณ คำสอนและศีลธรรมของศาสนา

รูปที่ 2-19 ภาพวาดเรื่องราวของควายทรี ที่วัดเชียงทอง
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศลาว)

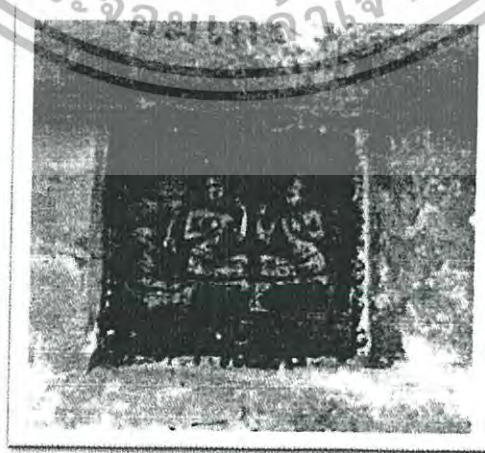
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพจิตรกรรมฝาผนังและภาพแกะสลักที่บานประตู หน้าต่าง ตามวัดและวิหารต่างๆ ในประเทศลาว ยังคงเป็นศิลปะที่ได้รับความนิยม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และได้รับการฟื้นฟูเมื่อปีค.ศ. 2002 ภาพวาดที่มีชื่อเสียงของประเทศลาวที่เห็นได้ชัด คือภาพวาดเรื่องราวของวรรณกรรมพระลักพระรามกว่า 500 ฉาก ที่วัดเชียงทอง อดีตพระราชวังหลวง รวมถึงวัดอื่นๆ ในหลวงพระบาง ภาพวาดฝาผนังที่หอพระแก้ว วัดสีสะเกด วัดสีเมือง วัดบ่อโอบ วัดคองตือ วัดคิแปง ในเวียงจันทน์

ประเทศเมียนมาร์

ศิลปะประเภททัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะของประเทศเมียนมาร์นั้น มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์เชื่อว่าได้รับอิทธิพลจากรามเกียรติ์ ของประเทศไทย เช่นเดียวกับศิลปะประเภทวรรณกรรม ซึ่งถูกดัดแปลงนำมาสร้างสรรค์งานศิลปะมากมายตามวัดต่างๆ ทั่วประเทศ

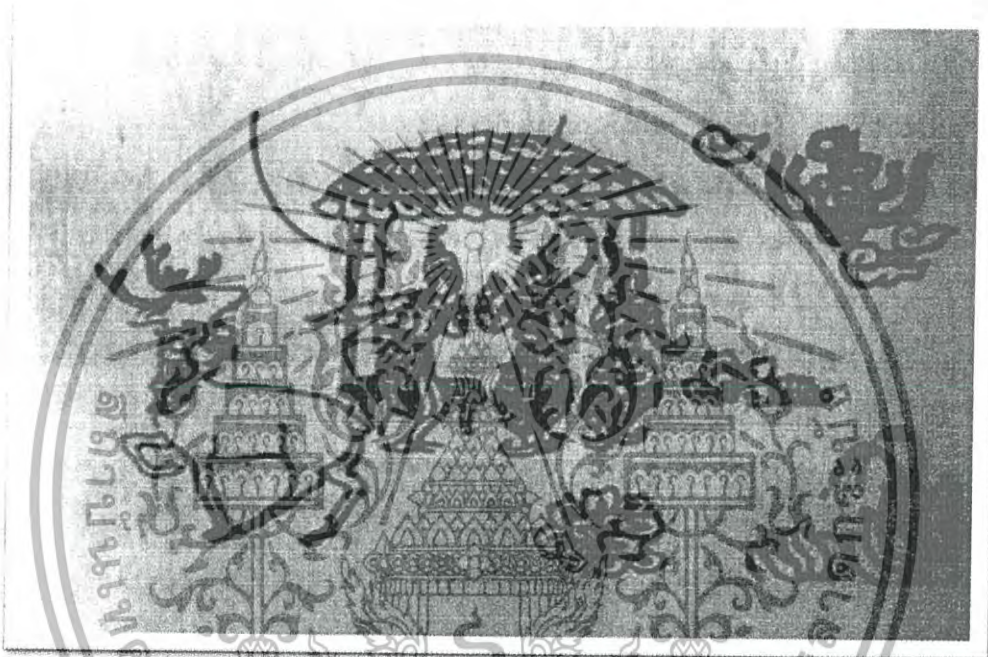
หลักฐานของงานประติมากรรมของประเทศเมียนมาร์ที่เห็นได้ชัด คือภาพแกะสลักมากกว่า 500 ภาพ ที่เล่าเรื่องราวของรามเกียรติ์ของวัดในพุกาม และยังปรากฏบนเครื่องประดับในราชวงศ์ของเมียนมาร์ รวมถึงภาพแกะสลักที่แสดงเรื่องราวของมหากาพย์รามายณะ เช่น เรื่องราวการกลับสู่กรุงอโยธยาของพระราม พระลักษมณ์ และนางสีดา ขณะประทับบนบุษบก การล่าถอยของพระราม และตอนหนุมานถวายแหวนให้กับนางสีดา

รูปที่ 2-20 ภาพสลักเรื่องราวของรามายณะ ในพุกาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า (ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศไทย)
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากงานประติมากรรมแล้ว ศิลปินชาวเมียนมาร์ยังนิยมสร้างสรรค์งานจิตรกรรม ซึ่งปรากฏเป็นงานจิตรกรรมหลากหลายประเภท เช่น ภาพวาดตอนพระรามล่ากวางทอง บนแผ่นโลหะทองแดง ภาพทศกัณฐ์ลักตัวนางสีดา ซึ่งแสดงออกถึงความซื่อซ้อยของนางสีดาและความดุร้ายของทศกัณฐ์ออกมาได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งภายหลังเรื่องราวต่างๆ ของมหากาพย์รามายณะที่ปรากฏเป็นศิลปะต่างๆ ได้ถูกรวบรวมและสร้างเป็นวรรณกรรมรามายณะของประเทศเมียนมาร์ในปัจจุบัน

รูปที่ 2-21 ภาพเขียนตอนพระรามตามกวาง
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศเมียนมาร์)

ประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนามได้รับอิทธิพลของมหากาพย์รามายณะมากจากประเทศกัมพูชา ทั้งในรูปแบบของสถาปัตยกรรม และงานศิลปะประเภททัศนศิลป์ ซึ่งส่วนมากจะเป็นงานประติมากรรม เช่น แท่นบูชา ภาพสลัก ศิลปะปูนปั้นที่ประกอบในสถาปัตยกรรม เป็นต้น

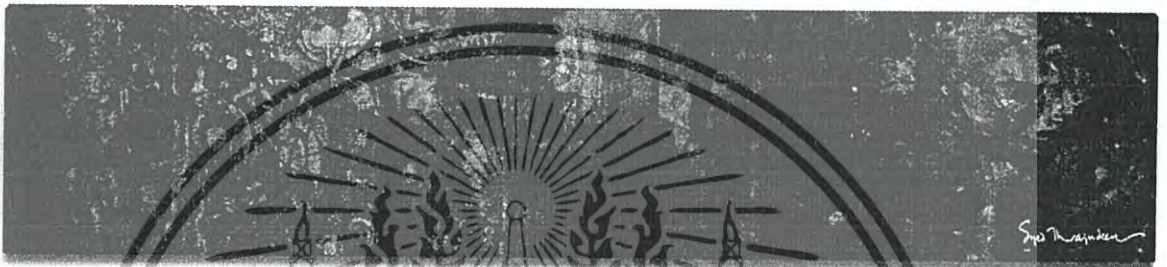
แท่นบูชาในเมืองขวงนัม ถูกสร้างขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 7- 8 หลังคริสต์ศักราช มีลักษณะเป็นแท่นบูชา ฐานสี่เหลี่ยม ทั้งสี่ด้านของฐานปรากฏเป็นภาพแกะสลักเรื่องราว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การอภិเชกสมรสของพระรามและนางสีดา รวมถึงปราสาทหินในขวงนัม ที่มีองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม เกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะ

ประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซีย เป็นประเทศที่มีมุมมองทางศิลปะประเภททัศนศิลป์แตกต่างจากประเทศอื่นๆ โดยประยุกต์ศิลปะหลายๆยุคสมัยเข้าด้วยกัน ซึ่งส่วนมากจะปรากฏเป็นภาพวาดศิลปะร่วมสมัย แสดงเรื่องราวและตัวละครต่างๆ

รูปที่ 2-22 ภาพเขียนเรื่องราวรามายณะ ที่หอศิลป์แห่งชาติ ประเทศมาเลเซีย
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศมาเลเซีย)

รูปที่ 2-23 ภาพเขียนเรื่องราวรามายณะ ที่หอศิลป์แห่งชาติ ประเทศมาเลเซีย
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศมาเลเซีย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศฟิลิปปินส์

งานศิลปะประเภททัศนศิลป์ของประเทศฟิลิปปินส์นั้น จะถูกถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของอุปกรณ์ประกอบการแสดง ซึ่งนาย ซัลวาดอร์ ฟลอโร เบร์นันด์ ศิลปินแห่งชาติ สาขารออกแบบการแสดง ได้เป็นผู้ประยุกต์เอามหากาพย์รามายณะ ผสานกับแนวคิดสมัยใหม่ และได้สร้างสรรค์ผลงานเป็นรูปแบบการแสดงรามายณะ 2 รูปแบบ คือรามาสารี และ การตระหนักถึงพระราม

รูปที่ 2-24 แบบร่างของเครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดงชุด การตระหนักถึงพระราม (ที่มา: เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศฟิลิปปินส์)

รูปที่ 2-25 แบบร่างของเครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดงชุด การตระหนักถึงพระราม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และสงวนนามของนักเขียนและผู้ประกอบการด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิลปะประเภททัศนศิลป์ถูกนำมาใช้ในรูปแบบของการออกแบบเสื้อผ้า และชุดของนักแสดงที่ใช้ประกอบการแสดง ซึ่งเบอร์นัลได้ประยุกต์เอาเอกลักษณ์ดั้งเดิมของตัวละครในมหากาพย์รามายณะ มาผสมผสานกับชุดบัลเลต์ เพื่อสร้างผลงานที่ร่วมสมัย รวมถึงอุปกรณ์ประกอบฉากและการแสดง ที่ได้แสดงออกถึงศิลปะร่วมสมัยเช่นกัน

2.3.3 ประเภทศิลปะการแสดง

ศิลปะประเภทการแสดง ถือเป็นการแสดงออกถึงมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมกัน ของภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ ที่เกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะ ได้ชัดเจนที่สุด เนื่องจากการผสมผสานร่วมกันของทั้งวรรณกรรมและทัศนศิลป์ และประเทศต่างๆ ในภูมิภาค ได้เคยแสดงร่วมกันในมหกรรมรามายณะอาเซียน ที่จัดขึ้นที่ประเทศไทย โดยทั้งแบ่งตอนแสดงของแต่ละประเทศ และการร่วมกันแสดงในตอนเดียว การแสดงรามายณะของแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ สามารถอธิบายถึงรูปแบบและลักษณะของการแสดง ได้ดังนี้

ประเทศกัมพูชา

วรรณกรรมเรียมเก้ร ของประเทศกัมพูชา ถือเป็นแกนหลักในการพัฒนาในด้านศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศกัมพูชา เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ภาพแกะสลักไม้ หิน ภาพเขียนต่างๆ รวมถึงศิลปะการแสดง หนังใหญ่ ดมตรี และ โหรศาสตร์

นาฏศิลป์ในราชสำนักของประเทศกัมพูชา มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมมาหลายพันปี ซึ่งปรากฏให้เห็นในรูปแบบของการประดับตกแต่งในพระราชวังหรือปราสาทที่สำคัญของประเทศกัมพูชา และหลักฐานเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ในด้านศิลปะวัฒนธรรมของกัมพูชา ซึ่งบทละครหรือตอนที่นิยมนำวรรณกรรมเรียมเก้รมาแสดง ได้แก่

1. ตอนนเรศพระราม
2. ตอนพระรามตามกวางทอง
3. ตอนลักตัวนางสีดา
4. ตอนสุวรรณมัจฉา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวน **ต้นก้องทัตพระราม** เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ตอนศึกกรุงลงกา
7. ตอนตีดาอุยไฟ

นอกจากนาฏศิลป์ในราชสำนัก ประเทศกัมพูชายังมีการแสดงสวมหน้ากาก เรียกว่าละโคนพระกรรณา ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับศิลปะการแสดงโจนของประเทศไทยเป็นอย่างมาก และนิยมแสดงในบทธหรือคอนต่างๆดังนี้

1. ตอนพระรามจองถนน
2. ตอนกุมภกรรณทศน้ำ
3. ตอนวิรุญจำบัง
4. ตอนพระรามชมโกศ
5. ตอนศึกอินทรีชิต

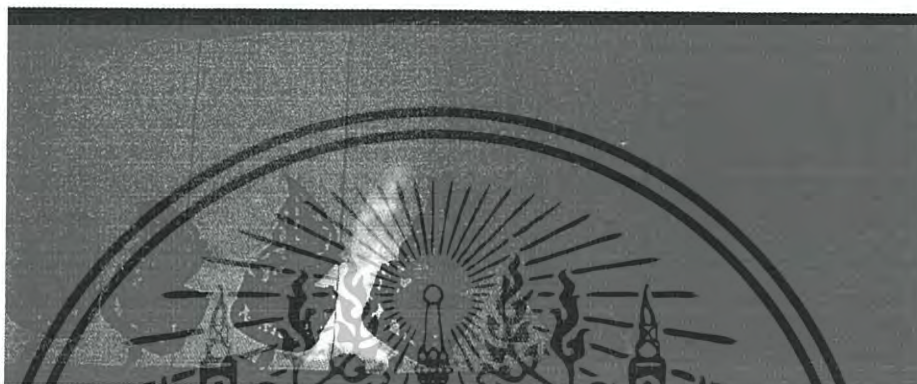

รูปที่ 2-26 ตัวละครหนุมาน ในศิลปะการแสดงละโคนพระกรรณา
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศกัมพูชา)

นอกจากศิลปะการแสดงดังกล่าวแล้ว ประเทศกัมพูชายังมีศิลปะการแสดงหุ่นกระบอกและหนังใหญ่ โดยสามารถแบ่งแยกได้สามรูปแบบ คือ ศิลปะการแสดงเงาขนาดกลาง หุ่นกระบอก และหนังใหญ่ ซึ่งการแสดงหนังใหญ่ ถือเป็นที่นิยมมากในกลุ่มชนระดับกลางของประเทศกัมพูชา และนิยมเล่นติดต่อกันหลายคืนในหนึ่งครั้ง โดยนิยมเล่น

ตอนต่างๆดังนี้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การสู้รบระหว่างพระลักษมณ์และอินทรชิต
2. ตอนนางเบญจกายหรือตอนนางลอย
3. การต่อสู้ของหนุมานและยักษ์กำปั่น
4. ตอนสรพรมมาศ

รูปที่ 2-27 ภาพการแสดงเงาของประเทศกัมพูชา
(ที่มา: เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศกัมพูชา)

ศิลปะการแสดงที่เกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะทั้งหมดของประเทศกัมพูชา มักนิยมเล่นประกอบกับดนตรีที่เรียกว่า ฟินเปียด ประกอบด้วยเครื่องดนตรีพื้นเมืองประเภทเครื่องกระทบ โดยเพลงที่ถูกนำมาใช้ประกอบการแสดงมีทั้งหมดรวม 51 เพลง ซึ่งจะประยุกต์ให้เข้ากับบทละครที่แสดงและอารมณ์ของบทละครนั้นๆ

ประเทศอินโดนีเซีย

มหากาพย์รามายณะในรูปแบบของประเทศอินโดนีเซีย หรือที่เรียกกันว่า กากวนิรามายณะ เป็นที่นิยมของทั้งหมู่คนในชวาและบาหลี ซึ่งได้มีการรับรองและบันทึกไว้ว่าเป็นประเพณีท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นประเพณีของราชสำนักและประเพณีพื้นเมือง ซึ่งศิลปะการแสดงของทั้งสองวัฒนธรรมเรียกว่า วายาง

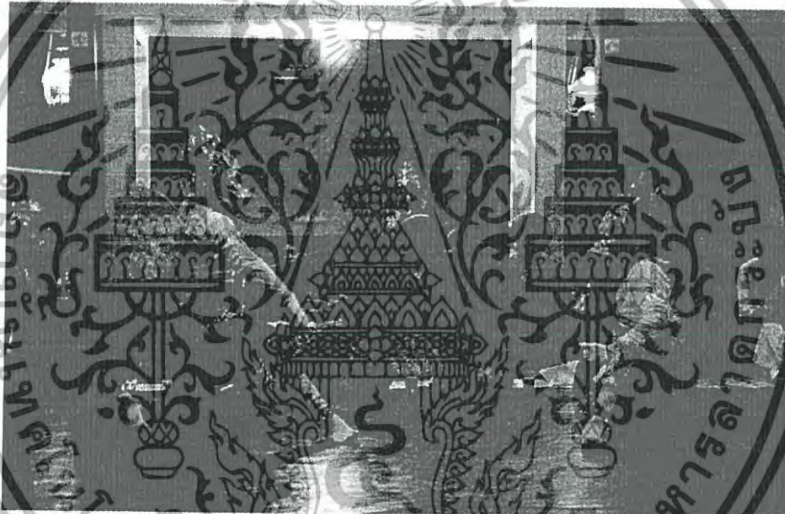
ในชวา วายาง ถูกสร้างขึ้นโดยสุลต่าน ฮาเมนกู บูวานา ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17

ซึ่งมหากาพย์รามายณะและมหากาพย์เป็นแหล่งที่มาที่สำคัญทั้งในเรื่องของลักษณะตัวเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานพิธีการศกษาเท่านั้น เมื่อผู้ดูได้เห็นใบเขียนที่บันทึกไว้ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ละครและเครื่องแต่งกาย ซึ่งส่วนใหญ่จะทำการแสดงในราชสำนัก และในปัจจุบัน วายางของชวา ยังคงทำการแสดงในโรงละครต่างๆเรื่อยมา โดยมีประเภทการแสดงดังนี้

1. Langen Mandra Wanara

เป็นการแสดงประกอบการร้อง หรือละครเพลงของชวา โดยยึดเรื่องราวของมหากาพย์รามายณะเป็นหลัก การแสดงประเภทนี้จะมีรูปแบบและลักษณะที่ซับซ้อน เพราะนักแสดงจะต้องแสดงท่าทางต่างๆที่หลากหลาย ใช้การเคลื่อนไหวแทนการโต้ตอบระหว่างตัวละคร ประกอบกับดนตรีพื้นเมืองของชวา ซึ่งได้รับความนิยมมากในยุคสมัยนั้น แต่ในปัจจุบันกลับหลงเหลือการแสดงค่อนข้างน้อย

รูปที่ 2-28 ภาพการแสดง Langen Mandra Wanara

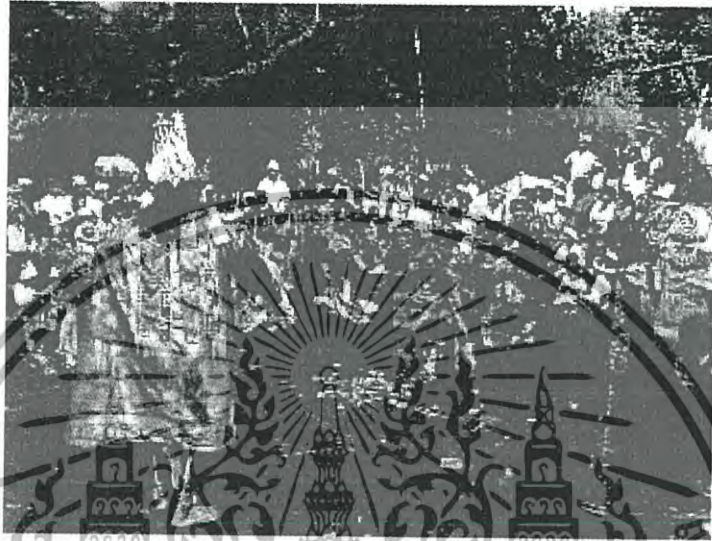
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมงานาชาตินาเซีย จากประเทศอินโดนีเซีย)

2. Wayang Kulit Purwa

เป็นการแสดงหุ่นเงา หรือหนังใหญ่ ที่แสดงในโรงละคร เป็นศิลปะการแสดงดั้งเดิมประเภทหนึ่งของชวา โดยจะยึดเรื่องราวของทั้งมหากาพย์รามายณะและมหากาพย์มาเป็นแกนหลักในการแสดง ซึ่งจะนิยมแสดงในช่วงพลบค่ำหรือช่วงกลางคืน แสดงโดยการฉายแสงไปผ่านแผ่นหนังไปกระทบกับฉากหลัง และหนังใหญ่ของชวายังคงได้รับความนิยมจนถึงปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วាយงของบาทลีนัน จะทำการแสดงเรื่องราวของมหากาพย์รามายณะ หรือ กากวนิรา-มายณะ เท่านั้น และมีลักษณะเฉพาะมากกว่าของชาวเพราะนักแสดงจะสวมหน้ากากในการแสดง โดยวายงในบาทลีนัน จะเป็นการแสดงพื้นเมือง ด้วยเหตุว่า วายงในบาทลีนันถูกพัฒนาในสมบูรณัโดยชนพื้นเมืองและศิลปินในท้องถิ่น

รูปที่ 2-29 ภาพการแสดงรามายณะของบาทลีนัน (ที่มา: เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศอินโดนีเซีย)

การแสดงรามายณะของประเทศอินโดนีเซีย เป็นผลกระทตลง คันหารูปแบบใหม่ให้กับการแสดงดั้งเดิม เพื่อที่จะตีความศิลปะการแสดงใหม่ๆ ให้มีความร่วมสมัยมากขึ้น

ประเทศไทย

ศิลปะการแสดงที่เกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะของประเทศไทย ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จัก คือ ศิลปะการแสดง โขน ซึ่งถือเป็นศิลปะการแสดงประจำชาติไทย โดยยึดเรื่องราวของวรรณกรรมเรื่อง รามเกียรติ์ มาเป็นแกนหลักในการแสดง ประกอบกับเครื่องโขนและดนตรีไทย

ศิลปะการแสดงโขนของประเทศไทยนั้น กำเนิดขึ้นมาในช่วง พุทธศตวรรษที่ 20 ในชั้นเดิมปรับปรุงจาก การละเล่น ๓ ประเภท คือ หนังใหญ่ ชักนาคศึกดำบรรพ์ และ กระบี่-กระบอง ได้แก้ไขปรับปรุง ให้ประณีต ตามลำดับ แต่เดิมนั้นผู้แสดงโขนจะต้องสวมหน้ากากนี้ เป็นเอกลักษณ์ที่สละสลวยไว้สำหรับใช้แสดงโขนเท่านั้น เมื่อผู้แสดงโขนสวมหน้ากากแล้ว ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวโขน เปิดหน้าทั้งหมด จึงต้องมีผู้พูดแทนเรียกว่าผู้พากย์ - เจรจา ต่อมาได้ปรับปรุง ให้ผู้แสดง ซึ่งเป็นตัวเทพบุตร เทพธิดา และมนุษย์ชาย หญิง สวมแต่เครื่องประดับศีรษะ โดยเปิดหน้าทั้งหมด เครื่องประดับศีรษะ ได้แก่ ชฎา มงกุฎ รัตเกล้า กระบังหน้า ซึ่งมีศัพท์เรียกว่า ศิราภรณ์ และผู้แสดง โขนที่สวมศิราภรณ์เหล่านี้ยังคงรักษาประเพณีเดิมไว้ คือ ไม่พูดเอง ต้องมีผู้พากย์ - เจรจาแทน เว้นแต่ผู้แสดง เป็นตัวตลก และฤาษีบางองค์ จึงจะเจรจาเอง ถือเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของการแสดงโขน

รูปที่ 2-30 ภาพการ โขนของประเทศไทย
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศไทย)

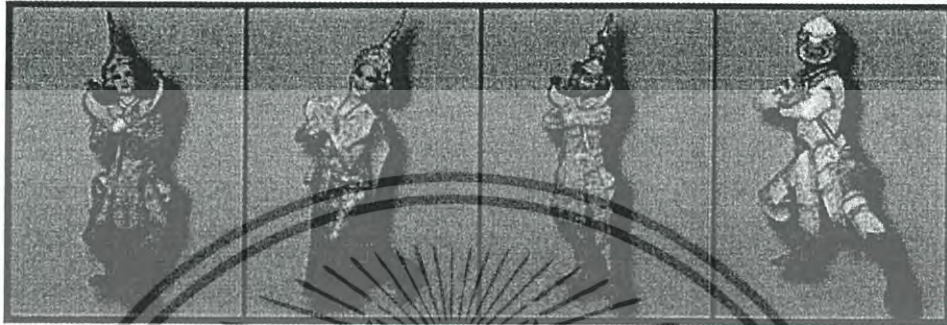
การแสดงโขนมีการแบ่งแยกประเภทของการแสดงออกเป็นลักษณะต่างๆ ตามความเหมาะสมทางวัฒนธรรม ประเพณี และฐานานุศักดิ์ของแต่ละพื้นที่ ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. โขนจักรอก
2. โขนกลางแปลง
3. โขนนั่งราวหรือโขนโรงนอก
4. โขนโรงใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. โขนฉาก
6. โขนหน้าจอ

ตัวละครที่ใช้ในการแสดงโขน จะแบ่งแยกตัวละครออกเป็นสี่กลุ่ม คือ ตัวพระ ตัวนาง ตัวยักษ์ และตัวลิง ซึ่งแต่ละตัวละคร จะมีลักษณะของสิริภรณ์หัวโขนที่เฉพาะตัว

รูปที่ 2-31 ภาพตัวละคร พระ นาง ยักษ์ ลิง
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชมนานาชาติอาเซียน จากประเทศไทย)

โขน เป็นการแสดงละครรำประกอบกับดนตรี ซึ่งประเภทของวงดนตรีไทยที่ใช้ประกอบกับการแสดงโขนนั้น เรียกว่า วงปี่พาทย์ ซึ่งประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ ดังนี้

1. ปี่ใน
2. ระนาดเอก
3. ระนาดทุ้ม
4. ระนาดเอกเหล็ก
5. ระนาดทุ้มเหล็ก
6. ม้องวงใหญ่
7. ม้องวงเล็ก
8. ตะโพน
9. กลองทัด
10. ฉิ่ง
11. ฉาบ
12. โหม่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยเพลงที่เลือกใช้ในการแสดงโขนนั้น จะประกอบไปด้วยเพลงสองประเภท คือ

1. เพลงหน้าพาทย์ – ใช้ในการประกอบบทที่แสดงอารมณ์ของตัวละคร
2. เพลงประกอบขับร้อง – ใช้ในการประกอบท่าทางการแสดงและจังหวะของตัวละคร

ทั้งนี้นอกจากดนตรีไทย หรือวงปี่พาทย์ ที่ใช้ในการแสดง โขน ยังมีการพากย์เจรจา และการพากย์บทขับร้อง ประกอบในการแสดงโขนอีกด้วย

ประเทศลาว

มหากาพย์รามายณะจากประเทศอินเดีย ได้เข้ามาในประเทศลาวในช่วงศตวรรษที่ 15 ในช่วงรัชสมัยของกษัตริย์โพธิสารัฐ และมีการดัดแปลงเป็นวรรณกรรมพระลักพระลาม ในแบบฉบับของภาษาลาว โดยมีการเปลี่ยนแปลงชื่อตัวละครให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นของประเทศลาว

รูปที่ 2-32 ภาพการแสดงรามายณะของประเทศลาว

(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศลาว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแสดงร่ายมโหรีของประเทศไทย ใช้เรื่องราวจากวรรณกรรมพระลักพระลาม โดยมีการแสดงรวมเก้าตอน ซึ่งในช่วงแรกนิยมแสดงในราชสำนักของหลวงพระบาง ซึ่งในปัจจุบัน ศิลปะการแสดงร่ายมโหรีของประเทศไทยนั้น ได้แพร่หลายในหมู่ประชาชนทุกระดับ โดยทั้งเก้าตอนหรือฉากของพระลักพระลามที่ใช้ในการแสดง มีดังนี้

1. ฉากเขาพระสุเมรุและวิมานพระอินทร์
2. ตอนกว้างทองและลักตัวนางสีดา
3. ตอนหนุมานถวายนางสีดา
4. ตอนพระรามตามนางสีดา
5. ตอนจองถนน
6. ฉากการตายของทศกัณฐ์
7. ตอนคืนนางสีดา
8. ตอนนางสีดาสุโขทัย
9. ตอนพระรามคืนเมือง

รูปแบบและลักษณะของการแสดงพระลักพระลามของประเทศไทย เชื่อว่าได้รับอิทธิพลจากการแสดงในรามเกียรติ์ของประเทศไทย โดยมีรูปแบบของเครื่องแต่งกาย หน้ากาก คนตรี ที่มีความสัมพันธ์กัน และปัจจุบันประเทศไทยได้รื้อฟื้นวรรณกรรม และศิลปะการแสดงพระลักพระลาม เป็นส่วนหนึ่งในแผนงานและหลักสูตรการแสดงของโรงละครแห่งชาติ เพื่อเป็นการถ่ายทอดให้กับคนรุ่นใหม่ ซึ่งจะมีการแสดงที่โรงละครแห่งชาติ ทุกวันจันทร์ พุธ และศุกร์ เวลา 18.00 น. ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนมีนาคม และเวลา 18.30 น. ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนกันยายน

รูปที่ 2-33 ภาพตัวละครทศกัณฐ์ของประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า (ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศไทย) ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศเมียนมาร์

ศิลปะการแสดงรามาณะของประเทศเมียนมาร์ เริ่มต้นจากการแสดงในพระราชสำนัก โดยศิลปินชาวเมียนมาร์มีรูปแบบการนำเสนอการแสดงออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1. บทพากย์และบทกวีที่สละสลวยงดงาม
2. การตีความบทละครประกอบกับดนตรี
3. การแสดงของตัวละครร่วมกับดนตรีประกอบ
4. การแสดงและดนตรีประกอบฉาก

ในสามรูปแบบแรกนั้น นักแสดงจะใช้น้ำกาก และจะขับร้องหรือกล่าวบทสนทนาประกอบกับการแสดง ส่วนในรูปแบบที่สี่ นักแสดงจะสวมหน้ากากและแสดงโดยไม่มีการเล่นเสียง โดยแสดงประกอบกับดนตรีเท่านั้น

ในปี ค.ศ. 1998 ประเทศเมียนมาร์ ได้มีการจัดการประกวดการแสดงรามาณะทั้งในด้านการแสดง และดนตรี จากศิลปินทั่วประเทศ โดยกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นการฟื้นฟูศิลปะการแสดงรามาณะขึ้นมาอีกครั้ง ส่งผลให้ศิลปะการแสดงรามาณะในประเทศเมียนมาร์ กลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง

รูปที่ 2-34 ภาพการแสดงสวมหน้ากากของประเทศเมียนมาร์

(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศเมียนมาร์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแสดงละครสวมหน้ากากของประเทศเมียนมาร์ จะนิยมแสดงในโรงละคร โดยส่วนมากจะแสดงที่โรงละครแห่งชาติที่เมืองย่างกุ้งและเมืองมัณฑะเลย์ ซึ่งจะมีอุปกรณ์ประกอบการแสดง เช่น ฉากหลัง ระบบแสง ระบบเสียง รวมถึงเวทีสำหรับการแสดง และมีบทละครของรามายณะที่นิยมแสดงดังนี้

1. เรื่องราวการเติบโตของพระรามและพระลักษมณ์
2. การประกาศแข่งขันยกศรเลือกคู่ให้นางสีดา
3. การเดินทางเพื่อเข้าแข่งขันยกศร ที่เมืองมิลิลา
4. การแข่งขันยกศรเลือกคู่ ระหว่างพระรามและทศกัณฐ์
5. ตอนนางสำนึกษา
6. ตอนมารีศแปลงเป็นกวางทอง
7. ตอนพระรามตามกวางทอง
8. ตอนพระรามพบสุกรีพ
9. ตอนปลิดชีพพาลี และ หนุมานเข้าลังกา
10. ตอนลักตัวนางสีดา
11. ตอนหนุมานถวายแหวน
12. ตอนจองถนน

ซึ่งรูปแบบและลักษณะการแสดงรามายณะของประเทศพม่า ได้รับอิทธิพลทางศิลปะและวัฒนธรรมจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศไทย ลาว และกัมพูชา เป็นต้น

ประเทศเวียดนาม

ศิลปะการแสดงที่เกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะของประเทศเวียดนาม จะใช้เนื้อเรื่องของวรรณกรรมเรื่อง นางสีดา มาเป็นแกนหลักของการแสดง และจะวางรากฐานให้ตัวละครนางสีดา เป็นตัวดำเนินเรื่อง ซึ่งสะท้อนกันสังคมและวัฒนธรรมของเวียดนามที่เพศหญิงมีบทบาทเป็นส่วนมาก

รูปแบบของการแสดงถูกถ่ายทอดออกมาในลักษณะของการแสดงละครรำในโรงละคร ประกอบกับดนตรีพื้นเมือง และยังผสมผสานลักษณะของวัฒนธรรมเข้ากับเครื่องแต่งการของนักแสดง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น บ่งบอกถึงวัฒนธรรมของประเทศเวียดนามได้อย่างชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

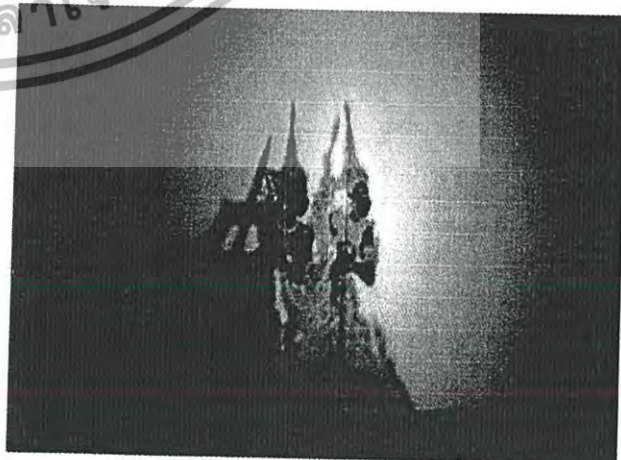

รูปที่ 2-35 ภาพการแสดงรามายณะของประเทศเวียดนาม
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศเวียดนาม)

ประเทศมาเลเซีย

อิกายัตลีรามา วรณกรรมรามายณะจากประเทศมาเลเซีย ได้ดัดแปลงกลายเป็นศิลปะการแสดงเงา ที่เรียกว่าหนังใหญ่หรือหนังตะลุง ซึ่งเกิดขึ้นในสองรัฐในประเทศมาเลเซีย คือ รัฐเกดะห์ และรัฐกลันตัน

หนังตะลุงในรัฐเกดะห์ ได้รับอิทธิพลมาจากการแสดงหนังตะลุง ทางภาคใต้ของประเทศไทย แต่ได้นำมาปรับใช้ให้เข้ากับวัฒนธรรมของประเทศมาเลเซีย

รูปที่ 2-36 ภาพการแสดงวอยาง กุติตของประเทศมาเลเซีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เฉพาะเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
(ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศมาเลเซีย)
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแสดงหนังตะลุงของประเทศมาเลเซีย มีชื่อเรียกตามภาษาพื้นเมืองว่า วายาง กุลิต ซึ่งจะแบ่งตอนการแสดงออกเป็นสองหมวดหมู่ด้วยกัน ประกอบไปด้วย

1. เนื้อเรื่องหลัก

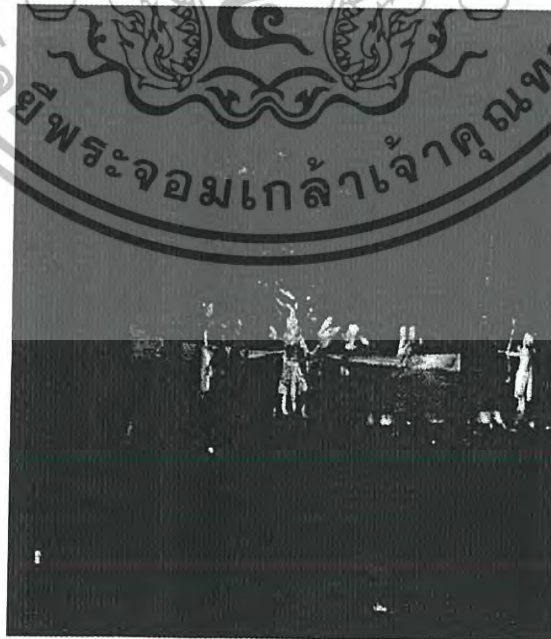
ประกอบไปด้วยเนื้อเรื่องของพระราม พระลักษมณ์ นางสีดา เหล่าทหารของพระราม และการทำศึกสงครามกับทศกัณฐ์

2. เนื้อเรื่องรอง

ประกอบไปด้วยประวัติของตัวละครที่สำคัญต่างๆ เช่น หนุมาน สุครีพ เป็นต้น

ประเทศฟิลิปปินส์

วรรณกรรมเรื่อง มหาเวทย์ไลอานา เป็นการดัดแปลงมหากาพย์รามายณะของประเทศอินเดีย มาผสมกับวัฒนธรรมของประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งได้นำมาเป็นเรื่องในการแสดงรามายณะของประเทศฟิลิปปินส์

รูปที่ 2-37 ภาพการแสดงรามายณะของประเทศฟิลิปปินส์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า (ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศฟิลิปปินส์) ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิลปะการแสดงร่ายมาณะของประเทศฟิลิปปินส์นั้น นิยมจัดแสดงในโรงละคร ที่มีการสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการแสดงพื้นเมือง ซึ่งรูปแบบและลักษณะของการแสดง จะเป็นการผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่นของประเทศฟิลิปปินส์เข้าไปด้วย เช่น ทำรำ เครื่องแต่งกาย ระบบแสง สี เสียง ดนตรี และอุปกรณ์ประกอบฉาก เป็นต้น โดยเฉพาะเครื่องแต่งกาย ที่ได้นำวัฒนธรรมการแต่งกายของชาวมาราเนา ซึ่งเป็นชนพื้นเมือง มาประยุกต์และดัดแปลง

ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์ เริ่มมีการแสดงเกี่ยวกับมหากาพย์ร่ายมาณะ เมื่อไม่นานมานี้ โดยมีการรวบรวมเนื้อหาและจัดแสดงครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 2012 และมีการแต่งบทละครขึ้นเพื่อใช้เป็นเนื้อเรื่องในการแสดงรวมสามครั้ง ประกอบไปด้วย

1. การแสดง Samvaada ในปี ค.ศ. 2012

เป็นการแสดงเรื่องราวของมหากาพย์ร่ายมาณะ โดยถ่ายทอดเรื่องราวในส่วนของความงดงามของเทศหญิง เปรียบเทียบกันระหว่างนางสีดาและนางคัมภีร์ และยังใช้เป็นแนวคิดในการถ่ายทอดเป็นศิลปะการแสดงร่วมกับความทันสมัยของดนตรีและศิลปะ

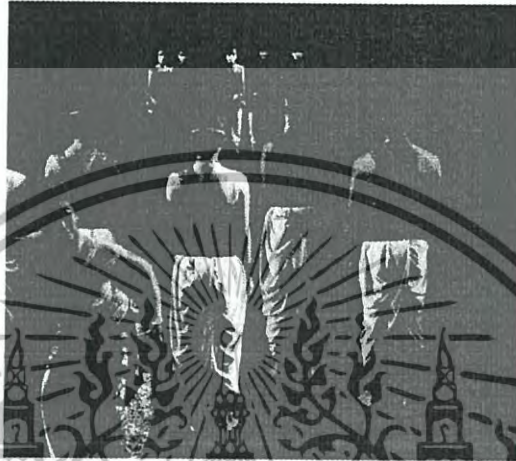

รูปที่ 2-38 ภาพการแสดง Samvaada

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้แก้ไขหรือดัดแปลงเนื้อหา (ที่มา: เอกสารประกอบการประชุมนานาชาติอาเซียน จากประเทศสิงคโปร์) ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การแสดง Anwasha ในปี ค.ศ. 2012

เป็นการแสดงที่ผสมผสานการเต้นระบำพื้นเมืองและดนตรี ของอินโดนีเซียมาประยุกต์กับวัฒนธรรมของสิงคโปร์ และยังได้ร่วมกันออกแบบท่าทางการเต้นกับนักวิชาการจากประเทศอินโดนีเซีย

รูปที่ 2-39 ภาพการแสดง Anwasha
(ที่มา : เอกสารประกอบการประหมานนาชาติอาเซียน จากประเทศสิงคโปร์)

3. การแสดง Project Ram ในปี ค.ศ. 2015

รูปแบบของการแสดงได้นำเอาปรัชญาฮินดู และความงามของเอเชียมาผสมกัน โดยร่วมกับดนตรี และเครื่องแต่งการที่มีความทันสมัย เนื้อเรื่องเล่าถึงการลักพาตัวนางสีดา และการขาดหายไปของครุฑ

รูปที่ 2-40 ภาพการแสดง Project Ram

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
(ที่มา : เอกสารประกอบการประหมานนาชาติอาเซียน จากประเทศสิงคโปร์)

การศึกษาข้อมูลของมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์นั้น ถือเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับ โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ โดยเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะใช้ในการศึกษาในศูนย์วิจัย รวมถึงการนำข้อมูลจากการวิจัย มาจัดแสดงในศูนย์การเรียนรู้ของโครงการ อีกทั้งยังนำมาใช้ในการกำหนดองค์ประกอบและรูปแบบของพื้นที่จัดแสดงต่างๆ ในโครงการ

2.4 การจัดประชุมและสัมมนาระดับนานาชาติอาเซียน

โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ มีที่มาและเค้าโครงจากการประชุมเรื่องมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอาเซียน ที่จัดขึ้นที่ประเทศไทย โดยกรมศิลปากรและกระทรวงวัฒนธรรม และมีประเด็นหลักของงานประชุม มุ่งเน้นไปที่ มหาเทพรามายณะ ที่มีอิทธิพลทางศิลปะมากที่สุดอย่างหนึ่ง ของประเทศในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์หรืออาเซียน โดยการประชุมจะแบ่งหัวข้อการสัมมนาออกเป็นสามส่วน ดังที่กล่าวมาในข้อมูลข้างต้น คือ

1. วัฒนธรรมร่วมด้านวรรณกรรม
2. วัฒนธรรมร่วมด้านศิลปะทัศนศิลป์
3. วัฒนธรรมร่วมด้านศิลปะการแสดง

การประชุมในครั้งนี้ มีตัวแทนจากประเทศสมาชิกอาเซียน มาเข้าร่วมประชุมทุกประเทศรวม 10 ประเทศ ประกอบด้วย

1. ประเทศไทย (เจ้าภาพ)
2. ประเทศกัมพูชา
3. ประเทศลาว
4. ประเทศเมียนมาร์
5. ประเทศเวียดนาม
6. ประเทศอินโดนีเซีย
7. ประเทศมาเลเซีย
8. ประเทศฟิลิปปินส์
9. ประเทศสิงคโปร์

10. ประเทศบรูไน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งมีนักวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรมของแต่ละประเทศร่วมเข้าประชุม และได้จัดทำเอกสารประกอบการประชุม โดยแบ่งหัวข้อการนำเสนอออกเป็นสามหมวดหมู่ ดังที่กล่าวข้างต้น

ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการที่เข้าร่วมการประชุมทั้งหมด จากทุกประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้จัดทำและบรรยายข้อมูล และเลขานุการของการประชุม มีจำนวนทั้งหมด รวม 36 คน ดังนี้

Delegates Name List							
No	Country	Name	Arts	Position	Organization	Mobile	Email
1	Brunai	Mr. SERUDDIN BIN AWANG DAMIT	Performing Arts	Script Writer	Ministry of Culture, Youth and Sports	+673 8921595	dcm152@yahoo.com
2	Cambodia	Mr. PINUN KIM	Literary Arts	Dean, Faculty of Choreographic Arts	Royal University of Fine Arts	+855 12 562 999	kimpichpinun@gmail.com
3	Cambodia	Mr. SOTHY CHHIM	Visual Arts	Artist (Deputy Director of Department of Visual Arts)	Ministry of Culture and Fine Arts	+855 12 832228	chhimsothy@yahoo.com
4	Cambodia	Mr. SAM ANG SAM	Performing Arts	Advisor	Ministry of Culture and Fine Arts	+855 12 614161	samangsam@epuc.edu.kh
5	Indonesia	Mr. KIANI WIDYASEPUTRA	Circus Arts	Lecturer, Faculty of Cultural Science	Universitas Gadjah Mada Yogyakarta	+62 87839848695	bhismawicara@yahoo.com
6	Indonesia	Mr. KETIL SUWIDIARTA	Visual Arts	Lecturer	UNTHI (Hindu University of Indonesia) Denpasar	+62 811258506	ketil_suwidiarta@yahoo.com
7	Indonesia	Dr. BAMBANG PUJASWORO, M. HUM	Performing Arts	Lecturer in Dance Department, Faculty of Performing Arts	Indonesia Institute of the Arts Yogyakarta (ISI Yogyakarta)	+62 8156872868 +62 87861192554	bprahendra@yahoo.co.id
8	Lao	Ms. KONGDEUANE NETTAVONG	Literary Arts	Senior Advisor to the Lao Library Association	Lao Library Association, National Library of Laos	+8562055675605	nettavongkd@gmail.com
9	Lao	Mr. SITHONH DIMAK	Visual Arts	Deputy Director	National Institute of Fine Arts	+8562055657590	sitodima@hotmail.com

รูปที่ 2-41 รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม มรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอาเซียน แผ่นที่ 1
(ที่มา : เอกสารรายงานการประชุม มรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์อาเซียน กรมศิลปากร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

No	Country	Name	Arts	Position	Organization	Mobile	Email
10	Laos	Mr. NOUTH PHOUTHAVONGSA	Performing Arts	Head of Research-Summary Division	Department of Performing Arts, Ministry of Information, Culture and Tourism of Laos PDR.	+ 856-20-56027783	nouth_2013@hotmail.com
11	Malaysia	Prof. GHULAM SARWAR YOUSOF	Literary Arts	Adjunct Professor	Cultural Centre, University of Malaya	+601 247 40786	gsyousof@hotmail.com
12	Malaysia	Ms. FIONA WONG E CHIONG	Visual Arts	Course Coordinator cum Lecturer (KDU International College) and Ph.D. Candidate	KBU International College and University Malaya	+601 6331 0790	conceptoire@yahoo.com fiona_wong@kbu.edu.my
13	Malaysia	Ms. EMELIA ONG IAN LI	Visual Arts	Senior Lecturer	University Malaya	+601 22877804	emeliaong@um.edu.my
14	Malaysia	Ms. RADZIAH BINTINASIR	Performing Arts	Lecturer	Tunku Abdul Rahman University College	+ 6018 2818 865	radziah.nasir@gmail.com
15	Myanmar	Mr. KHAING TUN	Literary Arts	Professor, Head of Department, Department of Dramatic Arts	National University of Arts and Culture (Yangon), Ministry of Culture	+95-9-799549594	ukhaingtun@gmail.com
16	Myanmar	Ms. ZAR NI AUNG	Visual Arts	Skillful Artiste Grade-1 (Dancer)	Production Department, Ministry of Culture	+95-9-2039000	-
17	Myanmar	Mr. YE WIN NAING	Performing Arts	Skillful Artiste Grade-1 (Performer)	Production Department, Ministry of Culture	-	-
18	Philippines	Dr. NICANOR TONGSON	Literary Arts	Professor Emeritus	IPP Film Institute, College of Mass Communications, University of the Philippines Diliman Quezon City	+63-921-324-1974	adnanahcal@yahoo.com
19	Philippines	Mr. ABDUL MARI JR. IMAO	Visual Arts	Visual Artist	Estuarine Sculptures and Artworks	+63-917-880-6767	rimao@mica.edu

รูปที่ 2-42 รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม มรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอาเซียน แผ่นที่ 2
(ที่มา : เอกสารรายงานการประชุม มรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์อาเซียน กรมศิลปากร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

No	Country	Name	Arts	Position	Organization	Mobile	Email
20	Philippines	Mr. SUNNIE NOEL	Performing Arts	Director	Sining Kambayoka Ensemble	+63-9159767887 -63-9393897676	dongsan50@yahoo.com
21	Singapore	Mr. ANDIAPPAN & NAA AANDAPPAN NARAYANAN	Literary Arts	Chairman	Association of Singapore Tamil Writers	+65-97849105	aavanna19@gmail.com
22	Singapore	Dr. CHANDRASEKARAN S	Visual Arts	Lecturer, Contextual Studies	LASALLE, College of the Arts	+65 - 90359870	chandra02@yahoo.com.sg
23	Singapore	Ms. NIRMALA SESHADRI	Performing Arts	Artistic Director	N DANCE & YOGA	+65 96675979	nirmaladance@gmail.com
24	Thailand	Miss PIMPAN PAIBOONWANGCHROEN	Literary Arts	Literature Arts Official, Advisory Level	Fine Arts Department, Thailand	- 66 89 206 6484 - 662 280 9857	pimpan_pib@fineart.go.th
25	Thailand	Mr. WATTANA BOONJUB	Literary Arts	Literature Arts Official, Senior Professional Level	Fine Arts Department, Thailand	- 6698 9179716	bjwannan@gmail.com
26	Thailand	Mr. SOMCHAI NA NAKHONPHANOM	Visual Arts	Archaeologist, Advisory Level	Fine Arts Department, Thailand	- 6681 558 3593	somchai_na@hotmail.com
27	Thailand	Mrs. AMARA SRISUCHAT	Visual Arts	Senior Expert in Art and Antiquity	Fine Arts Department, Thailand	+668-4596-2466	asrisuchat@hotmail.com
28	Thailand	Ms. PACHARA BUATHONG	Performing Arts	Senior Artist	Fine Arts Department, Thailand	+668-3999-326	pongpong2442@gmail.com
29	Thailand	Mr. LASHI ISARANGKURA	Performing Arts	Music and Drum Musician, Senior Professional Level	Fine Arts Department, Thailand	-6681 659 7533 - 662 221 6533 ต่อ 301	lashi@yahoo.com

รูปที่ 2-43 รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม มรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอาเซียน แผ่นที่ 3
(ที่มา : เอกสารรายงานการประชุม มรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์อาเซียน กรมศิลปากร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

No	Country	Name	Arts	Position	Organization	Mobile	Email
30	Viet Nam	Mr. SY TIEN NGUYEN	Literary Arts	Head of the 2 Performing Group	Viet Nam Youth Theatre	+ 84 903225927	slahatuoitvietnam@gmail.com
31	Viet Nam	Mr. DOAN BANG DO	Visual Arts	Head of Arts Department	Vietnam Youth Theatre	+ 84 903213773	nhahatuoitvietnam@gmail.com .bangdoan@gmail.com
32	Viet Nam	Mr. KHU LAI BUI	Performing Arts	Head of the 1 Performing Group	Viet Nam Youth Theatre	+ 84 914551979	nhahatuoitvietnam@gmail.com .buihlai1979@gmail.com
Conference Secretariat & Moderators							
No	Country	Name	Arts	Position	Organization	Mobile	Email
33	Thailand	Dr. SURAPIT PROMSIT		Conference Secretariat/ Head of Liaison	Advisor to the Rector, Thammasat University & President, Bangkok Training International (Bangkok & Yangon)	+ 66 849192529	surapit.btra@gmail.com
34	Thailand	Assoc. Prof. MANEEPIN PHROMSUTHIRAK	Moderator : Literary Arts	Former Head	Department of Thai, Faculty of Arts, Sripakorn University.	+ 66 819021177	maneepinp@gmail.com
35	Thailand	Dr. AKARIN PONGPANDECHA	Moderator : Visual Arts	Independent Scholar		+ 66 8918592918	indrachit@lootmail.com
36	Thailand	Ms. ADIJMA NA PATAI LING	Moderator : Performing Arts	Creative Director	Arts On Location (AOL)	+ 6681 0002288	adijma@gmail.com

รูปที่ 2-44 รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม มรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอาเซียน แผ่นที่ 4
(ที่มา : เอกสารรายงานการประชุม มรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์อาเซียน กรมศิลปากร)

การประชุมเรื่องมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอาเซียน ในครั้งนี้ ทางผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด ต่างมีความเห็นตรงกันว่า “ สำหรับผลแห่งการประชุมในครั้งนี้ อย่างน้อยที่สุด ผู้แทนฯ ทุกท่าน ต่างเห็นชอบร่วมกันอย่างหนักแน่นว่า ระยะเวลา คือ มรดกทางวัฒนธรรมร่วมของอาเซียนที่สำคัญ และอาจมีประสิทธิภาพที่จะนำไปสู่เอกภาพทางสังคมวัฒนธรรมของพวกเขาได้ ในอนาคต การได้ศึกษาและตระหนักในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ร่วมกันอีกครั้งนับเป็นเครื่องมือช่วยสร้างความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นของประชาคมอาเซียน โดยมีมรดกทางวัฒนธรรมอันมีค่า ชื่นนี้เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางที่จะนำไปสู่ประชาคมอาเซียนที่สมบูรณ์แบบท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรมตลอดจนช่วยสร้างเครือข่ายทางวัฒนธรรมอันเข้มแข็งระหว่างประเทศสมาชิกของอาเซียนที่เชื่อมโยงกันผ่านเรื่องราวมายาวทั้งในด้านวรรณกรรม ศิลปกรรมและนาฏกรรม และเพื่อมิให้ผลของการประชุมสัมมนาในครั้งนี้เปล่าประโยชน์ จึงควรจะมีความร่วมมือระหว่างชาติสมาชิกอาเซียน ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องราวมายาวนี้ ทั้งใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบของการจัดตั้ง สถาบันรามายณะศึกษาแห่งอาเซียน หรืออย่างน้อยควรมีการจัดงาน หรือการประชุมติดตามผลเป็นการต่อเนื่องจากการประชุมในครั้งนี้”¹

2.5 แนวคิดการออกแบบศูนย์การเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม

จากการที่โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอาเซียน มีพื้นที่ของศูนย์การเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะ ที่มีอิทธิพลต่อประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมกันในภูมิภาค จึงได้ทำการศึกษา ค้นคว้า แนวทางในการออกแบบพื้นที่ของศูนย์การเรียนรู้ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรม² ซึ่งจากการค้นคว้าข้อมูล สามารถสรุปแนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมได้ดังนี้

2.5.1 ลักษณะทางกายภาพของศูนย์การเรียนรู้

ลักษณะทางกายภาพของศูนย์การเรียนรู้ ถือเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้ใช้งานเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยภายนอกอาคาร

ที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ ควรคำนึงถึงการออกแบบ โดยควรมีลักษณะที่อยู่ใกล้แหล่งชุมชน มองเห็นได้ง่าย เจียบสงบ มีความปลอดภัย ควรอยู่ในย่านสถาบันการศึกษา ขนาดพื้นที่รองรับการต่อขยายในอนาคต ไม่ควรอยู่ในย่านที่มีการจราจรคับคั่ง และไม่มีปัญหาด้านมลพิษ

2. ปัจจัยภายในอาคาร

ปัจจัยนี้มีความสำคัญโดยตรงต่อพื้นที่ภายในอาคาร และมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้ใช้งานโดยตรง ซึ่งนอกจากที่ศูนย์การเรียนรู้ จะมีพื้นที่สำหรับให้ความรู้แล้วนั้น ควรจะมีพื้นที่เสริมอื่นๆ เช่น มุมอ่านหนังสือ พื้นที่อ่านหนังสือ การ

¹กรมศิลปากร, บทสรุปจากการประชุมนานาชาติ เรื่อง มรดกวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมในอาเซียน [ออนไลน์], 14 สิงหาคม 2559, แหล่งที่มา <http://www.finearts.go.th/promotion>

²เอกรัฐ พยัคติกุล, “ การศึกษามรดกวัฒนธรรม อำเภอเขียงคาน ผู้พื้นที่การออกแบบศูนย์การเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบตกแต่งภายใน ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน มหาวิทยาลัยศิลปากร 2555) หน้า 64
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของนักศึกษานี้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่หรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากข้าพเจ้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดบริการสื่อทุกรูปแบบ และควรมีพื้นที่สำหรับพนักงาน ห้องทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มุมกิจกรรมและนิทรรศการ เป็นต้น นอกจากนี้ รูปแบบของสถาปัตยกรรมและบรรยากาศภายใน ก็มีส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้เช่นกัน

2.5.2 แนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม

การออกแบบพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ คดยมีเนื้อหาในเชิงวัฒนธรรม มีรูปแบบและแนวทางที่เฉพาะตัว โดยสรุปได้ดังนี้

1. การให้ความสำคัญกับแนวแนวคิดเรื่องเอกลักษณ์

เอกลักษณ์และความแตกต่าง ถือเป็นปัจจัยสำคัญ เนื่องจากอาคารประเภทนี้มีระดับความสำคัญที่เป็นอาคารสาธารณะ ซึ่งสามารถเป็นตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของเมืองหรือภูมิภาค แนวคิดดังกล่าวได้รับความนิยมนในการออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทพิพิธภัณฑ์ร่วมสมัยในปัจจุบัน

2. การให้ความสำคัญระหว่างบริบทกับสถาปัตยกรรม

การออกแบบศูนย์การเรียนรู้ จำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมโดยรอบของอาคาร เช่น การใช้ภูมิสถาปัตยกรรม เข้ามาเกี่ยวข้องกับกรออกแบบอาคารภายใต้แนวคิดสิ่งแวดล้อมสามารถเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ได้

3. การมีคุณค่าในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม

เป็นแนวคิดที่ว่า สถาปัตยกรรมที่สร้างนั้น ต้องมีคุณค่า สามารถดำรงอยู่ได้ยาวนาน และส่งเสริมคุณค่าของพื้นที่

4. การสร้างสรรค์สื่อนิทรรศการที่มีความน่าสนใจ

หมายถึงการเลือกใช้สื่อที่มีลักษณะไม่หยุดนิ่ง เป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

5. การเป็นพื้นที่สร้างสรรค์องค์ความรู้

จากแนวคิดการออกแบบที่กล่าวข้างต้น เป็นแนวคิดที่สามารถทำการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งมีประเด็นสำคัญของการ

ออกแบบศูนย์การเรียนรู้ที่ต้องพิจารณา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนเวลาสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น เมื่อผู้ผู้เห็นใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้ความรู้แก่สาธารณะ

แบ่งเป็น 2 ส่วนงาน ได้แก่ งานประเภทพิพิธภัณฑสถานและส่งเสริมความรู้ด้านพิพิธภัณฑศาสตร์ และงานสื่อ

การสร้างสรรค้ความรู้

ประกอบไปด้วยงานหลัก 3 ด้าน ได้แก่ ศูนย์กลางบริการงานวิจัย ศูนย์วิจัย และเครือข่ายศูนย์วิจัย โดยมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่การเรียนรู้ เพื่อความงอกงามทางความคิด เกิดความคิดสร้างสรรค์ และผสมผสานกับสำนักความเป็นไทย ซึ่งสิ่งที่จัดแสดงไม่มุ่งเน้นเพียงแค่การเก็บรวบรวมวัตถุ แต่ต้องมีการถ่ายทอดความรู้ที่เชื่อมโยงกับผู้ใช้งานได้

การศึกษาถึงแนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอยุธยาได้ ทั้งในด้านของการออกแบบ การกำหนดปัจจัยในการพิจารณาคัดเลือกที่ตั้งโครงการ รวมถึงการกำหนดองค์ประกอบของโครงการในบางส่วน

2.6 แนวคิดการจัดการคลังโบราณวัตถุ

เนื่องจากโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ มีการปฏิบัติงานวิจัย ซึ่งการวิจัยโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับมหากาพย์รามายณะ จำเป็นต้องมีการศึกษา ค้นคว้า และสำรวจ ข้อมูลโบราณวัตถุต่างๆ ที่ได้รับอิทธิพลมาจากมหากาพย์รามายณะ ดังนั้นโครงการจึงจำเป็นต้องมีส่วนคลังโบราณวัตถุที่นำเข้ามาศึกษาวิจัยในโครงการ ซึ่งโบราณวัตถุนั้น ต้องมีระบบการจัดการและระบบการควบคุมสภาพแวดล้อมที่เข้มงวด โดยจะทำการศึกษาแนวคิดในการจัดการคลังโบราณวัตถุในโครงการ เพื่อที่จะดำเนินการออกแบบได้อย่างเหมาะสม

2.6.1 ความหมายและรูปแบบของคลังโบราณวัตถุ

คลังโบราณวัตถุ หมายถึง พื้นที่ที่เก็บรักษาโบราณวัตถุ มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมรักษาไว้เพื่อการศึกษา ค้นคว้า วิจัย แต่ไม่ได้นำไปจัดแสดง โดยทั่วไปสามารถแบ่งแยกได้ 2 ประเภท คือ

คลังปิด (Restricted Storage)

เป็นคลังพิพิธภัณฑ์ที่ไม่เปิดให้บุคคลภายนอกเข้าชม เนื่องจากการเก็บรักษาวัตถุสะสมจำเป็นต้องมีการดูแลรักษา ควบคุมอุณหภูมิและควบคุมการเข้าออกของเจ้าหน้าที่

คลังเปิด (Visible Storage)

หรือคลังจัดแสดง เป็นคลังเปิดให้ผู้สนใจสามารถเข้าศึกษาและชมได้อย่างสะดวก เนื่องจากมีการจัดจำแนกวัตถุสะสมภายในคลังไว้อย่างเป็นระเบียบและเป็นหมวดหมู่พร้อมป้ายบรรยายข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุสิ่งของที่เก็บรักษา เพื่อให้นักเรียนนักวิชาการและบุคคลที่เป็นสมาชิกสามารถได้ศึกษาเกี่ยวกับวัตถุได้อย่างใกล้ชิดและเป็นประโยชน์กับนักวิชาการที่ต้องการหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการตีความเกี่ยวกับวัตถุที่ศึกษา พร้อมทั้งการแนะนำให้ผู้เข้าชมเข้าใจถึงความสำคัญและขอบเขตโดยรวมในการเก็บรักษาวัตถุสะสมที่มีคุณค่าและความสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.2 องค์ประกอบของคลังโบราณวัตถุ

โดยทั่วไปคลังเก็บวัตถุโบราณทุกแห่ง มีระบบการจัดการคลังที่แตกต่างกันไปตามความต้องการของ โครงการและวัตถุที่เก็บสะสม สำหรับหลักการเบื้องต้นในการจัดการเกี่ยวกับระบบคลังวัตถุโบราณที่ควรคำนึงถึงและควรให้ความสำคัญมีดังนี้

สถานที่สำหรับคลังวัตถุโบราณ

ที่ตั้งคลังวัตถุโบราณ ต้องเป็นห้องที่มีพื้นที่ภายในปลอดภัยจากอิทธิพลของสภาวะภายนอก ไม่มีผนังห้องติดกับสภาพแวดล้อมภายนอกและควรหลีกเลี่ยงห้องที่ติดหรืออยู่ด้านล่างห้องน้ำและสวน

ขนาดคลังวัตถุโบราณ ควรมีความสัมพันธ์กับวัตถุสะสมของโครงการ ไม่ควรมีสวนเว้าหรือ โคงของผนังภายใน

พื้นที่คลังวัตถุโบราณ ควรเป็นพื้นที่ราบ ไม่มีการยกระดับ และสามารถรองรับน้ำหนักได้มาก

ทางเข้า – ทางออกคลังวัตถุโบราณ ต้องมีความสัมพันธ์กับขนาดของวัตถุ และต้องมีพื้นที่ให้อุปกรณ์จัดเก็บและอุปกรณ์เคลื่อนย้ายวัตถุ

เพดานคลังเก็บวัตถุ ควรเป็นเพดานสูง สำหรับเก็บวัตถุที่มีส่วนสูงมาก และอาจทำบางส่วนเป็นชั้นลอยสำหรับวัตถุที่ไม่ต้องการเพดานสูง

ลิฟท์ ต้องเป็นลิฟท์ที่สามารถขนย้ายวัตถุขนาดใหญ่และมีน้ำหนักมากได้สะดวก ควรเลือกตำแหน่งห้อง ไม่ให้เป็นห้องใต้ดินหรือใต้หลังคา

สภาพแวดล้อมภายในคลังวัตถุโบราณ

อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ เนื่องจากเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการเสื่อมสภาพของวัตถุ ดังนั้นจึงควรมีการควบคุมอุณหภูมิและความชื้นภายใน และถ้าจัดเก็บวัตถุมากกว่าหนึ่งประเภท ควรมีการจัดการอุณหภูมิและความชื้นให้มีความเหมาะสมที่สุด คืออุณหภูมิคงที่ประมาณ 22-25 องศาเซลเซียส และความชื้นสัมพัทธ์ไม่เกิน 65 %

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสงสว่าง คลังเก็บวัตถุโบราณ ไม่ต้องการแสงสว่างจากธรรมชาติมากนัก จึงควรเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมในแต่ละบริเวณของห้อง และเปิดไฟเฉพาะเวลาปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เท่านั้น

การถ่ายเทอากาศ คลังวัตถุโบราณ ควรมีระบบอุปกรณ์หมุนเวียนอากาศ ภายใน เพื่อปรับอุณหภูมิและความชื้นของคลังให้สม่ำเสมอ

การควบคุมแมลง ควรควบคุมด้วยระบบกายภาพ เช่น การใช้ตะแกรงกันรอบประตู หลังคา หรือการควบคุมสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของแมลง

การจัดจำแนกประเภทของวัตถุโบราณ

เก็บรักษาตามประเภทของวัตถุ ควรมีการแยกพื้นที่ภายในในการเก็บรักษาวัตถุโบราณ เนื่องจากวัตถุแต่ละประเภทต้องการอุณหภูมิและความชื้นที่แตกต่างกัน รวมถึงเป็นการป้องกันสิ่งปนเปื้อนและแมลงต่างๆ

เก็บรักษาตามยุคสมัย เป็นการจำแนกประเภทของวัตถุตามอายุของวัตถุ เช่น สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยประวัติศาสตร์ และวัตถุทางชาติพันธุ์วิทยา

วัตถุมีค่า เป็นวัตถุอีกกลุ่มหนึ่งที่ต้องมีระบบการจัดเก็บที่พิเศษ เช่น เครื่องเงิน เครื่องทอง เพชรพลอย โดยต้องมีความระมัดระวังเป็นอย่างมาก และควรมีผู้นิรภัยในการจัดเก็บ

จากการศึกษาในเบื้องต้นสามารถสรุปได้ว่า โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุทยานเนย์ สามารถแบ่งแยกวัตถุโบราณที่คาดว่าโครงการจะนำมาศึกษาได้ดังนี้

- วัตถุโบราณประเภทหิน
- วัตถุโบราณประเภทเครื่องโลหะ
- วัตถุโบราณประเภทกระดาษ
- วัตถุโบราณประเภทสิ่งทอ
- วัตถุโบราณประเภทเครื่องปั้นดินเผา
- วัตถุโบราณประเภทหนังสัตว์
- วัตถุโบราณประเภทเครื่องประดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7 สรุปผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการในหัวข้อต่างๆ ทั้งหมด ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการออกแบบโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ได้ในหลากหลายด้าน โดยจะทำการสรุปผลของการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการในแต่ละหัวข้อ ดังนี้

ประวัติความเป็นมาและความหมายของมหากาพย์รามายณะ

การศึกษาถึงประวัติความเป็นมาและความหมายของมหากาพย์รามายณะ สามารถนำไปปรับใช้ในการออกแบบโครงการได้ ทั้งในด้านของพื้นฐานการวิจัย และการนำไปเป็นแนวคิดในการเรียงลำดับนิทรรศการในโครงการ

การแผ่อิทธิพลของมหากาพย์รามายณะ สู่ภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์

จากการศึกษาสามารถสรุปลำดับและช่วงเวลาของการรับเอาอิทธิพลจากมหากาพย์รามายณะของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และยังสามารถจำแนกการแผ่อิทธิพลจากอินเดียออกเป็นสองฝั่ง คือขอมและชวา ซึ่งมีวัฒนธรรมต่างกันอย่างชัดเจน โดยนำไปปรับใช้ในแนวทางการจัดกิจกรรมของโครงการ และการออกแบบนิทรรศการได้

มรดกวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอุษาคเนย์

มรดกวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมอุษาคเนย์ นับเป็นหัวข้อสำคัญที่สุด เนื่องจากเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ ซึ่งจากการศึกษาสามารถนำข้อมูลต่างๆ ไปปรับใช้ในการจำแนกวัตถุจัดแสดง เนื้อหาของงานวิจัยและนิทรรศการ เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ รวมถึงส่วนของคลังข้อมูล

การจัดประชุมและสัมมนาระดับนานาชาติอาเซียน

โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ มีแนวทางเกิดขึ้นได้ เป็นเพราะมติดังกล่าวที่ประชุม ให้มีแนวทางการจัดตั้งโครงการ ซึ่งการศึกษาการประชุมในครั้งนี้ สามารถนำไปปรับใช้ในส่วนของห้องอบรม ประชุม หรือสัมมนาทางวิชาการ เนื่องจากโครงการมีการร่วมมือกันของสมาชิกในประชาคมอาเซียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม

การศึกษาแนวทางในการออกแบบศูนย์การเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม เป็นแนวทางต้นแบบของส่วนเผยแพร่ของโครงการ เนื่องจากเนื้อหา มีความสอดคล้องกัน รวมถึงสามารถนำไปเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกที่ตั้งโครงการ

แนวคิดการจัดการคลังโบราณวัตถุ

เนื่องจากศูนย์วิจัยในโครงการ จำเป็นต้องมีการศึกษาค้นคว้าและสำรวจข้อมูลจากโบราณวัตถุ จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับระบบการจัดเก็บรักษาโบราณวัตถุเบื้องต้น เพื่อเป็นข้อมูลเฉพาะในการออกแบบต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การศึกษาและวิเคราะห์อาคารตัวอย่าง

การศึกษาและวิเคราะห์อาคารตัวอย่างนั้นเป็นการเลือกอาคารที่มีความน่าสนใจในด้านต่าง ๆ มาทำการศึกษา เพื่อนำข้อมูลของอาคารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ และเปรียบเทียบซึ่งการเลือกอาคารตัวอย่างที่จะศึกษาจะยึดการศึกษาอาคารที่มีรูปแบบของกิจกรรม หรือองค์ประกอบโครงการที่มีความคล้ายคลึงกัน รวมถึงอาคารที่มีจุดประสงค์บางอย่างใกล้เคียงกัน เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะนำมาประกอบและประยุกต์ใช้เทียบเคียงสำหรับการสรุปองค์ประกอบของโครงการ และเป็นแนวคิดในการออกแบบ ซึ่งจะทำการศึกษาทั้งอาคารตัวอย่างในประเทศและต่างประเทศ โดยหัวข้อที่จะทำการศึกษาอาคารตัวอย่างมีหัวข้อดังนี้

- ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ
- การดำเนินงานของโครงการ
- การจัดวางผังและการใช้สอยพื้นที่ของที่ตั้งโครงการ
- องค์ประกอบและความสัมพันธ์ของโครงการ
- แนวคิดในการออกแบบและรูปแบบสถาปัตยกรรม
- ข้อมูลด้านอื่นๆที่น่าสนใจ

โดยอาคารตัวอย่างที่นำมาศึกษาและวิเคราะห์ มีดังนี้

3.1 กรณีศึกษาอาคารตัวอย่างภายในประเทศ

3.1.1 ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO SPAFA)

3.1.2 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

3.2 กรณีศึกษาอาคารตัวอย่างต่างประเทศ

3.2.1 Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1 กรณีศึกษาอาคารตัวอย่างภายในประเทศ

3.1.1 ศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO SPAFA)

รูปที่ 3-1 ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO SPAFA)

สถานที่ตั้ง : 81/1 ถนนศรีอยุธยา แขวงเทเวศร์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

10300

ปีที่แล้วเสร็จ : พ.ศ. 2543

พื้นที่ใช้สอย : 2,500 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเลือกศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มาเป็นกรณีศึกษาอาคารตัวอย่างนั้น มีเหตุผลต่างๆสนับสนุน ดังนี้

1. เป็นอาคารที่มีการใช้งานที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์
2. เป็นอาคารที่เกิดจากการร่วมมือกันของประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งในด้านการดำเนินงานและโครงสร้างองค์กร
3. เป็นอาคารที่มีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานวัฒนธรรมที่หลากหลาย
4. มีแนวทางของการวิจัยที่คล้ายคลึงกับโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์

ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ

ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นสถานที่ที่ทำการวิจัยและเผยแพร่ข้อมูล โดยมีขอบเขตการวิจัย แบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ได้แก่ ด้าน โบราณคดี ด้าน วิจิตรศิลป์ และด้านมรดกและการอนุรักษ์ โดยรวบรวมนักวิจัยในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จากประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มาทำการวิจัยและจัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ โดยมีศูนย์กลางในการดำเนินงานที่ประเทศไทย ทั้งนี้ ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังมีการดำเนินกิจกรรมตลอดทั้งปี มีนักวิจัยประจำ และชั่วคราว โดยกิจกรรมหลายๆครั้งมักจะได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากประเทศสมาชิกเป็นอย่างดี

การดำเนินงานของโครงการ

ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นหนึ่งในศูนย์ภูมิภาคขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO : Southeast Asia Ministry of Education Organization) ซึ่งเป็นองค์กรที่เกิดจากความร่วมมือจากประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดย

ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อผู้ใช้ได้ทราบถึงลิขสิทธิ์แล้ว กรุณาอย่าเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

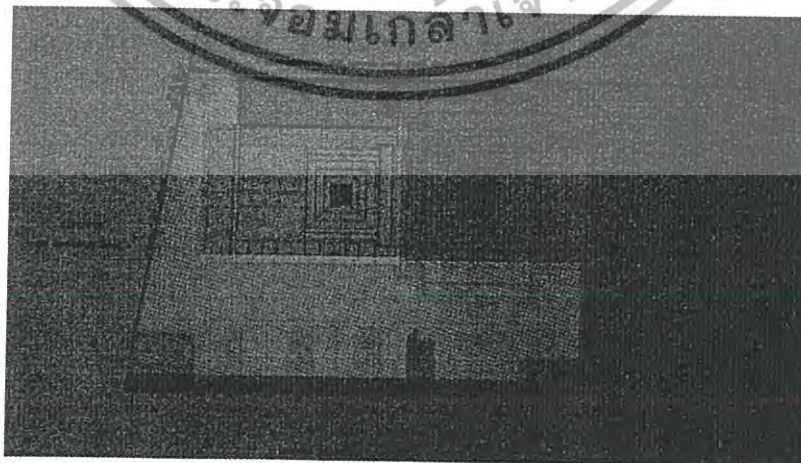
ได้ มุ่งเน้นการศึกษาวิเคราะห์และดำเนินการในเรื่องของบันทึกประวัติศาสตร์และประเพณี
ของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนการพัฒนาผู้สอน วิธีการสอน
เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และประเพณี มีการจัดสรรทุนฝึกอบรมแก่ประเทศสมาชิก และมี
จุดประสงค์ของ โครงการดังนี้

1. เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและความชื่นชมในมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศใน
ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยการอนุรักษ์โบราณวัตถุและหลักฐานทาง
ประวัติศาสตร์รวมทั้งศิลปะดั้งเดิม
2. ช่วยส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมในภูมิภาค
3. สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจในสาขาโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ โดยร่วมใช้
ทรัพยากรและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมระดับภูมิภาค
4. ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
โดยจัดโครงการความร่วมมือด้านโบราณคดีและวิจิตรศิลป์

ปัจจุบัน ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้ มีบุคลากรและนักวิจัยในโครงการทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การจัดวางผังและการใช้สอยพื้นที่ของที่ตั้งโครงการ

ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้ มีรายละเอียดของการจัดวางผังโครงการดังนี้

รูปที่ 3-2 ผังบริเวณ โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยมีอาณาเขตเชื่อมต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับพื้นที่ของหอสมุดแห่งชาติ
ทิศใต้	ติดต่อกับถนนศรีอยุธยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอาคารข้างเคียง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับพื้นที่ของหอสมุดแห่งชาติ

ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มารวมเข้าถึงได้จังกทางถนนศรีอยุธยา มีการจัดวางผังในลักษณะของรูปตัวอักษร L มีพื้นที่ส่วนสาธารณะคือ ที่จอดรถติดต่อกับทางเข้าของโครงการ และต่อมายังในส่วนของทางเข้าอาคาร ถัดมาเป็นพื้นที่กึ่งสาธารณะ คือ ส่วนของนิทรรศการ หอสมุด และพื้นที่ส่วนตัวของโครงการจะอยู่ด้านในสุดของที่ตั้ง เป็นลักษณะอาคารสูงห้าชั้น รวมถึง โรงอาหาร ห้องจัดเตรียมอาหาร ห้องพักเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และห้องเครื่อง ตามที่วิเคราะห์ในรูปแบบที่ 3.2 ดังนี้

พื้นที่สีส้ม	คือ พื้นที่ส่วนสาธารณะของโครงการ (Public Zone)
พื้นที่สีเขียว	คือ พื้นที่ส่วนกึ่งสาธารณะของโครงการ (Semi-Public Zone)
พื้นที่สีฟ้า	คือ พื้นที่ส่วนตัวของโครงการ (Private Zone)

การจัดการพื้นที่ใช้สอยของที่ตั้งโครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากโครงการมีพื้นที่ของที่ตั้งที่จำกัด การวางผังบริเวณจึงมีความเชื่อมโยงกับงานภูมิสถาปัตยกรรมและการคำนึงถึงทิศทางของสภาพอากาศค่อนข้างน้อย ส่งผลให้อาคารมีลักษณะเป็นอาคารแนวสูงมากกว่าการเป็นอาคารแนวราบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบและความสัมพันธ์ของโครงการ

ศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีจำนวนชั้นทั้งหมดรวม 6 ชั้น โดยแบ่งแยกพื้นที่ใช้สอยเป็นหมวดหมู่ตามจำนวนชั้น ซึ่งมีรายละเอียดขององค์ประกอบภายในโครงการดังนี้

องค์ประกอบในชั้นที่ 1

ชั้นที่ 1 เป็นพื้นที่ในส่วนของการบริการทั่วไปและการบริการสาธารณะของโครงการ

รูปที่ 3-3 ผังพื้นที่ชั้น 1 โครงการศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO SPAFA)

พื้นที่จอดรถ

พื้นที่จอดรถของโครงการ อยู่บริเวณทางเข้าโครงการ สามารถจอดรถได้

7 คัน

โถงทางเข้า

อยู่บริเวณทางเข้าอาคาร เป็นพื้นที่โล่ง มีบอร์ดสำหรับประชาสัมพันธ์

เกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ต้อนรับ

อยู่ถัดมาจากโถงทางเข้า ประกอบไปด้วยส่วนต้อนรับสำหรับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาติดต่อภายใน โครงการ และยังเป็นส่วนที่เชื่อมต่อพื้นที่ต่างๆของโครงการ

โถงนิทรรศการ

เป็นพื้นที่ที่เชื่อมต่อมาจากพื้นที่ต้อนรับ โดยจะส่วนของการจัดแสดงต่างๆของโครงการ ในลักษณะของนิทรรศการหมุนเวียน

รูปที่ 3-4 โถงนิทรรศการภายในโครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ห้องสมุด

ห้องสมุดของโครงการ เป็นพื้นที่ถัดจากโถงนิทรรศการ เป็นส่วนที่ให้บริการข้อมูลหนังสือสำหรับบุคคลภายนอกและบุคลากรภายในโครงการ โดยมีทั้งหนังสือจากแหล่งที่มาภายนอกและหนังสือที่จัดทำโดยโครงการ และภายในห้องสมุดยังประกอบไปด้วยพื้นที่ทำงานของเจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุดและบรรณารักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

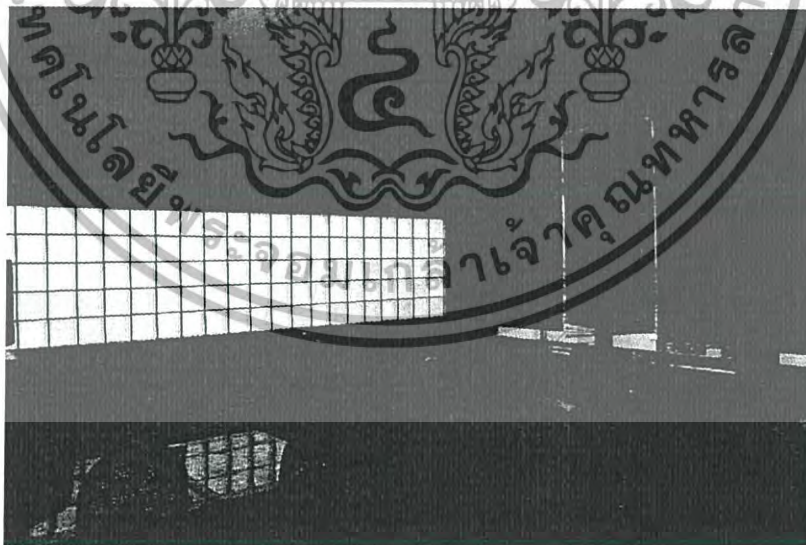

รูปที่ 3-5 ห้องสมุดภายใน โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การ
รัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

โรงอาหาร

ไว้เก็บพื้นที่เชื่อมต่อจากพื้นที่ต้อนรับ โดยเป็นพื้นที่สำหรับรับประทานอาหาร
อาหารของบุคลากรภายในโครงการ

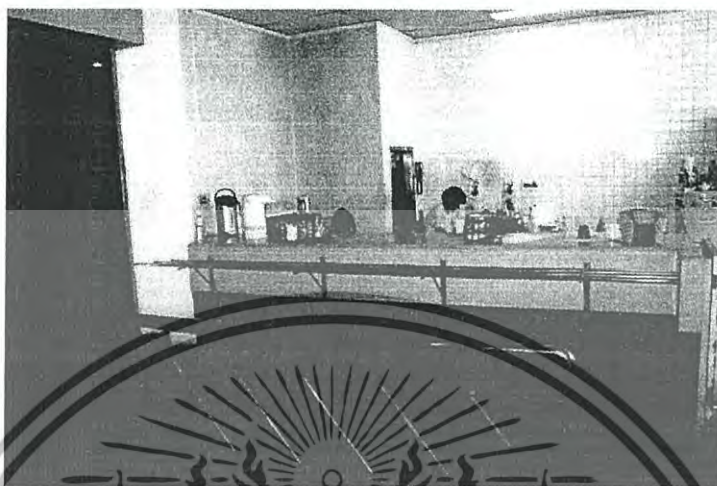

รูปที่ 3-6 โรงอาหารภายใน โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การ
รัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่จัดเตรียมอาหาร

เป็นพื้นที่สำหรับจัดเตรียมอาหาร สำหรับ โรงอาหารภายในโครงการ

รูปที่ 3-7 พื้นที่จัดเตรียมอาหาร ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรี

ศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ห้องครัว

เป็นพื้นที่ถัดจากโรงอาหารและพื้นที่จัดเตรียมอาหาร

ห้องเก็บของ

เชื่อมต่อกับห้องครัว ใช้สำหรับเก็บของในห้องครัวและอื่นๆ

ห้องเครื่อง

เป็นพื้นที่ด้านหลังส่วนต้อนรับ ประกอบไปด้วยเครื่องควบคุมงานระบบ

ห้องน้ำ

อยู่ด้านหลังห้องเครื่อง เป็นส่วนด้านหลังของอาคาร โดยแบ่งแยกเป็น

ห้องน้ำชายและห้องน้ำหญิง

ห้องพักเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

อยู่ด้านในสุดของที่ตั้งโครงการ เป็นห้องสำหรับเจ้าหน้าที่รักษาความ

ปลอดภัย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบในชั้นที่ 2

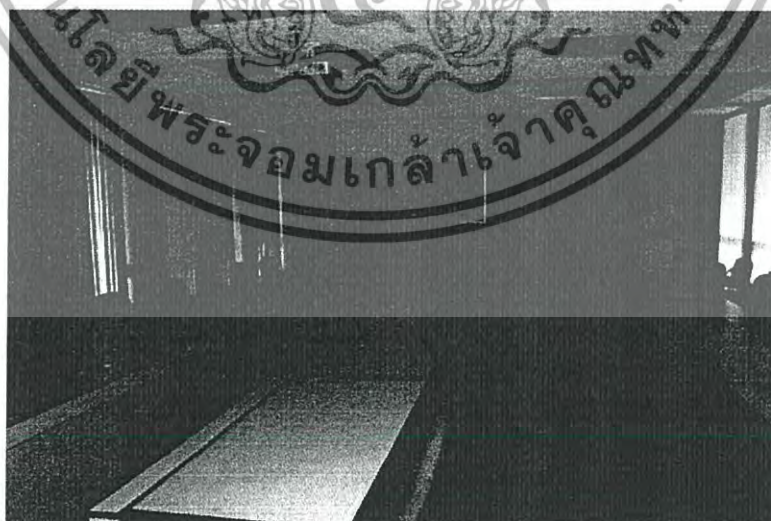
ชั้นที่ 2 เป็นพื้นที่ในส่วนของสำนักงานต่างๆและเจ้าหน้าที่ทั่วไปของโครงการ

รูปที่ 3-8 ผังพื้นที่ชั้น 2 โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO SPAFA)

ห้องประชุม

เป็นห้องประชุมสำหรับเจ้าหน้าที่ส่วนสำนักงาน โดยสามารถเชื่อมต่อกับโถงกลางได้โดยตรง

รูปที่ 3-9 ห้องประชุมภายใน โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานฝ่ายเอกสาร

เป็นห้องทำงานในส่วนของสำนักงานของโครงการในด้านของงานเอกสาร เช่นการตรวจสอบข้อมูลของงานวิจัย และจัดเตรียมข้อมูลเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูล เป็นต้น ซึ่งเชื่อมต่อกับส่วนของห้องสมุดได้โดยตรงโดยบันไดภายในห้อง

สำนักงานฝ่ายเผยแพร่

เป็นห้องทำงานในส่วนของสำนักงานของโครงการในด้านการเผยแพร่ข้อมูล จัดทำเอกสารหรือข้อมูลเพื่อเผยแพร่ในรูปแบบของสื่อต่างๆ

สตูดิโอเสียงและสื่อ

เป็นห้องสำหรับรวบรวมข้อมูลที่เป็นภาพถ่ายหรือสื่อต่างๆที่ได้รับมาในรูปแบบของข้อมูลดิบ เพื่อส่งต่อไปให้นักวิจัยหรือสำนักงานฝ่ายต่างๆในโครงการ

ห้องมัลติมีเดีย

เป็นห้องสำหรับใช้สร้างรูป เนื่องจากข้อมูลภาพถ่ายบางภาพ

ห้องคอมพิวเตอร์

เป็นห้องสำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายคอมพิวเตอร์ ใช้สำหรับเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือเว็บไซต์

สำนักงานฝ่ายการจัดการและบัญชี

เป็นห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการจัดการและฝ่ายบัญชีของโครงการ

รูปที่ 3-10 บริเวณสำนักงานต่างๆภายในโครงการศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้แก้ไขประโยชน์ด้านการค้า
แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องอาหารว่าง

เป็นห้องสำหรับรองรับการบริการอาหารว่างระหว่างการประชุม โดยอยู่ติดกับห้องประชุมและระเบียงที่จัดสวนหย่อมเพื่อพักผ่อน

ห้องเก็บของ

เป็นพื้นที่เก็บของสำหรับส่วนสำนักงานของโครงการ

ห้องน้ำ

แบ่งแยกเป็นห้องน้ำชายและห้องน้ำหญิง

องค์ประกอบในชั้นที่ 3

ชั้นที่ 3 เป็นพื้นที่ของส่วนผู้บริหาร และส่วนงานวิจัยของโครงการ

รูปที่ 3-11 ผังพื้นที่ชั้น 3 โครงการศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO SPAFA)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องประชุม

ใช้เป็นพื้นที่ทำการประชุมสำหรับนักวิจัยและผู้อำนวยการของโครงการ

รูปที่ 3-12 ห้องประชุมสำหรับผู้บริหารศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่ง

องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ห้องทำงานนักวิจัย

มีจำนวนทั้งหมด 5 ห้อง ใช้สำหรับทำการวิจัยในด้านต่างๆ โดยมีนักวิจัย
ประจำห้องละ 1 คน

ห้องผู้อำนวยการ

เป็นห้องทำงานสำหรับผู้บริหารของโครงการ ซึ่งเชื่อมต่อกับห้อง
ประชุม

ห้องรองผู้อำนวยการ

เป็นห้องทำงานสำหรับผู้บริหารของโครงการ อยู่ถัดจากห้อง
ผู้อำนวยการ

พื้นที่ทำงานเลขานุการ

เลขานุการมีทั้งหมด 2 ตำแหน่ง โดยอยู่บริเวณหน้าห้องผู้อำนวยการและ
รองผู้อำนวยการ

ห้องพักรับแขก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ใช้สำหรับรองรับนักวิจัยที่มาทำงานวิจัยชั่วคราว
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องน้ำ

แบ่งแยกเป็นห้องน้ำชายและห้องน้ำหญิง

ห้องเก็บของ

เป็นพื้นที่เก็บของสำหรับนักวิจัย ใช้เก็บข้อมูลงานวิจัยต่างๆ

องค์ประกอบในชั้นที่ 4

ชั้นที่ 4 เป็นส่วนของห้องอบรมและห้องพักชั่วคราว

รูปที่ 3-13 ผังพื้นที่ 4 โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO SPAFA)

ห้องอบรม

มีทั้งหมด 3 ห้อง มีสองขนาด โดยแบ่งเป็นห้องอบรมขนาดใหญ่ รองรับได้ 100 คน 1 ห้อง และห้องขนาดเล็ก

ห้องพักชั่วคราว

ใช้สำหรับรองรับนักวิจัยที่มาทำงานวิจัยชั่วคราว มีทั้งหมด 3 ห้อง

ห้องน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับทรัพย์สินทางปัญญาที่มอบให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องเก็บของ

เป็นพื้นที่เก็บของสำหรับนักวิจัย ใช้เก็บข้อมูลงานวิจัยต่างๆและสำหรับเก็บอุปกรณ์ประกอบการอบรม

องค์ประกอบในชั้นที่ 5 และชั้นที่ 6

ชั้นที่ 5 และชั้นที่ 6 เป็นพื้นที่ในส่วนของห้องปฏิบัติการรวมถึงห้องทำงานของนักวิจัยบางส่วน

รูปที่ 3.14 ผังพื้นที่ชั้น 5 และ 6 โครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO SPAFA)

ห้องปฏิบัติการ

ใช้สำหรับทำการวิจัยในรูปแบบอื่นๆ เช่น การตรวจสอบหลักฐานต่างๆ การตรวจสอบโบราณวัตถุ เป็นต้น มีทั้งหมด 2 ห้อง แบ่งเป็นชั้นละ 1 ห้องและเชื่อมต่อกันโดยบันไดวนภายใน

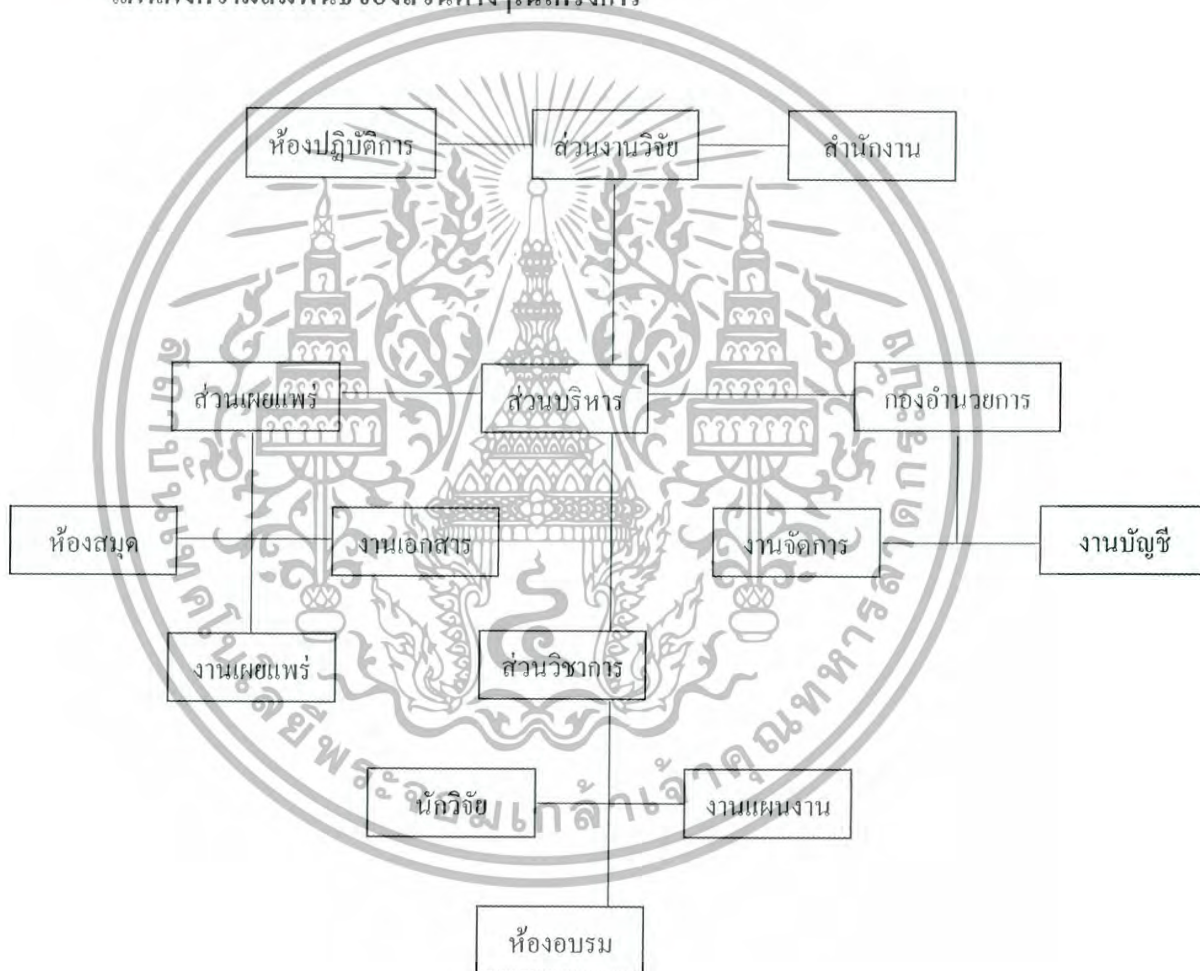
ห้องทำงานนักวิจัย

ใช้สำหรับนักวิจัยที่ใช้งานห้องปฏิบัติการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้งาน โดยส่วนมากจะเป็นห้องทำงานของนักวิจัยชั่วคราว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการ สามารถสรุปได้ว่าโครงการมีการจัดวางและเรียงลำดับขององค์ประกอบภายในโครงการโดยแบ่งหมวดหมู่ขององค์ประกอบไปตามแต่ละชั้น ตามความสำคัญและความเหมาะสม รวมทั้งยังคำนึงถึงความสำคัญของบุคลากรแต่ละประเภท เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากร โดยสามารถสรุปความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเป็นแผนผังได้ดังนี้

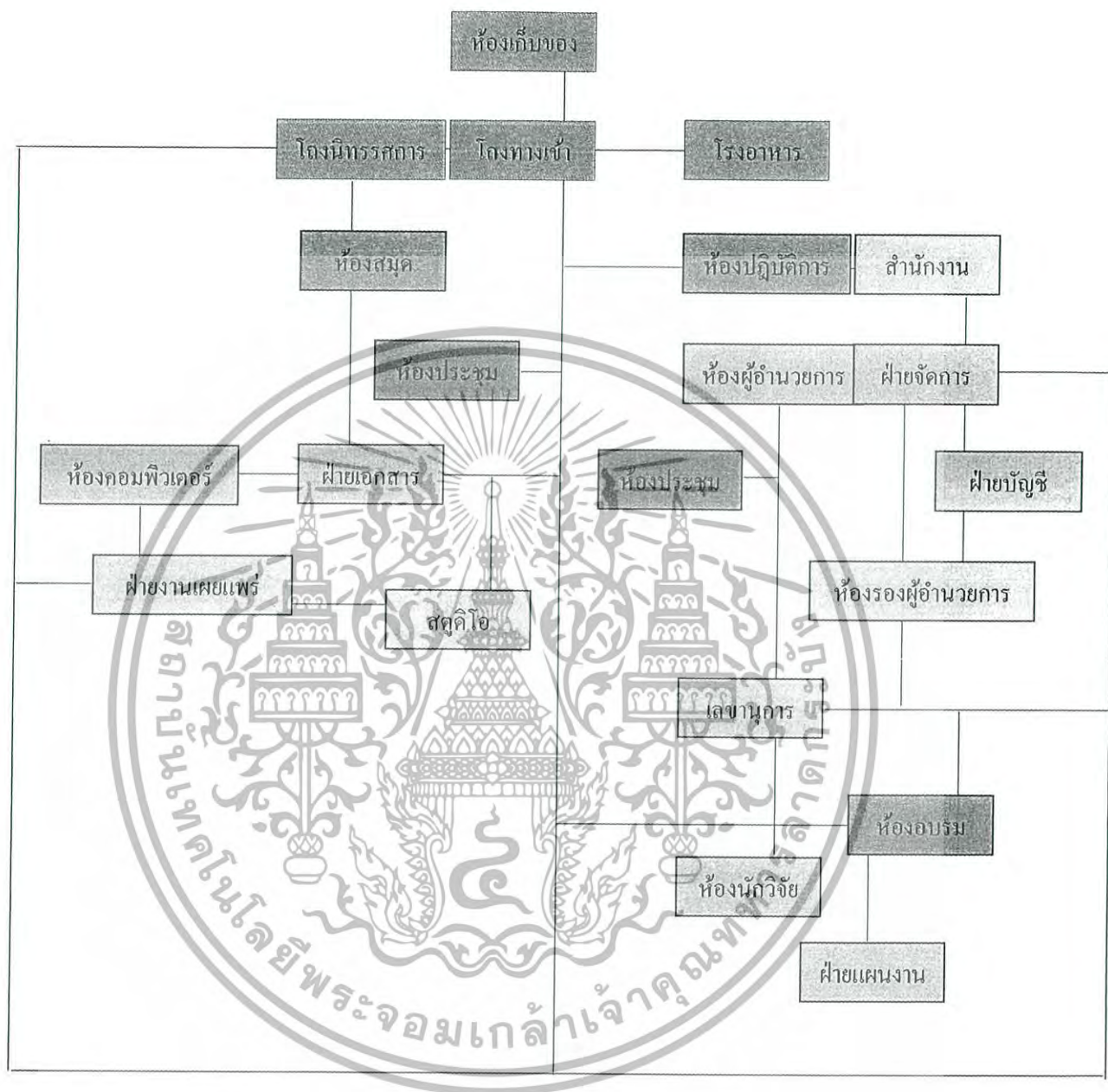
แผนผังความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆในโครงการ

แผนภาพที่ 3-1 แผนผังความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆในศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่ง
องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในโครงการ

แผนภาพที่ 3-2 แผนผังความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและ
 จิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หมายเหตุ

พื้นที่สีส้ม คือ พื้นที่ส่วนสาธารณะของโครงการ (Public Zone)

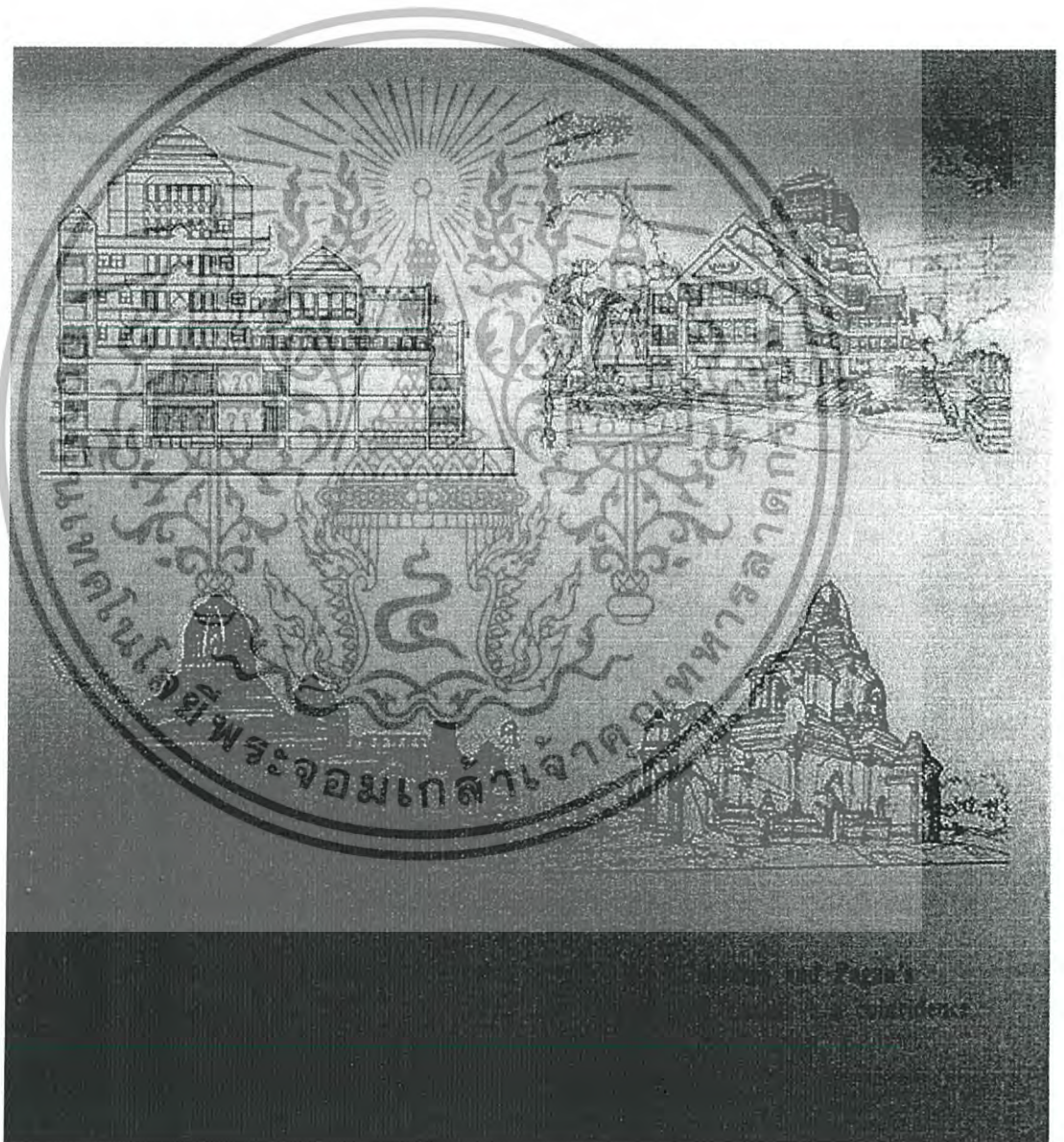
พื้นที่สีเขียว คือ พื้นที่ส่วนกึ่งสาธารณะของโครงการ (Semi-Public Zone)

พื้นที่สีฟ้า คือ พื้นที่ส่วนตัวของโครงการ (Private Zone)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้ในภายในโครงการของหน่วยงานนี้ ผู้ออกพิมพ์นี้ขอสงวนสิทธิ์ในประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

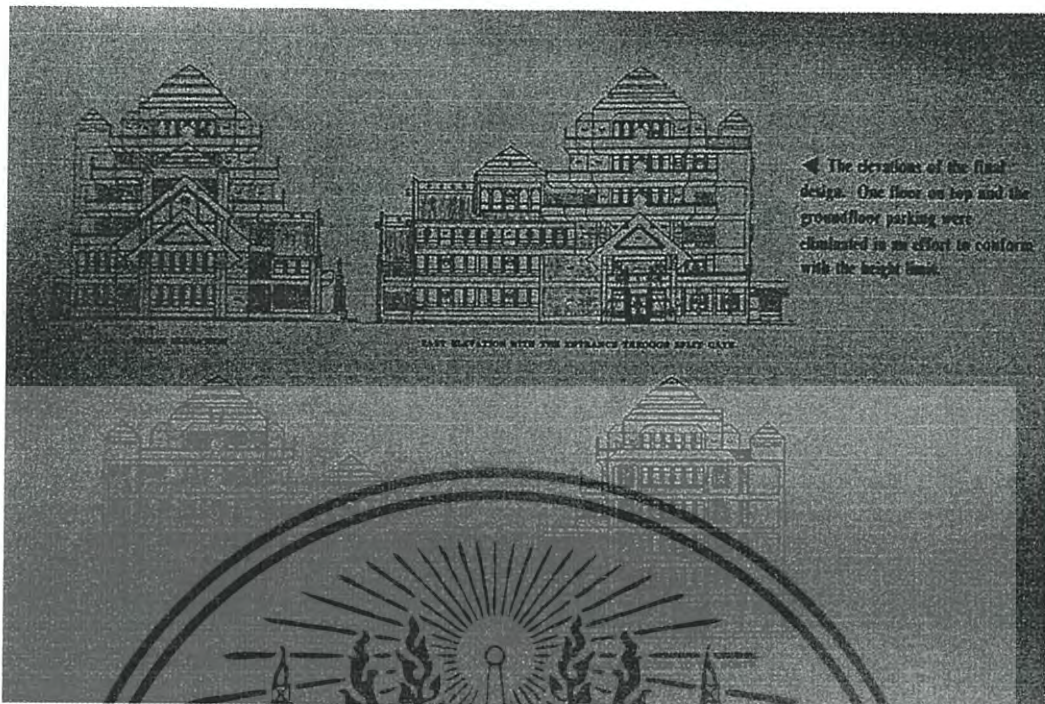
แนวคิดในการออกแบบและรูปแบบสถาปัตยกรรม

การออกแบบโครงการศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีแนวคิดในการออกแบบมาจากรูปแบบสถาปัตยกรรมของประเทศกัมพูชา เป็นสถาปัตยกรรมที่เรียกว่า สตูป หรือ เจดีย์ ที่ปรากฏในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยผู้ออกแบบศึกษาและวิเคราะห์ถึงขนาดและสัดส่วนของสตูปหรือเจดีย์ แล้วนำมาดัดแปลง ผสานกับ โครงสร้างที่ทันสมัย

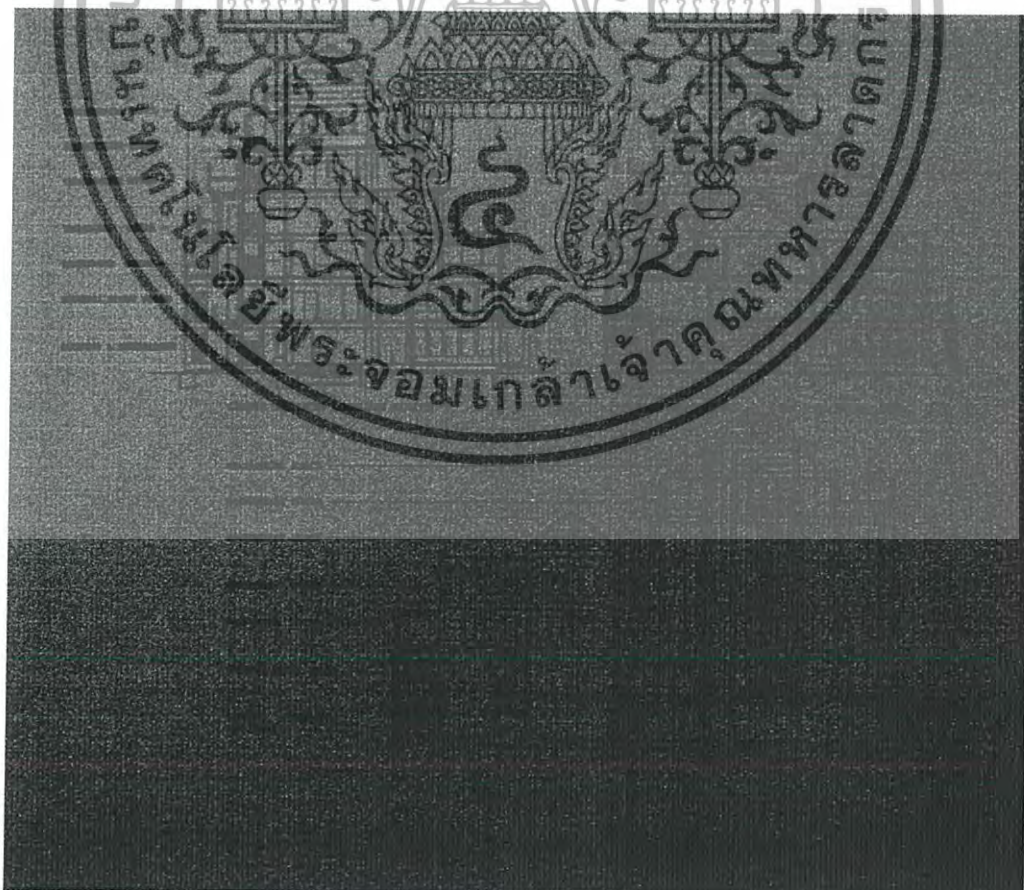

รูปที่ 3-15 แนวคิดในการออกแบบ เทียบเคียงกับสตูปหรือเจดีย์ต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3-16 แสดงรูปด้านของอาคารศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับควรใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปตั้งประโยชน์ด้านการค้า
 รูปที่ 3-17 แสดงรูปตัดของอาคารศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์กรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง

การศึกษาอาคารศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สามารถนำมาปรับใช้กับโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ได้ ทั้งในด้านขององค์ประกอบของโครงการ รวมถึงแนวคิดในการออกแบบ ซึ่งสามารถนำมาเทียบเคียงร่วมกับข้อมูลอื่นๆ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ โดยสามารถสรุปการศึกษาและวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตารางที่ 3-1 สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์ ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หัวข้อ	ผลการศึกษาและวิเคราะห์
การดำเนินงาน	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นหน่วยงานขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นความจากหลายประเทศในภูมิภาค - การดำเนินวิจัยมีเนื้อหาของการวิจัยในด้าน โบราณคดี วิจิตรศิลป์ และมรดกการอนุรักษ์
การจัดวางผังและการใช้สอยพื้นที่ของที่ตั้งโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการวางผังบริเวณที่เรียกลำดับการเข้าถึงที่มีระเบียบ เริ่มจากพื้นที่สาธารณะไปจนถึงพื้นที่ส่วนตัวของโครงการ - ที่ตั้งโครงการมีขนาดจำกัด โครงการจึงมีความสัมพันธ์กับบริบทภายนอกค่อนข้างน้อย
องค์ประกอบและความสัมพันธ์ของโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบมีการแยกหมวดหมู่ โดยแบ่งแยกตามชั้นและโครงสร้างการบริหารองค์กร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมีระเบียบและเป็นสัดส่วน
แนวคิดในการออกแบบและรูปแบบสถาปัตยกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - อาคารมีแนวคิดการออกแบบมาจากสถาปัตยกรรมที่ที่มีอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นแนวคิดที่สมเหตุสมผลเนื่องจากเป็นโครงการที่เกิดจากความร่วมมือกัน ในภูมิภาค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

รูปที่ 3-18 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

สถานที่ตั้ง : 20 ถนนบรมราชชนนี เขต ดลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 10170

ปีที่แล้วเสร็จ : พ.ศ. 2540

พื้นที่ใช้สอย : 9,700 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนี้

การเลือกมานุษยวิทยาสรีนทร มาเป็นกรณีศึกษาอาคารตัวอย่างนั้น มีเหตุผลต่างๆสนับสนุน

1. เป็นโครงการที่มีรูปแบบและลักษณะการดำเนินงานที่ใกล้เคียงกับโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์
2. เป็นโครงการที่มีองค์ประกอบและพื้นที่ใช้งานใกล้เคียงกับ โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์
3. การออกแบบสถาปัตยกรรมมีการออกแบบผ่านข้อจำกัดที่น่าสนใจ

ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ

ในปี พ.ศ. 2532 มหาวิทยาลัยศิลปากรได้เริ่ม โครงการจัดตั้งศูนย์มานุษยวิทยาสรีนทร เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 3 รอบ ในปี พ.ศ. 2534 ด้วยพิจารณาเห็นว่าสาขาวิชามานุษยวิทยาและศาสตร์อื่น ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ประวัติศาสตร์ ภาษาศาสตร์ โบราณคดี ประวัติศาสตร์ศิลปะ ฯลฯ ล้วนเป็นที่ทรงสนพระทัยและทรงมีความเชี่ยวชาญ อีกทั้งยังเคยทรงมีพระราชปรารภว่า “ประเทศไทยควรจะมีศูนย์ข้อมูลทางด้านนี้ เพื่อให้บริการแก่นักวิชาการและผู้สนใจทั่วไป”

ปีพุทธศักราช 2541 เป็นปีแรกที่ศูนย์ฯ สามารถดำเนินกิจกรรมทางวิชาการต่างๆ ได้อย่างเต็มรูปแบบด้วยความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัย กิจกรรมที่ศูนย์ฯ ริเริ่มจัดทำ มี อาทิ การให้บริการห้องสมุดเพื่อสืบค้นข้อมูล การจัดแสดงนิทรรศการถาวรและหมุนเวียนการจัดทำฐานข้อมูล และให้บริการข้อมูลประเภทต่างๆ ผ่านสื่อผสม การจัดทำสื่อวิชาการและสื่อโสตทัศนวัสดุ และในวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2542 ศูนย์ฯ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินในพิธีเปิดศูนย์มานุษยวิทยาสรีนทร ในปีนี้ ศูนย์ฯ ได้จัดทำห้องนิทรรศการต่างๆ และสามารถเปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการ รวมทั้งการให้บริการทางวิชาการ อันเป็นประโยชน์แก่สังคม เช่น การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การบรรยายให้ความรู้ และดำเนิน โครงการศึกษาวิจัยเพื่อประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการหลากหลายโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดำเนินงานของโครงการ

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร เป็นโครงการที่มีกระบวนการศึกษาด้านวัฒนธรรมเป็นหลัก เพื่อเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะ โดยมีกิจกรรมและนิทรรศการตลอดทั้งปี ซึ่งการดำเนินงานของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มีรายละเอียดดังนี้

นโยบาย

1. ดำเนินการและสนับสนุน การศึกษา รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยเน้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. การสร้างและขับเคลื่อนเครือข่ายการวิจัยและการพัฒนาข้อมูล
3. บริหารจัดการข้อมูลและสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการสร้างความรู้
4. เป็นแหล่งค้นคว้าและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้เกี่ยวข้องสู่สาธารณะ

วิสัยทัศน์

เป็นศูนย์ข้อมูลด้านมานุษยวิทยาที่มีคุณภาพในระดับชาติและระดับอาเซียน เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

พันธกิจ

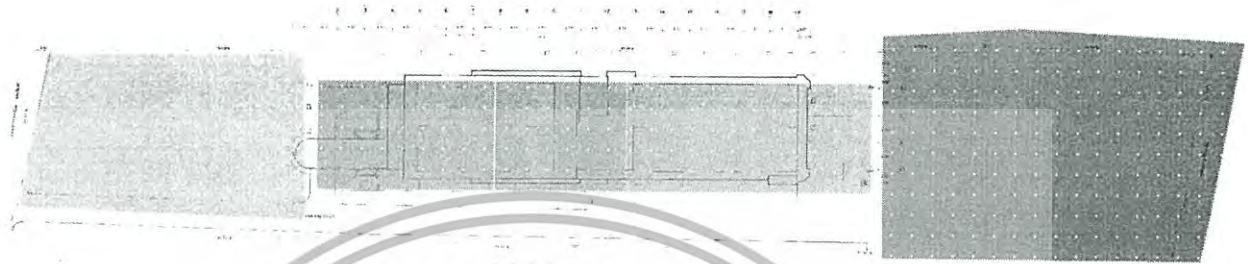
1. ค้นคว้า พัฒนาและต่อยอดคลังข้อมูลเพื่อความเป็นศูนย์ข้อมูลด้านมานุษยวิทยาที่มีคุณภาพ
2. เผยแพร่ความรู้ด้านมานุษยวิทยาสู่สาธารณะ

เนื่องจากศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ได้ทำการเปิดบริการมาเป็นเวลานาน ทางศูนย์จึงมีการปรับเปลี่ยนการใช้งานของโครงการบางส่วน ให้มีความเหมาะสมกับยุคสมัยมากขึ้น โดยในการวิเคราะห์นั้น จะทำการวิเคราะห์การออกแบบในช่วงแรกของการเปิดบริการ เนื่องจากมีการใช้งานในส่วนต่างๆ คล้ายกับโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์มากกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดวางผังและการใช้สอยพื้นที่ของที่ตั้งโครงการ

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มีรายละเอียดของการจัดวางผังโครงการดังนี้

รูปที่ 3-19 ผังบริเวณ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

โดยมีอาณาเขตเชื่อมต่อดังนี้

ทิศเหนือ

ติดต่อกับถนนบรมราชชนนี

ทิศใต้

ติดต่อกับมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตตลิ่งชัน

ทิศตะวันออก

ติดต่อกับอาคารข้างเคียง

ทิศตะวันตก

ติดต่อกับอาคารข้างเคียง

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มีการก่อสร้างบริเวณด้านหน้าของมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตตลิ่งชัน ส่งผลให้การออกแบบมีข้อจำกัด คือ ที่ดินเดิมมีระยะด้านหน้าที่แคบ และพื้นที่ภายในเป็นทางยาว ทำให้ต้องมีการจัดการพื้นที่ใช้งานผ่านข้อจำกัด ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

- พื้นที่สีส้ม คือ พื้นที่ส่วนสาธารณะของโครงการ (Public Zone)
- พื้นที่สีเขียว คือ พื้นที่ส่วนกึ่งสาธารณะของโครงการ (Semi-Public Zone)
- พื้นที่สีฟ้า คือ พื้นที่ส่วนตัวของโครงการ (Private Zone)
- พื้นที่สีเหลือง คือ พื้นที่สวนด้านหน้าอาคาร
- พื้นที่สีม่วง คือ พื้นที่ของมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตตลิ่งชัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อผู้ผู้ใดเห็นประโยชน์หรือข้อขัดข้องด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

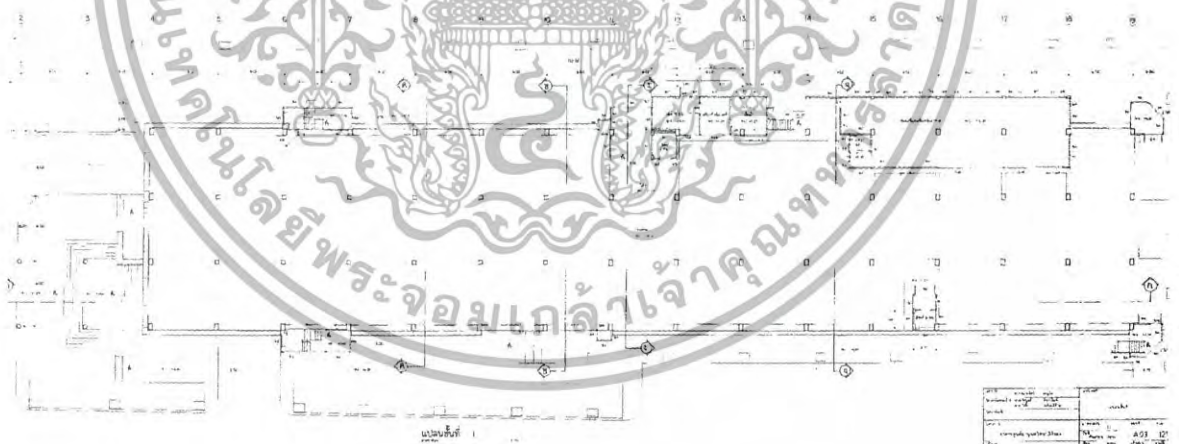
การจัดการพื้นที่ใช้สอยของที่ตั้งโครงการศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มีการจัดวางความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆอย่างเหมาะสม ด้วยข้อจำกัดทางที่ตั้ง จึงมีการจัดวางส่วนของที่จอดรถและห้องเครื่องจากระบบต่างๆ อยู่ในส่วนชั้นที่ 1 ซึ่งสามารถเข้าออกได้สะดวก และยังเป็นส่วนสาธารณะของโครงการ โดยพื้นที่ใช้งานส่วนต่างๆของโครงการ จะถูกจัดเรียงตามชั้นต่างๆของอาคาร ซึ่งมีการจัดเรียงที่เป็นระบบและเหมาะสมกับการใช้งาน

องค์ประกอบและความสัมพันธ์ของโครงการ

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่างๆ รวมทั้งหมด 8 ชั้น โดยแบ่งแยกหมวดหมู่ขององค์ประกอบตามจำนวนชั้น ซึ่งมีรายละเอียดขององค์ประกอบภายในโครงการดังนี้

องค์ประกอบในชั้นที่ 1

ชั้นที่ 1 เป็นพื้นที่ในส่วนของพื้นที่สาธารณะของโครงการ ประกอบไปด้วย

รูปที่ 3-20 ผังพื้นที่ชั้นที่ 1 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุดรับส่งผู้ให้บริการ

เป็นจุดที่ใช้สำหรับรับและส่งผู้ให้บริการ และนำรถยนต์ไปจอด

ซุ้มเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

เป็นจุดรักษาความปลอดภัยก่อนเข้าไปในส่วนที่จอดรถ

ห้องเครื่องงานระบบ ประกอบไปด้วย

ห้องระบบปรับอากาศ

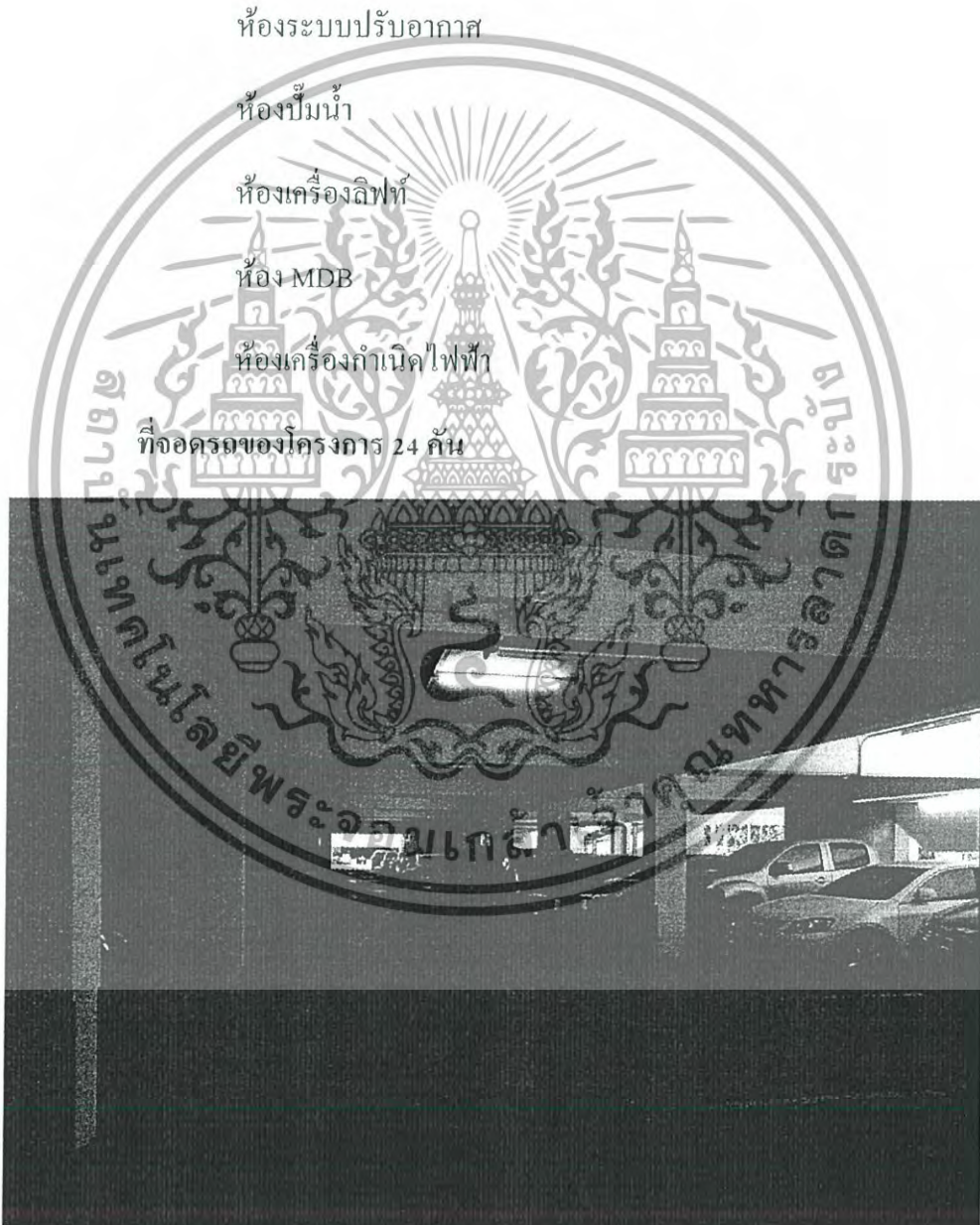
ห้องปั้มน้ำ

ห้องเครื่องลิฟท์

ห้อง MDB

ห้องเครื่องกำเนิดไฟฟ้า

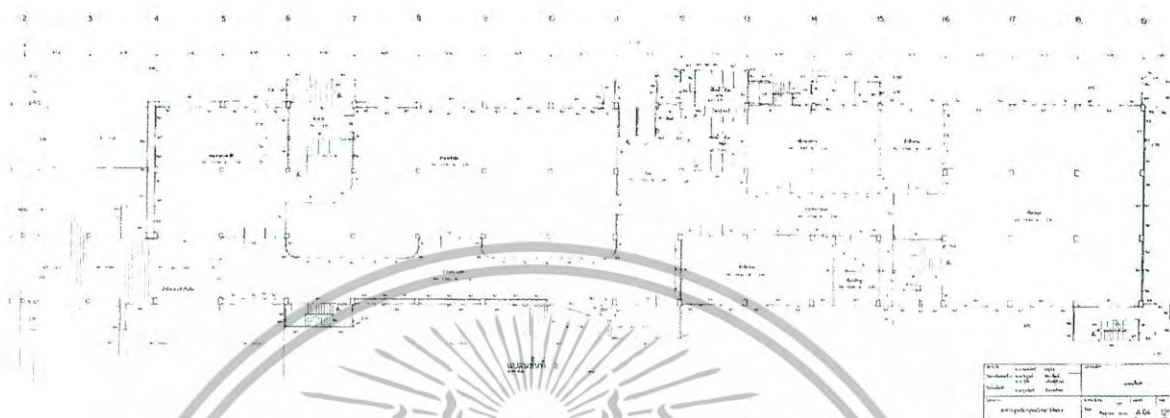
ที่จอดรถของโครงการ 24 คัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในของศูนย์งานมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบในชั้นที่ 2

เป็นพื้นที่ส่วนบริการสาธารณะ นิทรรศการ และสำนักงานของ โครงการ ประกอบไปด้วย

โถงทางเข้า

รูปที่ 3-22 ผังพื้นที่ 2 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

เป็นพื้นที่ส่วนบริการสาธารณะ ใช้ต้อนรับผู้เข้าใช้บริการจากภายนอก และรองรับกิจกรรมต่างที่โครงการจัดขึ้น

รูปที่ 3-23 โถงทางเข้าของ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

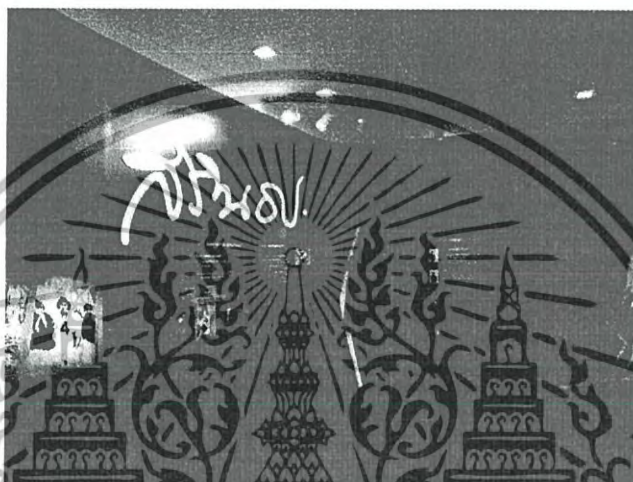
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องทรงงาน

เป็นห้องทรงงานของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในกรณีเสด็จเยี่ยมชม
โครงการ

ห้องนิทรรศการสิรินธร

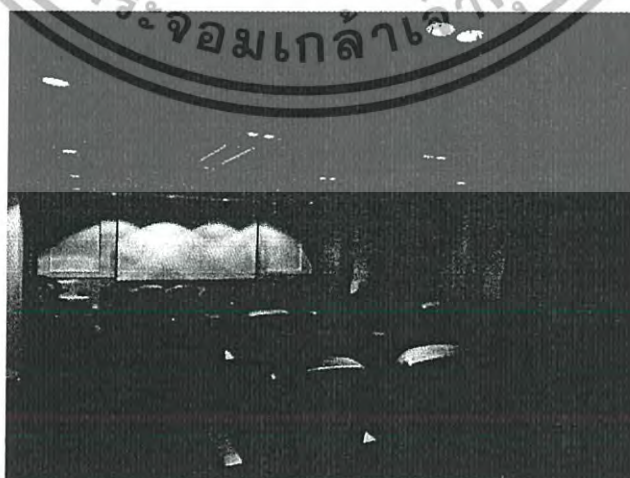
เป็นส่วนจัดแสดงพระราชกรณียกิจ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

รูปที่ 3-24 ห้องนิทรรศการสิรินธร ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

ห้องมัลติมีเดีย

ใช้สำหรับฉายภาพยนตร์หรือสื่อความรู้ต่างๆที่โครงการจัดทำขึ้น

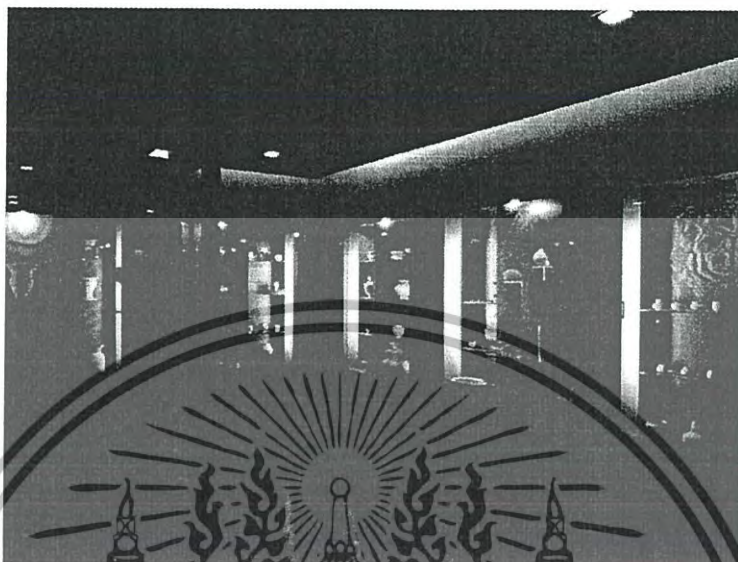

รูปที่ 3-25 ห้องมัลติมีเดีย ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องนิทรรศการเครื่องปั้นดินเผา

เป็นส่วนนิทรรศการถาวรของโครงการ

รูปที่ 3-26 นิทรรศการเครื่องปั้นดินเผา ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

ส่วนสำนักงานผู้บริหาร

เป็นส่วนสำนักงานบริหาร ประกอบด้วยส่วนทำงานและห้องประชุม

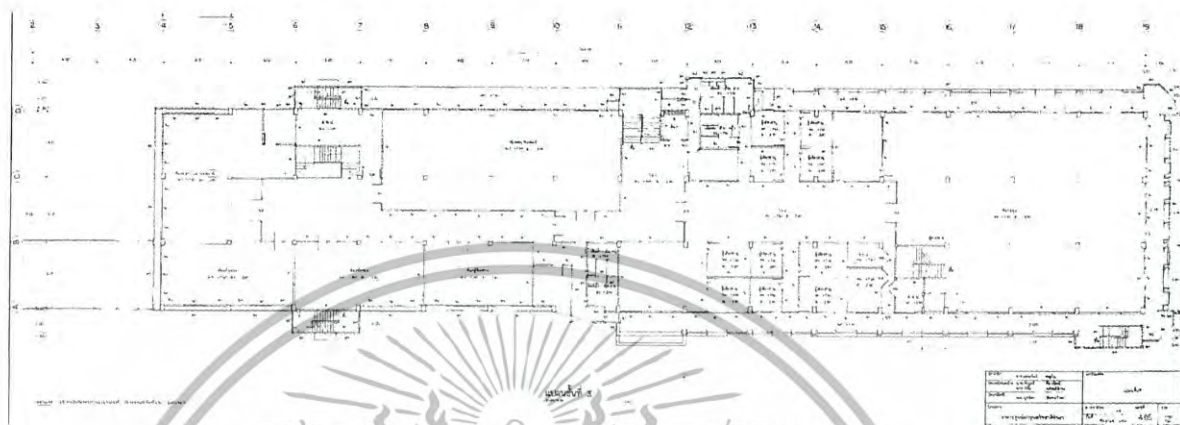

รูปที่ 3-27 โถงทางเข้าสำนักงานบริหาร ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบในชั้นที่ 3

เป็นส่วนสำนักงานวิจัยและห้องคอมพิวเตอร์ในส่วนของการผลิตสื่อเผยแพร่
รวมถึงห้องสมุดสำหรับนักวิจัยภายในโครงการ

รูปที่ 3-28 ผังพื้นชั้นที่ 3 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

ห้องคอมพิวเตอร์

ใช้สำหรับปฏิบัติงานสื่อสาร เว็บไซต์ และสื่อมัลติมีเดีย

ห้องผู้เชี่ยวชาญ

เป็นพื้นที่ทำงานส่วนตัวของนักวิจัยภายในโครงการ

ห้องสมุดนักวิจัย

เป็นห้องสมุดสำหรับนักวิจัย ในการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัย

ห้องทรงงาน ชั้น 2

เป็นห้องทรงงานของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในกรณีเสด็จเยี่ยมชม

โครงการ

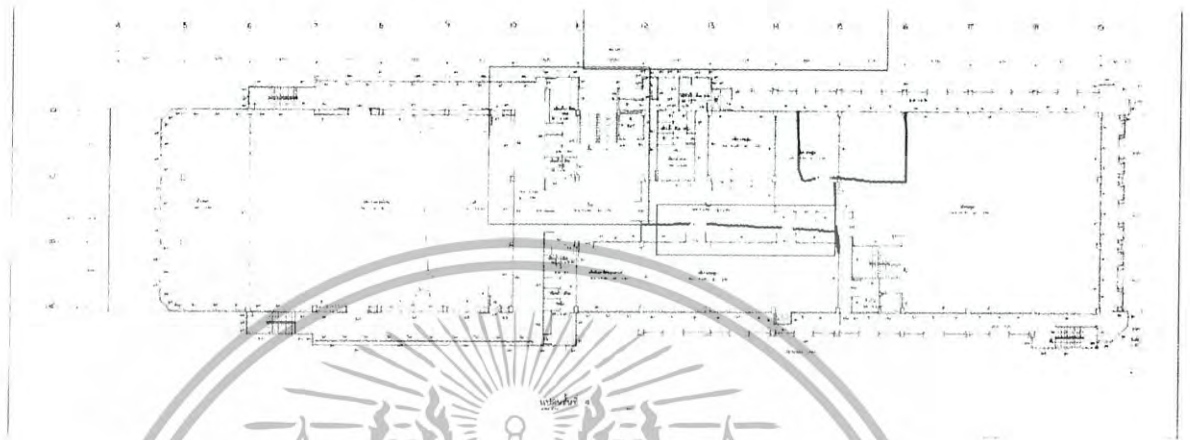
ห้องผู้ติดตาม

เป็นส่วนพักผ่อนของเจ้าหน้าที่ติดตามเสด็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบในชั้นที่ 4

เป็นส่วนของห้องประชุมส่วนกลางของโครงการ สำหรับการจัดประชุม อบรม
สัมมนา หรือจัดการแสดงพื้นบ้านต่างๆ

รูปที่ 3-28 ผังพื้นชั้นที่ 4 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

ห้องประชุม 300 ที่นั่ง

เป็นห้องประชุมขนาดใหญ่สามารถรองรับการจัดการแสดงได้ มีลักษณะ
เป็น ออดิทอเรียม

รูปที่ 3-29 ห้องประชุม 300 ที่นั่ง ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

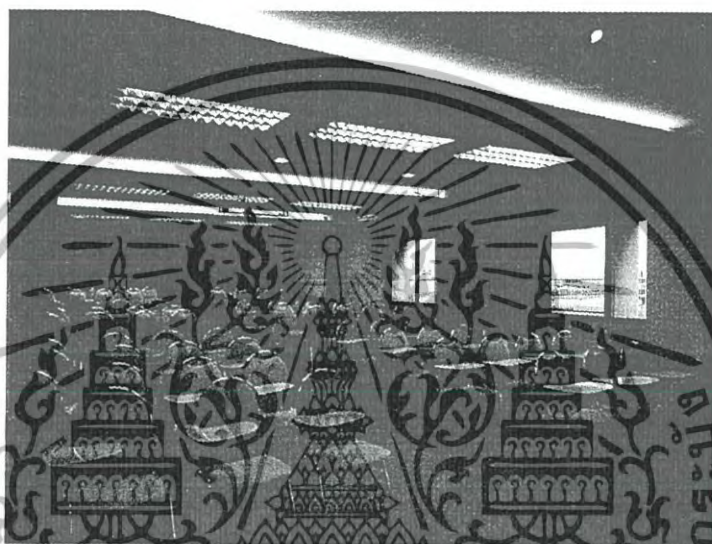
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงพักคอยส่วนห้องประชุม

เป็นโถงขนาดใหญ่ ใช้สำหรับรวมตัวและแจกจ่ายผู้ใช้งานไปยังห้องประชุมอื่นๆ

ห้องประชุมขนาดต่างๆ

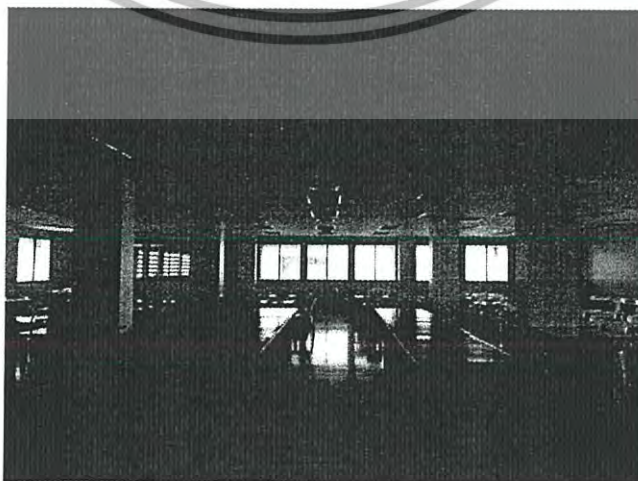
ใช้สำหรับจัดการประชุม อบรม สัมมนา ขนาดเล็กถึงกลาง

รูปที่ 3-30 ห้องประชุมขนาด 100 ที่นั่ง ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

โรงอาหาร

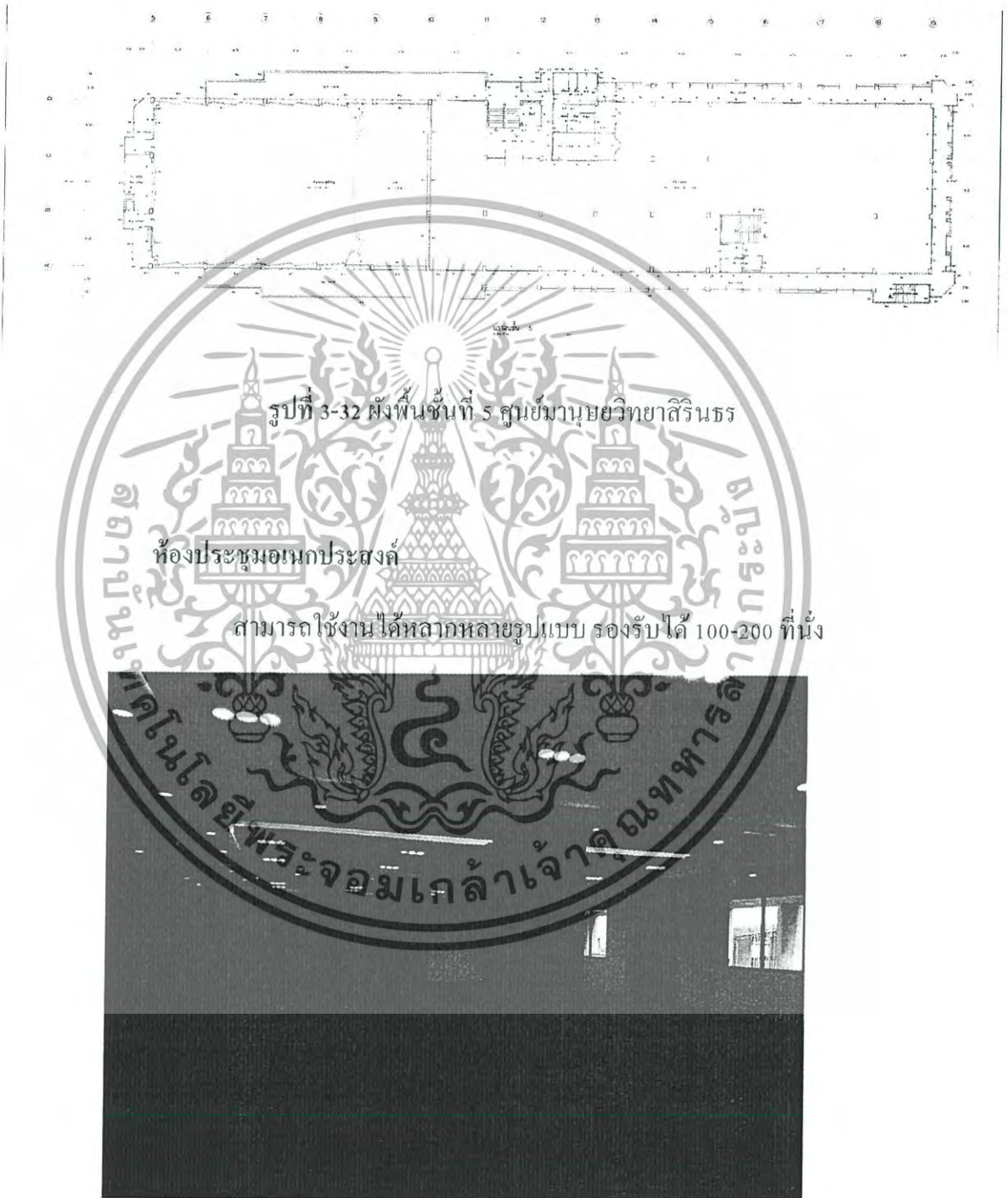
ใช้สำหรับรับรองการประชุม ในการพักผ่อนระหว่างการประชุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
รูปที่ 3-31 โรงอาหาร ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบในชั้นที่ 5

เดิมเป็นส่วนของห้องสมุดเฉพาะทาง แต่ในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงเป็นห้องประชุม
อเนกประสงค์

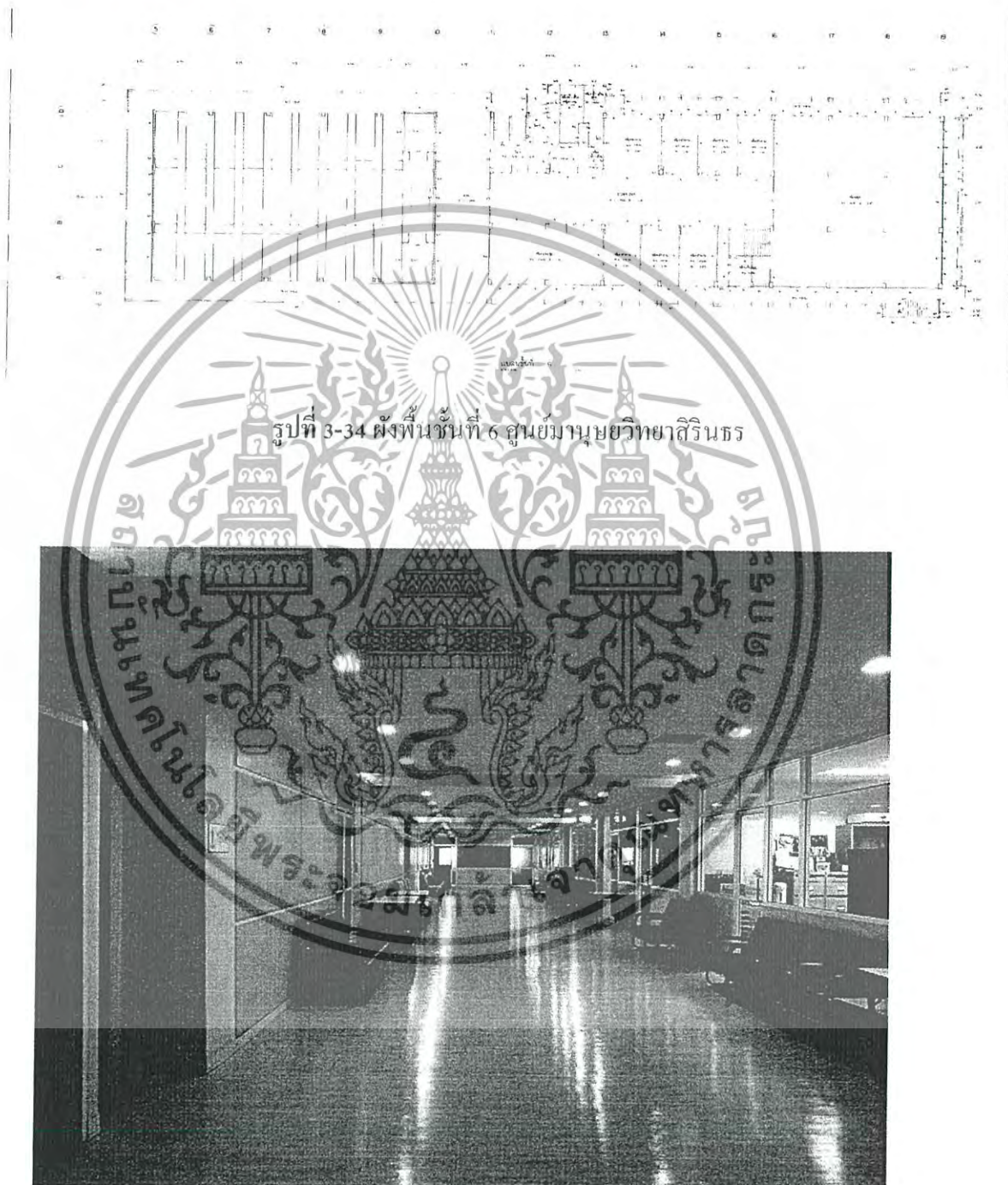

รูปที่ 3-33 ห้องประชุมอเนกประสงค์ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบในชั้นที่ 6

เป็นส่วนสำนักงานเช่า สำหรับนักวิจัยหรือนักวิชาการ ที่ต้องการสืบค้นข้อมูล
ภายในโครงการ

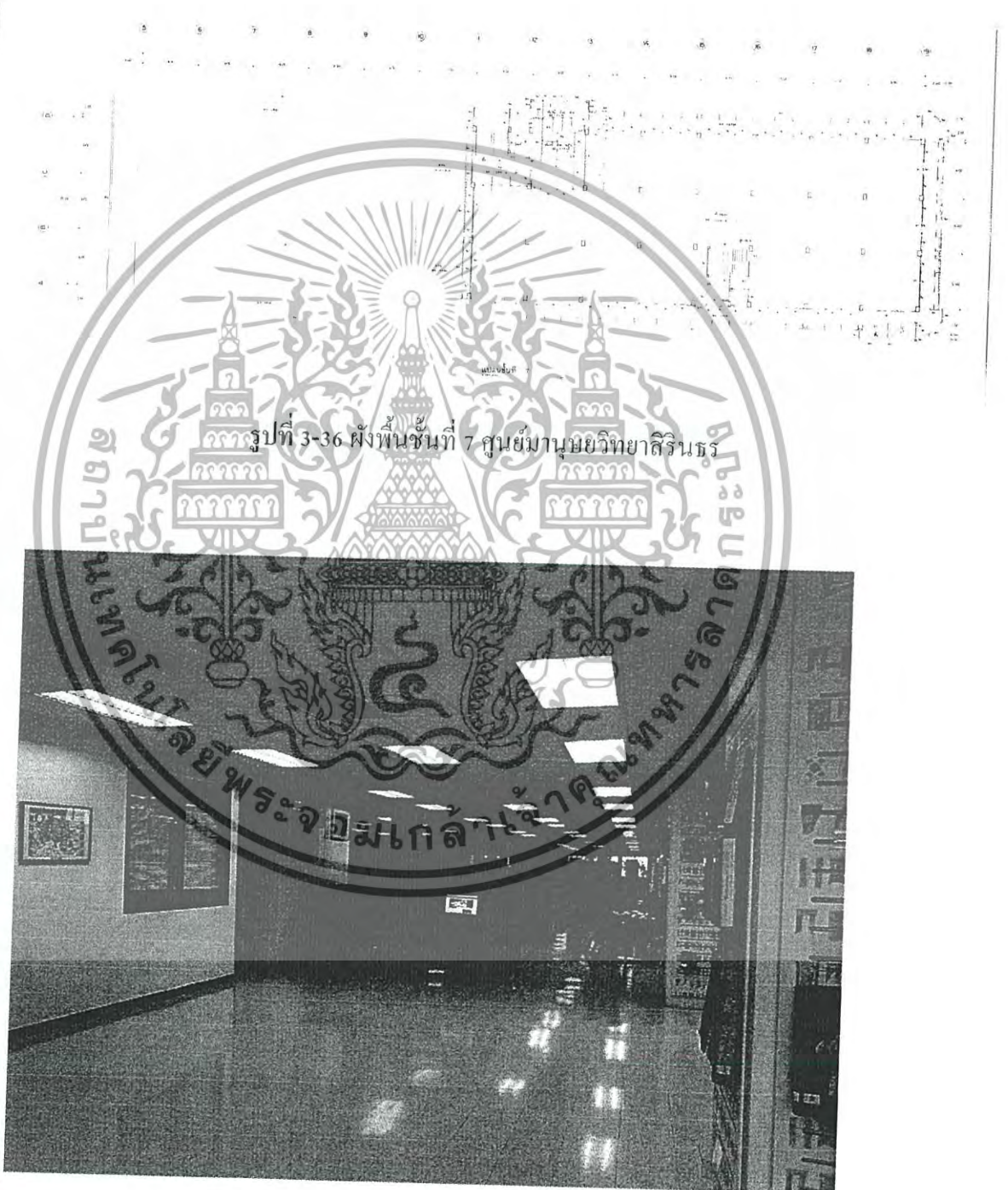

รูปที่ 3-35 ส่วนสำนักงานเช่า ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบในชั้นที่ 7

เป็นส่วนห้องสมุดหลักของโครงการ เป็นห้องสมุดที่ยังไม่ถูกปรับปรุง เป็นห้องสมุดทั่วไป รวมถึงเฉพาะทาง และเอกสารทางวิชาการที่โครงการจัดทำขึ้น

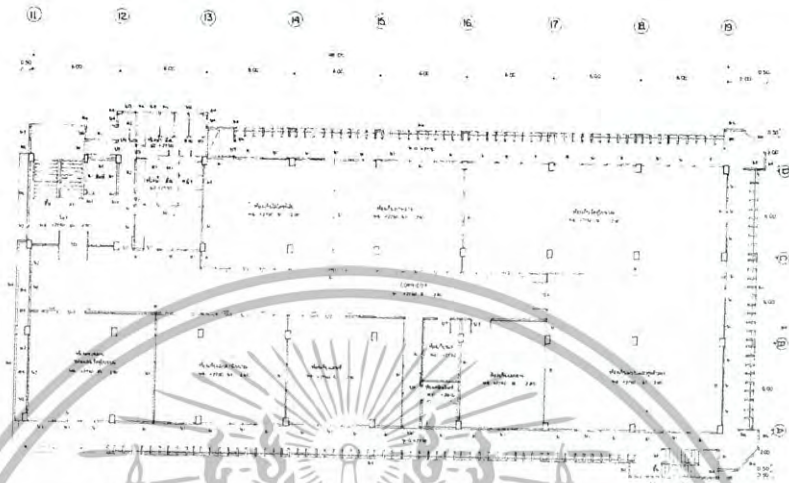

รูปที่ 3-37 ห้องสมุดหลัก ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบในชั้นที่ 8

เป็นส่วนของคลังข้อมูลต่างๆที่ใช้ประกอบการวิจัย ประกอบไปด้วย

รูปที่ 3-38. ผังพื้นชั้นที่ 8 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

ห้องเก็บเอกสารโบราณ

ห้องเก็บวัตถุโบราณ

ห้องเก็บไมโครฟิล์ม

ห้องเก็บแผนที่

ห้องเก็บภาพถ่าย

ห้องเก็บแบบและหุ่นจำลอง

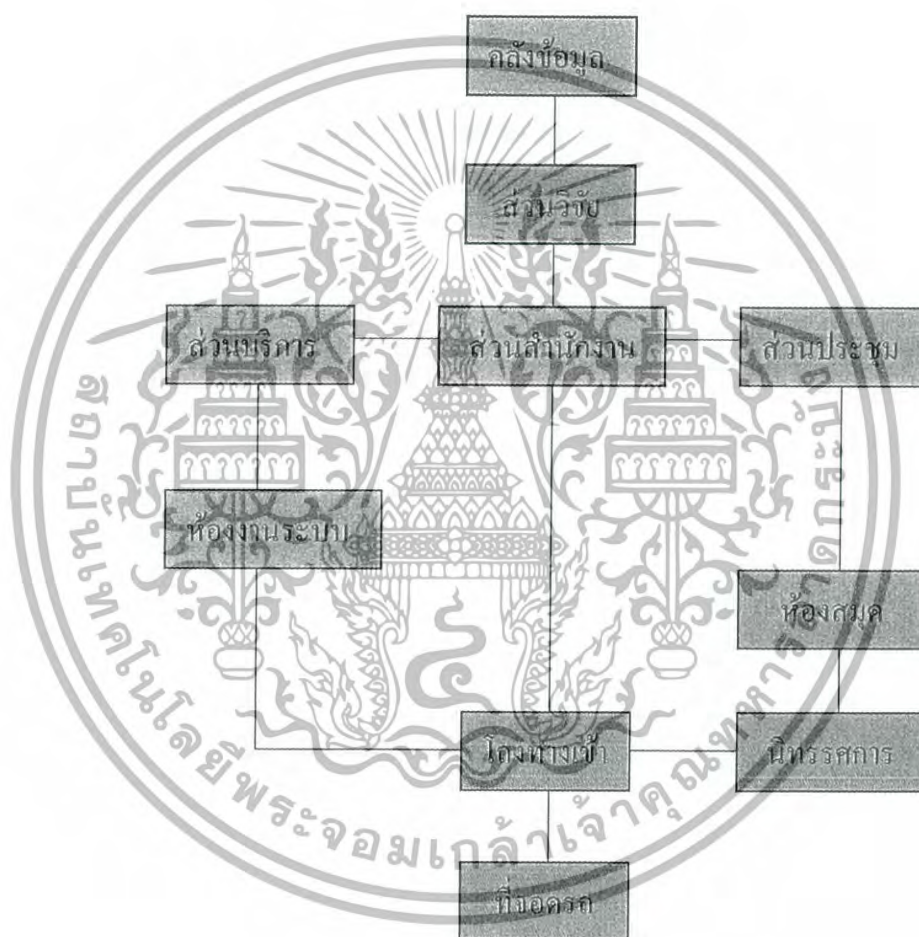
ห้องตรวจสอบและซ่อมแซม

ห้องเก็บเอกสาร

ห้องเก็บของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการ สามารถสรุปได้ว่าโครงการมีการจัดวางและเรียงลำดับขององค์ประกอบภายในโครงการโดยแบ่งหมวดหมู่ขององค์ประกอบไปตามแต่ละชั้น ตามความสำคัญและความเหมาะสม รวมทั้งยังคำนึงถึงความสำคัญของบุคลากรแต่ละประเภท เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากร โดยสามารถสรุปความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเป็นแผนผังได้ดังนี้

แผนภาพที่ 3-3 แผนผังความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

หมายเหตุ

พื้นที่สีส้ม คือ พื้นที่ส่วนสาธารณะของโครงการ (Public Zone)

พื้นที่สีเขียว คือ พื้นที่ส่วนกึ่งสาธารณะของโครงการ (Semi-Public Zone)

พื้นที่สีฟ้า คือ พื้นที่ส่วนตัวของโครงการ (Private Zone) ประโยชน์ด้านการค้า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยและพัฒนาโครงการต่อไป ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวคิดในการออกแบบและรูปแบบสถาปัตยกรรม

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร เป็นอาคารที่มีลักษณะอาคารสูง 8 ชั้น มีการออกแบบที่ทันสมัย ที่จอตรงของอาคารถูกจัดวางไว้ด้านล่างอาคาร เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของที่ตั้ง โดยองค์ประกอบต่างๆจะเริ่มที่ชั้น 2 ของอาคาร และอาคารได้ถูกปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอจนถึงปัจจุบัน

รูปที่ 3-39: รูปตัดอาคาร ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

จากการศึกษารูปตัดของอาคาร สามารถสรุปในเบื้องต้นได้ว่า ผู้ออกแบบนั้น มีความใส่ใจในเรื่องของการจัดวางองค์ประกอบ ด้วยเหตุที่จำเป็นต้องซ้อนชั้นอาคารหลายชั้น จึงนำห้องประชุมขนาดใหญ่ที่มีลักษณะเป็นออดิทอเรียม ไปไว้ส่วนกึ่งกลางอาคาร คือชั้น 4 เพราะเป็นส่วนที่มีการใช้งานของบุคลากรภายในและผู้ให้บริการจากภายนอก ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกระจายผู้ใช้งานทั้งสองกลุ่ม เข้ามารวมที่จุดเดียว อดด้วยห้องประชุมนี้เป็นส่วนพาดช่วงกว้างของโครงสร้าง ทำให้ในชั้น 5-8 จึงถูกจัดเป็นส่วนของสำนักงานวิจัย สำนักงาน และคลังข้อมูล ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนตัวของโครงการ

ตัวอาคารมีรูปแบบเป็นทรงจั่วด้านหน้า และเป็นอาคารทรงสูงที่ด้านหลัง แสดงออกถึงการใช้งานที่เป็นสัดส่วนจากที่กล่าวมาในข้างต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์กรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง

การศึกษาอาคารศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร สามารถนำมาปรับใช้กับโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ได้ ทั้งในด้านขององค์ประกอบของโครงการ ลักษณะการดำเนินงาน การจัดวางความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้งานในทางตั้ง ซึ่งสามารถนำมาเทียบเคียงร่วมกับข้อมูลอื่นๆ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ โดยสามารถสรุปการศึกษาและวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตารางที่ 3-2 สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

หัวข้อ	ผลการศึกษาและวิเคราะห์
การดำเนินงาน	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นโครงการที่เริ่มต้นด้วยการที่เป็นศูนย์วิจัยในเชิงศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ - การดำเนินวิจัยเนื้อหาของการวิจัยในด้านศิลปะ วัฒนธรรม และชาติพันธุ์
การจัดวางผังและการใช้สอยพื้นที่ของที่ตั้งโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการวางผังบริเวณที่เรียงลำดับการเข้าถึงที่มีระเบียบ จัดการกับข้อจำกัดได้อย่างเหมาะสม - ที่ตั้งโครงการมีขนาดจำกัด โครงการจึงมีความสัมพันธ์กับบริบทภายนอกค่อนข้างน้อย
องค์ประกอบและความสัมพันธ์ของโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบมีการแยกหมวดหมู่ โดยแบ่งแยกตามชั้นของอาคาร และมีการจัดการกับพื้นที่ใช้งานขนาดใหญ่ได้อย่างเหมาะสม
แนวคิดในการออกแบบและรูปแบบสถาปัตยกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - อาคารมีแนวคิดจากการจัดเรียงพื้นที่ใช้งาน ให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างบุคลากรภายในและผู้ใช้บริการจากภายนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 กรณีศึกษาอาคารตัวอย่างต่างประเทศ

3.2.1 Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech

รูปที่ 3-40 Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech (ที่มา : www.archdaily.com) วันที่เข้าถึง : 19 ต.ค.2559

สถานที่ตั้ง : นิวยอร์ก , สหรัฐอเมริกา

ปีที่แล้วเสร็จ : พ.ศ. 2552

พื้นที่ใช้สอย : 4,600 ตารางเมตร

การเลือก Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech มาเป็นกรณีศึกษาอาคารตัวอย่างนั้น มีเหตุผลต่างๆสนับสนุน ดังนี้

1. มีองค์ประกอบของโครงการที่สอดคล้องกับ โครงการสถาบันรามายณะศึกษา แห่งอุทยานย์ในบางส่วน
2. มีการออกแบบพื้นที่ใช้สอยที่น่าสนใจ
3. ใช้วัสดุปิดผิวอาคารที่ทันสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานที่อาจมีผลกระทบต่อการใช้งานโดยไม่ได้รับอนุญาต
 4. การจัดวางองค์ประกอบมีความเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ

Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech เป็นอาคารที่ประกอบอยู่ในผังรวม คือ Rochester Institute of Technology โดยเป็นศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นอาคารที่ใช้สำหรับทำการศึกษาวิจัย ในเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การจัดวางผังและการใช้สอยพื้นที่ของที่ตั้งโครงการ

Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech มีรายละเอียดของการจัดวางผังโครงการดังนี้

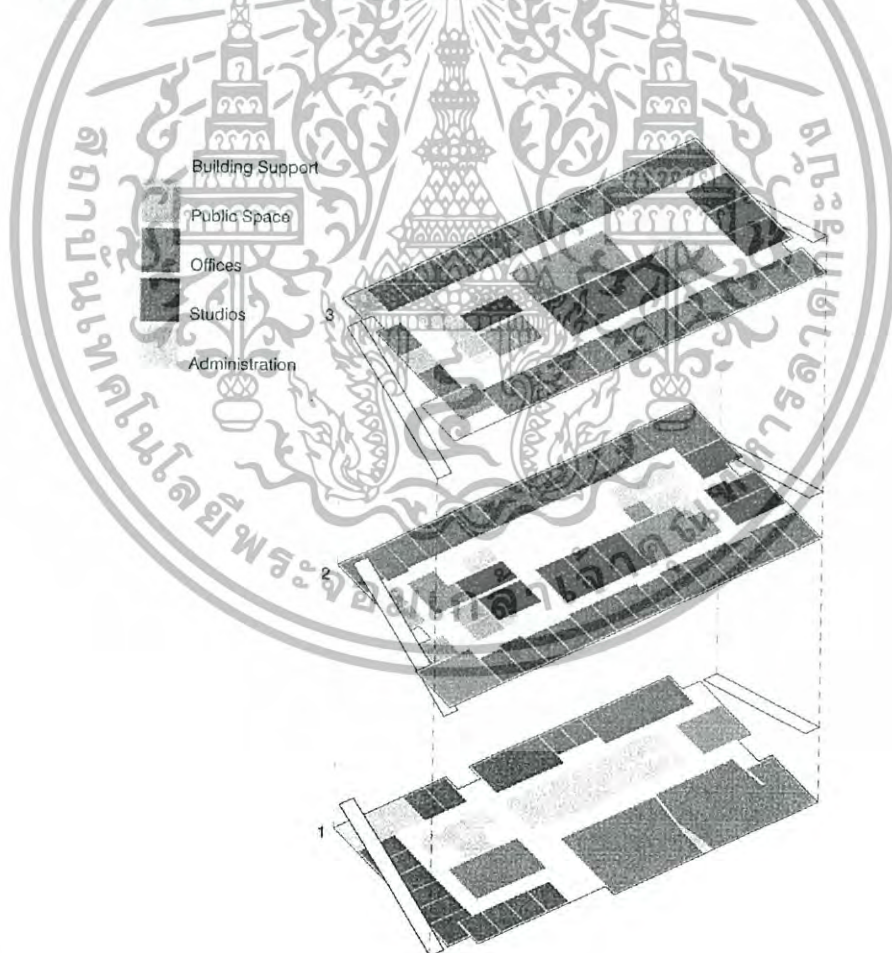
รูปที่ 3-41 ผังบริเวณของโครงการ Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech (ที่มา : www.archdaily.com) วันที่เข้าถึง : 19 ต.ค.2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวางผังบริเวณของโครงการ Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech มีรูปแบบของอาคารเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สามารถเข้าถึงโครงการได้ถึง 5 ทาง เนื่องจากอาคารเป็นอาคารประกอบในผังรวม จึงจำเป็นต้องกำหนดทางเข้าออกจากหลายด้าน ซึ่งพื้นที่ในส่วนของผังบริเวณจะเป็นพื้นที่สาธารณะของโครงการ ผู้ใช้บริการจากภายนอกสามารถเข้ามาใช้งานได้สะดวก

เนื่องจากอาคารเป็นอาคารประกอบในผังรวม จึงส่งผลให้การวางผังมีข้อจำกัดในเรื่องของพื้นที่ใช้สอยของที่ตั้งโครงการ การออกแบบผังบริเวณจึงไม่ได้ออกแบบร่วมกับงานภูมิสถาปัตยกรรม แต่เน้นไปที่การออกแบบอาคารให้สอดคล้องกับบริบทต่างๆที่มีก่อนหน้า

องค์ประกอบและความสัมพันธ์ของโครงการ

รูปที่ 3-42 แผนภาพแสดงพื้นที่ส่วนต่างๆของ Walter and Leonore Annenberg Center for

Information Science and Technology at Caltech (ที่มา : www.archdaily.com) วันที่เข้าถึง : 19 ต.ค.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากภาพ จะแสดงให้เห็นถึงการจัดวางพื้นที่ส่วนต่างๆของอาคาร โดยแบ่งเป็นหมวดหมู่ขององค์ประกอบต่าง ดังนี้

พื้นที่สักริม คือ พื้นที่ส่วนสนับสนุน โครงการ (Building Support)

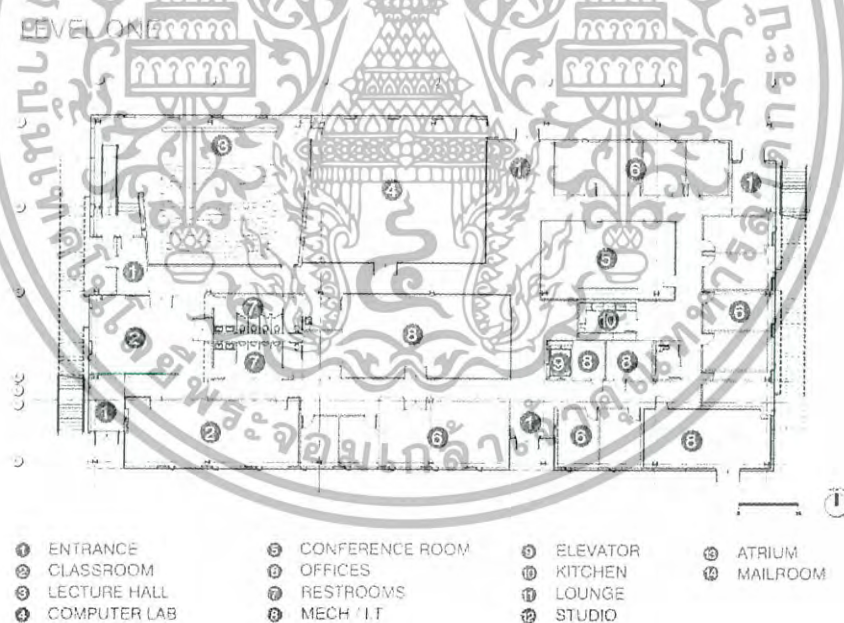
พื้นที่สีน้ำตาลอ่อน คือ พื้นที่ส่วนสาธารณะของโครงการ (Public Space)

พื้นที่เขียวเข้ม คือ พื้นที่ส่วนสำนักงานวิจัยของโครงการ (Offices)

พื้นที่สีน้ำตาลเข้ม คือ พื้นที่ส่วนห้องปฏิบัติการวิจัยของโครงการ (Studios)

พื้นที่สีเขียวอ่อน คือ พื้นที่ส่วนบริหารของโครงการ (Administration)

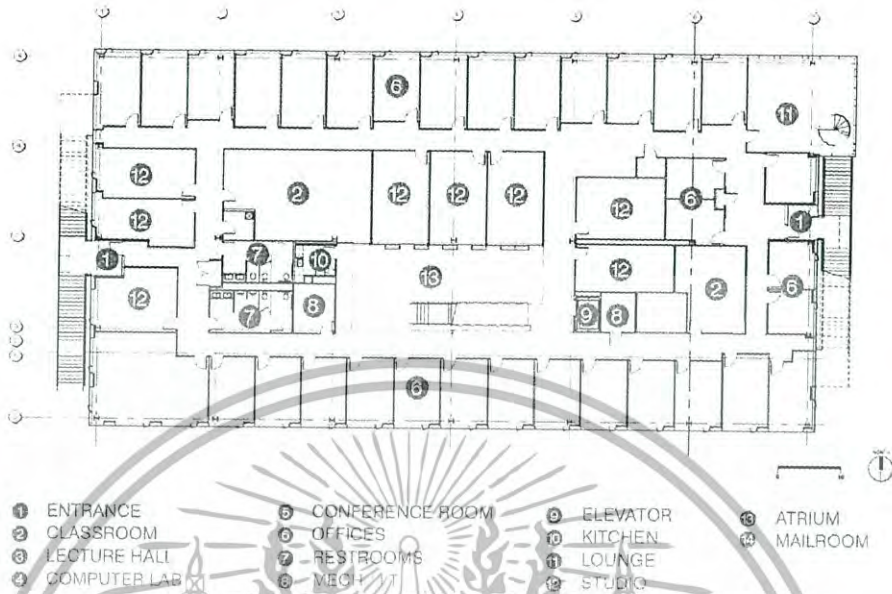
ซึ่งองค์ประกอบต่างๆของโครงการ จะแบ่งตามหมวดหมู่ของพื้นที่ส่วนต่างๆ โดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบโครงการ จำแนกตามผังพื้นที่ชั้นต่างๆดังนี้

รูปที่ 3-43 ผังพื้นที่ชั้น 1 ของ Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech (ที่มา : www.archdaily.com) วันที่เข้าถึง : 19 ต.ค.2559

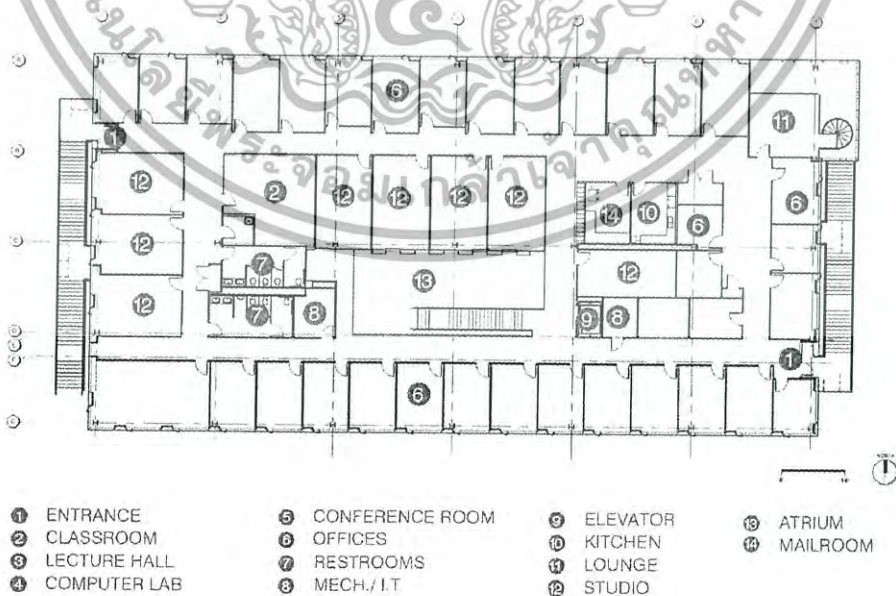
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

LEVEL TWO

รูปที่ 3-44 ผังพื้นที่ 2 ของ Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech (ที่มา : www.archdaily.com) วันที่เข้าถึง : 19 ต.ค.2559

LEVEL THREE

รูปที่ 3-45 ผังพื้นที่ 3 ของ Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech (ที่มา : www.archdaily.com) วันที่เข้าถึง : 19 ต.ค.2559
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อแหล่งอื่น และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และสามารถจำแนกองค์ประกอบต่างๆของโครงการ ตามหมวดหมู่ของพื้นที่ส่วนต่างๆ ในโครงการ และตามหมายเลขกำกับในผังพื้นที่ได้ดังนี้

พื้นที่ส่วนสนับสนุนโครงการ (Building Support)

- ห้องน้ำ (7)
- ห้องเครื่องและงานระบบประกอบอาคาร (8)
- โถงลิฟท์โดยสาร (9)
- ห้องครัว (10)

พื้นที่ส่วนสาธารณะของโครงการ (Public Space)

- โถงทางเข้า (1)
- ห้องประชุม (5)
- ห้องบรรยายขนาดใหญ่ (3)
- ห้องเรียน (2)
- ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ (4)
- พื้นที่อเนกประสงค์ (11)
- ลานจัดแสดง (13)
- ห้องเอกสาร (14)

พื้นที่ส่วนสำนักงานวิจัยของโครงการ (Offices)

- สำนักงานวิจัย (6)

พื้นที่ส่วนห้องปฏิบัติการวิจัยของโครงการ (Studios)

- ห้องปฏิบัติการวิจัยและค้นคว้า (12)

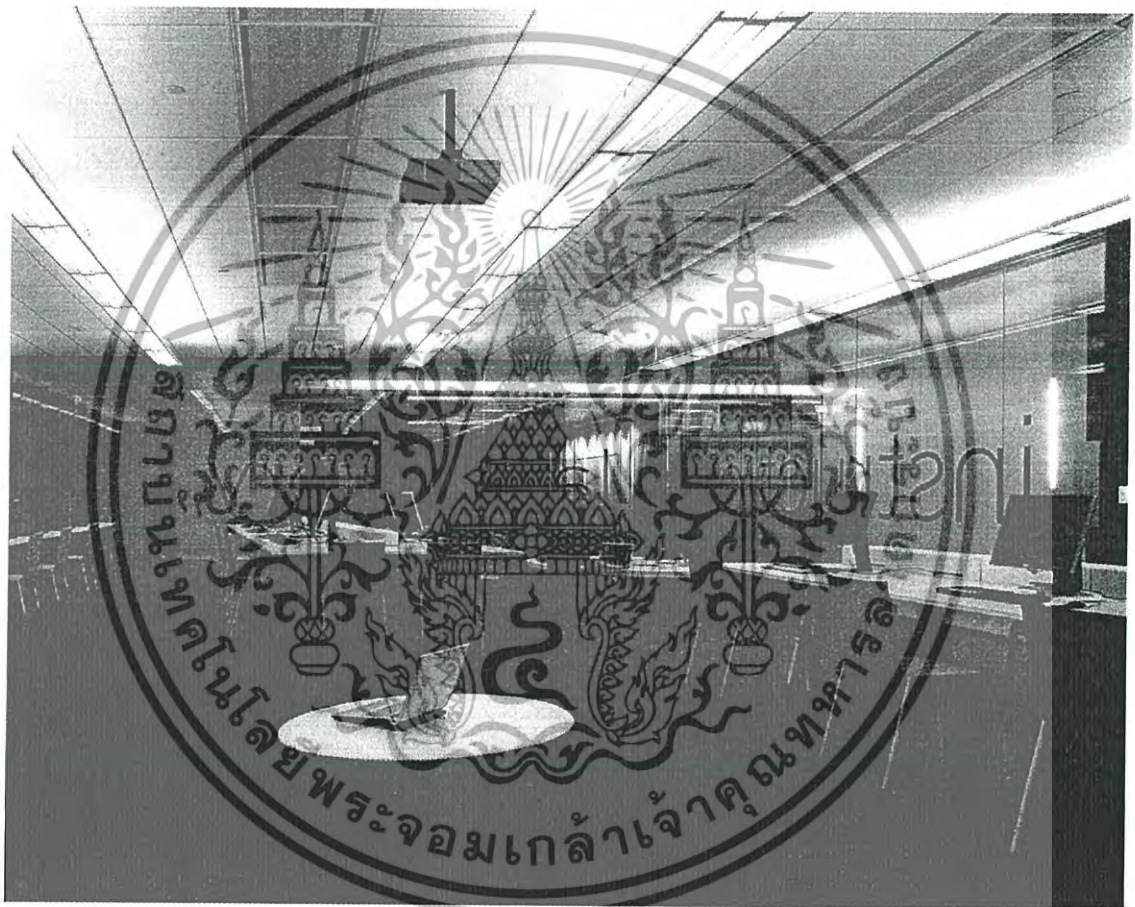
พื้นที่ส่วนบริหารของโครงการ (Administration)

- สำนักงานฝ่ายบริหารโครงการ (6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวคิดในการออกแบบและรูปแบบสถาปัตยกรรม

การออกแบบโครงการ Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech มีการจัดวางอาคารให้ออกมาในรูปแบบของศูนย์รวมที่สามารถเข้าถึงการศึกษาและวิจัยได้หลากหลายและทันที มีพื้นที่ในการเรียนรู้และปฏิบัติการในชั้นล่าง ที่สนับสนุนในส่วนของงานวิจัยในพื้นที่สองชั้นที่เหลือ

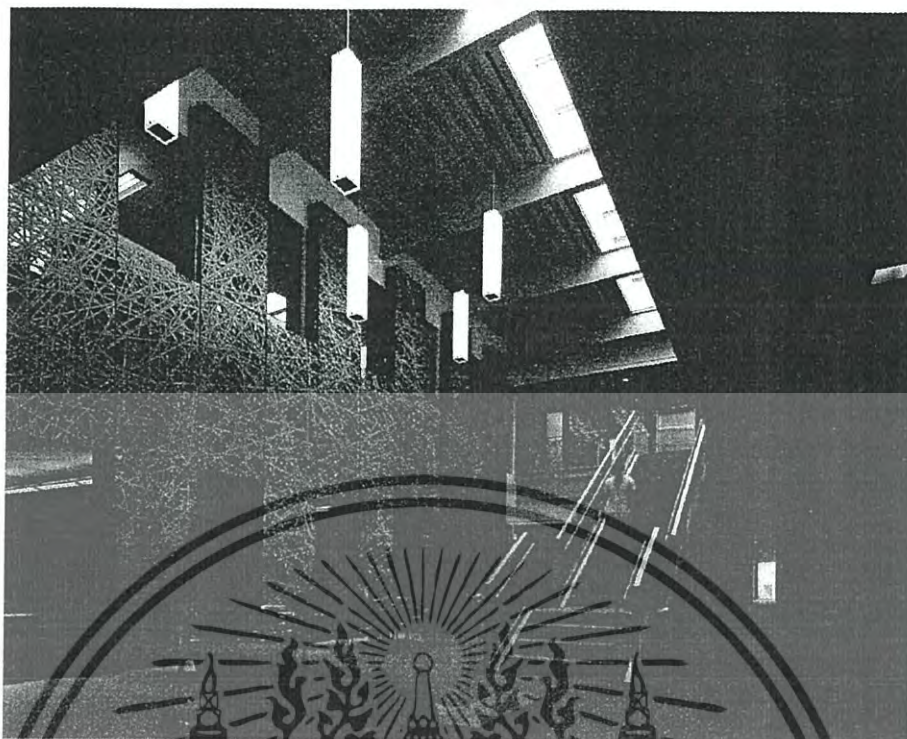

รูปที่ 3-46 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่ชั้น 1 (ที่มา : www.archdaily.com)

วันที่เข้าถึง : 19 ต.ค.2559

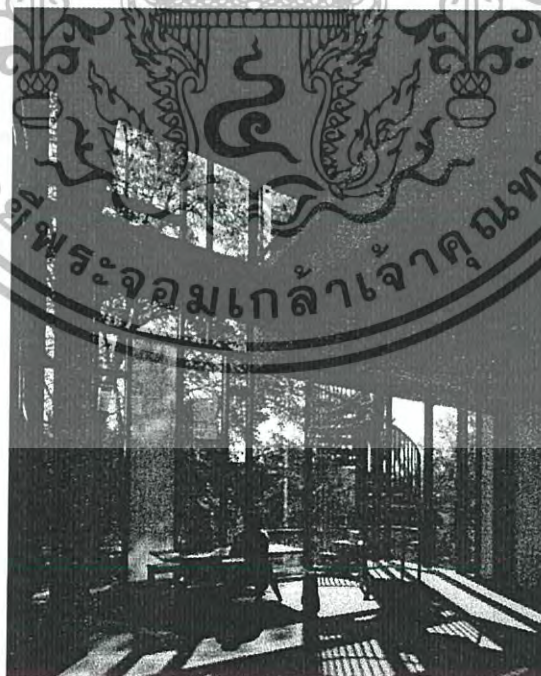
การออกแบบมีผนังกระจกขนาดใหญ่โดยรอบ ทำให้มีการเชื่อมต่อสู่ภายนอกอาคารที่ระดับพื้นดิน พื้นที่ส่วนกลางของอาคารมีการเปิดโล่งในส่วนของงานวิจัยที่ชั้น 2 และชั้น 3 ซึ่งมีความยืดหยุ่นสูง ในด้านของการใช้งาน มีพื้นที่สำหรับผ่อนคลายโดยเปิด

โล่งถึงกันเช่นเดียวกับพื้นที่ส่วนกลางของอาคารนั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3-47 พื้นที่ส่วนกลางที่มีการเปิดโล่งของพื้นที่ในชั้น 2 และชั้น 3 (ที่มา : www.archdaily.com)

วันที่เข้าถึง : 19 ต.ค.2559

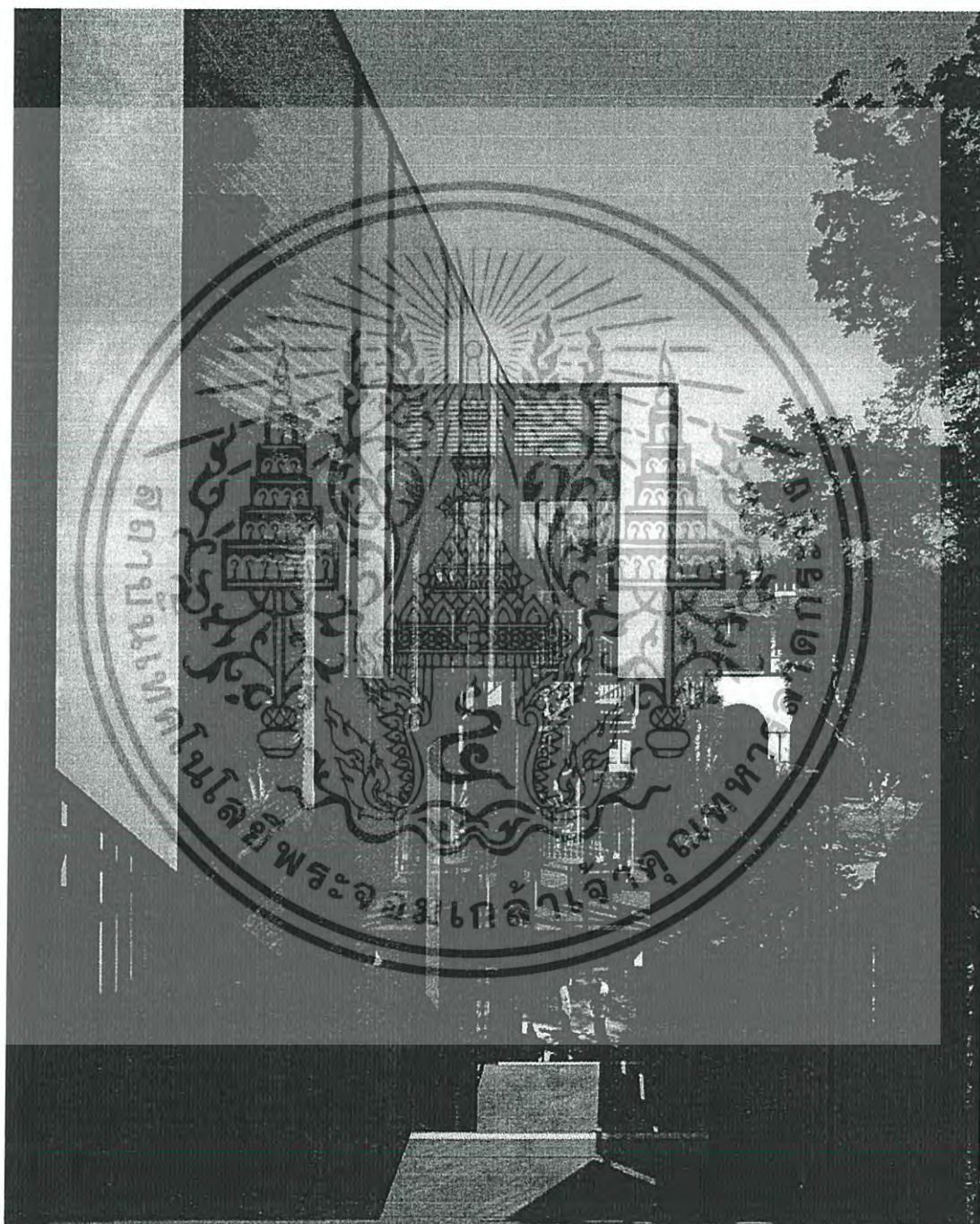

รูปที่ 3-48 พื้นที่ผ่อนคลาที่เปิดโล่งถึงกันในชั้น 2 และชั้น 3 (ที่มา : www.archdaily.com)

วันที่เข้าถึง : 19 ต.ค.2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัสดุปิดผิวของอาคารในส่วนของเปลือกอาคาร มีลักษณะเป็นวัสดุสีเขียว สลับกับกระจกบานใหญ่ ช่วยป้องกันในเรื่องของความร้อน และรับแสงสว่างจากธรรมชาติพร้อมกัน ซึ่งวัสดุที่ใช้เป็นเปลือกอาคาร เป็นวัสดุที่ดูน่ากลับมาใช้ใหม่ รวมถึงสีที่ใช้กับตัวอาคารและวัสดุหลัง ยังเป็นวัสดุที่ไม่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติ

รูปที่ 3-49 วัสดุปิดผิวที่เปลือกอาคาร (ที่มา : www.archdaily.com)

วันที่เข้าถึง : 19 ต.ค.2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์กรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง

การศึกษาอาคาร Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech สามารถนำมาปรับใช้กับ โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่ง อุทยานฯ ได้ ทั้งในด้านขององค์ประกอบของโครงการ การออกแบบพื้นที่ของการวิจัย การ ค้นคว้า พื้นที่พักผ่อน และในด้านของวัสดุประกอบอาคาร ซึ่งสามารถนำมาเทียบเคียง ร่วมกับข้อมูลอื่นๆ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ โดยสามารถสรุปการศึกษาและวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตารางที่ 3-3 สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์ Walter and Leonore Annenberg Center for Information Science and Technology at Caltech

หัวข้อ	ผลการศึกษาและวิเคราะห์
การจัดวางผังและการใช้สอยพื้นที่ของที่ตั้งโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการวางผังบริเวณที่เรียงลำดับการเข้าถึง ที่มีความหลากหลาย เข้าถึงโครงการได้หลายทาง - โครงการอยู่ในผังรวมขนาดใหญ่ จึงทำให้การวางผังมีข้อจำกัด และไม่ได้ออกมาแบบร่วมกับงานภูมิสถาปัตยกรรม แต่ออกแบบให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมเดิม
องค์ประกอบและความสัมพันธ์ของโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบมีการแยกหมวดหมู่ ชัดเจน มีระเบียบและเป็นสัดส่วน
แนวคิดในการออกแบบและรูปแบบสถาปัตยกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - อาคารมีแนวคิดการออกแบบที่ส่งเสริมให้การทำงานของบุคลากรมีประสิทธิภาพ - มีพื้นที่ผ่อนคลายเป็นจุดแสดงผลงานที่จัดวางตำแหน่งได้เหมาะสม - วัสดุที่ใช้ประกอบอาคารมีการคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและกลมกลืนกับบริบทโดยรอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การศึกษารายละเอียดและพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

จุดประสงค์ในการศึกษาถึงผู้ใช้โครงการ เพื่อให้เข้าใจถึงกลุ่มผู้ใช้โครงการที่มีจุดประสงค์ในการใช้งานที่แตกต่างกัน เพราะลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ต่างกันนี้จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงเพื่อให้การออกแบบโครงการสามารถตอบสนองความต้องการผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี ตลอดจนการคาดคะเนจำนวนผู้เข้าใช้โครงการ เพื่อเป็นการกำหนดขนาดของโครงการเพื่อรองรับจำนวนผู้ใช้ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยการศึกษาจะทำการหารูปแบบฟังก์ชันที่เหมาะสม และอัตรากำลังของโครงการ แล้วจึงศึกษาพฤติกรรมและรายละเอียดผู้ใช้โครงการต่อไป โดยมีหัวข้อที่จะทำการศึกษาดังนี้

- 4.1 การศึกษาลักษณะและกำหนดผัง โครงสร้างองค์กรของโครงการ
- 4.2 การศึกษาและกำหนดอัตรากำลังบุคลากรภายในโครงการ
- 4.3 ประเภทของผู้ใช้งานโครงการ
- 4.4 การคาดคะเนจำนวนผู้เข้ามโครงการ
- 4.5 การศึกษาพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้โครงการ
- 4.6 การศึกษารายละเอียดการดำเนินงานและกิจกรรมของ โครงการ ในหนึ่งปี

4.1 การศึกษาลักษณะและผังโครงสร้างองค์กรของโครงการ

เนื่องด้วยโครงการ สถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ เป็นโครงการที่ทำการศึกษาวิจัยและเผยแพร่องค์ความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของมหากาพย์รามายณะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาผัง โครงสร้างองค์กรของโครงการ ที่รองรับโครงการ และโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียง เพื่อเปรียบเทียบเป็นผัง โครงสร้างองค์กรของโครงการสถาบันรามายณะแห่งอุษาคเนย์ รวมถึงรายละเอียดผู้ใช้งานและองค์ประกอบต่างๆของโครงการ โดยมีหัวข้อของการศึกษาดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1 การศึกษาลักษณะองค์กรที่รองรับ โครงการ

- องค์กรรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO)

4.1.2 การศึกษาลักษณะ โครงสร้างการบริหารของอาคารตัวอย่าง

- ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ศูนย์การเรียนรู้เมืองละเซิงเทรา
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

4.1.1 การศึกษาลักษณะองค์กรที่รองรับโครงการ

โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุยาคเนย์ เป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือกันของประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเริ่มต้นจากการประชุมสัมมนาระดับนานาชาติอาเซียนในหัวข้อเรื่อง “รามายณะ” จัดขึ้นโดยกรมศิลปากร

จากการศึกษาองค์กรต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุยาคเนย์ พบว่ามีองค์กรที่เกิดจากความร่วมมือกันของประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่เน้นเรื่องการศึกษา ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม คือ องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO) โดยโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุยาคเนย์ สามารถเป็นหน่วยงานหนึ่งขององค์กรดังกล่าวได้ เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกัน โดยมีรายละเอียดขององค์กรดังนี้

องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO)

รูปที่ 4.1 ตราสัญลักษณ์ประจำองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ซึ่งมีลักษณะเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Ministers of Education Organization) หรือเรียกโดยย่อว่า ซีมีโอ (SEAMEO) เป็นองค์การระหว่างประเทศส่วนภูมิภาคก่อตั้งเมื่อปีพ.ศ. 2508 และได้มีการลงนามในกฎบัตร วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2511 โดยรัฐมนตรีศึกษาของประเทศอินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยสาธารณรัฐกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิกในปี พ.ศ. 2514 และปี พ.ศ. 2549 สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต เข้าเป็นสมาชิกล่าสุด

ประเภทสมาชิกในองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ประกอบด้วยประเภทสมาชิก 3 ประเภทดังนี้

1. รัฐสมาชิก 11 ประเทศ

- สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
- สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- มาเลเซีย
- สาธารณรัฐสิงคโปร์
- สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
- ราชอาณาจักรไทย
- ราชอาณาจักรกัมพูชา
- บรูไนดารุสซาลาม
- สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
- สหภาพเมียนมาร์
- สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต

2. สมาชิกสมทบ 8 ประเทศ

- สาธารณรัฐฝรั่งเศส
- เครือรัฐออสเตรเลีย
- นิวซีแลนด์
- แคนาดา
- สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
- ราชอาณาจักรนอร์เวย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ราชอาณาจักรสเปน
- ราชอาณาจักรนอร์เวย์
- สหราชอาณาจักรและไอร์แลนด์เหนือ

3. สมาชิกสมทบประเภทองค์กร

- International Council for Open and Distance Education (ICDE)
- University of Tsukuba
- British Council
- Association of Canadian Community Colleges

วัตถุประสงค์ขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

1. ร่วมมือในการส่งเสริมความรู้และความเข้าใจซึ่งกันและกัน ระหว่างประชาชนในเอเชียอุษาคเนย์และภูมิภาคอื่น ๆ
2. ส่งเสริมและร่วมมือกับประเทศสมาชิกในองค์การ ที่จะก่อประโยชน์ร่วมกันในการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม ตลอดจนช่วยเหลือประเทศสมาชิกในการพัฒนากิจกรรมในด้านดังกล่าว
3. ถ่ายทอด เผยแพร่ และเพิ่มพูนความรู้
4. พัฒนาให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ

สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(Southeast Asian Ministers of Education Secretariat : SEAMES หรือ SEAMEO Secretariat)

สำนักงานเลขาธิการฯทำหน้าที่เป็นสำนักงานกลาง รับผิดชอบในการบริหารการเงินขององค์การ และบริหารงานตามนโยบายที่สภาซีเมคได้กำหนดไว้ จัดหาเงินทุนสำหรับการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์และโครงการส่วนภูมิภาคขององค์การซีมีโอ ส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างองค์การซีมีโอและองค์การอื่นที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน สำนักงานเลขาธิการฯมีผู้อำนวยความสะดวก ซึ่ง สภาซีเมคเป็นผู้แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ระดับสูง ของประเทศสมาชิก ผู้อำนวยความสะดวกมีฐานะเป็นผู้แทนมีอำนาจตามกฎหมายในการต่าง ๆ แทนองค์การซีมีโอ ตำแหน่งผู้อำนวยความสะดวกมีกำหนดวาระ และหมุนเวียนในระหว่าง

ประเทศสมาชิกเมื่อครบวาระ เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย 2 ฝ่ายดังนี้

1. ฝ่ายบริหารและการสื่อสาร
2. ฝ่ายโครงการและการพัฒนาการตลาด

โดยแต่ละฝ่ายประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ และเจ้าหน้าที่ทั่วไป ภายใต้การบังคับบัญชาของรองผู้อำนวยการ 2 ท่าน ฝ่ายบริหารและการสื่อสารแบ่งออกเป็น 4 แผนก ได้แก่ แผนกบริหารทั่วไป แผนกการเงิน แผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ และศูนย์สารสนเทศ

ศูนย์ภูมิภาคขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ศูนย์ภูมิภาคขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรของภูมิภาค เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาในด้านวิชาการและความรู้ความสามารถที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศสมาชิก และเป็นหน่วยงานสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษาในแต่ละด้านของภูมิภาคให้เกิดเป็นรูปธรรม โดยกิจกรรมของศูนย์ภูมิภาคขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ การฝึกอบรม การทำวิจัยเพื่อพัฒนา การจัดโครงการความร่วมมือ การจัดประชุมทางวิชาการ จัดพิมพ์เอกสารงานวิจัยและรายงานต่างๆ

ปัจจุบันองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีศูนย์ระดับภูมิภาคซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา จำนวนทั้งสิ้นรวม 20 ศูนย์ และเครือข่ายประสานงานด้านเวชศาสตร์เขตร้อน โดยมีศูนย์ภูมิภาคกระจายตามประเทศสมาชิกต่างๆ ดังนี้

1. ศูนย์ภูมิภาคการศึกษาและค้นคว้าทางด้านเกษตรกรรม : SEAMEO
SEARCHA
ตั้งอยู่ที่เมืองลอส บานอส ประเทศฟิลิปปินส์
2. เครือข่ายภูมิภาคเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุข : SEAMEO
TROPMED
มีศูนย์ประสานงานตั้งอยู่ที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
ประเทศไทย
3. ศูนย์ภูมิภาคพาราสิตวิทยาประยุกต์ กิฏวิทยาและจุลวิทยาการแพทย์
SEAMEO TROPMED / Malaysia ตั้งอยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศ

มาเลเซีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ศูนย์ภูมิภาคการบริหารการแพทย์ อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม
SEAMEO TROPMED / Philippines ตั้งอยู่ที่กรุงมะนิลา ประเทศมาเลเซีย
5. ศูนย์ภูมิภาคเวชศาสตร์เขตร้อน : SEAMEO TROPMED / Thailand
ตั้งอยู่ที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล ประเทศไทย
6. ศูนย์ภูมิภาคการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ : SEAMEO RECSAM
ตั้งอยู่ที่เมืองปีนัง ประเทศมาเลเซีย
7. ศูนย์ภูมิภาคชีววิทยาเขตร้อน : SEAMEO BIOTROP
ตั้งอยู่ที่เมืองโบเกอร์ ประเทศอินโดนีเซีย
8. ศูนย์ภูมิภาคการสอนภาษา : SEAMEO RELC
ตั้งอยู่ที่ประเทศสิงคโปร์
9. ศูนย์ภูมิภาคนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา : SEAMEO
INNOTECH
ตั้งอยู่ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์
10. ศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ : SEAMEO SPAFA
ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
11. ศูนย์ภูมิภาคการศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา : SEAMEO VOCTECH
ตั้งอยู่ที่ประเทศบรูไนดารุสซาลาม
12. ศูนย์ภูมิภาคการอุดมศึกษาและการพัฒนา : SEAMEO RIHED
ตั้งอยู่ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
13. ศูนย์ภูมิภาคเพื่อฝึกการอบรมและจัดการทางการศึกษา : SEAMEO
RECTAC
ตั้งอยู่ที่เมืองโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม
14. ศูนย์ภูมิภาคสำหรับการเรียนแบบเปิด : SEAMEO SEAMOLEC
ตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย
15. ศูนย์ภูมิภาคประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม : SEAMEO BIOTROP
ตั้งอยู่ที่กรุงย่างกุ้ง ประเทศเมียนมาร์
16. ศูนย์ภูมิภาคการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านภาษา
SEAMEO QITEP / Language ตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

17. ศูนย์ภูมิภาคการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้าน
คณิตศาสตร์

SEAMEO QITEP / Maths ตั้งอยู่ที่เมืองยอร์กยาคาร์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

18. ศูนย์ภูมิภาคการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้าน
วิทยาศาสตร์

SEAMEO QITEP / Science ตั้งอยู่ที่เมืองบันดุง ประเทศอินโดนีเซีย

19. ศูนย์ภูมิภาคด้านการศึกษาพิเศษ : SEAMEO SEN

ตั้งอยู่ที่ประเทศมาเลเซีย

20. ศูนย์ภูมิภาคอาหารและโภชนาการ : SEAMEO RECFON

ตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

21. ศูนย์ภูมิภาคการเรียนรู้ตลอดชีวิต : SEAMEO CELLL

ตั้งอยู่ที่เมืองโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม

การวางแผนกิจกรรมของศูนย์ภูมิภาค

ศูนย์ภูมิภาคแต่ละแห่งจะดำเนินกิจกรรมตามแผนงานพัฒนา 5 ปี ซึ่งต้องได้รับการอนุมัติจากสภาองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีการดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนและการจัดเตรียมงานอย่างละเอียด และได้รับความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างประเทศสมาชิก เริ่มต้นด้วยकारที่ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศจะเป็นผู้ประเมินความจำเป็นของประเทศตนเอง โดยแต่ละประเทศจะมีคณะกรรมการประสานงานแห่งชาติอยู่หลายชุด ซึ่งแต่ละชุดจะรับผิดชอบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศูนย์หรือเครือข่ายภูมิภาคแต่ละแห่ง คณะกรรมการประสานงานจะประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน รวมถึงตัวแทนจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยหน้าที่สำคัญของคณะกรรมการประสานงาน คือการประเมินความต้องการของประเทศและกำหนดขอบเขตทางวิชาการของกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสนอให้บรรจุในแผนพัฒนาของศูนย์หรือเครือข่ายภูมิภาคแต่ละแห่ง ซึ่งจัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการประสานงานแต่ละชุด หรือจัดให้มีการประชุมพิเศษระดับนานาชาติ โดยมีคณะกรรมการชุดที่เป็นเจ้าของเรื่อง ทำหน้าที่ประสานงาน

การพิจารณาจัดทำแผนงานพัฒนาเป็นขั้นตอนอย่างละเอียด ทั้งนี้เพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับจรรยาบรรณที่ควรยึดถือของวิชาชีพครูเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์อื่นใดได้
1. กิจกรรมขององค์การ จะไม่เข้าช้อนกับกิจกรรมภายในของประเทศสมาชิก
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กิจกรรมขององค์การ จะเป็นกิจกรรมที่จำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการร่วมกันของประเทศสมาชิก และมีงบประมาณที่เหมาะสม

ระบบการเงินในการดำเนินโครงการ

1. งบดำเนินงานของสำนักเลขาธิการ

ค่าใช้จ่ายประจำปีทั้งหมดสำหรับการดำเนินโครงการต่าง ๆ นั้น มาจากประเทศสมาชิก จำนวนเงินที่สมาชิกแต่ละประเทศจะต้องจ่ายสำหรับยอดนี้ เป็นไปตามมติของสมัชชาสามัญตามที่ได้รับอนุมัติจากสภามหากรรมการรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. งบลงทุนและงบดำเนินงานของศูนย์ภูมิภาค

ประเทศสมาชิกมารับเป็นเจ้าภาพของศูนย์ภูมิภาคแต่ละแห่งเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายสำหรับงบลงทุนและงบดำเนินการของศูนย์แห่งนั้นทั้งหมด

3. งบดำเนินงานของเครือข่ายภูมิภาค

ศูนย์ประสานงานเครือข่ายภูมิภาค

ประเทศสมาชิกจะร่วมกันออกค่าใช้จ่าย ในสัดส่วนที่เท่ากัน

ศูนย์ภูมิภาค

ประเทศสมาชิกที่ศูนย์ภูมิภาคนั้นๆ ตั้งอยู่ จะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

4. เงินทุนพิเศษ

เงินทุนพิเศษ คือ เงินที่ต้องนำมาใช้สำหรับกิจกรรม ซึ่งปรากฏในแผนพัฒนา 5 ปี ของแต่ละศูนย์ และได้รับอนุมัติจากสภามหากรรมการรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กิจกรรมซึ่งสามารถใช้เงินสนับสนุนจากกองทุนพิเศษ มีดังนี้

- การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรจากประเทศสมาชิก
- การสัมมนาและการประชุมในเชิงปฏิบัติการ
- การแลกเปลี่ยนนักวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เงินทุนพิเศษที่จัดสรรมาสนองความต้องการของศูนย์ภูมิภาคและเครือข่ายภูมิภาคทั้งหมด นำมาจากกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งตั้งขึ้นจากเงินอุดหนุนที่ได้รับจากสมาชิกสามัญ รัฐสมาชิกสมทบและเงินบริจาคจากรัฐบาลประเทศต่างๆ รวมถึงองค์กรต่างๆ ประกอบด้วย

- **เงินทุนสะสม**

เงินทุนสะสมจะนำแต่ดอกผลที่ได้จากกองทุนไปใช้ในเงินทุนพิเศษ เงินบริจาคสำหรับกองทุนสะสม แบ่งได้ 2 ประเภทคือ ประเภทบริจาคเป็นสิทธิขาดขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเภทที่บริจาคมูลค่า

- **เงินทุนที่นำไปใช้ได้ทันที**

ผู้บริจาคซึ่งไม่ประสงค์บริจาคในลักษณะกองทุนสะสม สามารถบริจาคเงินให้องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อนำเงินบริจาคไปใช้จ่ายสำหรับกองทุนพิเศษได้ทันที

5. **ค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมพิเศษ**

ค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมพิเศษที่นอกเหนือไปจากกิจกรรมประจำตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา ผู้อำนวยการของแต่ละศูนย์ หรือเครือข่ายภูมิภาคจะเป็นผู้จัดหาด้วยความช่วยเหลือประสานงานของสำนักเลขาธิการ

สรุปผลการศึกษาลักษณะองค์กรที่รองรับโครงการ

จากการศึกษาลักษณะการดำเนินงานขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สามารถสรุปได้ว่า โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุทยานแห่งชาติ สามารถเป็นหน่วยงานหนึ่งขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ ลักษณะการดำเนินงานที่สอดคล้องกัน รวมถึงเป็นการได้มาซึ่งเงินทุนของโครงการ ซึ่งผลจากการศึกษาสามารถนำไปต่อยอดการศึกษาในเรื่องของ ผังโครงสร้างองค์กร ผู้ใช้งานโครงการ หรือองค์ประกอบ

ของโครงการได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 การศึกษาลักษณะโครงสร้างการบริหารของอาคารตัวอย่าง

โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุยาคเนย์ เป็นโครงการเสนอแนะ จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาผังโครงสร้างการบริหารของโครงการอื่นๆที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อนำมาเทียบเคียงเป็นผังโครงสร้างการบริหารโครงการของตนเอง โดยมีโครงการที่จะทำการศึกษาดังนี้

ศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(SEAMEO SPAFA)

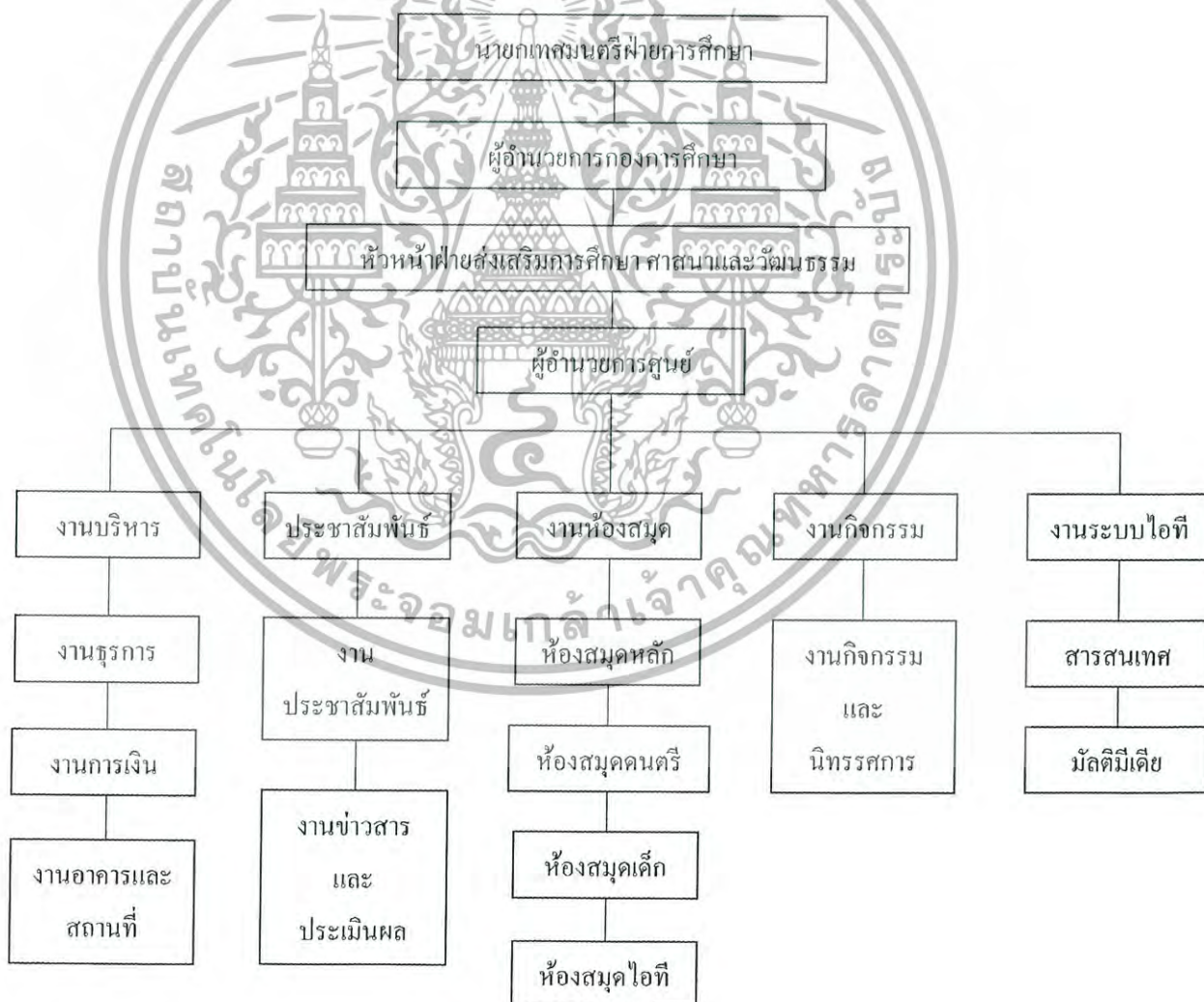
ศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นสถานที่ที่ทำการวิจัยและเผยแพร่ข้อมูล โดยมีขอบเขตการวิจัย แบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านโบราณคดี ด้านวิจิตรศิลป์ และด้านมรดกและการอนุรักษ์ โดยรวบรวมนักวิจัยในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จากประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มาทำการวิจัยและจัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ โดยมีโครงสร้างการบริหาร โครงการดังนี้

แผนภาพที่ 4-1 ผังโครงสร้างการบริหารของศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์ฯ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์การเรียนรู้เมืองฉะเชิงเทรา

ศูนย์การเรียนรู้เมืองฉะเชิงเทราจัดขึ้นเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้า เด็ก เยาวชน และประชาชนทุกคนต้องได้รับโอกาสอย่างเพียงพอที่จะพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศ ทั้งในแง่ของการสร้างทักษะชีวิต และมีความพร้อมที่จะพัฒนาสังคม การได้รับโอกาสดังกล่าวต้องเปิดกว้าง ผ่านการถ่ายทอดด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งในรูปแบบดั้งเดิมด้วยการใช้หนังสือชนิดต่าง ๆ และรูปแบบใหม่ผ่านทางเทคโนโลยี จึงได้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ขึ้น เพื่อสร้างบรรยากาศสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ประชาชนและเป็นสถานที่ที่เป็นทางเลือกในการเรียนรู้เมืองฉะเชิงเทราโดยบูรณาการความรู้ทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับสากล โดยมีโครงสร้างการบริหาร โครงการจัดตั้ง

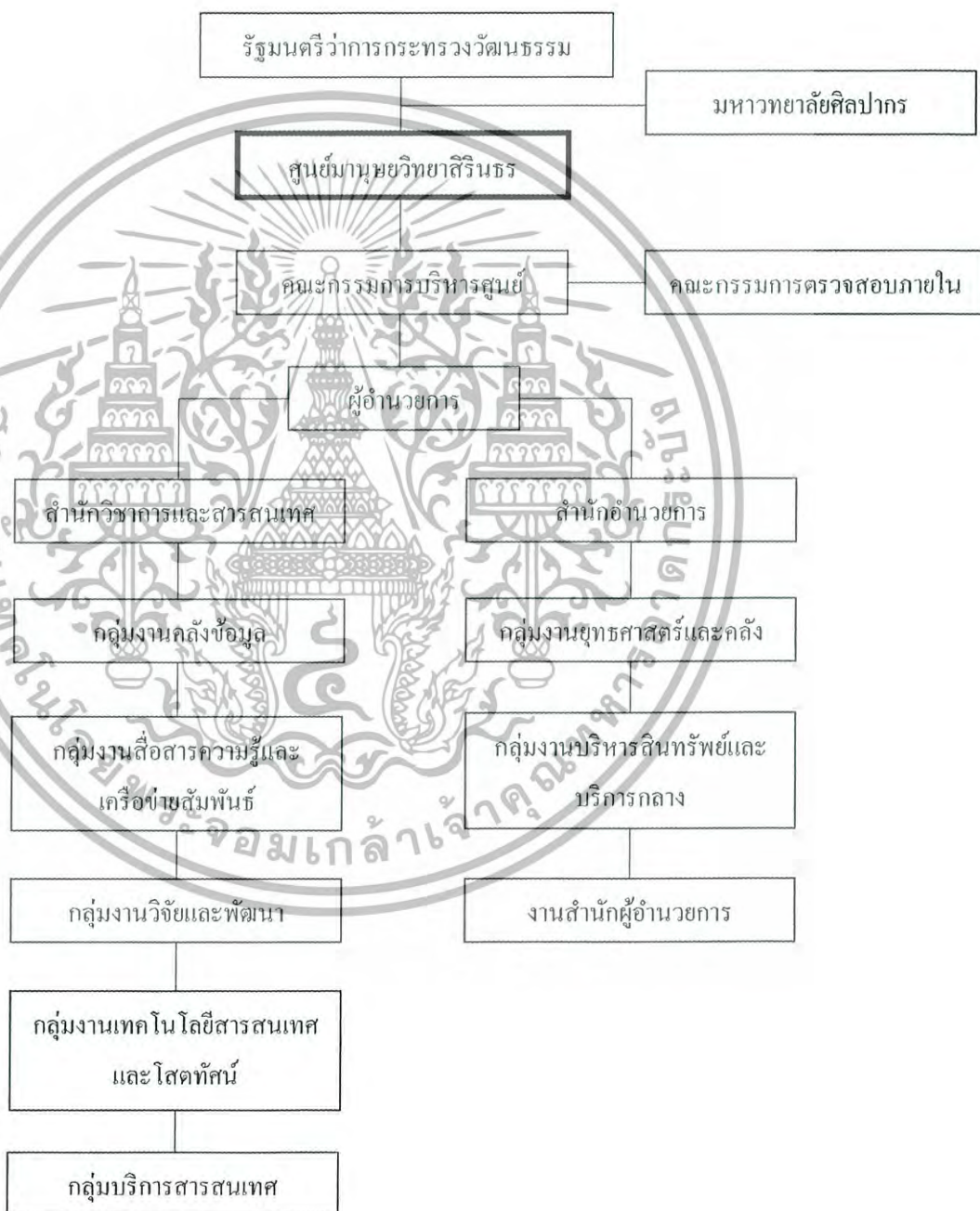

แผนภาพที่ 4-2 ผังโครงสร้างการบริหารของศูนย์การเรียนรู้เมืองฉะเชิงเทรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรเป็นศูนย์ข้อมูลทางมานุษยวิทยา ด้วยการพัฒนาระบบฐานข้อมูล และให้บริการข้อมูลในสาขามานุษยวิทยาและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ด้านมานุษยวิทยา เพื่อสนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการด้านมานุษยวิทยา ตลอดจนส่งเสริมให้มานุษยวิทยาเป็นที่รับรู้และมีบทบาทในการพัฒนาสังคมวัฒนธรรม โดยมีโครงสร้างการบริหาร โครงการดังนี้

แผนภาพที่ 4-3 ผังโครงสร้างการบริหารของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการศึกษาลักษณะโครงสร้างการบริหารของโครงการใกล้เคียง

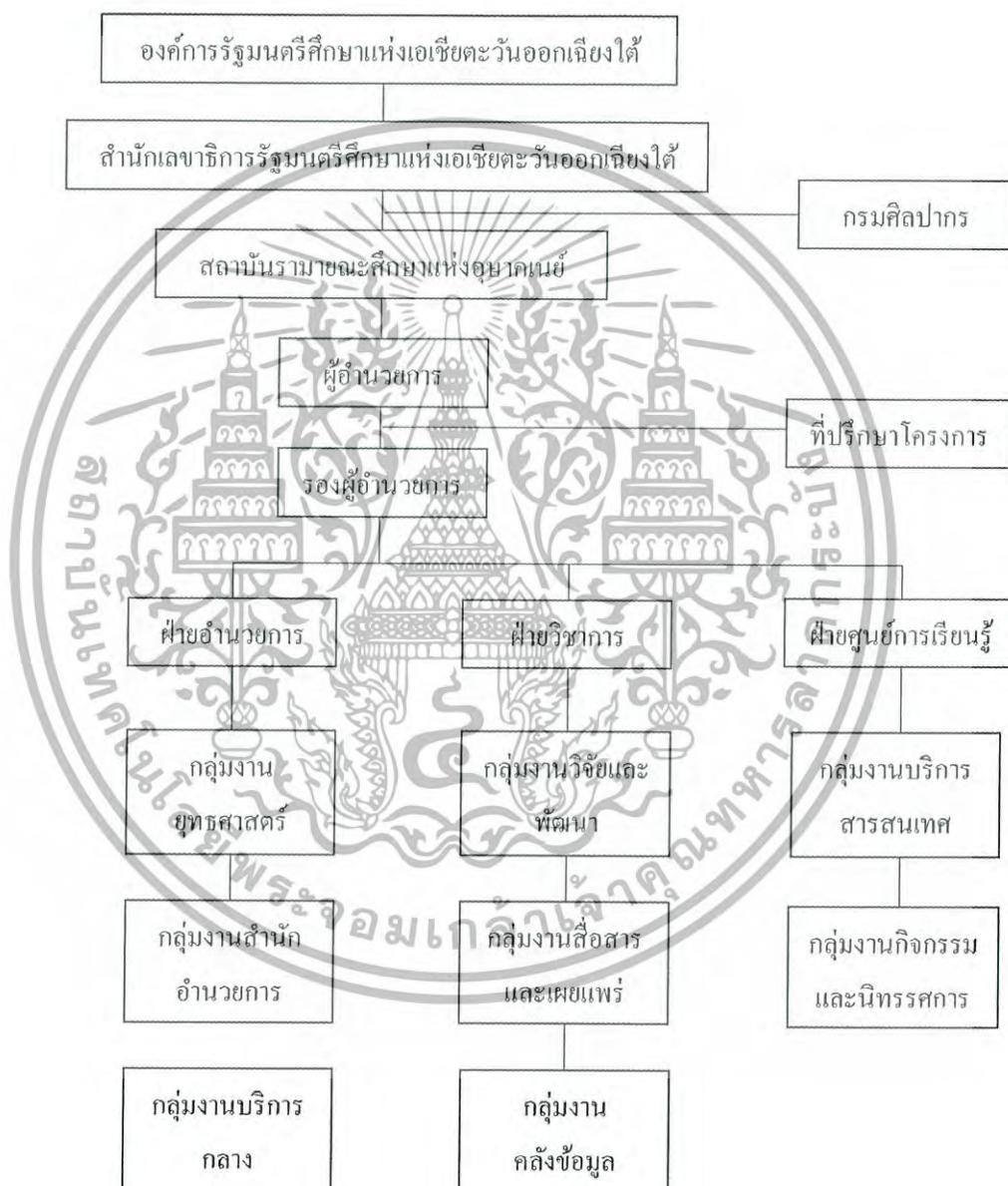
จากการศึกษาข้อมูล โครงสร้างการบริหาร โครงการและข้อมูลต่างๆของโครงการตัวอย่าง ซึ่งมีความสอดคล้องและใกล้เคียงกับ โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ ทั้งในด้านของ วัตถุประสงค์ ผู้ใช้งาน และองค์ประกอบของโครงการ ซึ่งสามารถนำข้อมูลข้างต้นมาใช้เทียบเคียงกับการศึกษาโครงการ เช่น โครงสร้างการบริหาร รายละเอียดผู้ใช้งาน ประเภทของผู้ใช้งาน การคาดคะเนจำนวนผู้ใช้งาน รวมถึงองค์ประกอบและกิจกรรมต่างๆที่จะเกิดขึ้นในโครงการ เพื่อให้โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์มีความสมบูรณ์ ซึ่งสามารถสรุปฝ่ายหรือแผนกในการบริหารโครงการจากโครงการตัวอย่างได้ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารโครงการ
มีหน้าที่กำกับดูแลการบริหารงานโดยรวมของโครงการ
2. ฝ่ายแผนงาน
มีหน้าที่กำกับดูแลการจัดแผนการดำเนินงาน และงานบัญชีงบประมาณ
3. ฝ่ายบริการกลาง
มีหน้าที่กำกับดูแลการบริการทั่วไปของโครงการ
4. ฝ่ายวิชาการ
มีหน้าที่กำกับดูแลการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ของโครงการ
5. ฝ่ายเผยแพร่
มีหน้าที่กำกับดูแลการรวบรวมข้อมูลเพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะ
6. ฝ่ายบริการสารสนเทศ
มีหน้าที่กำกับดูแลการให้บริการความรู้ เช่น ห้องสมุด นิทรรศการ เป็นต้น
7. ฝ่ายกิจกรรมและนิทรรศการ
มีหน้าที่กำกับดูแลการวางแผนการจัดกิจกรรมและนิทรรศการของโครงการ
8. ฝ่ายคลังข้อมูล
มีหน้าที่กำกับดูแลคลังข้อมูลต่างๆ เช่น เอกสาร โบราณ ไม้โครฟิล์ม วัตถุโบราณ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างการบริหารโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์

จากการศึกษาแนวทางการจัดการบริหารของโครงการตัวอย่างทั้งสองที่มีลักษณะการดำเนินงานใกล้เคียงกับโครงการเสนอแนะ จึงอาจสรุปแนวทางการบริหารงานของโครงการ “สถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์” ได้โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 4-4 ผังโครงสร้างการบริหารของสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างการแบ่งงานภายในของโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์

จากการศึกษาและสรุปผังโครงสร้างการบริหารโครงการ ของสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ สามารถแจกแจงรายละเอียดของหน้าที่รับผิดชอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ฝ่ายอำนวยการ

กลุ่มงานยุทธศาสตร์ มีหน้าที่รับผิดชอบ

- งานแผนงานและประเมินผล
- งานบัญชี การเงิน และงบประมาณ
- งานบริหารบุคลากร

งานสำนักอำนวยการ มีหน้าที่รับผิดชอบ

- งานบริหารงานทั่วไป
- งานประชุม

กลุ่มงานบริการกลาง มีหน้าที่รับผิดชอบ

- งานพัสดุ
- งานอาคารและสถานที่
- งานบริการพาหนะ

ฝ่ายวิชาการ

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา มีหน้าที่รับผิดชอบ

- ดำเนินงานวิจัยตามแผนงานของโครงการ
- ติดตามและประเมินผลการศึกษาวิจัย

กลุ่มงานสื่อสารและเผยแพร่ มีหน้าที่รับผิดชอบ

- การผลิตและเผยแพร่สื่อวิชาการ
- งานวิเทศสัมพันธ์
- งานประชาสัมพันธ์
- งานสื่อดิจิทัลและเว็บไซต์
- งานสื่อโสตทัศน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มงานคลังข้อมูล มีหน้าที่รับผิดชอบ

- การศึกษา และรวบรวม เอกสารงานวิจัยของโครงการ
- การบริหารจัดการคลังข้อมูล
- การพัฒนาระบบจัดการและมาตรฐานข้อมูลดิจิทัล
- จัดเก็บ คัดแยก วัตถุและอุปกรณ์ประกอบการวิจัย

ฝ่ายศูนย์การเรียนรู้

กลุ่มบริการสารสนเทศ มีหน้าที่รับผิดชอบ

- การให้บริการห้องสมุดสารสนเทศและศูนย์การเรียนรู้
- การส่งเสริมเผยแพร่การให้บริการผู้ใช้บริการห้องสมุด
- จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ

กลุ่มงานกิจกรรมและนิทรรศการ มีหน้าที่รับผิดชอบ

- จัดกิจกรรมวิชาการตามแผนงานของโครงการ
- กำหนดตารางกิจกรรมของโครงการ
- ออกแบบและจัดเตรียมนิทรรศการหมุนเวียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 การศึกษาและกำหนดอัตราค่าจ้างบุคลากรภายในโครงการ

จากการศึกษาฟังก์ชันและนำมาซึ่งโครงสร้างการบริหารของโครงการ สถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ จึงได้ทำการศึกษาศึกษาและกำหนดอัตราค่าจ้างบุคลากรภายในโครงการ เพื่อหาจำนวนบุคลากรที่ใช้งานในการบริหารโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การศึกษานักวิชาการภายในโครงการ

โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ เป็นโครงการให้ความสำคัญกับการวิจัย ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับมหากาพย์รามายณะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นหลัก การศึกษานักวิชาการในโครงการจึงเริ่มต้นด้วยการศึกษาวิจัยภายในโครงการ ซึ่งเป็นผู้ใช้ประเภทหลักของโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เนื้อหาของงานวิจัยภายในโครงการ

จุดเริ่มต้นของโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ มาจากการประชุมสัมมนาในระดับนานาชาติอาเซียน ที่จัดขึ้น โดยกรมศิลปากร ซึ่งมีหัวข้อในการประชุมคือ รามายณะ โดยเนื้อหาการประชุมจะแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก คือ ด้านวรรณกรรม ด้านทัศนศิลป์ และ ด้านศิลปะการแสดง ซึ่งเป็นแกนหลักของมหากาพย์รามายณะที่มีร่วมกันในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงได้นำมาเป็นแกนหลักในการวิจัย และยังสามารถสอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในการวิจัย¹ โดยสามารถสรุปเนื้อหาของงานวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านวรรณกรรม
2. ด้านทัศนศิลป์
3. ด้านศิลปะการแสดง
4. ด้านโบราณคดี
5. ด้านประวัติศาสตร์
6. ด้านการดนตรี
7. ด้านภาษา
8. ด้านประยุกต์ศิลป์

¹ ข้อมูลจากการสอบถาม นาย ประสาท ทองอร่าม ผู้อำนวยการด้านศิลปะการแสดง สำนักสังคีต กรมศิลปากร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยเนื้อหาในด้านต่างๆจะมีนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญมาสนับสนุนและปฏิบัติการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจีนักวิจัยจากหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เข้ามาทำการวิจัย โดยจัดตั้งจากองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงข้อมูลประกอบการวิจัยต่างๆที่จะมีการส่งมอบ และจัดเก็บภายในโครงการ

จำนวนนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญภายในโครงการ

จากการกำหนดเนื้อหาของโครงการวิจัยในข้างต้น จึงทำการศึกษาหาจำนวนนักวิจัยภายในโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ โดยศึกษาจากกจำนวนนักวิจัยของกรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง จึงสามารถสรุปจำนวนนักวิจัยภายในโครงการ จำแนกตามด้านต่างๆ ดังนี้

ศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ (SEAMEO SPAFA)

เนื้อหาของกรวิจัย

1. ด้านโบราณคดี
2. ด้านวิจิตรศิลป์
3. ด้านมรดกและการอนุรักษ์

จำนวนนักวิจัย

นักวิจัย ด้านละ 3 คน

ผู้ช่วยนักวิจัย ด้านละ 1 คน

นักวิจัยชั่วคราว ด้านละ 1 คน

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

เนื้อหาของกรวิจัย

1. ด้านมานุษยวิทยา
2. ด้านวัฒนธรรมประเพณี

จำนวนนักวิจัย

นักวิจัย รวม 9 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ช่วยนักวิจัยรวม 3 คน

สรุปการศึกษาบุคลากรภายในโครงการ

จากการศึกษาจำนวนนักวิจัยของกรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง สามารถสรุปจำนวนนักวิจัยภายในโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ได้ดังนี้

- ผู้ชำนาญการพิเศษ	1 คน
- นักวิจัยอาวุโส	3 คน
- นักวิจัยค้ำวรณกรรม	3 คน
- นักวิจัยค้ำทศนศิลป์	3 คน
- นักวิจัยค้ำศิลปะการแสดง	3 คน
- นักวิจัยค้ำโบราณคดี	3 คน
- นักวิจัยค้ำประวัติศาสตร์	3 คน
- นักวิจัยค้ำการดนตรี	3 คน
- นักวิจัยค้ำภาษา	3 คน
- นักวิจัยค้ำประยุกต์ศิลป์	3 คน
- ผู้ช่วยนักวิจัย คิดเป็น 30 % ของจำนวนนักวิจัย	8 คน
- นักวิจัยชั่วคราว เป็นนักวิจัยที่ได้รับทุนการวิจัย คิดเป็น 30 % ของจำนวนนักวิจัยในแต่ละค้ำ	8 คน
รวม	44 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดอัตรากำลังบุคลากรภายในโครงการ

จากการศึกษาและวิเคราะห์จำนวนนักวิจัยของโครงการในเบื้องต้นรวมถึงการศึกษาวิเคราะห์ผังโครงสร้างบริหารโครงการและจำนวนบุคลากรจากกรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง จึงสามารถสรุปอัตรากำลังบุคลากรในโครงการได้ดังนี้

ตารางที่ 4-1 ตารางสรุปอัตรากำลังบุคลากรและหน้าที่รับผิดชอบของโครงการ

ตำแหน่ง	หน้าที่รับผิดชอบ	จำนวน
1. ฝ่ายบริหาร		
ผู้อำนวยการ	เป็นผู้บังคับบัญชาและคัดเลือกบุคลากร รับผิดชอบการบริหารภายในทั้งหมด รวมถึงการวางแผนการดำเนินการตามนโยบายขององค์กรและงบประมาณ	1
รองผู้อำนวยการ	รับคำสั่งและปฏิบัติกรแทนผู้อำนวยการ ในการดำเนินการบริหารโครงการ	1
เลขานุการ	ทำหน้าที่ประสานงานให้ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ รวมถึงการรายงานผลต่างๆ	2
2. ฝ่ายอำนวยการ		
กลุ่มงานยุทธศาสตร์		
หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์	มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินการเกี่ยวกับแผนงาน นโยบายการเงิน บัญชี งบประมาณ และบริหารบุคลากร	1
เจ้าหน้าที่ฝ่ายนโยบายและแผนงาน	มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลและสรุปผลเพื่อจัดทำแผนงานในการดำเนินการของโครงการ รวมถึงการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้อง	2
เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและกรบัญชี	มีหน้าที่รับผิดชอบการรับจ่ายเงิน ตรวจสอบยอดเงิน งบประมาณ รวบรวมเอกสาร เบิกจ่ายและรับผิดชอบด้านการเงินและการบัญชีทั้งหมด รวมถึงการจัดทำแผนงานงบประมาณ	2
เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารบุคลากร	มีหน้าที่วางแผน กำกับดูแล และประสานงานด้านนโยบายเกี่ยวกับงานบุคลากร รวมถึงการกำหนดมาตรฐานตำแหน่งงาน ควบคุม ดูแลผู้ปฏิบัติงาน	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	หน้าที่รับผิดชอบ	จำนวน
กลุ่มงานสำนักอำนวยการ		
หัวหน้ากลุ่มงานสำนักอำนวยการ	มีหน้าที่กำกับดูแลการประสานงานเกี่ยวกับการบริหารโครงการทั่วไป	1
เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารงานทั่วไป	มีหน้าที่จัดทำแผนงานบริการโครงการ ตารางการประชุม และสรุปผลการประชุม	2
กลุ่มงานบริการกลาง		
หัวหน้ากลุ่มงานบริการกลาง	มีหน้าที่กำกับดูแลการบริการทั่วไปของโครงการ	1
พนักงานต้อนรับ	มีหน้าที่ต้อนรับผู้ให้บริการภายนอก คัดต่อและประสานงาน	2
เจ้าหน้าที่พัสดุ	มีหน้าที่ตรวจสอบและคัดแยกพัสดุของโครงการ	1
เจ้าหน้าที่คนครัว	มีหน้าที่กำกับดูแลให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม	3
เจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง	มีหน้าที่ดูแล ซ่อมบำรุงส่วนต่างๆของโครงการ	2
นักการภารโรง	มีหน้าที่ดูแลความสะอาดภายในโครงการ	2
พนักงานขับรถ	มีหน้าที่บริการขับรถติดต่อธุระของโครงการ	2
พนักงานร้านค้าปลีก	มีหน้าที่ดูแลและจำหน่ายสินค้าปลีกภายในโครงการ	2
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	มีหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยในโครงการ	2
3. ฝ่ายวิชาการ		
กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา		
ผู้อำนวยการพิเศษ	มีหน้าที่รับผิดชอบ กำกับดูแล เกี่ยวกับเนื้อหาการวิจัยตามแผนงานของโครงการ	1
นักวิจัยอาวุโส	มีหน้าที่ควบคุมดูแลกระบวนการและเนื้อหาการวิจัย	3
นักวิจัยด้านวรรณกรรม	มีหน้าที่ทำการศึกษา วิจัย และค้นคว้าเนื้อหาของมหาวิทยารามายณะในด้านของวรรณกรรม	3
นักวิจัยด้านทัศนศิลป์	มีหน้าที่ทำการศึกษา วิจัย และค้นคว้าเนื้อหาของมหาวิทยารามายณะในด้านของทัศนศิลป์	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	หน้าที่รับผิดชอบ	จำนวน
นักวิจัยด้านศิลปะการแสดง	มีหน้าที่ทำการศึกษา วิจัย และค้นคว้าเนื้อหาของมหากาพย์รามายณะในด้านของศิลปะการแสดง	3
นักวิจัยด้านโบราณคดี	มีหน้าที่ทำการศึกษา วิจัย และค้นคว้าเนื้อหาของมหากาพย์รามายณะในด้านของโบราณคดี	3
นักวิจัยด้านประวัติศาสตร์	มีหน้าที่ทำการศึกษา วิจัย และค้นคว้าเนื้อหาของมหากาพย์รามายณะในด้านของประวัติศาสตร์	3
นักวิจัยด้านดนตรี	มีหน้าที่ทำการศึกษา วิจัย และค้นคว้าเนื้อหาของมหากาพย์รามายณะในด้านของดนตรี	3
นักวิจัยด้านภาษา	มีหน้าที่ทำการศึกษา วิจัย และค้นคว้าเนื้อหาของมหากาพย์รามายณะในด้านของภาษา	3
นักวิจัยด้านประยุกต์ศิลป์	มีหน้าที่ทำการศึกษา วิจัย และค้นคว้าเนื้อหาของมหากาพย์รามายณะในด้านของประยุกต์ศิลป์	3
ผู้ช่วยนักวิจัย	มีหน้าที่ประสานงาน ติดต่อหน่วยงานต่างๆ เพื่อสอบถามข้อมูล รวมถึงการค้นคว้าและเรียบเรียงข้อมูลจากการวิจัย	8
กลุ่มงานสื่อสารและเผยแพร่		
หัวหน้ากลุ่มงานสื่อสารและเผยแพร่	มีหน้าที่กำกับดูแลการผลิตและเผยแพร่สื่อให้ความรู้ต่างๆ รวมถึงงานนิเทศสัมพันธ์และประชาสัมพันธ์	1
นักวิชาการ	มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลเป็นฐานข้อมูลเพื่อนำไปผลิตสื่อให้ความรู้ต่างๆ ที่มีเนื้อหาจากการวิจัยของโครงการ	3
เจ้าหน้าที่เอกสาร	มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลการวิจัยเพื่อจัดทำเอกสารทางวิชาการ	2
เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์	มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำสื่อดิจิทัล และเว็บไซต์	3
เจ้าหน้าที่โสตทัศน	มีหน้าที่จัดทำข้อมูลในรูปแบบของโสตทัศนเพื่อให้บริการภายในโครงการ	2
กลุ่มงานคลังข้อมูล		
หัวหน้ากลุ่มงานคลังข้อมูล	มีหน้าที่กำกับดูแลการรวบรวมฐานข้อมูล จัดเก็บคลังวัตถุและอุปกรณ์ประกอบการวิจัย	1
นักวิชาการคลังข้อมูล	มีหน้าที่กำกับดูแลคลังข้อมูลทั้งหมดของโครงการ	3
นายทะเบียน	มีหน้าที่จัดเก็บ คัดแยกฐานข้อมูลและวัตถุประกอบการวิจัย	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	หน้าที่รับผิดชอบ	จำนวน
ฝ่ายศูนย์การเรียนรู้		
กลุ่มงานบริการสารสนเทศ		
หัวหน้ากลุ่มงานบริการสารสนเทศ	มีหน้าที่กำกับดูแลการจัดหาและจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศและการให้บริการห้องสมุด	1
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	มีหน้าที่ควบคุมดูแลการให้บริการห้องสมุด	2
บรรณารักษ์	มีหน้าที่ให้บริการภายในห้องสมุด	2
พนักงานถ่ายเอกสาร	มีหน้าที่ให้บริการถ่ายเอกสารภายในห้องสมุด	1
พนักงานร้านค้า	มีหน้าที่จำหน่ายเอกสารทางวิชาการที่โครงการจัดทำขึ้น	2
กลุ่มงานกิจกรรมและนิทรรศการ		
หัวหน้ากลุ่มงานกิจกรรมและนิทรรศการ	มีหน้าที่กำกับดูแลการจัดเตรียมกิจกรรมและนิทรรศการตามแผนงานภายในโครงการ	1
ภัณฑารักษ์	มีหน้าที่ดูแลการเข้าชมนิทรรศการ	2
เจ้าหน้าที่ออกแบบ	มีหน้าที่ออกแบบกิจกรรมและนิทรรศการจากการรวบรวมข้อมูลทางการวิจัย	2
เจ้าหน้าที่จัดเตรียมสถานที่	มีหน้าที่จัดเตรียมสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมและนิทรรศการ	2
เจ้าหน้าที่ประสานงาน	มีหน้าที่ประสานงานเพื่อจัดเตรียมกิจกรรมและนิทรรศการ	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปอัตรากำลังบุคลากรภายในโครงการ

จากตารางสรุปรายชื่ออัตรากำลังบุคลากรและหน้าที่รับผิดชอบของโครงการ สามารถสรุปจำนวนอัตรากำลังบุคลากรภายในโครงการ โดยจำแนกตามฝ่ายงาน ได้ดังนี้

1. ฝ่ายบริหาร	4 คน
2. ฝ่ายอำนวยการ	24 คน
3. ฝ่ายวิชาการ	53 คน
4. ฝ่ายศูนย์การเรียนรู้	17 คน
รวม	98 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ประเภทของผู้เข้าใช้โครงการ

จากการศึกษาผังโครงสร้างการบริหาร โครงการและการกำหนดอัตรากำลังบุคลากรภายในโครงการสถาบันรามายณะศึกษานแห่งอุยาคเนย์ สามารถจำแนกประเภทของผู้ใช้งาน ได้ดังนี้

- 4.3.1 ผู้ใช้งานโครงการ
- 4.3.2 ผู้ให้บริการโครงการ
- 4.3.3 ผู้เข้าชมโครงการ

โดยมีรายละเอียดของผู้ใช้งานแต่ละประเภท ดังนี้

ผู้ใช้งานโครงการ

ผู้ใช้งานโครงการ หมายถึง บุคลากรที่ใช้งานภายในโครงการเป็นประจำ ตามเวลาทำการของโครงการ ตั้งแต่เวลา 8.30 น. – 17.30 น. ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร โครงการ
- เจ้าหน้าที่สำนักอำนวยการ
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ

ผู้ให้บริการโครงการ

ผู้ให้บริการโครงการ หมายถึง ผู้ใช้งานภายในโครงการที่มีหน้าที่ให้บริการแก่บุคลากรภายในโครงการและผู้เข้าชมโครงการจากภายนอก โดยจะทำหน้าที่ให้บริการในด้านต่างๆ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ ห้องสมุด ร้านค้า ร้านอาหาร เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- เจ้าหน้าที่กลุ่มงานบริการสารสนเทศ
- เจ้าหน้าที่กลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- เจ้าหน้าที่กลุ่มงานบริการกลาง

ผู้เข้าชมโครงการ

ผู้เข้าชมโครงการ หมายถึง ผู้ใช้งานโครงการจากภายนอก เช่น นักเรียน นักศึกษา นักวิจัย นักวิชาการ ประชาชนทั่วไปที่สนใจ ผู้ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้เข้าชมห้องสมุด นิทรรศการ และผู้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 การคาดคะเนจำนวนผู้เข้าชมโครงการ

โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ เป็นโครงการที่มีการรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัย และเผยแพร่ เนื้อหาและองค์ความรู้เกี่ยวกับมหากาพย์รามายณะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงมีการจัดแสดง นิทรรศการ และกิจกรรมอยู่เสมอ จึงมีการเข้าใช้โครงการจากบุคคลภายนอก ที่สนใจ รวมถึงการเข้าฟังการบรรยายและสัมมนาทางวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ ดังนั้นจึงต้องมีการศึกษาและคาดคะเนถึงจำนวนผู้เข้าใช้โครงการจากอาคารตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อนำจำนวนผู้เข้ามาเทียบเคียงให้โครงการมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

เนื่องด้วยโครงการศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรมีกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ เช่น การบรรยายทางวิชาการ การประชุมสัมมนาในหัวข้อต่างๆ กิจกรรมการนำเสนอสื่อความรู้ต่างๆ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว เป็นการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปที่สนใจ และหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีความคล้ายโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ จึงทำการศึกษาจำนวนผู้เข้าใช้โครงการจากภายนอก โดยทำการศึกษาจากจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่โครงการศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรสามารถรองรับได้ ดังนี้

ตารางที่ 4-2 ตารางสรุปจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมภายในศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ประจำปี พ.ศ. 2556

ปีที่จัดกิจกรรม	กิจกรรม	จำนวนครั้ง	จำนวนผู้เข้าร่วม
ปี พ.ศ. 2556	โครงการเวทีเครือข่ายการแสดงชาติพันธุ์และการแสดงพื้นบ้าน	1	58
	กิจกรรมการแสดงผลงานทางวัฒนธรรม	4	300
	กิจกรรมเสวนาทางภาพยนตร์	1	70
	โครงการทักษะทางวัฒนธรรม	5	177
	กิจกรรมอบรมการสร้างสรรค์สารคดีชุมชน	1	174
	โครงการเรียนรู้อาเซียนในมิติวัฒนธรรม	8	462
	จัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานระหว่างโครงการ	1	70
	รวม	21	1,311

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4-2 ตารางสรุปจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมภายในศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ประจำปี พ.ศ.

2557

ปีที่จัดกิจกรรม	กิจกรรม	จำนวนครั้ง	จำนวนผู้เข้าร่วม
ปี พ.ศ. 2557	การประชุมทางมานุษยวิทยา	1	234
	การบรรยายวิชาการสาธารณะ	8	1,352
	กิจกรรมการแสดงทางวัฒนธรรม	9	1,583
	กิจกรรมภาพยนตร์เสวนา	1	292
	โครงการทักษะวัฒนธรรม	2	60
	โครงการเรียนรู้อาเซียนในมิติวัฒนธรรม	10	695
	รวม	31	4,216

สรุปผลการคาดคะเนจำนวนผู้เข้าชมโครงการ

จากการศึกษากิจกรรมและจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร สามารถสรุปผู้เข้าชมโครงการได้ดังนี้

จำนวนของกิจกรรมประจำปี พ.ศ. 2556	21 ครั้ง
จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมประจำปี พ.ศ. 2556	1,311 คน
จำนวนของกิจกรรมประจำปี พ.ศ. 2557	31 ครั้ง
จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมประจำปี พ.ศ. 2557	4,216 คน
รวมจำนวนทั้งหมด	52 ครั้ง
รวมจำนวนผู้เข้าร่วมทั้งหมด	5,527 คน

เท่ากับ 107 คน ต่อ 1 ครั้ง

ดังนั้นโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุทยานย์ ควรมีพื้นที่รองรับผู้เข้าชม และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของโครงการได้ครั้งละ ประมาณ 107 คน

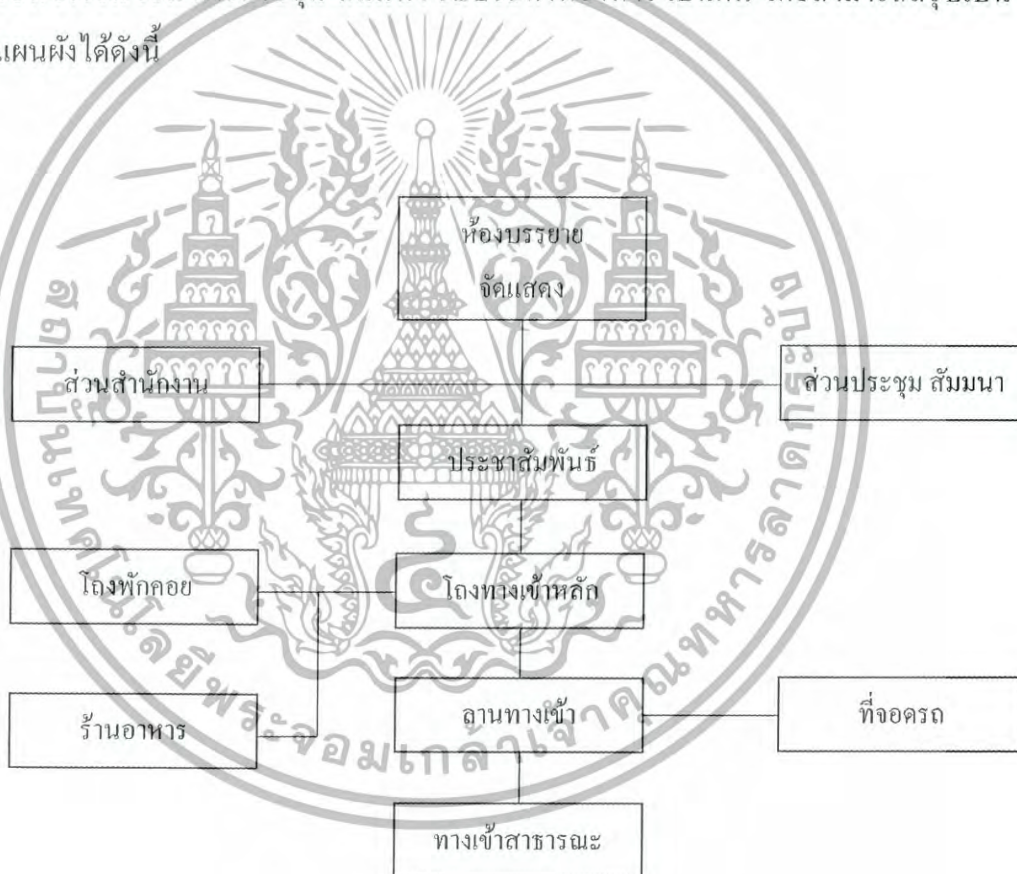
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 การศึกษาพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้โครงการ

การศึกษาพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้โครงการ เป็นส่วนสำคัญที่จะต้องทำการศึกษาและวิเคราะห์ โดยจะทำการศึกษาแบ่งแยกตามประเภทผู้ใช้ ดังนี้

ผู้ใช้งานโครงการ

เป็นผู้ใช้งานที่ใช้งานเป็นประจำอยู่ที่โครงการ มีเวลาทำการที่ตามกำหนดของโครงการ โดยจะแบ่งแยกผู้ใช้งานตามฝ่ายและกลุ่มงานต่างๆ และจะมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างวัน เช่น การประชุม สัมมนา รับประทานอาหาร เป็นต้น โดยสามารถสรุปเป็นแผนผังได้ดังนี้

แผนภาพที่ 4-5 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้งานประเภทผู้ใช้งานโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากแผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้งานประเภทผู้ใช้งานโครงการ สามารถสรุป
พฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้งานประเภทผู้ใช้งานโครงการ ในรูปแบบของตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4-4 ตารางแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้งานประเภทผู้ใช้งานโครงการ

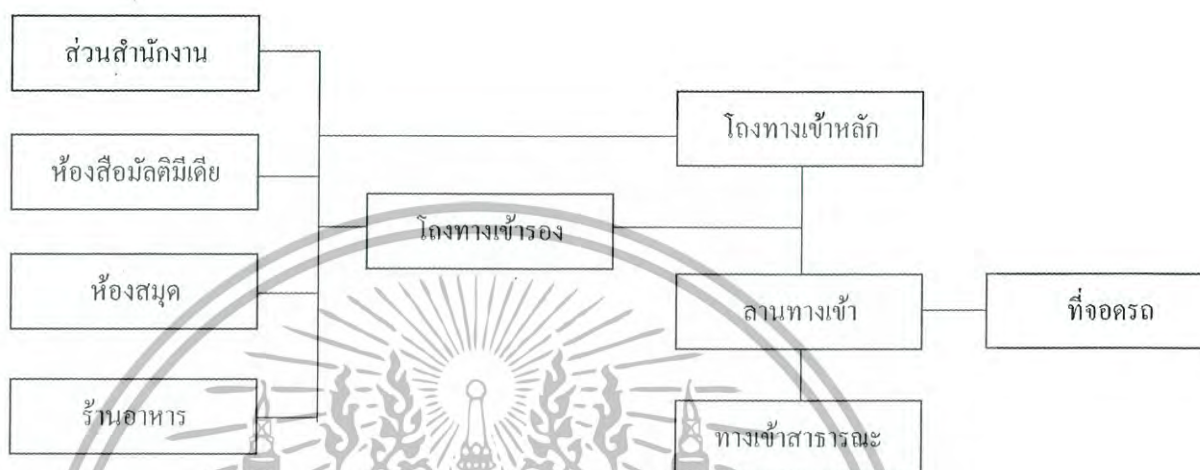
ลำดับที่	พฤติกรรมหลัก	พฤติกรรมรอง
1	เข้าสู่อาคารผ่านทางช่องทางเข้าหลัก	-
2	เข้าสู่สำนักงานตามกลุ่มงานที่รับผิดชอบ	รับประทานอาหารเช้า / พักผ่อน
3	ปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย	ประชุม สัมมนา
4	รับประทานอาหารกลางวัน พักผ่อน	-
5	กลับเข้าสู่สำนักงานตามกลุ่มงานที่รับผิดชอบ	ประชุม สัมมนา
6	เลิกงาน ออกจากอาคารผ่านทางช่องทางเข้าหลัก	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ให้บริการโครงการ

เป็นผู้ใช้งานที่ให้บริการแก่บุคลากรภายในโครงการและบุคคลภายนอกที่เข้ามาใช้งานโครงการ ซึ่งจะให้บริการในส่วนต่างๆของโครงการ เช่น ห้องสมุด ร้านค้า ร้านอาหาร เป็นต้น โดยสามารถสรุปเป็นแผนผังได้ดังนี้

แผนภาพที่ 4-6 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้งานประเภทผู้ให้บริการโครงการ

จากแผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้งานประเภทผู้ให้บริการโครงการ สามารถสรุปพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้งานประเภทผู้ให้บริการโครงการ ในรูปแบบของตารางได้ดังนี้

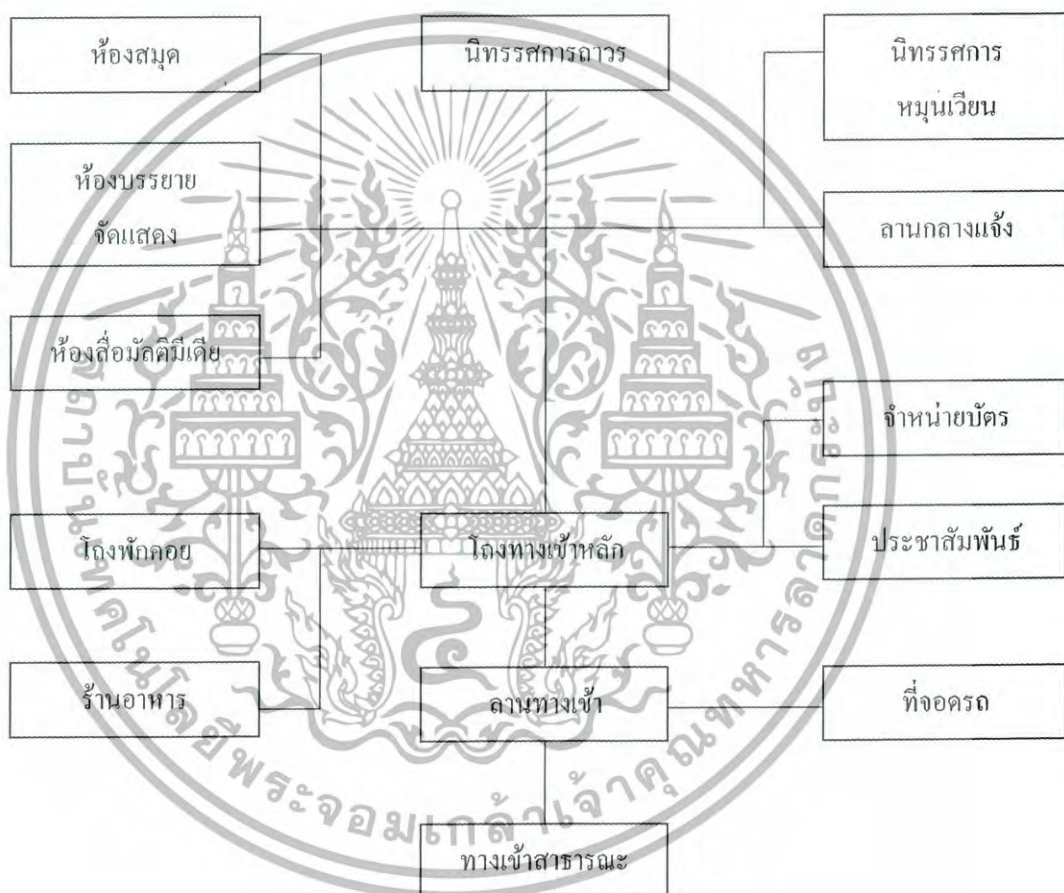
ตารางที่ 4-5 ตารางแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้งานประเภทผู้ให้บริการโครงการ

ลำดับที่	พฤติกรรมหลัก	พฤติกรรมรอง
1	เข้าสู่อาคารผ่านทางโถงทางเข้าหลัก	-
2	จัดเตรียมสำหรับปฏิบัติงาน	รับประทานอาหารเช้า / พักผ่อน
3	ปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย	ประชุม สัมมนา / รับประทานอาหารกลางวัน
4	เก็บกวาด จัดเตรียมสำหรับวันต่อไป	-
6	เลิกงาน ออกจากอาคารผ่านทางโถงทางเข้าหลัก	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เข้าชมโครงการ

เป็นผู้ใช้งานโครงการจากภายนอกที่เข้าชมโครงการในส่วนของนิทรรศการ ศูนย์การเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องบรรยาย การจัดแสดง ร้านอาหาร และกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะมีการแบ่งเป็นผลัด ในการเข้าชมส่วนต่างๆ ตามความเหมาะสม และมีประเภทของบุคคลในรูปแบบต่างๆ เช่น นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป และหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น โดยสามารถสรุปเป็นแผนผังได้ดังนี้

แผนภาพที่ 4.7 แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้งานประเภทผู้เข้าชมโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากแผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้งานประเภทผู้ให้บริการ โครงการ สามารถสรุปพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้งานประเภทผู้ให้บริการ โครงการ ในรูปแบบของตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4-6 ตารางแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้งานประเภทผู้เข้าชม โครงการ

ลำดับที่	พฤติกรรมหลัก	พฤติกรรมรอง
1	เข้าสู่อาคารผ่านทาง โถงทางเข้าหลัก	-
2	ติดต่อ สอบถาม และซื้อบัตรเข้าชม	-
3	เข้าสู่โถงพักคอย เพื่อรอเข้าชมโครงการตามรอบจัดแสดง	รับประทานอาหาร / พักผ่อน
4	เข้ารับชมวีดิทัศน์	สามารถเข้าชมนิทรรศการหมุนเวียน ศูนย์การเรียนรู้ หรือลานกลางแจ้ง ได้ทันที
5	เข้าชมนิทรรศการถาวร	
6	ใช้งานศูนย์การเรียนรู้ ห้องสื่อมัลติมีเดีย	รับประทานอาหาร / พักผ่อน-
7	เสร็จสิ้นการเข้าชมกลับสู่โถงทางเข้าหลัก	
8	ออกจากโครงการ	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 การศึกษารายละเอียดการดำเนินงานและกิจกรรมของโครงการในหนึ่งปี

การกำหนดกิจกรรมของโครงการ รวมถึงองค์ประกอบของโครงการในบทถัดไป จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาตารางดำเนินกิจกรรมของโครงการที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมหลักของโครงการ

โดยจะทำการศึกษาจากโครงการที่เกี่ยวข้องดังนี้

- ศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

ศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ศูนย์ภูมิภาค โบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีการดำเนินกิจกรรมในเชิงวิชาการและมีส่วนร่วมตลอดทั้งปี โดยเนื้อหาของกิจกรรมจะมีที่มาจาก การวิจัยและค้นคว้าจากโครงการ ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ โดยมีรายละเอียดของกิจกรรม ดังนี้

ตารางที่ 4-7 ตารางกิจกรรมของศูนย์ฯ ระหว่างเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2557 ถึง เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558

ลำดับที่	กิจกรรม	ประเภทกิจกรรม
โครงการความก้าวหน้าด้านโบราณคดีในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้		
1	โครงการ โบราณคดีใต้น้ำในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	การประชุม ปรีक्षा
2	โครงการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติมอญ	ฟอรัม
โครงการนำร่องด้านสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้		
3	พุทธศิลป์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	เชิงปฏิบัติ
4	วัฒนธรรมการเกี่ยวข้าวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	สัมมนา การแสดง
โครงการนำร่องด้านการอนุรักษ์ในพื้นที่เขตร้อน		
5	การอนุรักษ์บันทึกลับ	สัมมนา สื่อสิ่งพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	กิจกรรม	ประเภทกิจกรรม
โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ		
6	การส่งออกวัสดุจากจีนสู่ประเทศไทยในรอบสามทศวรรษ	การประชุม สัมมนา
7	การอนุรักษ์ป่าโกงกาง	สื่อสิ่งพิมพ์
8	การพัฒนาประติมากรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศเกาหลี	ฟอรัม สื่อสิ่งพิมพ์
9	โครงการพัฒนาเยาวชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ฟอรัม
10	ศิลปะการเล่าเรื่อง ครั้งที่ 3	เชิงปฏิบัติ

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

กิจกรรมของศูนย์มานุษยวิทยาจะเป็นลักษณะของการประชุม สัมมนา เชิงทฤษฎีและปฏิบัติ โดยนำเสนอในรูปแบบต่างๆ เช่น สื่อภาพยนตร์ และการแสดง เป็นต้น

การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ ที่ 1 เป็นแหล่งข้อมูลทางมานุษยวิทยาเพื่อการศึกษา ค้นคว้า

ยุทธศาสตร์ที่ 1.1 พัฒนาและต่อยอดแหล่งข้อมูลเพื่อตอบสนองทางวิชาการ

งานพัฒนาค้างข้อมูลดิจิทัล

ฐานข้อมูลจารึกในประเทศไทย

- ฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทย
- ฐานข้อมูลงานวิจัยทางชาติพันธุ์ ในประเทศไทย
- ฐานข้อมูลจดหมายเหตุมานุษยวิทยา
- ฐานข้อมูลแหล่ง โบราณคดีที่สำคัญในประเทศไทย

งานพัฒนาห้องสมุด

- โครงการพัฒนาสารสนเทศห้องสมุด
- โครงการหนังสือเก่าชาวสยาม

งานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยุทธศาสตร์ที่ 1.2 พัฒนางานเชิงรุกเพื่อสร้างสื่อการเรียนรู้มิติทางวัฒนธรรมเพื่อสนับสนุนหรือทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ระหว่างนักวิชาการ ผู้ปฏิบัติการทางวัฒนธรรม และกลุ่มเป้าหมาย

- งานเทศกาลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น
- โครงการเวทีเครือข่ายการแสดงชาติพันธุ์และการแสดงพื้นบ้าน
- กิจกรรมการแสดงทางวัฒนธรรม
- จัดงานเสวนาภาพยนตร์
- โครงการทักษะวัฒนธรรม
- กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการการสร้างสรรค์สารคดีชุมชน
- โครงการเรียนรู้อาเซียนในมิติวัฒนธรรม
- งานผลิตหนังสือและสื่อวิชาการ

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 2 นำความรู้ทางมานุษยวิทยาขับเคลื่อนสังคมเพื่อฟื้นคุณค่าความเป็นมนุษย์

ยุทธศาสตร์ที่ 2.1 พัฒนาองค์ความรู้เพื่อเชื่อมโยงมิติทางวัฒนธรรมในการสร้างหรือปรับเปลี่ยนนโยบายสาธารณะ

- การดำเนินการตามนโยบายรัฐมนตรีเรื่องการฟื้นฟูวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์

ยุทธศาสตร์ที่ 2.2 สนับสนุนการวิจัยหรือปฏิบัติการ โดยคนในท้องถิ่นและในเมือง/ กลุ่มคนเจ้าของวัฒนธรรม/คนชายขอบ เพื่อสร้างความภูมิใจในอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของตนเอง โดยเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายต่างๆ

- จัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานระหว่างโครงการ
- จัดอบรมเครื่องมือทางมานุษยวิทยาให้แก่ผู้ดำเนินโครงการ
- จัดอบรมเครื่องมือทางมานุษยวิทยาให้แก่ผู้ดำเนินโครงการ
- ให้ทุนสนับสนุนโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการดำเนินงานและกิจกรรมของโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์

จากการศึกษารูปแบบการดำเนินงานและกิจกรรมของ โครงการอาคารตัวอย่างทั้งสองโครงการ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ จึงสามารถสรุปรายละเอียดการดำเนินงานและกิจกรรมของโครงการในหนึ่งปี ได้ดังนี้

ตารางที่ 4-8 แนวทางการดำเนินงานและกิจกรรมของโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์

การดำเนินงาน	กิจกรรม	ประเภทกิจกรรม
ด้านการวิจัยและเผยแพร่		
โครงการสร้างฐานข้อมูลด้านวรรณกรรม	การประชุมสัมมนาทางวิชาการ และสรุปผลข้อมูลการวิจัย	การประชุม สัมมนา
โครงการสร้างฐานข้อมูลด้านทัศนศิลป์		
โครงการสร้างฐานข้อมูลด้านศิลปะการแสดง		
โครงการสร้างฐานข้อมูลด้านโบราณคดี		
โครงการผลิตเอกสารวิชาการและสื่อการเรียนรู้		-
ด้านการเรียนรู้		
โครงการนิทรรศการการเรียนรู้	การจัดนิทรรศการหมุนเวียนตามฐานข้อมูลจากการวิจัย	นิทรรศการ
โครงการพัฒนาห้องสมุด		-
โครงการพัฒนาสื่อโซเชียลมีเดียและมัลติมีเดีย	การจัดนิทรรศการภาพยนตร์และสารคดี	นิทรรศการสื่อมัลติมีเดีย
โครงการเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะ	การจัดอบรม บรรยาย ภายในโครงการและตามสถานที่ต่างๆที่เกี่ยวข้อง	การบรรยาย ฟอรัม
ด้านสังคมและวัฒนธรรม		
โครงการแลกเปลี่ยนศิลปะและวัฒนธรรมภายในภูมิภาค	การอบรมเชิงปฏิบัติการด้านศิลปะและการแสดงรามายณะของแต่ละประเทศ	เชิงปฏิบัติการ
โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ	การแสดงรามายณะของแต่ละประเทศ	การจัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการ

การศึกษารายละเอียดในส่วนต่างๆของโครงการ เป็นส่วนสำคัญมากส่วนหนึ่งในการออกแบบโครงการ เพื่อที่จะให้โครงการมีความสมบูรณ์ในเรื่องประโยชน์การใช้สอย และสามารถใช้งานได้ตามจุดประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ ดังนั้นการศึกษาและวิเคราะห์ถึงส่วนนี้จึงต้องทำอย่างละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งการศึกษาจะถูกแบ่งออกเป็นเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

5.1 การกำหนดและศึกษารายละเอียดองค์ประกอบของโครงการ

5.2 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ

5.3 สรุปพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

5.1 การกำหนดและศึกษารายละเอียดองค์ประกอบของโครงการ

5.1.1 การกำหนดองค์ประกอบของโครงการ

การกำหนดและศึกษารายละเอียดองค์ประกอบของโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ จะมีวิธีการศึกษาและวิเคราะห์โดยวิธีการเทียบเคียงจากข้อมูลส่วนต่างๆที่ได้ทำการศึกษาก่อนหน้านี้ เพื่อให้องค์ประกอบของโครงการมีความสมบูรณ์และสามารถรองรับการใช้งานของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีหัวข้อดังนี้

- การวิเคราะห์องค์ประกอบจากวัตถุประสงค์ของโครงการ
- การวิเคราะห์องค์ประกอบจากพฤติกรรมของผู้ใช้งานโครงการ
- การวิเคราะห์องค์ประกอบจากกรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์องค์ประกอบจากวัตถุประสงค์ของโครงการ

จากวัตถุประสงค์ของโครงการ สามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการได้ โดยวิเคราะห์รายละเอียดในรูปแบบตาราง ซึ่งสามารถแยกวิเคราะห์เป็นองค์ประกอบของโครงการ และรายละเอียดต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5-1 ตารางแสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบจากวัตถุประสงค์ของโครงการ

วัตถุประสงค์ของโครงการ	กลุ่มงานที่รับผิดชอบ	องค์ประกอบที่รองรับ
1. เพื่อเป็นสถานที่วิจัย ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลของมหาภาพัรามาณะที่มีอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์	- กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา - กลุ่มงานคลังข้อมูล	- ห้องทำงานนักวิจัย - คลังเก็บข้อมูล - ห้องปฏิบัติการเฉพาะทาง
2. เพื่อเป็นสถานที่เผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับการมหาภาพัรามาณะ ของประเทศต่าง ๆ ที่มีวัฒนธรรมร่วมกัน ทั้งในด้านวิชาการและการแสดง	- กลุ่มงานสื่อสารและเผยแพร่ - กลุ่มงานบริการสารสนเทศ - กลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศ	- ห้องสมุด - ห้องสื่อมัลติมีเดีย - ห้องนิทรรศการ - ลานกิจกรรมและจัดแสดง - ห้องบรรยายและสัมมนา - ห้องรับรองวิทยากร
3. เพื่อเป็นศูนย์กลางและจุดเริ่มต้น ในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมภายในประชาคมอาเซียน	- กลุ่มงานยุทธศาสตร์ - กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา - กลุ่มงานกิจกรรมและนิทรรศการ	- ห้องประชุมสัมมนา - หอประชุมอเนกประสงค์ - ห้องปฏิบัติการ - ห้องรับรองวิทยากร
4. เพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพของศิลปินในแขนงต่างๆที่เกี่ยวข้อง และสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน	- กลุ่มงานบริการกลาง	- ร้านค้าศิลปอาชีพ - ร้านอาหาร
5. เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศไทยให้ทัดเทียม และก้าวสู่ความเป็นสากล	- กลุ่มงานกิจกรรมและนิทรรศการ - กลุ่มงานสื่อสารและเผยแพร่	- ลานกิจกรรมกลางแจ้ง - หอประชุมอเนกประสงค์ - ส่วนเตรียมการจัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์องค์ประกอบจากพฤติกรรมของผู้ใช้งานโครงการ

พฤติกรรมของผู้ใช้งานโครงการ สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อเทียบเคียงเป็นองค์ประกอบของโครงการได้ โดยจำแนกองค์ประกอบตามประเภทของผู้ใช้ใช้งานโครงการ ดังนี้

ประเภทผู้ใช้งานโครงการ

ตารางที่ 5-2 ตารางแสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบจากพฤติกรรมผู้ใช้งานโครงการ

ลำดับที่	พฤติกรรมหลัก	พฤติกรรมรอง	องค์ประกอบที่รองรับ
1	เข้าสู่อาคารผ่านทางโถงทางเข้าหลัก	-	- โถงทางเข้าหลัก - จุดจอดรถรับส่ง - โถงลิฟท์ / บันได
2	เข้าสู่สำนักงานตามกลุ่มงานที่รับผิดชอบ	รับประทานอาหารเช้า / พักผ่อน	- พื้นที่สำนักงาน - ร้านอาหาร - ส่วนพักผ่อน
3	ปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย	ประชุม สัมมนา	- พื้นที่สำนักงาน - ห้องประชุม สัมมนา
4	รับประทานอาหารกลางวัน พักผ่อน	-	- ร้านอาหาร - ส่วนพักผ่อน
5	กลับเข้าสู่สำนักงานตามกลุ่มงานที่รับผิดชอบ	ประชุม สัมมนา	- พื้นที่สำนักงาน - ห้องประชุมสัมมนา
6	เลิกงาน ออกจากอาคารผ่านทางโถงทางเข้าหลัก	-	- โถงทางเข้าหลัก - โถงลิฟท์ / บันได

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทผู้ให้บริการโครงการ

ตารางที่ 5-3 ตารางแสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบจากพฤติกรรมผู้ให้บริการ โครงการ

ลำดับที่	พฤติกรรมหลัก	พฤติกรรมรอง	องค์ประกอบที่รองรับ
1	เข้าสู่อาคารผ่านทางโถงทางเข้าหลัก	-	- โถงทางเข้าหลัก - จุดจอดรถรับส่ง - โถงลิฟท์ / บันได
2	จัดเตรียมสำหรับปฏิบัติงาน	รับประทานอาหารเช้า / พักผ่อน	- ร้านอาหาร - ห้องครัว - ร้านค้า - ห้องสมุด - ห้องเครื่องงานระบบ - ส่วนพักผ่อน
3	ปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย	ประชุม สัมมนา / รับประทานอาหาร กลางวัน	- ร้านอาหาร - ร้านค้า - ห้องสมุด - ห้องเครื่องงานระบบ - ห้องประชุม สัมมนา
4	เก็บกวาด จัดเตรียมสำหรับวันต่อไป		- ห้องครัว - ห้องเก็บของ
6	เลิกงาน ออกจากอาคารผ่านทางโถงทางเข้าหลัก		- โถงทางเข้าหลัก - จุดจอดรถรับส่ง - โถงลิฟท์ / บันได

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทผู้เข้าใช้โครงการ

ตารางที่ 5-4 ตารางแสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบจากพฤติกรรมผู้เข้าใช้โครงการ

ลำดับที่	พฤติกรรมหลัก	พฤติกรรมรอง	องค์ประกอบที่รองรับ
1	เข้าสู่อาคารผ่านทางโถงทางเข้าหลัก	-	- โถงทางเข้าหลัก - จุดจอดรถรับส่ง - โถงลิฟท์ / บันได
2	ติดต่อ สอบถาม และซื้อบัตรเข้าชม	-	- จุดบริการประชาสัมพันธ์ - จุดจำหน่ายบัตร
3	เข้าสู่โถงพักคอย เพื่อรอเข้าชมโครงการตามรอบจัดแสดง	รับประทานอาหาร / พักผ่อน	- โถงพักคอย - ร้านค้า - ร้านอาหาร
4	เข้าฟังบรรยายตามกำหนดการ	สามารถเข้าชม	- ห้องบรรยาย
5	เข้าชมนิทรรศการถาวร	นิทรรศการหมุนเวียน ศูนย์การเรียนรู้ หรือลานกลางแจ้ง ใ้แก่พื้นที่	- ห้องนิทรรศการถาวร - ห้องนิทรรศการชั่วคราว - ห้องสมุด - ห้องสื่อมัลติมีเดีย - ลานกิจกรรมและจัดแสดง
6	ใช้งานศูนย์การเรียนรู้ ห้องสื่อมัลติมีเดีย	รับประทานอาหาร / พักผ่อน	- ห้องสมุด - ห้องสื่อมัลติมีเดีย - ร้านค้า - ร้านอาหาร
7	เสร็จสิ้นการเข้าชม กลับสู่โถงทางเข้าหลัก	-	- โถงพักคอย - โถงทางเข้าหลัก
8	ออกจากโครงการ	-	- โถงทางเข้าหลัก - จุดจอดรถรับส่ง - โถงลิฟท์ / บันได

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบจากกรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง

จากการศึกษากรณีอาคารตัวอย่างทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งมีรูปแบบและลักษณะของโครงการใกล้เคียงกับโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุยากเนย์ จึงนำองค์ประกอบของโครงการอาคารตัวอย่าง มาเทียบเคียงและวิเคราะห์เพิ่มเติม โดยเลือกกรณีศึกษาอาคารตัวอย่างที่มีความใกล้เคียงที่สุด คือ โครงการศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร เพื่อนำมาศึกษาและวิเคราะห์ห้องค้ประกอบของโครงการเพิ่มเติมจากการศึกษาในสองหัวข้อข้างต้น โดยสามารถสรุปการศึกษาและวิเคราะห์ห้องค้ประกอบจากกรณีศึกษาอาคารตัวอย่างได้ดังนี้

ตารางที่ 5-5 ตารางแสดงการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบจากกรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง

องค์ประกอบเพิ่มเติมจากกรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง	กลุ่มงานที่รับผิดชอบ
ห้องตรวจสอบซ่อมแซมวัสดุโบราณ	กลุ่มงานคลังข้อมูล
ห้องเก็บวัสดุโบราณ	
ห้องเก็บเอกสารโบราณ	
ห้องเก็บแผนที่	
ห้องเก็บเอกสาร	
ห้องเก็บแบบและหุ่นจำลอง	
ห้องเก็บภาพถ่าย	
ห้องเก็บไมโครฟิล์ม	
ห้องอัครูป	กลุ่มงานสื่อสารและเผยแพร่
ห้องโสตทัศนอุปกรณ์	กลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศ
ห้องคอมพิวเตอร์	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการกำหนดองค์ประกอบของโครงการ

จากการศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดองค์ประกอบของโครงการ ทั้งจากวัตถุประสงค์ของโครงการ พฤติกรรมของผู้ใช้งานโครงการ และศึกษาเพิ่มเติมจากกรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง สามารถสรุปรายละเอียดองค์ประกอบของโครงการสถาบันรามณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ โดยจำแนกเป็นส่วนต่างๆ ได้ดังนี้

องค์ประกอบหลัก

เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุดของโครงการ เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่เกิดจากวิเคราะห์วัตถุประสงค์ พฤติกรรมผู้ใช้งาน และกรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง ซึ่งองค์ประกอบหลักประกอบไปด้วย

- ส่วนงานวิจัยและคลังข้อมูล
- ส่วนนิทรรศการและศูนย์การเรียนรู้
- ส่วนอบรม สัมมนา และจัดการแสดง

องค์ประกอบรอง

เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญรองลงมาจากองค์ประกอบหลัก มีหน้าที่รองรับการใช้งานและกิจกรรมที่เพิ่มขึ้นของนอกเหนือจากที่เกิดขึ้นในองค์ประกอบหลัก ซึ่งองค์ประกอบรองประกอบไปด้วย

- ส่วนสำนักงาน
- ส่วนบริการสาธารณะ

องค์ประกอบเสริม

เป็นองค์ประกอบที่มีหน้าที่สนับสนุนโครงการให้มีความสมบูรณ์และส่งเสริมให้องค์ประกอบอื่นๆมีการใช้งานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งองค์ประกอบเสริมประกอบไปด้วย

- ส่วนสนับสนุนโครงการ
- ส่วนที่จอดรถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.2 การศึกษารายละเอียดองค์ประกอบโครงการ

จากการกำหนดองค์ประกอบต่างๆ ของโครงการ สามารถนำมาศึกษารายละเอียดของส่วนต่างๆ ของโครงการ ได้ดังนี้

ตารางที่ 5-6 ตารางแสดงการศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบของโครงการในส่วนต่างๆ

องค์ประกอบ	ส่วนประกอบ	รายละเอียดการใช้งาน
องค์ประกอบหลัก		
1. ส่วนงานวิจัยและคลังข้อมูล		
ส่วนงานวิจัย	ห้องทำงานผู้อำนวยการพิเศษ	ใช้เป็นห้องทำงานสำหรับผู้ชำนาญการพิเศษของโครงการ มีหน้าที่กำกับดูแลการวิจัย
	ห้องทำงานนักวิจัยอาวุโส	ใช้เป็นห้องทำงานสำหรับนักวิจัยอาวุโส มีหน้าที่รองลงมาจากผู้ชำนาญการพิเศษ
	ห้องทำงานนักวิจัย	ใช้สำหรับการปฏิบัติงานวิจัยในด้านต่างๆ ในขอบเขตการวิจัยของโครงการ
	ห้องวิจัยภาพและเสียง	ใช้สำหรับการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการดนตรี การแสดง การวิเคราะห์ส่วนประกอบของการแสดงรามาณะ
	ห้องวิจัยศิลปวัตถุ	ใช้สำหรับการปฏิบัติงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์รูปแบบของศิลปวัตถุต่างๆ ที่ได้รับอิทธิพลมาจากมหากาพย์รามายณะในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์
ห้องวิจัยข้อมูล โบราณคดี	ใช้สำหรับการปฏิบัติงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจข้อมูลทางโบราณคดี	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	ส่วนประกอบ	รายละเอียดการใช้งาน
	ห้องสมุดสำหรับนักวิจัย	ใช้สำหรับการสืบค้นข้อมูลต่างๆที่ใช้ประกอบในการวิจัย และยังรวมถึงพื้นที่พักผ่อนในการปฏิบัติงาน
	ห้องอบรม	ใช้สำหรับฝึกอบรมนักวิจัยของโครงการและนักวิจัยชั่วคราว
	ห้องประชุมส่วนวิจัย	ใช้สำหรับรองรับการประชุมภายในส่วนงานวิจัย
	ห้องน้ำ	ใช้สำหรับอำนวยความสะดวกแก่นักวิจัย
ส่วนคลังข้อมูล	ห้องเก็บวัตถุงานวิจัย	ใช้เป็นที่เก็บวัตถุโบราณหรือวัตถุต่างๆที่เข้ามาในโครงการเป็นระยะเวลาสั้นๆ และถาวร สำหรับการประกอบงานวิจัย
	ห้องเก็บเอกสารงานวิจัย	ใช้เป็นที่เก็บข้อมูลสำหรับการประกอบงานวิจัยที่อยู่ในรูปแบบของเอกสารแผนที่ ภาพถ่าย จดหมายเหตุ รวมถึงสื่อสารนิเทศย่ส่วนต่างๆ
	ห้องเก็บอุปกรณ์งานวิจัยทั่วไป	ใช้เป็นที่เก็บอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย รวมถึงอุปกรณ์ทั่วไปและสารเคมีต่างๆ
	ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงานคลังข้อมูล	ใช้เป็นที่ทำงานของหัวหน้ากลุ่มงานคลังข้อมูล มีหน้าที่กำกับดูแลวัตถุในคลังข้อมูลทั้งหมด
	ห้องทำงานนักวิชาการ	ใช้เป็นที่ทำงานของนักวิชาการเพื่อทำการศึกษาวัตถุในคลังข้อมูล
	ห้องนายทะเบียน	ใช้เป็นห้องทะเบียนวัตถุประกอบการวิจัย
	ห้องน้ำ	อำนวยความสะดวกแก่บุคลากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	ส่วนประกอบ	รายละเอียดการใช้งาน
2. ส่วนนิทรรศการและศูนย์การเรียนรู้		
ส่วนนิทรรศการ	นิทรรศการถาวร	เป็นนิทรรศการระยะยาวของโครงการนำเสนอเกี่ยวกับมหากาพย์รามายณะซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมร่วมกันในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
	นิทรรศการชั่วคราว	เป็นพื้นที่นิทรรศการหมุนเวียน โดยมีเนื้อหาจากการวิจัยของโครงการ มีจัดแสดงระยะสั้น
	ลานกิจกรรมกลางแจ้ง	เป็นพื้นที่ทำกิจกรรมของโครงการที่อยู่นอกตัวอาคาร มีลักษณะเป็นลานโล่ง
	ห้องวีดีทัศน์	ใช้สำหรับถ่ายทอวิดีโอหรือภาพยนตร์ก่อนเข้าชมนิทรรศการ
	ห้องภัณฑารักษ์	เป็นส่วนนำงานและพักผ่อนของภัณฑารักษ์
	คลังเก็บวัตถุจัดแสดง	เป็นพื้นที่จัดเก็บวัตถุจัดแสดงต่างๆ
ส่วนศูนย์การเรียนรู้	ห้องสมุด	เป็นพื้นที่สำหรับให้บริการสารสนเทศต่างๆ เช่นหนังสือ และวารสารที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการวิจัย เป็นต้น
	จุดบริการคอมพิวเตอร์	เป็นพื้นที่ให้บริการสืบค้นข้อมูลในระบบสารสนเทศ
	ห้องมัลติมีเดีย	ใช้สำหรับถ่ายทอวิดีโอหรือภาพยนตร์ต่างๆที่มีเนื้อหาจากการวิจัย ในลักษณะหมุนเวียน
	ส่วนเอกสารโบราณ	เป็นพื้นที่สำหรับศึกษาเอกสารโบราณส่วนหนึ่งของโครงการ
	ร้านค้าห้องสมุด	เป็นพื้นที่ให้บริการจำหน่ายวารสารงานวิจัยของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	ส่วนประกอบ	รายละเอียดการใช้งาน
ส่วนศูนย์การเรียนรู้	ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงาน บริการสารสนเทศ	ใช้เป็นที่ทำงานของหัวหน้ากลุ่มงาน บริการสารสนเทศ มีหน้าที่กำกับดูแล การให้บริการห้องสมุด
	ที่ทำงานบรรณารักษ์	เป็นพื้นที่ติดต่อสอบถาม ยืม คืน หนังสือ และเป็นที่ทำงานของ บรรณารักษ์
	ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	เป็นส่วนที่ทำงานของเจ้าหน้าที่ภายใน ห้องสมุด
	ห้องซ่อมแซมหนังสือ	เป็นพื้นที่สำหรับตรวจสอบและ ซ่อมแซมหนังสือที่ชำรุดเสียหาย
	จุดถ่ายเอกสาร	เป็นพื้นที่ให้บริการถ่ายเอกสาร
3. ส่วนอบรม สัมมนา และจัดการแสดง		
ส่วนอบรม สัมมนา และจัดการแสดง	หอประชุมอเนกประสงค์	เป็นพื้นที่อเนกประสงค์สำหรับการ จัดการประชุม สัมมนา และจัดการ แสดงหลากหลายรูปแบบ
	ห้องอบรม สัมมนา	ใช้สำหรับอบรมบุคลากรภายใน โครงการ และรองรับการอบรมสัมมนา หรือการประชุมระดับนานาชาติ
	ห้องรับรองพิเศษ	ใช้สำหรับรับรองวิทยากรและแขก พิเศษของโครงการ
	โถงพักคอย	เป็นพื้นที่รวมตัวและบริการอาหารว่าง ระหว่างการอบรม สัมมนา และจัดการ แสดง
	ห้องระบบควบคุมการแสดง	เป็นห้องที่มีระบบต่างๆที่ใช้ควบคุม การแสดง
	ส่วนจัดเตรียมการแสดง	เป็นพื้นที่จัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงเป็นพื้นที่เตรียมตัวของนักแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	ส่วนประกอบ	รายละเอียดการใช้งาน
ส่วนอบรม สัมมนา และจัดการแสดง	ส่วนจัดเตรียมอนุเคราะห์	เป็นพื้นที่จัดเตรียมหลายรูปแบบ เช่น การจัดเตรียมอาหารว่าง และอุปกรณ์ พิเศษต่างๆ เป็นต้น
	ห้องน้ำ	อำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้าร่วมการ อบรม สัมมนา และจัดการแสดง
องค์ประกอบรอง		
1. ส่วนสำนักงาน		
ฝ่ายบริหาร	ห้องทำงานผู้อำนวยการ	เป็นพื้นที่ปฏิบัติงานสำหรับ ผู้อำนวยการ ในการดำเนินการบริหาร โครงการ
	ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ	เป็นพื้นที่สำหรับการบริหาร โครงการ ของรองผู้อำนวยการ
	ที่ทำงานเลขานุการ	เป็นพื้นที่ทำงานเลขานุการของ ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ
	ห้องรับรองคณะกรรมการที่ ปรึกษา	เป็นห้องรับรองคณะกรรมการที่ปรึกษา โครงการที่เข้ามาประชุมหรือ ตรวจสอบหน่วยงานต่างๆ
	ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงาน สำนักผู้อำนวยการ	ใช้เป็นพื้นที่ทำงานของหัวหน้ากลุ่ม สำนักผู้อำนวยการ ในการกำกับดูแลการ บริหารงานทั่วไป
	สำนักงานผู้อำนวยการ	เป็นพื้นที่สำหรับเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน ผู้อำนวยการ
	ห้องประชุมภายใน	ใช้สำหรับการประชุมในระดับผู้บริหาร
	ห้องน้ำ	อำนวยความสะดวกให้กับบุคลากร
กลุ่มงานงาน ยุทธศาสตร์	ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงาน ยุทธศาสตร์	ใช้เป็นพื้นที่ทำงานของหัวหน้ากลุ่ม งานยุทธศาสตร์
	สำนักงานยุทธศาสตร์	เป็นพื้นที่ทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ เช่น ฝ่ายแผนงาน ฝ่ายการเงิน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	ส่วนประกอบ	รายละเอียดการใช้งาน
กลุ่มงานสื่อสารและเผยแพร่	ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงานสื่อสารและเผยแพร่	ใช้เป็นพื้นที่ทำงานของหัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์ มีหน้าที่กำกับดูแลการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลการวิจัย
	สำนักงานสื่อสารและเผยแพร่	ใช้เป็นพื้นที่ทำงานของเจ้าหน้าที่ภายในกลุ่มงานสื่อสารและเผยแพร่
	ห้องคอมพิวเตอร์และโสตทัศน	ใช้เป็นห้องสำหรับผลิตสื่อวิชาการในรูปแบบดิจิทัลและโสตทัศน
กลุ่มงานกิจกรรมและนิทรรศการ	ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงานกิจกรรมและนิทรรศการ	ใช้เป็นพื้นที่ทำงานของหัวหน้ากลุ่มงานกิจกรรมและนิทรรศการสำหรับ
	สำนักงานกิจกรรมและนิทรรศการ	ใช้เป็นพื้นที่สำนักงานกิจกรรมและนิทรรศการ ในด้านการออกแบบและประสานงาน
ส่วนอเนกประสงค์	ห้องประชุมขนาดต่างๆ	ใช้เป็นห้องประชุมส่วนกลางของสำนักงานของโครงการ
	ห้องน้ำ	อำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรภายในสำนักงาน
	ห้องอาหารบุคลากร	อำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรภายในโครงการ
	ห้องรับรองพิเศษ	ใช้รับรองแขกพิเศษของโครงการ
2. ส่วนบริการสาธารณะ		
ส่วนบริการสาธารณะ	โถงทางเข้า	ใช้เป็นที่รองรับการใช้งานของผู้เข้าชมและบุคลากรภายในโครงการเพื่อจ่ายไปยังส่วนต่างๆของโครงการ
	จุดบริการประชาสัมพันธ์	เป็นพื้นที่ให้บริการติดต่อ สอบถาม ข้อมูลต่างๆของโครงการ
	จุดจำหน่ายบัตรเข้าชม	เป็นพื้นที่จำหน่ายบัตรเข้าชม นิทรรศการและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่โครงการจัดขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	ส่วนประกอบ	รายละเอียดการใช้งาน
ส่วนบริการสาธารณะ	โรงพักคอย	เป็นพื้นที่ต่อจากโถงทางเข้าเพื่อรวมตัวผู้เข้าชมโครงการก่อนเข้าชม
	ร้านอาหาร	เป็นพื้นที่บริการอาหารและเครื่องดื่มสำหรับบุคลากรภายในโครงการและผู้เข้าชมโครงการ
	ร้านค้าศิลปาชีพ	เป็นจุดจำหน่ายของที่ระลึกที่โครงการจัดทำขึ้น
	จุดบริการรับฝากของ	เป็นพื้นที่บริการรับฝากของก่อนเข้าชมโครงการ
	ห้องปฐมพยาบาล	เป็นพื้นที่รักษาพยาบาลในขั้นต้น กรณีที่มีผู้บาดเจ็บ
	จุดบริการรถเข็นสำหรับคนพิการ	เป็นพื้นที่บริการรถเข็นสำหรับผู้พิการ
	ห้องน้ำ	อำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้าชมโครงการ
องค์ประกอบเสริม		
1. ส่วนสนับสนุนโครงการ		
ส่วนสนับสนุนโครงการ	ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มบริการกลาง	เป็นพื้นที่ทำงานของหัวหน้ากลุ่มบริการกลาง
	ห้องปฏิบัติการซ่อมบำรุง	เป็นพื้นที่ซ่อมแซมและปรับปรุงอุปกรณ์ต่างๆที่ชำรุด
	ห้องพักพนักงาน	เป็นส่วนพักผ่อนของเจ้าหน้าที่ในส่วนงานบริการกลาง
	ห้องคัดแยกพัสดุ	เป็นพื้นที่สำหรับคัดแยกพัสดุของโครงการ ทั้งรับเข้าและส่งออก
	ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า	สำหรับเปลี่ยนเครื่องแบบของเจ้าหน้าที่
	ห้องเก็บของ	จัดเก็บอุปกรณ์ต่างๆ
	พื้นที่รับส่งของ	ไม่อนุญาตให้นำสิ่งใดไปใช้ประโยชน์ใดๆ สำหรับจัดรถบริการ เพื่อรับส่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในอาคารเรียนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ใดๆ สำหรับจัดรถบริการ เพื่อรับส่ง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	ส่วนประกอบ	รายละเอียดการใช้งาน
ส่วนสนับสนุน โครงการ	ห้องแยกขยะ	สำหรับแยกขยะก่อนนำไปกำจัด
	ซุ้มเจ้าหน้าที่ รปภ.	เป็นจุดรักษาความปลอดภัย
	ห้องระบบควบคุม	เป็นห้องงานระบบต่างๆที่ใช้ในการควบคุมอาคาร
	ห้องน้ำ	อำนวยความสะดวกให้กับเจ้าหน้าที่
2. ส่วนที่จอดรถ		
ส่วนที่จอดรถ	ที่จอดรถบุคลากรภายในโครงการ	เป็นพื้นที่บริการที่จอดรถสำหรับบุคลากรและเจ้าหน้าที่ของโครงการ
	ที่จอดรถผู้ให้บริการ	เป็นพื้นที่บริการที่จอดรถสำหรับผู้เข้าชมโครงการ
	ที่จอดรถบริการ	เป็นพื้นที่บริการที่จอดรถสำหรับรถบริการต่างๆที่เข้ามาในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ด้วยกระบวนการต่างๆจนสามารถสรุปเป็นองค์ประกอบต่างๆ ภายในโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ จึงได้ทำการวิเคราะห์ต่อเนื่องในส่วนของพื้นที่ใช้สอย เพื่อให้โครงการมีความสมบูรณ์ โดยการพิจารณาวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยโครงการมีหลักการดังนี้

- ลักษณะการใช้สอยและการจัดผัง
- จำนวนผู้ใช้อาคาร พฤติกรรมการใช้อาคารในส่วนต่าง
- ระยะเวลาในการใช้งาน
- ความต้องการพื้นฐานในการใช้งาน อุปกรณ์ประกอบการใช้งาน
- กรณีศึกษาโครงการประเภทเดียวกัน
- ข้อมูลมาตรฐาน ARCHITECT'S DATA
- กฎหมายและเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ โครงการ
- การวิเคราะห์ด้วยข้อมูลความต้องการของผู้ใช้ โครงการ
- มาตรฐานการออกแบบต่างๆที่เกี่ยวข้อง

5.2.1 ส่วนงานวิจัยและคลังข้อมูล

ส่วนงานวิจัย

ห้องทำงานผู้อำนวยการพิเศษ

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด

25 ตรม.

ห้องทำงานนักวิจัยอาวุโส

กำหนดให้พื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ

15 ตรม.

จำนวนนักวิจัยอาวุโส

3 คน

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด

45 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องทำงานนักวิจัยด้านวรรณกรรม

กำหนดให้พื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ	6	ตรม.
จำนวนนักวิจัย	3	คน
จำนวนผู้ช่วยนักวิจัย	1	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	24	ตรม.

ห้องทำงานนักวิจัยด้านทัศนศิลป์

กำหนดให้พื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ	6	ตรม.
จำนวนนักวิจัย	3	คน
จำนวนผู้ช่วยนักวิจัย	1	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	24	ตรม.

ห้องทำงานนักวิจัยด้านศิลปะการแสดง

กำหนดให้พื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ	6	ตรม.
จำนวนนักวิจัย	3	คน
จำนวนผู้ช่วยนักวิจัย	1	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	24	ตรม.

ห้องทำงานนักวิจัยด้าน โบราณคดี

กำหนดให้พื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ	6	ตรม.
จำนวนนักวิจัย	3	คน
จำนวนผู้ช่วยนักวิจัย	1	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	24	ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องทำงานนักวิจัยด้านประวัติศาสตร์

กำหนดให้พื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ	6	ตรม.
จำนวนนักวิจัย	3	คน
จำนวนผู้ช่วยนักวิจัย	1	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	24	ตรม.

ห้องทำงานนักวิจัยด้านดนตรี

กำหนดให้พื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ	6	ตรม.
จำนวนนักวิจัย	3	คน
จำนวนผู้ช่วยนักวิจัย	1	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	24	ตรม.

ห้องทำงานนักวิจัยด้านภาษา

กำหนดให้พื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ	6	ตรม.
จำนวนนักวิจัย	3	คน
จำนวนผู้ช่วยนักวิจัย	1	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	24	ตรม.

ห้องทำงานนักวิจัยด้านประยุกต์ศิลป์

กำหนดให้พื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ	6	ตรม.
จำนวนนักวิจัย	3	คน
จำนวนผู้ช่วยนักวิจัย	1	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	24	ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องวิจัยเชิงปฏิบัติการ (อ้างอิงจากรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง)

จากการจัดกลุ่มของสาขาการวิจัยที่เชื่อมโยงกัน สามารถจำแนกสาขาวิจัยออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

ด้านวรรณกรรมและภาษา

ด้านทัศนศิลป์และประยุกต์ศิลป์

ด้านศิลปะการแสดงและดนตรี

ด้าน โบราณคดีและประวัติศาสตร์

และทำการวิเคราะห์กระบวนการการปฏิบัติงานของนักวิจัยในสาขาต่างๆ รวมถึงประเภทของข้อมูลในการปฏิบัติงานวิจัยในรูปแบบต่างๆ ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของห้องวิจัยเชิงปฏิบัติการออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

ห้องวิจัยภาพและเสียง

กำหนดให้มีพื้นที่ประมาณ

60 ตรม.

ห้องวิจัยศิลปะวัตถุ

กำหนดให้มีพื้นที่ประมาณ

72 ตรม.

ห้องวิจัยข้อมูล โบราณคดี

กำหนดให้มีพื้นที่ประมาณ

60 ตรม.

ห้องสมุดนักวิจัย

กำหนดให้มีพื้นที่ประมาณ

96 ตรม.

ห้องอบรม

กำหนดให้พื้นที่การใช้งานต่อคน

1.6 ตรม.

จำนวนนักวิจัยทั้งหมด

44 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 70 ตรม.

ห้องประชุมส่วนวิจัย ขนาด 12 ที่นั่ง

กำหนดให้มีพื้นที่การใช้งานต่อคน	1.6	ตรม.
จำนวนที่นั่ง	12	ที่นั่ง
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	20	ตรม.

ห้องน้ำส่วนงานวิจัย

ห้องน้ำชาย กำหนดให้มี WC = 2 , U = 4 , L = 2

คิดเป็นพื้นที่	12	ตรม.
ห้องน้ำหญิง กำหนดให้มี WC = 6 , L = 2		
คิดเป็นพื้นที่	12	ตรม.
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	24	ตรม.
สรุปพื้นที่ในส่วนงานวิจัย	664	ตรม.
รวมพื้นที่ทางสัญจร 30 %	200	ตรม.
รวมพื้นที่ทั้งหมด	864	ตรม.

ส่วนคลังข้อมูล

ห้องเก็บโบราณวัตถุ (จากกรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง)

กำหนดให้มีพื้นที่ 120 ตรม.

ห้องเก็บเอกสารงานวิจัย (จากกรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง)

กำหนดให้มีพื้นที่ 64 ตรม.

ห้องเก็บอุปกรณ์งานวิจัยทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการกำหนดให้มีพื้นที่เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงานคลังข้อมูล

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	15	ตรม.
-----------------------	----	------

ห้องทำงานนักวิชาการ

กำหนดให้มีพื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ	6	ตรม.
-----------------------------------	---	------

จำนวนนักวิชาการ	3	คน
-----------------	---	----

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	18	ตรม.
-----------------------	----	------

ห้องทะเบียน

กำหนดให้มีพื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ	6	ตรม.
-----------------------------------	---	------

จำนวนนายทะเบียน	2	คน
-----------------	---	----

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	12	ตรม.
-----------------------	----	------

ห้องนำส่วนคลังข้อมูล

ห้องนำชาย กำหนดให้มี WC = 1, U = 2, L = 1		
---	--	--

คิดเป็นพื้นที่	6	ตรม.
----------------	---	------

ห้องนำหญิง กำหนดให้มี WC = 3, L = 1		
-------------------------------------	--	--

คิดเป็นพื้นที่	6	ตรม.
----------------	---	------

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	12	ตรม.
-----------------------	----	------

สรุปพื้นที่ในส่วนคลังข้อมูล	289	ตรม.
-----------------------------	-----	------

รวมพื้นที่ทางสัญจร 30 %	87	ตรม.
-------------------------	----	------

รวมพื้นที่ทั้งหมด	376	ตรม.
-------------------	-----	------

สรุปพื้นที่ในส่วนงานวิจัยและคลังข้อมูล	1,240	ตรม.
--	-------	------

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนนิทรรศการและศูนย์การเรียนรู้

ส่วนนิทรรศการ

กำหนดให้ปริมาณผู้เข้าชมสูงสุดต่อชั่วโมง = จำนวนผู้ชมนิทรรศการสูงสุดต่อ

รอบในระยะเวลา 1 ชั่วโมง

ผู้เข้าชมสูงสุดในแต่ละวัน 107 คน

กำหนดให้ชั่วโมงที่เปิดให้บริการในแต่ละวัน 8 ชั่วโมง

1 ชั่วโมงสามารถรับได้ 14 คน

ซึ่งสามารถรับคนได้มากที่สุดต่อรอบ + 50% 21 คน

จำนวนคนที่แต่ละรอบสามารถรองรับได้ 21 คน

นิทรรศการถาวร กำหนดให้มีการจัดแสดงดังนี้
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 200 ตรม.

พื้นที่ทางสัญจร 50 % 100 ตรม.

รวมพื้นที่นิทรรศการถาวร 300 ตรม.

นิทรรศการชั่วคราว

เนื่องจากโครงการมีการหมุนเวียนข้อมูลทางวิชาการเป็นประจำ จากผลการปฏิบัติการวิจัยในโครงการ นิทรรศการชั่วคราวในโครงการ จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะเผยแพร่ความรู้ในโครงการให้กับบุคคลภายนอกที่สนใจ

โดยคิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 80 % ของนิทรรศการถาวร

คิดเป็นพื้นที่จัดแสดง 240 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานกิจกรรมกลางแจ้ง

เนื่องจากโครงการมีการจัดการแสดงรามาณะของประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์อยู่เป็นระยะ ซึ่งบางประเทศมีการแสดงกลางแจ้ง จึงเป็นผลให้สถานกิจกรรมกลางแจ้ง ควรมีพื้นที่เพียงพอในการรองรับการแสดงต่างๆด้วย

กำหนดพื้นที่จัดแสดงเป็น 80 % ของนิทรรศการถาวร

คิดเป็นพื้นที่จัดแสดง	240	ตรม.
ห้องวิดิทัศน์		
กำหนดให้พื้นที่นั่งรับชมต่อคน	2	ตรม.
จำนวนผู้เข้าชมสูงสุด	21	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	42	ตรม.
ห้องภัณฑารักษ์		
กำหนดให้มีพื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ	6	ตรม.
จำนวนภัณฑารักษ์	2	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	12	ตรม.
คลังเก็บวัตถุจัดแสดง		

กำหนดพื้นที่เป็น 10 % ของพื้นที่จัดแสดงภายในอาคาร

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	50	ตรม.
สรุปพื้นที่ในส่วนนิทรรศการ	884	ตรม.
รวมพื้นที่ทางสัญจร 30 %	266	ตรม.
รวมพื้นที่ทั้งหมด	1,150	ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนศูนย์การเรียนรู้

ห้องสมุด

จากสถิติผู้มาใช้บริการห้องสมุดเฉลี่ยวันละประมาณ 2 – 3 ชั่วโมง และจำนวนชั่วโมงที่เปิดให้บริการห้องสมุดในแต่ละวันประมาณ 8 ชั่วโมง ดังนั้นสามารถแบ่งปริมาณผู้ใช้ห้องสมุดได้ประมาณ 4 ผลัด

จากการคาดคะเนผู้ใช้โครงการต่อวัน 107 คน

จึงสามารถแบ่งเป็นผลัดได้ ผลัดละ 27 คน

บริเวณชั้นเก็บหนังสือ

จากมาตรฐานห้องสมุดเฉพาะทาง สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ไทย

กำหนดจำนวนทรัพยากรสารสนเทศเฉพาะทางขั้นต่ำ 10,000 เล่ม

กำหนดให้ชั้นเก็บหนังสือ 1 ชั้นเก็บได้ 250 เล่ม

จำนวนหนังสือทั้งหมดประมาณ 10,000 เล่ม

จะใช้ชั้นเก็บหนังสือทั้งหมด 40 ชั้น

โดยมีพื้นที่ชั้นละ 1.3 ตรม.

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 52 ตรม.

จุดบริการคอมพิวเตอร์

คิดจำนวนผู้ใช้บริการคอมพิวเตอร์ เป็น 30 % ของผู้ใช้บริการต่อ

ผลัด

คิดเป็นจำนวนคอมพิวเตอร์ 9 เครื่อง

กำหนดให้มีพื้นที่ใช้งานต่อเครื่อง 3 ตรม.

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 18 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องมัลติมีเดีย

กำหนดให้พื้นที่นั่งรับชมต่อคน	2	ตรม.
จำนวนผู้เข้าชมสูงสุด	27	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	54	ตรม.

บริเวณอ่านหนังสือ

กำหนดให้พื้นที่ต่อคนประมาณ 3 ตรม.

จำนวนผู้ใช้บริการต่อผลัด 27 คน

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 81 ตรม.

โถงรับรองห้องสมุด

กำหนดพื้นที่ต่อคนประมาณ 0.5 ตรม.

จำนวนผู้ใช้บริการต่อผลัด 27 คน

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 14 ตรม.

ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงานบริการสารสนเทศ

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 15 ตรม.

ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

กำหนดให้พื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ 6 ตรม.

จำนวนเจ้าหน้าที่ 2 คน

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 12 ตรม.

ส่วนบรรณารักษ์

กำหนดให้มีพื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ 6 ตรม.

จำนวนเจ้าหน้าที่ 2 คน

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 12 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องซ่อมแซมหนังสือ

คิดเป็นพื้นที่ 30 ตรม.

รวมกับส่วนเก็บรักษา คิดเป็น 15 % ของพื้นที่ชั้นวางหนังสือ

คิดเป็นพื้นที่ 8 ตรม.

รวมพื้นที่ทั้งหมด 38 ตรม.

จุดบริการถ่ายเอกสาร

จำนวน 2 เครื่อง คิดเป็นพื้นที่ 6 ตรม.

ร้านค้าห้องสมุด

คิดเป็นพื้นที่ 30 ตรม.

ห้องน้ำส่วนศูนย์การเรียนรู้

จากจำนวนเจ้าหน้าที่ และผู้ใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ 32 คน

ห้องน้ำชาย กำหนดให้มี WC=2, U=2, L=2

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 9 ตรม.

ห้องน้ำหญิง กำหนดให้มี WC=4, L=2

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 9 ตรม.

ห้องน้ำผู้สูงอายุและผู้พิการ 1 ห้อง

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 6 ตรม.

รวมพื้นที่ทั้งหมด 24 ตรม.

สรุปพื้นที่ในส่วนศูนย์การเรียนรู้ 348 ตรม.

รวมพื้นที่ทางสัญจร 30 % 104 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำหรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนอบรม สัมมนา และจัดการแสดง

หอประชุมอเนกประสงค์ 200 ที่นั่ง (ค่าเฉลี่ยจากกรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง)

กำหนดพื้นที่ต่อคนประมาณ 1.2 ตรม.

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 240 ตรม.

เวทีจัดการแสดง (อ้างอิงจากพื้นที่การแสดงโขน)

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 60 ตรม.

เวทีสำหรับวงดนตรี (อ้างอิงจากพื้นที่ใช้งานวงปี่พาทย์)

คิดเป็นพื้นที่ 12 ตรม.

จำนวน 2 เวที

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 24 ตรม.

ส่วนจัดเตรียมการแสดง

คิดเป็น 30 % จากพื้นที่หอประชุม 72 ตรม.

รวมพื้นที่หลังเวที 60 % ของพื้นที่เวที 36 ตรม.

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 108 ตรม.

ส่วนจัดเตรียมอเนกประสงค์

คิดเป็น 30 % จากพื้นที่หอประชุม 72 ตรม.

ห้องระบบควบคุมการแสดง

คิดเป็นพื้นที่ 20 ตรม.

ห้องอบรม สัมมนา ขนาด 50 ที่นั่ง

กำหนดให้พื้นที่การอบรมต่อคนประมาณ 1.6 ตรม.

คิดเป็นพื้นที่ 80 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โถงพักคอย

กำหนดให้มีพื้นที่ใช้งานต่อคน ประมาณ	0.6	ตรม.
จำนวนผู้ใช้งาน 50 % ของความจุทั้งหมด	150	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	90	ตรม.

ที่ฝากของ และจุดตรวจสอบ

กำหนดให้ผู้ใช้บริการฝากของคิดเป็น 1 ใน 6 ของความจุห้องประชุม

ดังนั้นจำนวนผู้ให้บริการฝากของ	50	คน
กำหนดให้ Locker 1 หน่วย มีขนาด	0.405	ตรม.
ใช้ Locker	5	ตู้
ดังนั้นพื้นที่ส่วนฝากของ	2.025	ตรม.
ห้องรับรองพิเศษ		
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	30	ตรม.
ห้องน้ำส่วนอบรม สัมมนา และจัดการแสดง		
จากจำนวนเจ้าหน้าที่ และผู้บริการห้องประชุมอเนกประสงค์		
300 คน		

ห้องน้ำชาย กำหนดให้มี WC = 4 , U = 8 , L = 4

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 48 ตรม.

ห้องน้ำหญิง กำหนดให้มี WC = 12 , L = 4

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 48 ตรม.

ห้องน้ำผู้สูงอายุ และผู้พิการ 1 ห้อง

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 6 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
รวมพื้นที่ทั้งหมด 102 ตรม.
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปพื้นที่ในส่วนอบรม สัมมนา และจัดการแสดง	909	ตรม.
รวมพื้นที่ทางสัญจร 30 %	273	ตรม.
รวมพื้นที่ทั้งหมด	1,182	ตรม.

ส่วนสำนักงาน

ฝ่ายบริหาร

ห้องทำงานผู้อำนวยการ คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	30	ตรม.
ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	25	ตรม.
ที่ทำงานเลขานุการ กำหนดพื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ	10	ตรม.
จำนวนเลขานุการ คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	2	คน
ห้องรับรองคณะกรรมการที่ปรึกษา กำหนดพื้นที่คนละ	20	ตรม.
คณะกรรมการทั้งหมด	10	ตรม.
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	5	คน
	50	ตรม.
ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงานสำนักผู้อำนวยการ คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	15	ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่สำนักงานอำนวยการ

กำหนดพื้นที่คนละ	6	ตรม.
จำนวนเจ้าหน้าที่ภายใน	2	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	12	ตรม.

ห้องประชุม ขนาด 10 ที่นั่ง

กำหนดพื้นที่ต่อคนประมาณ	1.2	ตรม.
จำนวนที่นั่ง	10	ที่นั่ง
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	12	ตรม.

ห้องน้ำฝ่ายบริหาร

ห้องน้ำชาย กำหนดให้ WC=1, U=2, L=1		
คิดเป็นพื้นที่	6	ตรม.

ห้องน้ำหญิง กำหนดให้ WC=3, L=1

คิดเป็นพื้นที่	6	ตรม.
----------------	---	------

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	12	ตรม.
-----------------------	----	------

สรุปพื้นที่ฝ่ายบริหาร

176 ตรม.

กลุ่มงานยุทธศาสตร์

ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	15	ตรม.
-----------------------	----	------

พื้นที่สำนักงานยุทธศาสตร์

กำหนดพื้นที่คนละ	6	ตรม.
------------------	---	------

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานที่จำกัดเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	30	ตรม.
สรุปพื้นที่กลุ่มงานยุทธศาสตร์	45	ตรม.

กลุ่มงานสื่อสารและเผยแพร่

ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงานสื่อสารและเผยแพร่

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	15	ตรม.
พื้นที่สำนักงานสื่อสารและเผยแพร่		
กำหนดพื้นที่คนละ	6	ตรม.
จำนวนเจ้าหน้าที่ภายใน	3	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	18	ตรม.
ห้องคอมพิวเตอร์และโสตทัศน		
กำหนดพื้นที่คอมพิวเตอร์เครื่องละ	5	ตรม.
จำนวนผู้ใช้คอมพิวเตอร์	5	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	25	ตรม.
สรุปพื้นที่กลุ่มงานสื่อสารและเผยแพร่	58	ตรม.

กลุ่มงานกิจกรรมและนิทรรศการ

ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงานกิจกรรมและนิทรรศการ

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 15 ตรม.

พื้นที่สำนักงานกิจกรรมและนิทรรศการ

กำหนดพื้นที่คนละ 6 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานที่เฉพาะเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	30	ตรม.
สรุปพื้นที่กลุ่มงานกิจกรรมและนิทรรศการ	45	ตรม.

ส่วนนอกประสงค์

ห้องประชุม

จำนวนผู้ใช้ทั้งหมดในส่วนห้องประชุม ประมาณ 60 คน

แบ่งเป็นห้องประชุมห้องละ 60 ที่นั่ง 1 ห้อง

กำหนดให้มีพื้นที่ใช้งานคนละ 1.6 ตรม.

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 96 ตรม.

แบ่งเป็นห้องประชุมห้องละ 15 ที่นั่ง 2 ห้อง

กำหนดให้มีพื้นที่ใช้งานคนละ 1.6 ตรม.

คิดเป็นพื้นที่ 24 ตรม.

จำนวนห้องประชุม 2 ห้อง

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 48 ตรม.

ห้องอาหารบุคคาลกร

จากจำนวนผู้ใช้บริการสูงสุดวัน 98 คน

จำนวนผู้ใช้บริการร้านอาหารเป็น 70 % 70 คน

ระยะเวลาใช้บริการร้านอาหารคนละ 20 นาที

ช่วงเวลาที่ใช้งานสูงสุด คือ 1 ชม.

1 ชั่วโมงสามารถแบ่งได้ 3 รอบ

ผู้ใช้บริการร้านอาหารสูงสุดใน 1 ชม 25 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนรับประทานอาหาร

กำหนดพื้นที่ใช้งานต่อคน	1.5	ตรม.
จำนวนผู้ใช้งาน	28	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	40	ตรม.

ส่วนจำหน่ายอาหาร

1 ร้านรองรับได้	50	คน
แบ่งเป็นร้านอาหารได้	1	ร้าน
1 ร้าน มีพื้นที่ใช้งาน	10	ตรม.
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	30	ตรม.
รวมพื้นที่ร้านอาหารทั้งหมด	70	ตรม.
ห้องน้ำส่วนสำนักงาน		
จากจำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด	28	คน
ห้องน้ำชาย กำหนดให้มี WC = 2, U = 4, L = 2		
คิดเป็นพื้นที่	12	ตรม.
ห้องน้ำหญิง กำหนดให้มี WC = 6, L = 2		
คิดเป็นพื้นที่	12	ตรม.
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	24	ตรม.
สรุปพื้นที่ส่วนห้องอเนกประสงค์	238	ตรม.
สรุปพื้นที่ในส่วนสำนักงาน	562	ตรม.
รวมพื้นที่ทางสัญจร 30 %	168	ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาคู่ขนาน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนบริการสาธารณะ

โถงทางเข้า

จำนวนผู้ใช้โครงการต่อวัน	107	คน
กำหนดให้มีพื้นที่ใช้งานต่อคนประมาณ	1.5	ตรม.
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	160	ตรม.

จุดบริการประชาสัมพันธ์

กำหนดให้มีพื้นที่ทำงานต่อคนประมาณ	6	ตรม.
จำนวนเจ้าหน้าที่	2	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	12	ตรม.

จุดจำหน่ายบัตรเข้าชม

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	15	ตรม.
-----------------------	----	------

โถงพักคอย

คิดเป็น 50 % ของโถงทางเข้า	43	ตรม.
----------------------------	----	------

ร้านอาหาร

จากจำนวนผู้ใช้บริการสูงสุดต่อวัน	107	คน
----------------------------------	-----	----

จำนวนผู้ใช้บริการร้านอาหารเป็น 70 %	84	คน
-------------------------------------	----	----

ระยะเวลาใช้บริการร้านอาหารคนละ	20	นาที
--------------------------------	----	------

ช่วงเวลาที่ใช้งานสูงสุด	1	ชม.
-------------------------	---	-----

1 ชั่วโมงสามารถแบ่งได้	3	รอบ
------------------------	---	-----

ผู้ใช้บริการร้านอาหารสูงสุดใน 1 ชม	28	คน
------------------------------------	----	----

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนรับประทานอาหาร

กำหนดพื้นที่ใช้งานต่อคน	1.5	ตรม.
จำนวนผู้ใช้งาน	28	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	42	ตรม.

ส่วนจำหน่ายอาหาร

1 ร้านรองรับได้ 50 คน

แบ่งเป็นร้านอาหารได้ 1 ร้าน

1 ร้าน มีพื้นที่ใช้งาน 10 ตรม.

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 30 ตรม.

รวมพื้นที่ร้านอาหารทั้งหมด 72 ตรม.

ร้านค้าปลีก 60 ตรม.

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 60 ตรม.

จุดบริการรับฝากของ

กำหนดให้ผู้ใช้บริการฝากของคิดเป็น 1 ใน 6 ของผู้ใช้งาน

ดังนั้นจำนวนผู้ใช้บริการฝากของ 20 คน

กำหนดให้ Locker 1 หน่วย มีขนาด 0.405 ตรม.

ใช้ Locker 2 ตู้

ดังนั้นพื้นที่ส่วนฝากของ 1 ตรม.

ห้องปฐมพยาบาล

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 20 ตรม.

จุดบริการรถเข็นสำหรับคนพิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการคิดเป็นพื้นที่ทั้งหมดเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องละหมาด

จำนวนผู้ใช้งานห้องละหมาด คิดเป็น 5 % ของผู้ใช้งานทั้งหมด

เท่ากับ	10	คน
พื้นที่ใช้งานต่อคน	4	ตรม.
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	40	ตรม.

ห้องน้ำส่วนบริการสาธารณะ

จากจำนวนผู้ใช้งานทั้งหมด	107	คน
ห้องน้ำชาย กำหนดให้มี WC=3, U=6, L=3		
คิดเป็นพื้นที่	36	ตรม.
ห้องน้ำหญิง กำหนดให้มี WC=9, L=3		
คิดเป็นพื้นที่	36	ตรม.
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	72	ตรม.
สรุปพื้นที่ในส่วนบริการสาธารณะ	515	ตรม.
รวมพื้นที่ทางสัญจร 30 %	155	ตรม.
รวมพื้นที่ทั้งหมด	670	ตรม.

ส่วนสนับสนุนโครงการ

ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงานบริการกลาง

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 15 ตรม.

ห้องปฏิบัติการซ่อมบำรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการคิดเป็นพื้นที่ทั้งหมดเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องพักเจ้าหน้าที่

กำหนดพื้นที่ใช้งานต่อคนประมาณ	6	ตรม.
จำนวนเจ้าหน้าที่	8	คน
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	48	ตรม.

ห้องน้ำส่วนบริการสาธารณะ

จากจำนวนผู้ใช้งานทั้งหมด	10	คน
ห้องน้ำชาย กำหนดให้มี WC = 1, U = 2, L = 1		
คิดเป็นพื้นที่	6	ตรม.
ห้องน้ำหญิง กำหนดให้มี WC = 3, L = 1		
คิดเป็นพื้นที่	6	ตรม.
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	12	ตรม.
ห้องคัดแยกพัสดุ		
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	15	ตรม.
ห้องเก็บของ		
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	40	ตรม.
พื้นที่รับส่งของ		
คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	40	ตรม.

ห้องแยกขยะ

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	12	ตรม.
-----------------------	----	------

ซุ้มเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด	4	ตรม.
-----------------------	---	------

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องระบบควบคุม

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 20 ตรม.

ห้องเครื่องกำเนิดไฟฟ้า

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 24 ตรม.

ห้องเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 24 ตรม.

ห้องเครื่องสูบน้ำ

คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 20 ตรม.

บ่อเก็บน้ำสำรอง

คิดเป็นปริมาณทั้งหมดประมาณ 7,500 ลบม.

สรุปพื้นที่ในส่วนสนับสนุนโครงการ

538 ตรม.

รวมพื้นที่ทางสัญจร 20 %

108 ตรม.

รวมพื้นที่ทั้งหมด

646 ตรม.

ส่วนที่จอดรถ

อ้างอิงจากกฎหมายอาคาร โดยมีวิธีคำนวณ 2 วิธี และจะเลือกนำมาใช้จากจำนวนที่จอดรถที่มากกว่า

1. อาคารขนาดใหญ่ ให้มีที่จอดรถ 1 คัน ต่อพื้นที่อาคาร 240 ตารางเมตร
พื้นที่อาคาร 5,936 ตร.ม. / 240 25 คัน

2. จำนวนจากประเภทพื้นที่ใช้สอยของโครงการ พิจารณาตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2517) ออกตามพระราชบัญญัติควบคุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า การก่อสร้างอาคาร พ.ศ. 2479 โดยสรุปได้ดังนี้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5-7 ตารางแสดงการคำนวณจำนวนที่จอดรถ ตามประเภทพื้นที่ใช้สอยภายในโครงการตามกฎหมาย

ประเภทพื้นที่ใช้สอย	อัตราส่วน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	จำนวน (คัน)
ส่วนสำนักงาน	1/120	1,594	14
ส่วนนิทรรศการและศูนย์การเรียนรู้	1/240	1,602	7
ส่วนบริการสาธารณะ	1/240	630	6
ส่วนประชุม สัมมนา และจัดการแสดง	1/40 (ที่นั่ง)	250 (ที่นั่ง)	9
รวม			36

ดังนั้น จำนวนที่จอดรถภายในโครงการทั้งหมด 36 คัน

กำหนดให้มีที่จอดรถคนพิการ 1 คัน

กำหนดให้มีที่จอดรถบริการ 3 คัน

กำหนดให้มีที่จอดรถจักรยานยนต์ 13 คัน

กำหนดให้มีที่จอดรถบัส 4 คัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 สรุปพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

จากการศึกษาและวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

ตารางที่ 5-8 ตารางแสดงพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ

องค์ประกอบ	จำนวน ผู้ใช้งาน (คน)	พื้นที่ต่อ คน (ตรม.)	จำนวน (หน่วย)	พื้นที่ต่อ หน่วย (ตรม.)	ขนาดพื้นที่ (ตรม.)
1. ส่วนงานวิจัย					
ห้องทำงานผู้อำนวยการพิเศษ	1	-	1	25	25
ห้องทำงานนักวิจัยอาวุโส	3	-	3	15	45
ห้องทำงานนักวิจัยสาขาวิชาต่างๆ	4	6	8	24	192
ห้องวิจัยภาพและเสียง	-	-	1	60	60
ห้องวิจัยศิลปวัตถุ	-	-	1	72	72
ห้องวิจัยข้อมูลโบราณคดี	-	-	1	60	60
ห้องสมุดนักวิจัย	-	-	1	96	96
ห้องอบรม	44	1.6	1	70	70
ห้องประชุมส่วนงานวิจัย	12	1.6	1	20	20
ห้องน้ำส่วนงานวิจัย	44	-	2	12	24
สรุปพื้นที่ส่วนงานวิจัย					664
รวมพื้นที่ทางสัญจร 30 %					200
รวมพื้นที่ทั้งหมด					864
2. ส่วนคลังข้อมูล					
ห้องเก็บโบราณวัตถุ	-	-	1	120	120
ห้องเก็บเอกสารงานวิจัย	-	-	1	64	64
ห้องเก็บอุปกรณ์งานวิจัยทั่วไป	-	-	1	48	48

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อแหล่งอื่น และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน ผู้ใช้งาน (คน)	พื้นที่ต่อ คน (ตรม.)	จำนวน (หน่วย)	พื้นที่ต่อ หน่วย (ตรม.)	ขนาดพื้นที่ (ตรม.)
ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มคลังข้อมูล	1	-	1	15	15
ห้องทำงานนักวิชาการ	3	6	1	18	18
ห้องทะเบียน	2	6	1	12	12
ห้องน้ำส่วนคลังข้อมูล	10	-	2	6	12
สรุปพื้นที่ส่วนคลังข้อมูล					289
รวมพื้นที่ทางสัญจร 30 %					87
รวมพื้นที่ทั้งหมด					376
3. ส่วนนิทรรศการ					
นิทรรศการถาวร	21	-	1	300	300
นิทรรศการชั่วคราว	21	-	1	240	240
ลานกิจกรรมกลางแจ้ง	21	-	1	240	240
ห้องวีดิทัศน์	21	2	1	42	42
ห้องอภิเษกพิธี	2	6	1	12	12
คลังเก็บวัตถุจัดแสดง	-	-	1	84	50
สรุปพื้นที่ส่วนนิทรรศการ					884
รวมพื้นที่ทางสัญจร 30 %					266
รวมพื้นที่ทั้งหมด					1,150

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน ผู้ใช้งาน (คน)	พื้นที่ต่อ คน (ตรม.)	จำนวน (หน่วย)	พื้นที่ต่อ หน่วย (ตรม.)	ขนาดพื้นที่ (ตรม.)
4. ส่วนศูนย์การเรียนรู้					
ห้องสมุด					
บริเวณชั้นเก็บหนังสือ			40	1.3	52
จุดบริการคอมพิวเตอร์	38		12	3	18
บริเวณอ่านหนังสือ	38	2	1	78	81
โถงรับรองห้องสมุด	38	0.5	1	19	14
ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงานบริการ สารสนเทศ	1		1	15	15
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	2	6	1	12	12
ส่วนบรรณารักษ์	2	6	1	12	12
ห้องซ่อมแซมหนังสือ			1	38	38
จุดบริการถ่ายเอกสาร			2	3	6
ร้านค้าห้องสมุด			1	30	30
รวมพื้นที่ห้องสมุด					386
ห้องมัลติมีเดีย	38	2	1	78	54
ห้องน้ำส่วนศูนย์การเรียนรู้	38	-	2	9	18
ห้องน้ำคนพิการ	-	-	1	6	6
สรุปพื้นที่ส่วนศูนย์การเรียนรู้					348
รวมพื้นที่ทางสัญจร 30 %					104
รวมพื้นที่ทั้งหมด					452
5. ส่วนอบรม สัมมนา และจัดการแสดง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารของคณะกรรมาธิการการศึกษานานาชาติ ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 เอกสารนี้เป็นเอกสารของคณะกรรมาธิการการศึกษานานาชาติ ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน ผู้ใช้งาน (คน)	พื้นที่ต่อ คน (ตรม.)	จำนวน (หน่วย)	พื้นที่ต่อ หน่วย (ตรม.)	ขนาดพื้นที่ (ตรม.)
เวทีจัดการแสดง	-	-	1	60	60
เวทีสำหรับวงดนตรี	-	-	2	12	24
พื้นที่หลังเวที	-	-	1	36	36
ส่วนจัดเตรียมการแสดง	-	-	1	72	72
ส่วนจัดเตรียมอนุสาวรีย์	-	-	1	72	72
ห้องระบบควบคุมการแสดง	-	-	1	20	20
ห้องอบรม สัมมนา	50	1.6	2	80	160
โถงพักคอย	150	0.6	1	90	90
ที่ฝากของและจุดตรวจสอบ	50	-	5	0.405	2,025
ห้องรับรองพิเศษ	-	-	1	30	30
ห้องน้ำส่วนอบรม สัมมนา และจัดการ แสดง	300	-	2	48	96
ห้องน้ำคนพิการ	-	-	1	6	6
สรุปพื้นที่ส่วนอบรม สัมมนา และจัดการแสดง					909
รวมพื้นที่ทางสัญจร 30 %					273
รวมพื้นที่ทั้งหมด					1,182
6. ส่วนสำนักงาน					
ฝ่ายบริหาร					
ห้องทำงานผู้อำนวยการ	1	-	1	30	30
ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ	1	-	1	25	25
ที่ทำงานเลขานุการ	2	10	1	20	20
ห้องรับรองคณะกรรมการที่ปรึกษา	5	10	1	50	50

เอกสารนี้เผยแพร่โดยศูนย์บริการวิชาการเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน ผู้ใช้งาน (คน)	พื้นที่ต่อ คน (ตรม.)	จำนวน (หน่วย)	พื้นที่ต่อ หน่วย (ตรม.)	ขนาดพื้นที่ (ตรม.)
ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงานสำนัก อำนวยการ	1	-	1	15	15
พื้นที่สำนักงานอำนวยการ	2	6	1	12	12
ห้องประชุม	10	1.2	1	12	12
ห้องน้ำฝ่ายบริหาร	17	-	2	6	12
รวมพื้นที่ฝ่ายบริหาร					176
กลุ่มงานยุทธศาสตร์					
ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงาน ยุทธศาสตร์	1	-	1	15	15
พื้นที่สำนักงานยุทธศาสตร์	5	6	1	30	30
รวมพื้นที่กลุ่มงานยุทธศาสตร์					45
กลุ่มงานสื่อสารและเผยแพร่					
ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงานสื่อสาร และเผยแพร่	1	-	1	15	15
พื้นที่สำนักงานสื่อสารและเผยแพร่	3	6	1	18	18
ห้องคอมพิวเตอร์และ โสตทัศน	5	5	1	25	25
รวมพื้นที่กลุ่มงานสื่อสารและเผยแพร่					58
กลุ่มงานกิจกรรมและนิทรรศการ					
ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มงานกิจกรรม และนิทรรศการ	1	-	1	15	15
พื้นที่สำนักงานกิจกรรมและนิทรรศการ	5	6	1	30	30
รวมพื้นที่กลุ่มงานกิจกรรมและนิทรรศการ					45
ห้องประชุม 60 ที่นั่ง	60	1.6	1	96	96
ห้องประชุม 15 ที่นั่ง	15	1.6	1	24	48

เอกสารนี้เป็นเอกสารราชการ... รับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า... ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน ผู้ใช้งาน (คน)	พื้นที่ต่อ คน (ตรม.)	จำนวน (หน่วย)	พื้นที่ต่อ หน่วย (ตรม.)	ขนาดพื้นที่ (ตรม.)
ห้องอาหารบุคลากร	98	-	1	70	70
ห้องน้ำส่วนสำนักงาน	28	-	2	12	24
รวมพื้นที่ส่วนห้องอเนกประสงค์					238
สรุปพื้นที่ส่วนสำนักงาน					562
รวมพื้นที่ทางสัญจร 30 %					168
รวมพื้นที่ทั้งหมด					730
7. ส่วนบริการสาธารณะ					
โถงทางเข้า	107	0.8	1	86	160
จุดบริการประชาสัมพันธ์	2	6	1	12	12
จุดจำหน่ายบัตรเข้าชม	-	-	1	15	15
โถงพักคอย	-	-	1	43	43
ร้านอาหาร	48	-	1	100	72
ร้านค้าศิลปาชีพ	-	-	1	30	60
จุดบริการรับฝากของ	20	-	2	0.405	1
ห้องปฐมพยาบาล	-	-	1	20	20
จุดบริการรถเข็นสำหรับคนพิการ	-	-	1	20	20
ห้องละหมาด	10	4	1	40	40
ห้องน้ำส่วนบริการสาธารณะ	205	-	2	36	72
ห้องน้ำคนพิการ	-	-	1	6	6
สรุปพื้นที่ส่วนบริการสาธารณะ					515
รวมพื้นที่ทางสัญจร 30 %					132

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน ผู้ใช้งาน (คน)	พื้นที่ต่อ คน (ตรม.)	จำนวน (หน่วย)	พื้นที่ต่อ หน่วย (ตรม.)	ขนาดพื้นที่ (ตรม.)
รวมพื้นที่ทั้งหมด					670
8. ส่วนสนับสนุนโครงการ					
ห้องทำงานหัวหน้ากลุ่มบริการกลาง	1	-	1	15	15
ห้องพักเจ้าหน้าที่	8	6	1	48	48
ห้องปฏิบัติงานไม้	-	-	1	40	40
ห้องปฏิบัติงานโลหะ	-	-	1	40	40
ส่วนซ่อมแซม	-	-	-	40	40
ห้องคัดแยกพัสดุ	-	-	-	15	15
ห้องเก็บของ	-	-	-	40	40
พื้นที่รับส่งของ	-	-	1	40	40
ห้องแยกขยะ	-	-	1	12	12
ซุ้มเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	1	-	-	4	4
ห้องระบบควบคุม	-	-	1	20	20
ห้องเครื่องไฟฟ้า	-	-	-	24	24
ห้องเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง	-	-	-	24	24
ห้องเครื่องสูบน้ำ	-	-	1	20	20
ห้องน้ำส่วนสนับสนุนโครงการ	10	-	2	6	12
สรุปพื้นที่ส่วนสนับสนุนโครงการ					394
รวมพื้นที่ทางสัญจร 30 %					118
รวมพื้นที่ทั้งหมด					512

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน ผู้ใช้งาน (คน)	พื้นที่ต่อ คน (ตรม.)	จำนวน (หน่วย)	พื้นที่ต่อ หน่วย (ตรม.)	ขนาดพื้นที่ (ตรม.)
9. ส่วนที่จอดรถ					
ที่จอดรถบุคลากร		12.5	14		175
ที่จอดรถสาธารณะ		12.5	22		275
ที่จอดรถจักรยานยนต์		1.8	13		24
ที่จอดรถคนพิการ		20.4	1		20.4
ที่จอดรถบัส		40	4		160
ที่จอดรถบริการ		32	3		96
สรุปพื้นที่ส่วนที่จอดรถ					751
รวมพื้นที่ทางสัญจร 100 %					751
รวมพื้นที่ทั้งหมด					1,502

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5-9 ตารางสรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ

สรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ	
องค์ประกอบ	ขนาดพื้นที่ (ตรม.)
1. ส่วนงานวิจัย	864
2. ส่วนคลังข้อมูล	376
3. ส่วนนิทรรศการ	1,150
4. ส่วนศูนย์การเรียนรู้	452
5. ส่วนอบรม สัมมนา และจัดการแสดง	1,182
6. ส่วนสำนักงาน	730
7. ส่วนบริการสาธารณะ	670
8. ส่วนสนับสนุนโครงการ	512
9. ส่วนที่จอดรถ	1,268
รวมพื้นที่ใช้สอยของโครงการทั้งหมด	7,438

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

การศึกษาและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

ที่ตั้งโครงการนับเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อโครงการในหลายๆส่วน ซึ่งสามารถส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จ การศึกษาและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการชี้วัดเพื่อความเหมาะสม โดยการศึกษาและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการสำหรับโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ จะทำการศึกษาและวิเคราะห์ตามความเหมาะสมเป็นลำดับขั้น เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ผังเมืองรวมในมุมมองต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาให้เป็นไปได้ในทิศทางเดียวกัน เพื่อทำการเลือกสรรพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาเพื่อพิจารณาในรายละเอียดเลือกที่ตั้งโครงการ โดยการให้ค่าคะแนนจากความเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ โดยหัวข้อที่จะทำการศึกษามีดังต่อไปนี้

- 6.1 เกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งโครงการ
- 6.2 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ
- 6.3 การวิเคราะห์รายละเอียดและข้อมูลทางกายภาพของที่ตั้งโครงการ
- 6.4 สรุปรายละเอียดการเลือกที่ตั้งโครงการ

6.1 เกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งโครงการ

ที่ตั้งของโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ จำเป็นต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์โดยละเอียด เนื่องจากเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ศิลปะและวัฒนธรรม รวมถึงเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและความร่วมมือจากต่างประเทศ การเลือกที่ตั้งโครงการจึงต้องมีการกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก โดยมีเกณฑ์ดังนี้

6.1.1 มุมมองและสภาพแวดล้อมที่มีต่อโครงการ

6.1.2 กลุ่มเป้าหมายและผู้ใช้โครงการ

6.1.3 การเข้าถึงของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 6.1.4 ขนาดและรูปร่างของที่ตั้งโครงการ
- 6.1.5 ความสัมพันธ์กับบริบท โดยรอบที่ตั้งโครงการ
- 6.1.6 ระบบสาธารณูปโภค

โดยแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดดังนี้

6.1.1 มุมมองและสภาพแวดล้อมที่มีต่อโครงการ

เนื่องจากโครงการมีความเกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมกันของภูมิภาค โดยมีทั้งศูนย์วิจัยและส่วนของศูนย์การเรียนรู้ ดังนั้น ควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมรอบโครงการ ที่มีความสงบ มีการจราจรที่ไม่วุ่นวาย และมีความส่วนตัว เพื่อส่งเสริมให้กับการวิจัยและเผยแพร่ความรู้ของโครงการ

6.1.2 กลุ่มเป้าหมายและผู้ใช้โครงการ

เนื่องจากโครงการเป็นสถานที่วิจัย รวบรวม และเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชน ในด้านของศิลปะและวัฒนธรรมที่มีร่วมกันของภูมิภาค ดังนั้น กลุ่มเป้าหมายของโครงการคือนักเรียน นักศึกษา ที่ศึกษาเกี่ยวข้องหรือไม่ก็เกี่ยวข้องกับโครงการ ชาวชนรุ่นใหม่ และประชาชนทั่วไปที่สนใจ รวมถึงนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญวิชาการในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้อง ที่ตั้งโครงการจึงควรอยู่ใกล้แหล่งชุมชน สถานศึกษา และแหล่งข้อมูลภายนอกที่เกี่ยวข้อง หรือย่านแหล่งรวบรวมศิลปะวัฒนธรรม

6.1.3 การเข้าถึงของโครงการ

- มีถนนซึ่งยานพาหนะสามารถเดินทางไปได้ถึงโดยสะดวก สภาพถนนที่ดีไม่เป็นหลุมเป็นบ่อขนาดกว้างพอสมควร มีหลายสายตัดผ่านและเป็นทางสัญจรที่ผู้คนใช้เป็นประจำ

- มีการขนส่งมวลชนเดินทางมาถึงและสะดวกสาย เช่น รถประจำทางผ่านอยู่เป็นประจำมีหลายสาย เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงโครงการแก่ผู้ที่เดินทางมายัง

โครงการ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ควรไว้มอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.1.4 ขนาดและรูปร่างของที่ตั้งโครงการ

พื้นที่ตั้งโครงการควรมีพื้นที่หรือที่ตั้งโครงการที่มีขนาดบริเวณกว้างเนื่องจากโครงการต้องการพื้นที่สำหรับเรียนรู้ และเป็นพื้นที่ผ่อนคลายสำหรับนักวิจัยภายในโครงการ โดยการนำเอาสภาพแวดล้อมของโครงการเข้ามามีส่วนร่วมในพื้นที่

6.1.5 ความสัมพันธ์กับบริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการ

บริเวณพื้นที่รอบข้างของพื้นที่ตั้งโครงการควรมีสถานที่ช่วยส่งเสริม เช่น สถานที่ท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง ชุมชนที่พักอาศัย เพื่อให้เกิดการส่งเสริมกันระหว่างโครงการทำให้บริเวณย่านที่ตั้งมีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ และ ชุมชนเกิดขึ้น

6.1.6 ระบบสาธารณูปโภค

เนื่องจากลักษณะโครงการเป็นโครงการที่ต้องใช้ระบบสาธารณูปโภคเช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ดังนั้นที่ตั้งโครงการควรมีการเข้าถึงของระบบสาธารณูปโภค

6.2 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

ในการพิจารณาเลือกที่ตั้งของโครงการ ได้มีการคำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องระหว่างรูปแบบอาคารของโครงการ และขนาดของโครงการ ซึ่งความสอดคล้องของทั้ง 2 ส่วนนี้ยังมีเกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งของโครงการ โดยมีการคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ที่ตั้งโครงการเป็นสำคัญด้วย ซึ่งมีรายละเอียดและปัจจัยด้านอื่นๆ ดังต่อไปนี้

การพิจารณาเลือกที่ตั้งของโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุยาคเนย์ นั้นสามารถแบ่งข้อพิจารณาได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่

6.2.1 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการในระดับจังหวัด

6.2.2 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการในระดับอำเภอ

6.2.3 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการในระดับที่ตั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.1 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการในระดับจังหวัด

สืบเนื่องจากมหากาพย์รามายณะ มีอิทธิพลต่อศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศไทยและประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ ซึ่งสำหรับประเทศไทยนั้น ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ อิทธิพลของมหากาพย์รามายณะได้แผ่เข้าสู่ประเทศไทยจากทั้งประเทศอินเดีย กัมพูชา และอินโดนีเซีย ตามอาณาจักรโบราณต่างๆ สังเกตได้จากรูปแบบและลักษณะของศิลปะแขนงต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการผสมผสานของวัฒนธรรมต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยสามารถจำแนกและคัดเลือกจังหวัดต่างๆของประเทศไทย ที่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่าได้รับอิทธิพลจากมหากาพย์รามายณะที่เด่นชัด ดังนี้

- จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- จังหวัดนครปฐม
- จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- จังหวัดลพบุรี
- จังหวัดบุรีรัมย์
- จังหวัดนครราชสีมา

โดยแต่ละจังหวัดมีรายละเอียดของข้อมูลเบื้องต้น ดังนี้

จังหวัดกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย มีรูปแบบของศิลปะวัฒนธรรมที่หลากหลาย ทั้งในรูปแบบของดั้งเดิม และร่วมสมัย ซึ่งกรุงเทพมหานครมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับมหากาพย์รามายณะอยู่มากมาย เช่น จิตรกรรมฝาผนังเรื่องราวของรามเกียรติ์ ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม โขนเรือพระที่นั่ง เป็นต้น

เนื่องจากการที่เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย การคมนาคม ระบบสาธารณูปโภค รวมถึงกลุ่มเป้าหมายของโครงการ จึงมีความหลากหลายและมีความเป็นไปได้สูง โดยกรุงเทพมหานครมีระบบการขนส่งที่ทันสมัย มีเส้นทางคมนาคมหลากหลายรูปแบบ มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในแต่ละปี รวมถึงมีสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องมากมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัดนครปฐม

จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดในภาคกลางของประเทศไทย มีอาณาเขตของจังหวัดติดต่อกับกรุงเทพมหานคร ซึ่งจังหวัดนครปฐมนั้น มีสถานที่สำคัญต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านศิลปะ วัฒนธรรม และศาสนา และยังมีประสิทธิภาพในการรองรับการเจริญเติบโตของเมืองจากกรุงเทพมหานครได้

การคมนาคมของจังหวัดนครปฐมนั้น มีความสะดวกและคล่องตัว เนื่องจากมีอาณาเขตติดกับกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีระบบขนส่งสาธารณะที่เชื่อมต่อทั้งสองจังหวัด รวมถึงระบบขนส่งเอกชน และจังหวัดนครปฐมยังมีสถาบันการศึกษาในแขนงต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของโครงการ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถือเป็นเมืองหลวงเก่าของประเทศไทย มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์มากมายที่เกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามายณะ เช่น ศิลปะการแสดง โบราณสถาน และโบราณวัตถุ เป็นต้น รวมถึงยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและเป็นเมืองมรดกโลกของประเทศไทยอีกด้วย

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเส้นทางการคมนาคมที่สะดวกในระดับหนึ่ง เนื่องจากค่อนข้างห่างไกลจากกรุงเทพมหานคร แต่เนื่องจากการที่เป็นเมืองมรดกโลกทำให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศได้อย่างสม่ำเสมอ และยังมีความหลากหลายของวัฒนธรรม มีแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับ โครงการ เช่น บ้านช่างหุ่นหัวโจน เป็นต้น

จังหวัดลพบุรี

จังหวัดลพบุรีเป็นจังหวัดในภาคกลางของประเทศไทย ถือเป็นศูนย์กลางทางด้านการทหารของประเทศ เนื่องจากเป็นจังหวัดที่อยู่ในตอนกลางของประเทศ ส่งผลให้มีความสะดวกในการขนส่งต่างๆออกนอกจังหวัด นอกจากนี้จังหวัดลพบุรียังมีประวัติศาสตร์ต่างๆเชื่อมโยงกับมหากาพย์รามายณะ เช่น เรื่องเล่าตำนานควยพรพิพรพา เป็นต้น รวมถึงรูปแบบของศิลปะวัฒนธรรมต่างๆจากประเทศกัมพูชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัดลพบุรีมีระยะห่างค่อนข้างไกลจากกรุงเทพมหานคร และมีอัตราของนักท่องเที่ยวที่ไม่สูงนัก โดยจุดเด่นของจังหวัดลพบุรี คือการรับเอาอิทธิพลของประเทศกัมพูชา ซึ่งแสดงออกในรูปของศิลปะแขนงต่างๆ เช่น สถาปัตยกรรมและทัศนศิลป์ เป็นต้น และมีความเชื่อมโยงกับเนื้อหาของโครงการ

จังหวัดบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือภาคอีสานของประเทศไทย มีความโดดเด่นของวัฒนธรรม ซึ่งจังหวัดบุรีรัมย์จะได้รับอิทธิพลจากประเทศกัมพูชาอย่างเด่นชัด รวมถึงการรับเอามหากาพย์รามายณะเข้ามาจากประเทศกัมพูชาด้วย

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดบุรีรัมย์ มีการแสดงออกถึงความเชื่อมโยงกับมหากาพย์รามายณะอย่างชัดเจน คือ ภาพสลักเรื่องราวของมหากาพย์รามายณะ ที่ปราสาทหินพนมรุ้ง และปราสาทหินต่างๆ รวม 60 แห่ง ซึ่งถือเป็นแหล่งเรียนรู้จากสถานที่จริงที่เกี่ยวข้องกับ โครงการ ทั้งนี้จังหวัดบุรีรัมย์มีระยะห่างจากกรุงเทพมหานครมาก ทำให้การคมนาคมต่างๆ ต้องใช้เวลาพอสมควร

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของโครงการ การคัดเลือกจังหวัดที่ตั้งโครงการ ที่ศึกษาถึงบริบทของจังหวัด และการคมนาคม สามารถสรุปจังหวัดที่ตั้งโครงการได้ คือ จังหวัดนครปฐม โดยมีข้อมูลของจังหวัดและข้อมูลสนับสนุนต่างๆดังนี้

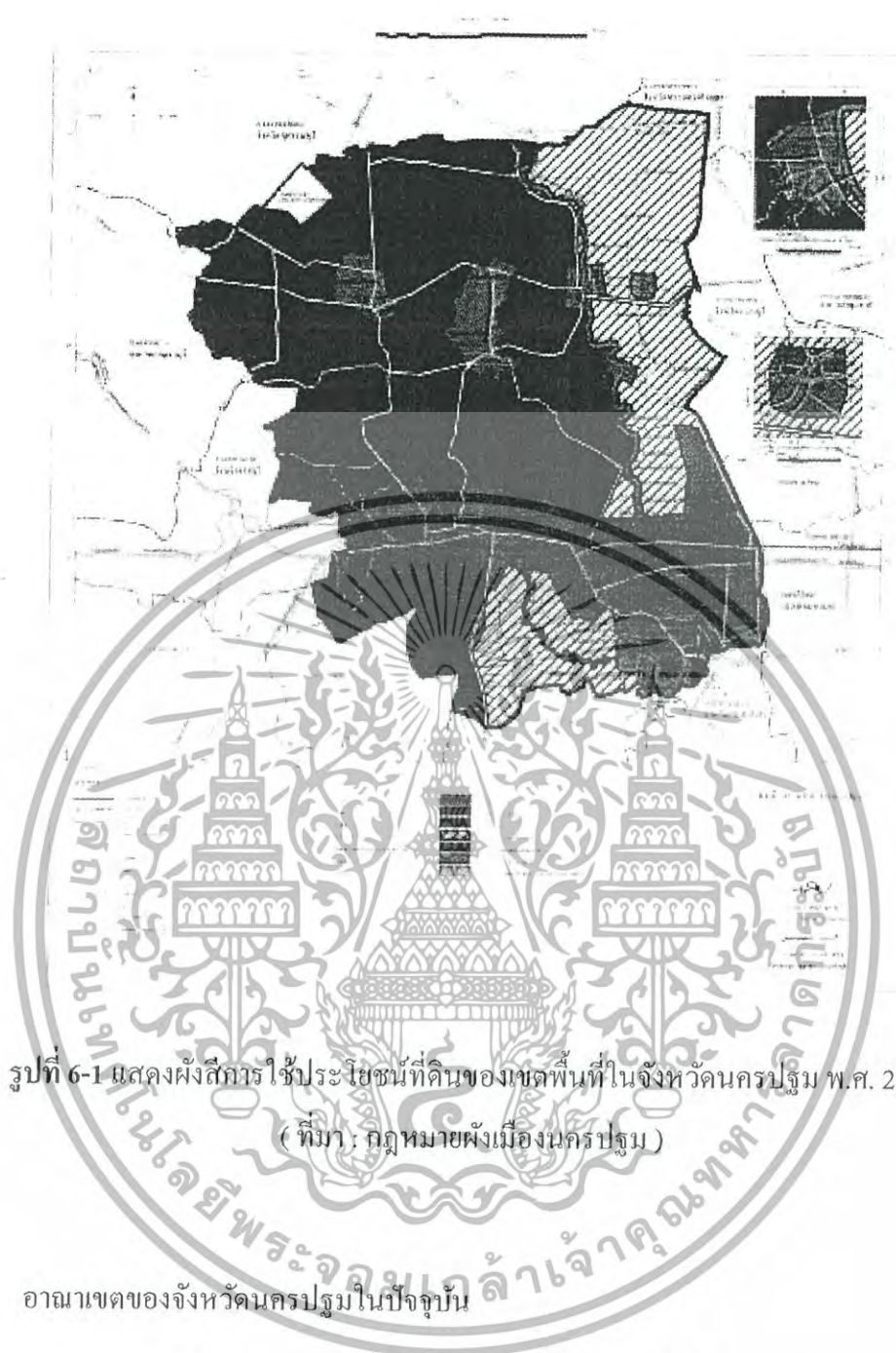
จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางของประเทศไทย และเป็นจังหวัดหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งครอบคลุม 6 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ และปทุมธานี โดยเขตกรุงเทพและปริมณฑลนับว่าเป็นเขตเศรษฐกิจที่มีความเจริญที่สุด และเป็นศูนย์กลางการปกครอง การบริหารราชการ พาณิชยกรรม และการเงินของประเทศไทย

ปัจจุบัน จังหวัดนครปฐม มีพื้นที่ประมาณ 2,168 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น 7 เขต ในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการอย่างกว้างๆ (Macro site survey) จะสามารถกำหนดได้ว่าจังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งที่ตั้งที่เหมาะสมที่สุด จากข้อมูลสนับสนุนต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดที่มีสถาบันการศึกษาเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เกี่ยวข้อง และไม่เกี่ยวข้องกับโครงการ ซึ่งสามารถสนับสนุนและต่อยอดโครงการได้เป็นอย่างดี
- จังหวัดนครปฐมมีอัตราการเจริญเติบโตที่ค่อนข้างต่อเนื่อง ซึ่งโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ สามารถเป็น โครงการที่ดึงดูดความสนใจ กระจายความเจริญจากกรุงเทพมหานคร เข้าสู่จังหวัดนครปฐมได้
- จังหวัดนครปฐมมีการคมนาคมที่สะดวก มีอาณาเขตติดกับกรุงเทพมหานคร และสามารถติดต่อกับจังหวัดรอบข้างได้สะดวก
- จังหวัดนครปฐมระบบสาธารณูปโภค และปัจจัยที่พร้อมสนับสนุนโครงการ
- จังหวัดนครปฐมถือเป็นแหล่งของศิลปะวัฒนธรรมสมัยใหม่ และเป็นแหล่งรวมของศิลปินแขนงต่างๆที่เกี่ยวข้อง

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงได้ทำการคัดเลือกจังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดที่ตั้งของโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ เพื่อจะได้วิเคราะห์การเลือกที่ตั้งในขั้นต่อไป

รูปที่ 6-1 แสดงผังสัการ ไร่ประโยชน์ที่ดินของเขตพื้นที่ในจังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2556
(ที่มา: กฎหมายผังเมืองนครปฐม)

อาณาเขตของจังหวัดนครปฐมในปัจจุบัน

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอกระทุ่มแบน อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอไทรน้อย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานภายในเท่านั้น เมื่อผู้เช่าเห็นชอบใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจุบัน จังหวัดนครปฐม ได้แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ ได้แก่

1. อำเภอเมืองนครปฐม
2. อำเภอกำแพงแสน
3. อำเภอสามพราย
4. อำเภอพุทธมณฑล
5. อำเภอบางเลน
6. อำเภอดอนตูม
7. อำเภอนครชัยศรี

รูปที่ 6-2 แสดงอาณาเขตของจังหวัดนครปฐม โดยแบ่งเป็นอำเภอ

(ที่มา : <http://www.nakhonpathom.go.th/content/maps>) วันที่เข้าถึง 22 ต.ค. 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.2 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการในระดับอำเภอ

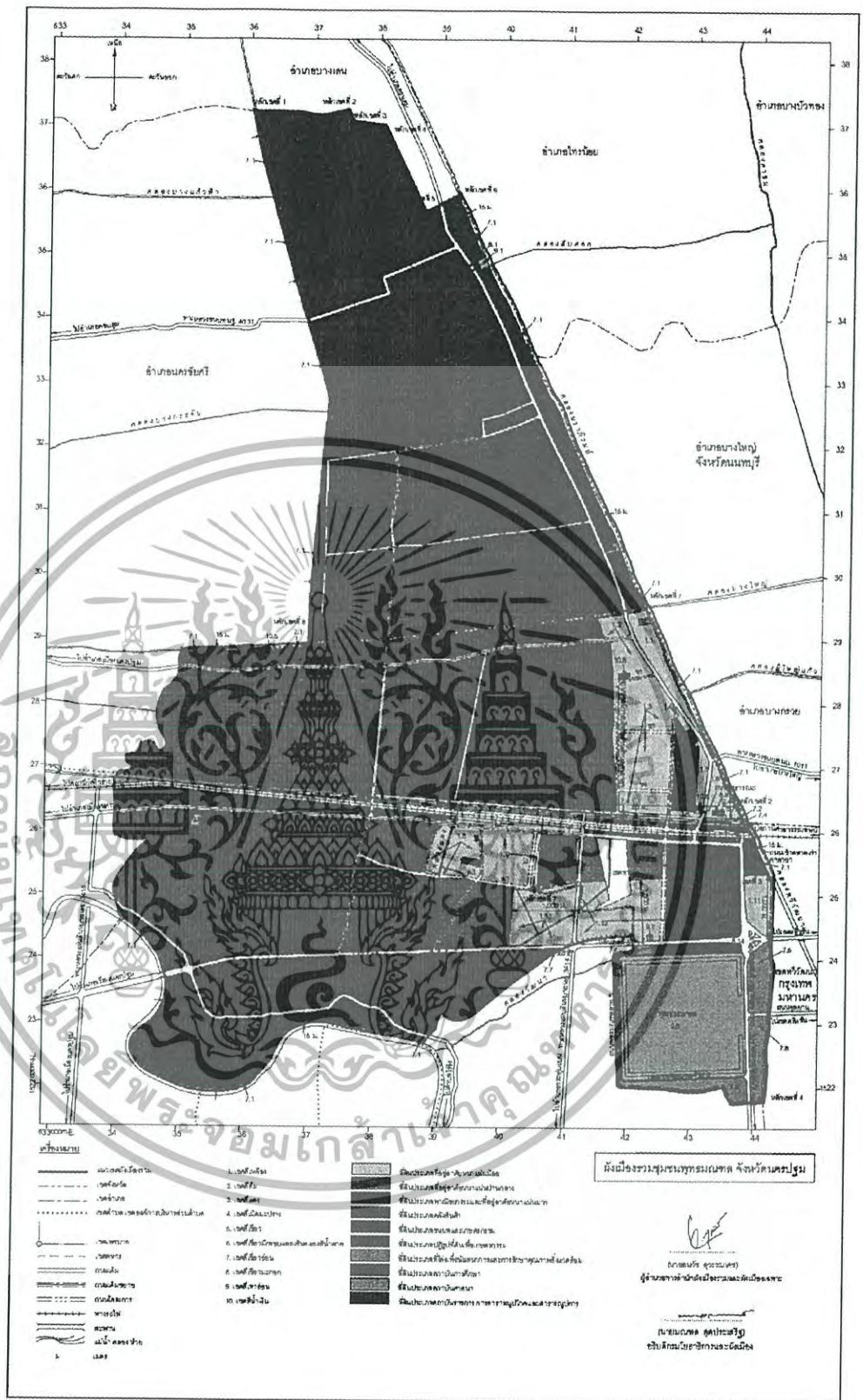
เนื่องจากโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ เป็นสถานที่วิจัยและเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับอิทธิพลของมหากาพย์รามายณะ ในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ ซึ่งสามารถเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าข้อมูล ของนักเรียนนักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่สนใจ ดังนั้น บริบทโดยรอบของโครงการจึงมีความสำคัญ ซึ่งที่ตั้งของโครงการควรจะอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับสถานศึกษา ทั้งในระดับอุดมศึกษา ระดับอนุปริญญา และระดับมัธยมศึกษา มีการคมนาคมที่สะดวก และมีอาณาเขตของอำเภอใกล้กับกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปที่ตั้งของโครงการในระดับอำเภอ ซึ่งได้ทำการเลือก อำเภอพุทธมณฑล โดยในการเลือกที่ตั้งโครงการในระดับอำเภอ จะสามารถกำหนดได้ว่าอำเภอพุทธมณฑล เป็นแหล่งที่ตั้งที่เหมาะสมที่สุด จากข้อมูลสนับสนุนต่างๆ ดังนี้

- อำเภอพุทธมณฑล ประกอบไปด้วยสถาบันการศึกษามากมาย เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ สถาบันกัญญา ซึ่งโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ักศึกษาได้
- อำเภอพุทธมณฑล มีสถาบันศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการ เช่น วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และวิทยาลัยช่างศิลป์
- อำเภอพุทธมณฑล มีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร และมีการคมนาคมที่สะดวก
- อำเภอพุทธมณฑล ประกอบไปด้วยแหล่งรวบรวมของศิลปวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เช่น สำนักช่างสิบหมู่ หมู่บ้านโขนศาลาชา เป็นต้น

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงได้ทำการคัดเลือกอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เป็นอำเภอที่ตั้งของโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ เพื่อจะได้วิเคราะห์การเลือกที่ตั้งในขั้นต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

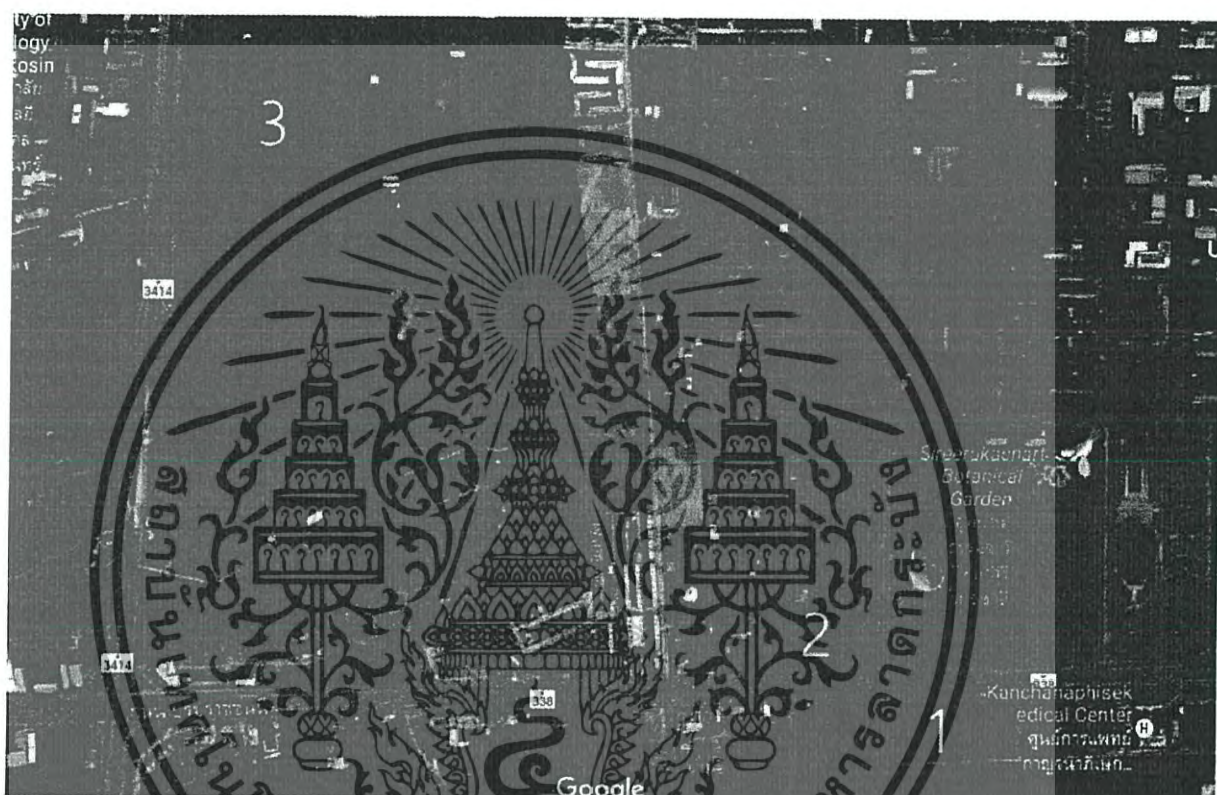

รูปที่ 6-3 แสดงผังสีการใช้ที่ดินของอำเภอพุทธมณฑล ปี พ.ศ. 2558
(ที่มา กฎหมายผังเมืองนครปฐม)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.3 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการในระดับที่ตั้ง

หลังจากได้ทำการสรุปและเลือกอำเภอที่เหมาะสมในการตั้งโครงการสถาบันรามาณะแห่งอุยากเนย์แล้ว จึงได้ทำการหาที่ตั้งที่มีความเหมาะสมกับโครงการ โดยมีที่ดินที่มีความเหมาะสม 3 แห่งดังต่อไปนี้

รูปที่ 6-4 แสดงที่ตั้งโครงการจากการเลือกที่ตั้งระดับอำเภอ

ที่ตั้งที่ 1	พื้นที่บริเวณถนนบรมราชชนนี ใกล้เคียงกับพุทธมณฑล และศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก
ที่ตั้งที่ 2	พื้นที่บริเวณถนนบรมราชชนนี ใกล้เคียงกับวัดหทัยนเรศวร์ และอุทยานธรรมชาติวิทยาสิริรุกขชาติ
ที่ตั้งที่ 3	พื้นที่บริเวณถนนทางหลวงหมายเลข 3414 ตรงข้ามกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ และสำนักช่างสิบหมู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3 การวิเคราะห์รายละเอียดและข้อมูลทางกายภาพของโครงการ

ที่ตั้งที่ 1 พื้นที่บริเวณถนนบรมราชชนนี ใกล้เคียงกับพุทธมณฑล และศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก

รูปที่ 6-5 แสดงบริเวณ โดยรอบที่ตั้งที่ 1

พื้นที่สีแดง	ที่ตั้งที่ 1
พื้นที่สีเขียว	หอประชุมมหิดลสิทธาคาร
พื้นที่สีม่วง	ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก
พื้นที่สีน้ำเงิน	คณะดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไปของที่ตั้ง

ที่ตั้ง ถนนบรมราชชนนี อำเภอพุทธมณฑล ตำบลศาลายา จังหวัดนครปฐม

ขนาดที่ดิน 34,510 ตารางเมตร / 21.6 ไร่

อาณาเขต

ทิศเหนือ ถนนบรมราชชนนี

ทิศใต้ พุทธมณฑล

ทิศตะวันออก ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก

ทิศตะวันตก ที่ดินส่วนบุคคล

สภาพการใช้ที่ดิน

เป็นพื้นที่โล่ง มีต้นไม้ปกคลุม มีทางน้ำด้านหน้าที่ดิน

สภาพแวดล้อมรอบที่ดิน

ตั้งอยู่ในตำบลศาลายา อยู่ติดถนนบรมราชชนนี เห็นได้ชัดเจนจากถนนเส้นหลัก ซึ่งเป็นถนนที่เชื่อมต่อกับกรุงเทพมหานคร รอบข้างมีกลุ่มอาคารข้างเคียง อยู่ไกลจากแหล่งชุมชนพอสมควร

สภาพการจราจร

มีการจราจรหนาแน่นปานกลาง

การเข้าถึงที่ดิน

ทางรถยนต์ เข้าถึงโดยสะดวก สามารถเข้าถึงได้จากทางขานถนนบรมราชชนนี

ความน่าดึงดูดของสถานที่ตั้ง

- อยู่ติดถนนเส้นหลัก สามารถมองเห็นได้ชัดจากถนนใหญ่
- อยู่ใกล้เคียงกับสถาบันการศึกษาต่างๆ
- มีศักยภาพเพียงพอต่อการเป็นอาคารเชิงสัญลักษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สามารถเข้าถึงโครงการได้สะดวกโดยรถยนต์ผู้เอาไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มอาคารข้างเคียง

- ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก
- พุทธมณฑล
- มหาวิทยาลัยมหิดล

การได้มาของที่ดิน

เป็นที่ดินของมหาวิทยาลัยมหิดล

ความสงบของสภาพแวดล้อมของที่ดิน

มีความสงบพอสมควร เนื่องจากได้รับการพัฒนาจากมหาวิทยาลัยมหิดล มีการจราจรตลอดทั้งวันในระดับปานกลาง ไม่มีมลพิษรบกวนจากภายนอกที่ดิน

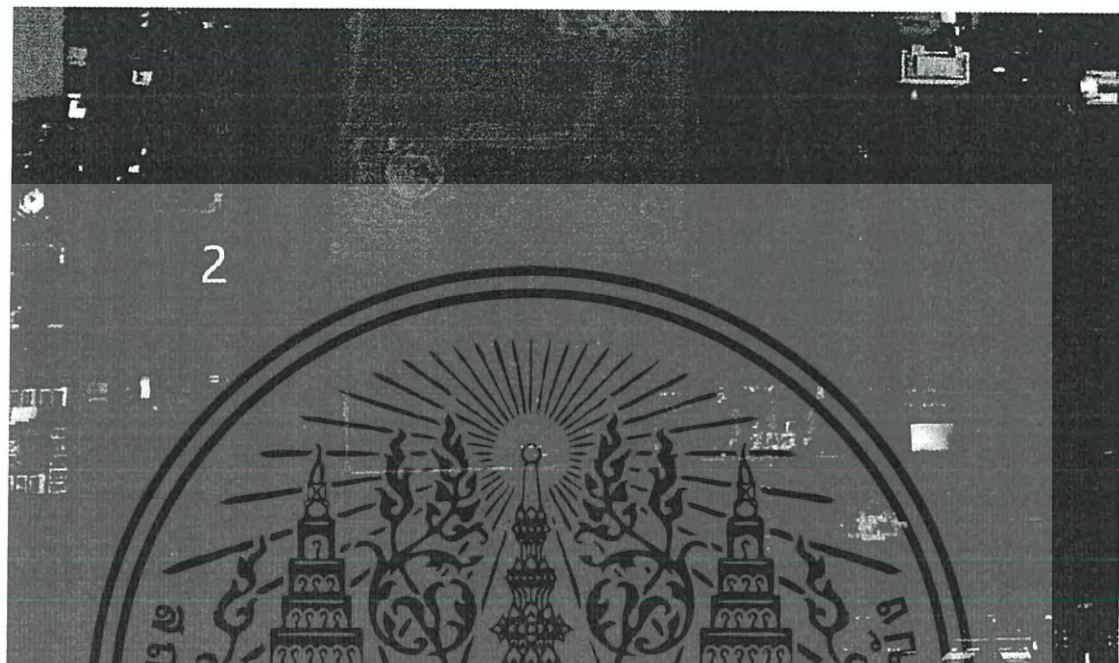
สาธารณูปโภค

มีระบบสาธารณูปโภคที่สามารถเข้าถึงที่ดินได้สะดวกสบาย ครบครัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ตั้งที่ 2 พื้นที่บริเวณถนนบรมราชชนนี ใกล้เค็ยกับวัดหทัยเรศวร์ และอุทยาน
 ธรรมชาติวิทยาสิริรุกษชาติ

รูปที่ 6-6 แสดงบริเวณ โดยรอบที่ตั้งที่ 2

พื้นที่สีแดง	ที่ตั้งที่ 2
พื้นที่สีเขียว	หอประชุมมหิดลสิทธาคาร
พื้นที่สีม่วง	วัดหทัยเรศวร์
พื้นที่สีส้ม	อุทยานธรรมชาติวิทยาสิริรุกษชาติ
พื้นที่สีน้ำเงิน	คณะดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไปของที่ตั้ง

ที่ตั้ง ถนนบรมราชชนนี อำเภอพุทธมณฑล ตำบลศาลายา จังหวัดนครปฐม

ขนาดที่ดิน 28,000 ตารางเมตร / 17.5 ไร่

อาณาเขต

ทิศเหนือ ชุมชนวัดหทัยเรศวร์

ทิศใต้ ถนนบรมราชชนนี

ทิศตะวันออก อุทยานธรรมชาตวิฑฒาสิริรุกขชาติ

ทิศตะวันตก วัดหทัยเรศวร์

สภาพการใช้ที่ดิน

เป็นพื้นที่โล่ง มีต้นไม้ปกคลุมบางส่วน มีทางน้ำด้านหน้าที่ดิน มีสภาพร้าง

พอสมควร

สภาพแวดล้อมรอบที่ดิน

ตั้งอยู่ในตำบลศาลายา อยู่ติดถนนบรมราชชนนี เห็นได้ชัดเจนจากถนนเส้นหลัก ซึ่งเป็นถนนที่เชื่อมต่อกับกรุงเทพมหานคร ใกล้กับสถาบันการศึกษา อยู่ใกล้แหล่งชุมชน

พอสมควร

สภาพการจราจร

มีการจราจรหนาแน่นปานกลาง

การเข้าถึงที่ดิน

ทางรถยนต์ เข้าถึงโดยสะดวก สามารถเข้าถึงได้จากทางขานถนนบรมราช

ชนนี

ความน่าดึงดูดของสถานที่ตั้ง

- อยู่ติดถนนเส้นหลัก สามารถมองเห็นได้ชัดจากถนนใหญ่
- อยู่ใกล้เคียงกับสถาบันการศึกษาต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ สามารถเข้าถึงโครงการได้สะดวกโดยรถยนต์ อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มีถนนตัดเข้าทางด้านข้างของที่ดิน สามารถเข้าออกได้มากกว่าหนึ่งทาง
- ใกล้กับแหล่งชุมชน

กลุ่มอาคารข้างเคียง

- อุทยานธรรมชาตวิฑยาลัยรัฐภษชาติ
- วัดหทัยนเรศวร
- มหาวิทยาลัยมหิดล

การได้มาของที่ดิน

เป็นที่ดินส่วนบุคคล

ความสงบของสภาพแวดล้อมของที่ดิน

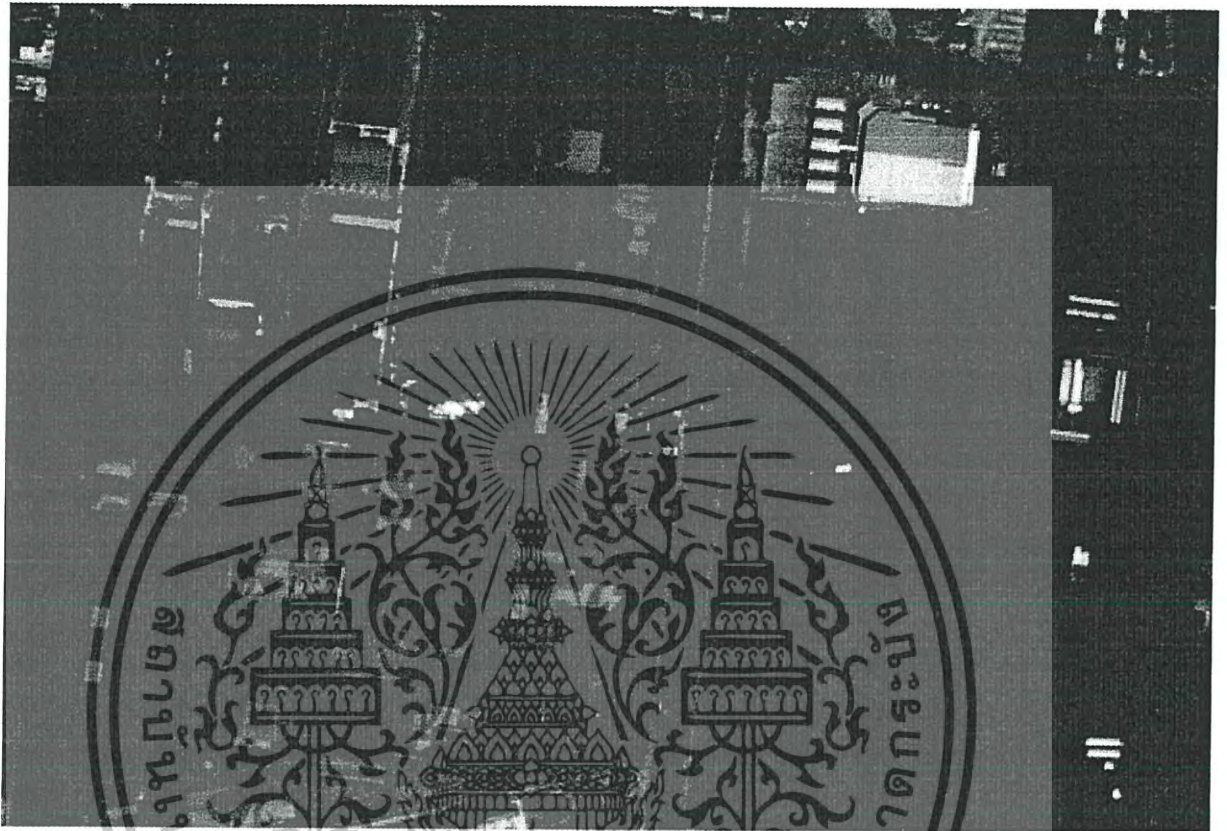
มีความสงบค่อนข้างน้อย เนื่องจากใกล้เคียงกับวัด ซึ่งมีกิจกรรมทางศาสนาอยู่เป็นประจำ ใกล้กับแหล่งชุมชน มีการจราจรตลอดทั้งวันในระดับปานกลาง ไม่มีมลพิษรบกวนจากภายนอกที่ดิน

สาธารณูปโภค

มีระบบสาธารณูปโภคที่สามารถเข้าถึงที่ดิน ได้สะดวกสบาย ครบครัน

ที่ตั้งที่ 3

พื้นที่บริเวณถนนทางหลวงหมายเลข 3414 (พุทรมณฑลสาย 5) ตรงข้ามกับ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ และสำนักช่างสิบหมู่

รูปที่ 6-7 แสดงบริเวณ โดยรอบที่ตั้งที่ 3

พื้นที่สีแดง

ที่ตั้งที่ 3

พื้นที่สีเขียว

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

พื้นที่สีส้ม

อุทยานธรรมชาติวิทยาสิริรุกชาติ

พื้นที่สีน้ำเงิน

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์และวิทยาลัยนาฏศิลป์ศาลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไปของที่ตั้ง

ที่ตั้ง ถนนทางหลวงหมายเลข 3414 (พทธรมณฑลสาย 5) จังหวัดนครปฐม

ขนาดที่ดิน 20,847 ตารางเมตร / 13 ไร่

อาณาเขต

ทิศเหนือ ที่ดินส่วนบุคคล

ทิศใต้ ที่ดินส่วนบุคคล

ทิศตะวันออก ที่ดินส่วนบุคคล

ทิศตะวันตก ถนนทางหลวงหมายเลข 3414

สภาพการใช้ที่ดิน

เป็นพื้นที่โล่ง มีสภาพที่ดินเป็นแปลงนา มีดินไม่บางส่วน มีพืชปกคลุมดินทั้งหมด

สภาพแวดล้อมรอบที่ดิน

อยู่ติดถนนทางหลวงหมายเลข 3414 หรือพทธรมณฑลสาย 5 สภาพถนนดี ไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ ถนนกว้าง อยู่ใกล้กับชุมชน และอาคารพักอาศัย รวมถึงใกล้กับสถาบันการศึกษา

สภาพการจราจร

มีการจราจรหนาแน่นน้อย

การเข้าถึงที่ดิน

ทางรถยนต์ เข้าถึงโดยสะดวก สามารถเข้าถึงได้จากถนนทางหลวงหมายเลข 3414

รถประจำทาง มีจุดรับส่งของรถประจำทาง ที่ใกล้เคียงกับที่ดิน สามารถเดินทางต่อจากจุดรับส่งของรถประจำทางได้ รถประจำทางที่ผ่านคือ สาย 515 และ 124

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความน่าดึงดูดของสถานที่ตั้ง

- อยู่ติดถนนเส้นหลัก สามารถมองเห็นได้ชัดจากถนนใหญ่
- อยู่ใกล้เคียงกับสถาบันการศึกษาต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการ
- สามารถเข้าถึงโครงการได้สะดวกโดยรถยนต์
- สภาพแวดล้อมมีความสงบเงียบ
- ใกล้กับแหล่งชุมชนและอาคารพักอาศัยเชิงพาณิชย์

กลุ่มอาคารข้างเคียง

- สำนักช่างสิบหมู่
- วิทยาลัยช่างศิลป์
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
- สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
- วิทยาลัยนาฏศิลป์ศาลายา

การได้มาของที่ดิน

เป็นที่ดินส่วนบุคคล

ความสงบของสภาพแวดล้อมของที่ดิน

มีความสงบมาก เนื่องจากสภาพแวดล้อมรอบข้างที่ดินเป็นที่โล่ง การจราจรหนาแน่นน้อย ไม่มีมลพิษจากภายนอกที่ดิน

สาธารณูปโภค

มีระบบสาธารณูปโภคที่สามารถเข้าถึงที่ดินได้สะดวกสบาย ครบครัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.4 สรุปรายละเอียดการเลือกที่ตั้งโครงการ

ตารางที่ 6-1 แสดงการวิเคราะห์จุดเด่น - จุดด้อยของที่ตั้งโครงการทั้ง 3 ที่ตั้ง

ที่ตั้ง	จุดเด่น	จุดด้อย
ที่ตั้งที่ 1	<ul style="list-style-type: none"> - ที่ดินได้รับการดูแลและพัฒนา - คิดถนนเส้นหลัก สามารถมองเห็น ได้ง่าย - เข้าถึง โครงการได้สะดวก - ใกล้กับสถาบันการศึกษาและสถานที่สำคัญของจังหวัด - มีขนาดเหมาะสมกับ โครงการ - มีศักยภาพที่จะเป็นอาคารเชิงสัญลักษณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ห่างไกลจากแหล่งชุมชน - มีพื้นที่บางส่วนเชื่อมต่อกับอาคารข้างเคียง
ที่ตั้งที่ 2	<ul style="list-style-type: none"> - คิดถนนเส้นหลัก สามารถมองเห็น ได้ง่าย - เข้าถึง โครงการได้สะดวก - มีถนนตัดเข้าด้านข้างของที่ดิน จึงสามารถเข้าออกได้หลายทาง - ใกล้สถานับการศึกษา - ใกล้แหล่งชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ที่ดินมีความรกร้าง - ที่ดินมีความสงบน้อย เนื่องจากใกล้กับวัด ซึ่งมีกิจกรรมทางศาสนาเป็นประจำ
ที่ตั้งที่ 3	<ul style="list-style-type: none"> - ใกล้สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับโครงการ - ใกล้แหล่งชุมชน - อยู่ในบริเวณที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ - มีความสงบเงียบ เหมาะสมกับการใช้งานของโครงการ - เข้าถึงโครงการ ได้สะดวก - มีขนาดเหมาะสมกับโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่รอบข้างที่ดิน ยังไม่ได้รับการพัฒนาเมื่อเทียบกับที่ตั้งข้างต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการตามหลักเกณฑ์

จากที่ดินที่เลือกใช้พิจารณาหาที่ตั้งเหมาะสมกับโครงการทั้งหมด 3 แปลง ได้ทำการเปรียบเทียบให้คะแนนจากเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ในหัวข้อ นำมาพิจารณาโดยให้ค่าน้ำหนักของแต่ละหัวข้อที่เลือกมาเป็นเกณฑ์แตกต่างกันตามความสำคัญ ดังต่อไปนี้

น้ำหนัก 3 หมายถึง เป็นเกณฑ์ที่มีความสำคัญกับโครงการมาก

น้ำหนัก 2 หมายถึง เป็นเกณฑ์ที่มีความสำคัญกับโครงการปานกลาง

น้ำหนัก 1 หมายถึง เป็นเกณฑ์ที่มีความสำคัญกับโครงการน้อย

โดยมีรายละเอียดการคะแนน ดังนี้

คะแนน 3 หมายถึง สอดคล้องกับเกณฑ์ดีมาก

คะแนน 2 หมายถึง สอดคล้องกับเกณฑ์ดี

คะแนน 1 หมายถึง สอดคล้องกับเกณฑ์พอใช้

ตารางที่ 6-2 แสดงการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์เลือกที่ตั้ง โครงการ

เกณฑ์การพิจารณา	ที่ตั้ง 1		ที่ตั้ง 2		ที่ตั้ง 3		
	น้ำหนัก	คะแนน	รวม	คะแนน	รวม	คะแนน	รวม
มุมมองและสภาพแวดล้อมที่มีต่อโครงการ	3	3	9	2	6	3	9
ขนาดและรูปร่างของที่ดิน	3	2	6	1	3	3	9
การเข้าถึงโครงการ	3	3	9	3	9	2	6
ความสัมพันธ์กับบริบทโดยรอบ	3	2	6	1	3	3	9
สภาพแวดล้อมและความสงบของที่ดิน	3	3	9	1	3	3	9
การรองรับการขยายตัว	2	2	4	1	2	3	6
ความเหมาะสมในการเป็นอาคารระดับนานาชาติ	2	3	6	2	4	2	4
รวม			49		30		52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการให้คะแนนตามเกณฑ์การพิจารณาตามความเหมาะสม ที่ตั้งโครงการที่พิจารณาให้เป็นที่ตั้งของโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุยาคเนย์ จะเห็นได้ว่าที่ตั้งที่ 3 คือ พื้นที่บริเวณถนนทางหลวงหมายเลข 3414 (พุททมณฑลสาย 5) ตรงข้ามกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ และสำนักช่างสิบหมู่มีคะแนนความเหมาะสมมากที่สุด สอดคล้องกับการวิเคราะห์จุดเด่น- จุดด้อยของที่ตั้ง โดยพบว่าเป็น ที่ตั้งโครงการที่มีศักยภาพ ตรงตามปัจจัยในการเลือกที่ตั้งมากที่สุด และในจุดด้อย สามารถใช้ แนวทางทางสถาปัตยกรรมและการจัดการปรับเปลี่ยนให้เป็นเหตุเป็นผล เหมาะสมแก่การเป็นที่ตั้ง ของโครงการ ซึ่งวัดตามเกณฑ์ที่ได้พิจารณาไว้ ดังนั้นจึงเลือกที่ตั้งนี้ให้เป็น โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุยาคเนย์

โดยเมื่อได้ที่ตั้งโครงการที่เหมาะสมแล้ว จึงได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลสถานที่ตั้งโครงการอีกครั้งเพื่อเป็นข้อมูลในการใช้ออกแบบในขั้นตอนต่อไป

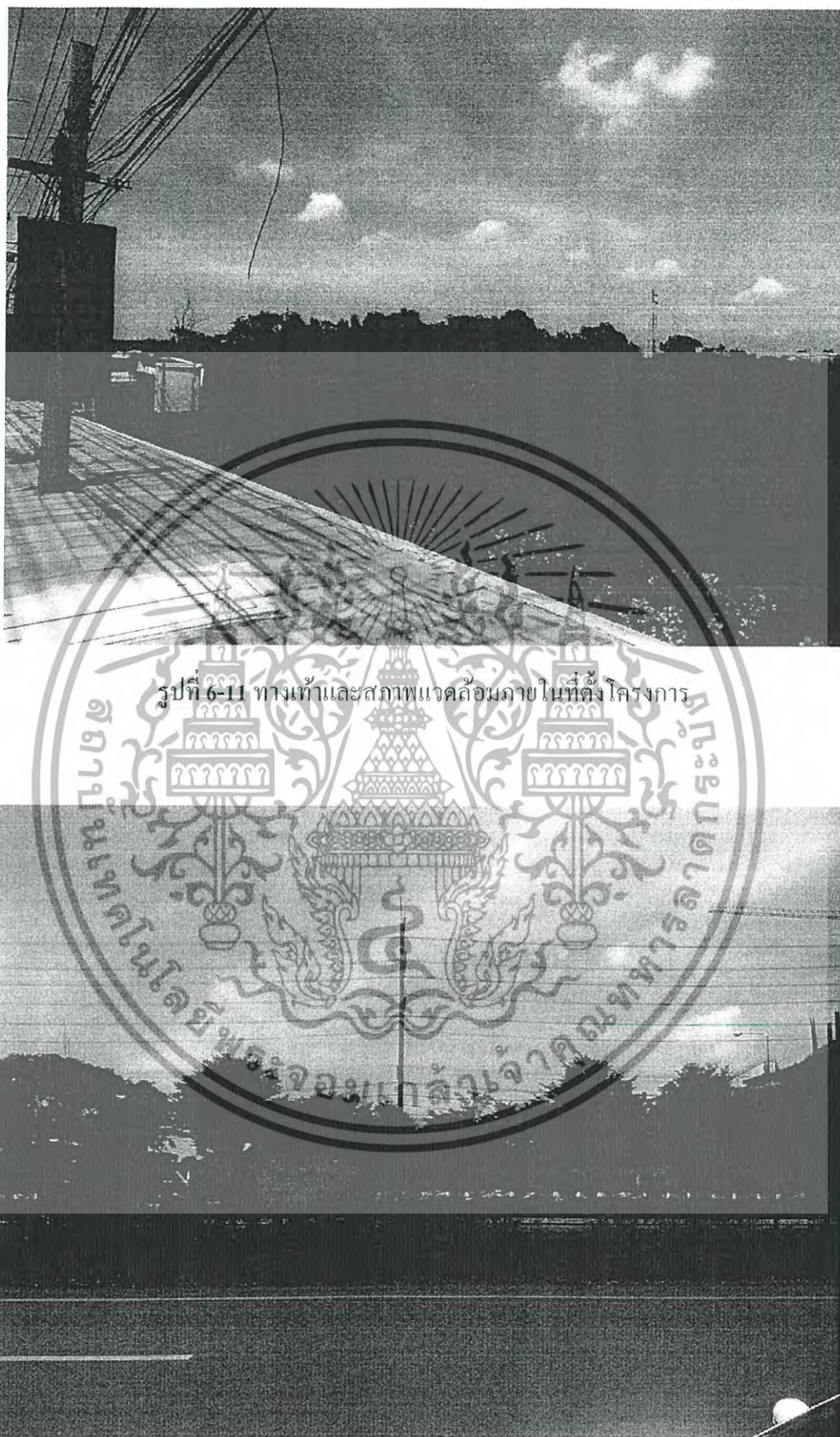
รูปที่ 6-8 ถนนทางหลวงหมายเลข 3414 ด้านหน้าที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6-10 สภาพแวดล้อมภายในที่ตั้งโครงการ

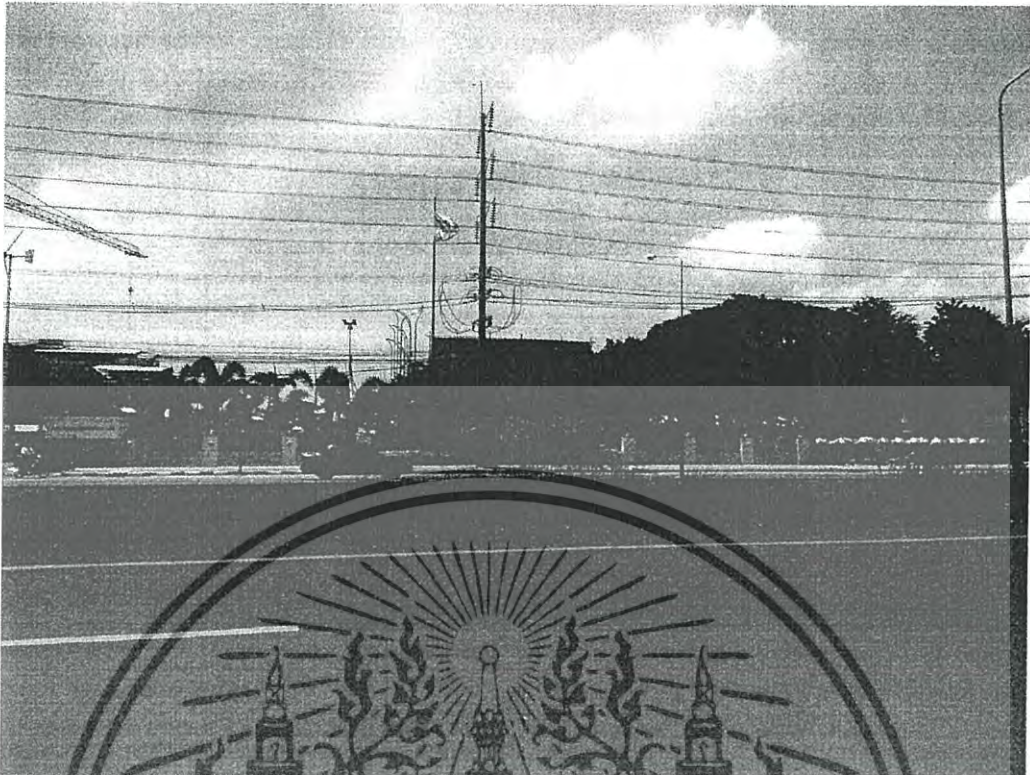
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6-11 ทางเข้าและสภาพแวดล้อมภายในที่ตั้งโครงการ

รูปที่ 6-12 สำนักช่างสิบหมู่ ด้านตรงข้ามกับที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6-13 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านตรงข้ามกับที่ตั้งโครงการ

รูปที่ 6-14 มุมมองจากถนนทางหลวงหมายเลข 3414 ด้านหน้าโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญัตติเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

งานระบบประกอบอาคารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาระบบโครงสร้างและงานระบบประกอบอาคารถือเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้อาคารที่ออกแบบมีประสิทธิภาพและใช้งานได้อย่างสะดวกสบาย ซึ่งต้องทำการศึกษาและเลือกใช้งานระบบที่ความเหมาะสมกับตัวโครงการ โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อในการศึกษาดังต่อไปนี้

7.1 ระบบวิศวกรรมโครงสร้างอาคาร

7.2 ระบบวิศวกรรมประกอบอาคาร

7.1 ระบบวิศวกรรมโครงสร้างอาคาร

การเลือกใช้โครงสร้างที่เหมาะสมกับโครงการสถานีวิทยุและศึกษาแห่งอุษาคเนย์มีความสำคัญตั้งแต่ช่วงการออกแบบอาคาร การก่อสร้างอาคาร จนถึงการบำรุงรักษาอาคารเมื่อการก่อสร้างเสร็จสิ้นแล้วผู้ออกแบบจึงคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ในการเลือกใช้โครงสร้างต่างๆ ดังนี้

- ความเหมาะสมต่อกิจกรรมและพื้นที่ใช้สอยภายใน
- ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมท้องถิ่น
- ความแข็งแรงทนทาน
- ความคุ้มค่าในค่านงบประมาณการก่อสร้าง
- ความคุ้มค่าในค่านระยะเวลาการก่อสร้าง
- ความสะดวกในการขนส่งและจัดหาอุปกรณ์
- ความสะดวกในการจัดหาแรงงานและช่างฝีมือ
- การดูแลและบำรุงรักษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสาเข็มและฐานราก

เสาเข็ม

รูปแบบของงานเสาเข็มที่ถูกใช้เพื่อรับน้ำหนักอาคารในโครงการมีดังนี้

เสาเข็มเจาะ

ปัจจุบันเป็นที่นิยมมากขึ้น สำหรับอาคารขนาดเล็ก เนื่องจากเทคนิค และวิธีการไม่ยุ่งยากมาก และราคาไม่แพง โดยใช้เข็มเจาะเมื่อมีความจำเป็นจะต้องตอกเข็มใกล้ๆ

เสาเข็มกด

เป็นการลดความสะดวกเทียบในการตอกเข็มอีกวิธีหนึ่ง และไม่ค่อยยุ่งยากใช้กับโครงสร้างที่ไม่ใหญ่โตหรือรับน้ำหนักมากนัก เช่น กำแพงรั้วหรืองานเร่งด่วนที่ไม่ต้องการตั้งบ้นจั่น เข็มกดเป็นวิธีการที่ใช้รถแบ็คโฮ ดึงเสาเข็มคอนกรีตเสริมเหล็ก รูปหน้าตัด 6 เหลี่ยม ขนาดยาวต้นละ 6 เมตร มากัดโดยใช้แขนหลักของรถแบ็คโฮกดลงไป ซึ่งจะไม่มีความสะดวกเทียบรอบๆ ข้างวิธีนี้ สะดวกและรวดเร็ว แต่ให้ระวังแนวเสาเข็มต้องตั้งให้ตรงแล้วจึงกด ไม่เช่นนั้นเสาจะเบี้ยวหรือหัก หรือทำให้รับน้ำหนัก ได้ไม่ดีเท่าที่ควร

เสาเข็มตอก

เป็นเข็มที่มีราคาก่อนข้างประหยัด เมื่อเทียบกับเข็มเจาะสามารถ ทำงานได้รวดเร็ว จึงเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย มานาน แต่ข้อเสียคือก่อให้เกิดการสั่นสะเทือนในเวลาตอกมากกว่าเข็มทุกประเภท และเกิดแรงอัดของดินที่เข็มถูกตอกลงไป แทนที่หน้าตัดของ เข็มอาจจะป็นรูปตัว I หรือสี่เหลี่ยมตัน โดยทั่วไปจะมีขนาดยาวประมาณ 8-9 เมตรต่อท่อน จึงต้อง ต่อ 2 ท่อน เพื่อให้ได้ระยะความลึกเสาเข็มชนิดนี้อาจจะทำให้อาคารที่ติดกันแตกร้าว อันเนื่องจากแรงสั่นสะเทือน นอกจากนั้นการดำเนินการยังต้องใช้พื้นที่ในการก่อสร้างค่อนข้างมาก

ฐานราก

ฐานรากเป็นโครงสร้างที่สำคัญสำหรับอาคาร โดยฐานรากจะทำหน้าที่ถ่ายน้ำหนักจากโครงสร้างของอาคารส่วนที่อยู่เหนือดินลงสู่พื้นดิน โดยมีหลักเกณฑ์ว่าการทรุดตัวของฐานรากทุกฐานจะต้องเท่ากัน มีค่าน้อยมากหรือมีค่าเท่ากับศูนย์ และฐานรากยังทำหน้าที่คล้ายสมอเรือใน การที่จะยึด โครงสร้างของอาคารส่วนบนไม่ให้เคลื่อนที่หรือยกตัวขึ้น อันเนื่องมาจากแรงดันของน้ำใต้ดิน แรงกระทำจากลมพายุหรือแผ่นดินไหว ฐานรากที่ใช้ในโครงการมีดังนี้

ฐานรากแบบมีเข็ม

เนื่องจากบริเวณที่ตั้งมีสภาพดินอ่อน จึงต้องใช้ฐานรากแบบมี เข็ม ฐานรากชนิดนี้ จะรับน้ำหนักจาก เสาถ้ำขุด เสาเข็ม และดิน ตามลำดับ

ฐานรากแท่งค่อม

เป็นฐานคอนกรีตหล่อลึกลงไปในดินหรือน้ำ จนถึงระดับที่ ต้องการ สำหรับส่วนที่ไม่ต้องรับน้ำหนักอาคารมากนัก

โครงสร้างหลักภายในโครงการ

ระบบโครงสร้างหลักสำหรับอาคารภายในโครงการ จะมีวิธีการศึกษาโดยจำแนกตามส่วนต่างๆของโครงการ ที่มีลักษณะ โครงสร้างคล้ายกัน ดังนี้

ส่วนนิทรรศการและส่วนอบรม สัมมนา จัดการแสดง

พื้นที่ในสองส่วนนี้มีลักษณะพื้นที่ที่ต้องการความยืดหยุ่นในการใช้งานสูง โดยส่วนนิทรรศการ จำเป็นต้องอาศัยพื้นที่โล่งในบางกรณีที่มีวัตถุประสงค์แสดงขนาดใหญ่ และในส่วนอบรม สัมมนา และจัดการแสดง จำเป็นต้องใช้พื้นที่ขนาดใหญ่ ไม่มีโครงสร้างปิดบังสายตาผู้ชมในการรับชมการแสดงต่างๆ ซึ่งสามารถสรุปโครงสร้างในสองส่วนดังกล่าวได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงถัก (Truss)

โครงสร้างเป็นแบบโครงประกอบขึ้นจากท่อนซึ่งรับแรงโดยตรงจัดประกอบกันเป็นโครงต่อยึดกันเป็นรูปสามเหลี่ยมหลาย ๆ รูป อยู่ในระนาบเดียวกันกับน้ำหนักบรรทุกที่ถ่ายลงมาบน โครงสร้างแบบนี้ มักจะให้หลังตรงจุดที่เป็นมุมของสามเหลี่ยม (Panel Point) ตรงปลายที่ท่อนรับน้ำหนักพบกัน แล้วจัดให้ปลายทั้งสองข้างของ โครงสร้างรับน้ำหนักแบบนี้พาดบนจุดที่รองรับถ่ายน้ำหนักจาก โครงลงทั้งดิ่งที่ปลายข้างใดข้างหนึ่ง หรือปลายทั้งสองข้างก็ได้และควรให้ขยับตัวทางแนวนอนได้ เพื่อป้องกันแรงที่อาจจะเกิดขึ้นใหม่เนื่องจากการยืดขยายตัวของ โครงสร้างวัสดุที่ใช้ทำโครงอาทิเป็น ไม้ เหล็ก อะลูมิเนียม สสส.

ระบบโครงสามมิติ (Space Truss)

โครงสร้างที่พัฒนาจาก โครงถักมีลักษณะการถ่ายแรงแบบ 3 มิติ ซึ่งทำให้ โครงสร้างมีลักษณะแข็งแรงและเป็นพื้นเดียวกัน บริเวณ โครงสร้างที่รับพื้นที่จะมีอัตราความหนาของ โครงสร้างอยู่ที่ 1:6 – 1:12 ของช่วงพาด ในกรณีรับน้ำหนักมาก และ 1:12 – 1:24 ของช่วงพาดใน บริเวณที่รับน้ำหนักน้อย

ส่วนสำนักงานวิจัย คลังข้อมูล และศูนย์การเรียนรู้

เป็นพื้นที่ที่ไม่จำเป็นต้องใช้พื้นที่โล่งขนาดใหญ่มาก สามารถจัดวางการใช้งานต่างๆในพื้นที่ โครงสร้างปกติได้ ซึ่งสามารถสรุป โครงสร้างได้ดังนี้

โครงสร้างพาดช่วงสั้น

โครงสร้างพาดช่วงสั้น หมายถึง โครงสร้างที่มีระยะพาดช่วงไม่เกิน 12 เมตร โครงสร้างลักษณะนี้จะตอบสนองพื้นที่ใช้งานขนาดเล็กไปจนถึงขนาดกลาง โดยส่วนมากจะเป็นระบบโครงกระดูก (Skeleton Structure) เช่น ระบบเสา คาน (Column & Beam) ระบบแผ่นพื้น (Flat Slab) ระบบชิ้นส่วน (Panel) เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างพื้น

การก่อสร้างพื้นอาคารในโครงการมีโครงสร้างพื้นที่ใช้คือพื้นหล่อในที่ลักษณะการวางพื้นก็สามารถแบ่งได้ 2 วิธี คือ การวางพื้นถ่ายน้ำหนักบนคาน (slab on beam) และการวางพื้นให้ถ่ายน้ำหนักบนดิน (slab on ground) โดยการวางพื้นบนดินนั้น นิยมทำกันในชั้นที่ติด กับพื้นดินที่ต้องได้รับน้ำหนักมากๆ เช่นบริเวณจอดรถ ลดปัญหา เรื่องการทรุดตัวของโครงสร้าง และคานได้

โครงหลังคา

โครงหลังคาเหล็ก

โครงหลังคาที่เป็นเหล็กนั้นยังสามารถแยกเป็น โครงหลังคาเหล็กกลมซึ่งนิยมใช้ในหลังคาที่ต้องการรูปทรงที่แปลกตา ตลอดจนมี ระยะช่วงกว้างของเสามากๆ ส่วน โครงสร้างหลังคาเหล็กอีกประเภทคือ โครงหลังคาที่เป็นเหล็กตัว C ซึ่งมักจะเป็นเหล็กที่มีความหนาจริง 2.3 มม.เหมาะสำหรับใช้กับกระเบื้องลอนคู่ และความหนาขึ้นขนาด 3.2 มม. ใช้กับกระเบื้อง ไฟเบอร์ซีเมนต์ นอกจากนี้เหล็กที่ใช้ต้องเป็นเหล็กที่ได้รับมาตรฐานอุตสาหกรรม และจำเป็นต้องทาสีกัน สนิม ที่ได้รับมาตรฐานไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง การเว้นระยะ โครงเหล็กสำหรับ การวางเบเหล็กเพื่อรับ กระเบื้อง หรือภาษาช่างเรียกว่า “จันทัน” ควรจะต้องเว้นระยะ ช่วง ห่างประมาณ 1 - 1.5 เมตร ขึ้นอยู่กับขนาดกระเบื้องที่ใช้

โครงหลังคาคอนกรีตเสริมเหล็ก

มีลักษณะแบนราบคล้ายกับเป็นพื้นจึงมักถูกใช้เป็นพื้นลาดฟ้า แต่เนื่องจากรับความร้อนมาก และกันแดดกันฝนไม่ค่อยได้ การก่อสร้างหลังคาประเภทนี้คล้ายๆ กับการก่อสร้างพื้นแต่ มีข้อควรทำคือ ควรจะผสมน้ำยากันซึมหรือควรมีวัสดุกันซึมปูทับอีกชั้นหนึ่งซึ่งทำให้บนพื้นที่หลังคาประเภทนี้ขึ้นไปใช้ประโยชน์ได้

7.2 ระบบวิศวกรรมประกอบอาคาร

ระบบไฟฟ้า

การศึกษาระบบไฟฟ้านั้นเป็นส่วนที่มีความจำเป็นในการออกแบบอาคารขนาดใหญ่ เนื่องจากอาคารขนาดใหญ่มีความต้องการการใช้ไฟฟ้ามาก โดยทำการศึกษาระบบไฟฟ้ากำลัง ระบบไฟฟ้าส่องสว่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระบบไฟฟ้ากำลัง

ระบบ 3 เฟส

จะมี 4 สายในระบบ ประกอบด้วย สาย Line (มีไฟ) 3 เส้น และสายนิวตรอน (ไม่มีไฟ) 1 เส้น มีแรงดันไฟฟ้าระหว่าง Line กับ Line 380 – 400 โวลต์ และแรงดันไฟฟ้าระหว่างสาย Line กับ Neutral 220 – 230 โวลต์ และมีความถี่ 50 เฮิรซ์ (Hz) เช่นเดียวกันสำหรับใช้กับเครื่องและระบบอุปกรณ์ในระบบปรับอากาศ

ระบบไฟฟ้าแรงสูง

สายประจันที่เข้าในอาคารเป็นสายขนาด 12 กิโลโวลต์ 3 เฟส โดยการร้อยสายเคเบิลในท่อ โลหะฝังดิน จากสายประจันของการไฟฟ้านครหลวงเข้าไปยังห้องติดตั้งหม้อแปลง โดยมีหม้อแปลงไฟฟ้าชุดหนึ่งสำหรับไฟฟ้ากำลังและไฟฟ้าแสงสว่างภายในอาคาร โดยมีผู้ติดตั้งอุปกรณ์ควบคุมการจ่ายกระแสไฟฟ้ากำลัง ไปยังอุปกรณ์ของระบบปรับอากาศซึ่งแยกต่างหากจากผู้ควบคุมการจ่ายกระแสไฟฟ้ากำลังและไฟฟ้าแสงสว่างให้กับอาคาร

ระบบไฟฟ้าฉุกเฉิน

ในกรณีระบบไฟฟ้ากำลังเกิดการขัดข้องนั้น ในอาคารขนาดใหญ่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์ไฟฟ้าที่จ่ายไฟฟ้าให้กับส่วนที่มีความจำเป็นต้องใช้ไฟฟ้าในกรณีฉุกเฉินประกอบด้วย

- ระบบแสงสว่างในบริเวณทำงานประมาณ 10-20% ของทั้งหมด
- ระบบแสงสว่างในทางเดินและ โถง ประมาณ 30-50% ของแสงสว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ**ทั้งหมด**ด้านเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ระบบแสงสว่างในห้องเครื่องประมาณ 30-50% ของแสงสว่างทั้งหมด
- แสงสว่างในลานจอดรถและทางวิ่งประมาณ 10-20% ของแสงสว่างทั้งหมด

เครื่องกำเนิดไฟฟ้าฉุกเฉินจะทำงานเมื่อเกิดการขัดข้องในระบบไฟฟ้าขึ้น โดยตัวขับเคลื่อนเครื่องกำเนิดไฟฟ้าอาจจะเป็นเครื่องยนต์แก๊สโซลีน (Gasoline Engine) หรือเครื่องยนต์ดีเซล (Diesel Engine) โดยการทำงานของเครื่องกำเนิดไฟฟ้านอกจากจะเป็นแบบอัตโนมัติแล้วยังต้องใช้เวลาอย่างน้อยด้วย ซึ่งไม่ควรเกิน 8 วินาที ซึ่งเมื่อระบบไฟฟ้าขัดข้อง สวิตช์โอนย้ายอัตโนมัติ (Automatic Transfer Switch) จะถูกสับจากตำแหน่งที่ต่อเข้ากับระบบไฟฟ้าปกติมายังเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเพื่อรับพลังงานไฟฟ้าแล้วส่งไปใช้งานในส่วนที่จำเป็น และเมื่อระบบไฟฟ้ากลับสู่ภาวะปกติแล้ว สวิตช์โอนย้ายอัตโนมัติก็就会被สับกลับสู่ตำแหน่งระบบไฟฟ้าปกติ แต่เครื่องกำเนิดไฟฟ้ายังคงทำงานต่อไปอีกประมาณ 5-10 นาที เพราะว่าเป็นกรณีที่ไฟฟ้าปกติเกิดมีปัญหาอีก สวิตช์โอนย้ายอัตโนมัติจะสับไปยังตำแหน่งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าได้และสามารถรับไฟจากเครื่องกำเนิดไฟฟ้าได้เลย และอีกประการหนึ่งก็คือ เพื่อป้องกันเครื่องกำเนิดไฟฟ้าอันเนื่องมาจากการสตาร์ทบ่อย ซึ่งอาจจะมีปัญหาเกิดขึ้นได้

ระบบไฟฟ้าส่องสว่าง

ระบบไฟฟ้าส่องสว่าง นั้นเป็นส่วนสำคัญของการจัดนิทรรศการ เนื่องจากพฤติกรรมการใช้งานส่วนใหญ่ของส่วนนิทรรศการนั้นจะใช้ประสาทรู้ด้านการมองเห็น ซึ่งแสงนั้นเป็นองค์ประกอบหลักที่ทำให้มองเห็นได้ การออกแบบระบบไฟฟ้าส่องสว่างมีปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงดังต่อไปนี้

รูปแบบการติดตั้งดวงโคม

รูปแบบการติดตั้งดวงโคมส่องสว่างนั้นมีหลากหลายรูปแบบและให้ผลการรับรู้ต่างกัน ดังนี้

1. แบบทั่วไป (General Light)

การให้แสงกระจายโดยรอบสม่ำเสมอตลอดพื้นที่
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. แบบติดตั้งเฉพาะจุด (Local Lighting)

การให้แสงในจุดที่ต้องการเน้นเป็นพิเศษ

3. แบบผสม (Combined General and Local Lighting)

การนำรูปแบบสองรูปแบบข้างต้นมารวมกัน เพื่อให้เกิดลักษณะการส่องสว่างที่เหมาะสม

ระบบการให้แสงสว่างรอง

ระบบการให้แสงรอง หมายถึง การให้แสงนอกเหนือจากการให้แสงหลักเพื่อให้เกิดความสวยงามเพื่อความสบายตา ซึ่งแยกออกได้ดังนี้

1. แสงสว่างแบบส่องเน้น (Accent Lighting)

เป็นการให้แสงแบบส่องเน้นที่วัตถุเพื่อให้เกิดความสนใจ

2. แสงสว่างแบบเอฟเฟกต์ (Effect Lighting)

หมายถึงแสงเพื่อสร้างบรรยากาศที่น่าสนใจ เช่น โคมที่ติดตั้งที่เพดานเพื่อสร้างรูปแบบของแสงที่กำแพง เป็นต้น

3. แสงสว่างตกแต่ง (Decorative Lighting)

เป็นแสงที่ได้จากโคมหรือหลอดที่สวยงามเพื่อสร้างจุดสนใจในการตกแต่งภายใน

4. แสงสว่างงานสถาปัตยกรรม (Architectural Lighting)

ให้แสงสว่างเพื่อให้สัมพันธ์กับงานทางด้าน

5. แสงสว่างตามอารมณ์ (Mood Lighting)

แสงสว่างประเภทนี้ไม่ใช่เทคนิคการให้แสงพิเศษแต่อย่างใด แต่อาศัยการใช้สวิตช์หรือตัวหรี่ไฟเพื่อสร้างบรรยากาศของแสงให้ได้ระดับความส่องสว่างตามการใช้งานที่ต้องการ

ระบบสุขาภิบาลและการบำบัดน้ำเสีย

ระบบสุขาภิบาลและการบำบัดน้ำเสียนั้นเป็นระบบสำคัญที่จำเป็นต้องมีในอาคาร เนื่องจากผู้ใช้งานมีความจำเป็นพื้นฐานที่จะต้องกำจัดของเสียออกจากร่างกาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระบบน้ำประปา

โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ นั้นเลือกใช้ระบบจ่ายน้ำประปาขึ้น (Up Feed) เนื่องจากอาคารมีความสูงไม่มากนัก โดยมีเครื่องสูบน้ำอยู่ที่ชั้นล่าง โดยสูบน้ำจากถังเก็บน้ำขึ้นจ่ายตามส่วนต่างๆของอาคาร

ระบบท่อน้ำทิ้ง

ท่อน้ำทิ้งภายในโครงการมีหลายประเภท โดยสามารถแบ่งได้ตามประเภทของเสีย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระบบดังนี้

1. ระบบท่อน้ำโสโครก (Soil Pipe System)

ระบบท่อที่ทำหน้าที่ระบายน้ำจากสุขภัณฑ์ประเภทโถส้วม โถปัสสาวะชายและ โถปัสสาวะหญิง

2. ระบบท่อน้ำทิ้ง (Waste Water Piping System)

ระบบท่อน้ำที่ทำหน้าที่ระบายน้ำจากสุขภัณฑ์อื่นๆ

ระบบท่อระบายอากาศ (Vent Piping System)

ท่ออากาศและท่อค้ำกลืนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในระบบท่อน้ำทิ้ง วัตถุประสงค์ของการติดตั้ง ระบบท่อระบายอากาศพอสรุปได้ดังนี้

- เพื่อป้องกันไม่ให้ขบวนการของจุดค้ำกลืนของเสียถูกทำลาย อันเนื่องมาจากแรงดัน
- เพื่อทำให้การไหลของน้ำในท่อระบายน้ำเป็นไปโดยสะดวก
- เพื่อให้มีการระบายอากาศและรักษาความดันภายในท่อระบายน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบท่อระบายน้ำฝน

ท่อระบายน้ำฝนมีหน้าที่ระบายน้ำฝนจากหลังคา โดยอาคารที่มีพื้นที่หลังคาไม่เกิน 1,000 ตารางเมตร ควรกำหนดให้มีท่อระบายน้ำฝนอย่างน้อย 2 จุด และส่วนที่เกินจากพื้นที่ 1,000 ตารางเมตร ควรเพิ่มช่องระบายน้ำฝนอีกอย่างน้อย 1 จุด

ระบบบำบัดน้ำเสีย

เนื่องจากโครงการเป็นโครงการขนาดใหญ่ จึงจำเป็นต้องมีการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยออกสู่ท่อระบายสาธารณะ โดยเลือกใช้ถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูประบบเติมอากาศ เนื่องจากมีประสิทธิภาพสูงในการทำงานและต้องการพื้นที่ใช้งานน้อย

รูปที่ 7-1 ภาพแสดงการทำงานของถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปแบบเติมอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบป้องกันอัคคีภัยและดับเพลิง

ในอาคารขนาดใหญ่จำเป็นต้องมีงานระบบป้องกันอัคคีภัยและดับเพลิง เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้อาคาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

การป้องกันการเกิดเพลิงไหม้

การออกแบบกำหนดแยกส่วนของอาคารที่อาจเป็นสาเหตุของเพลิงไหม้ให้ออกจากส่วนอื่นทั้งหมด หรือการใช้วัสดุทนไฟไม่ติดไฟง่าย

การเตือนเมื่อเกิดเพลิงไหม้

การแจ้งเหตุสัญญาณเตือนภัยมักจะไม่แจ้งออกสู่ภายนอกในบริเวณชั้นต่างๆ ในทันที แต่จะแจ้งไปยัง Board ในห้องควบคุม ซึ่งมีพนักงานรักษาความปลอดภัยอยู่ 24 ชม. เมื่อพนักงานได้รับสัญญาณ จะตรวจสอบบริเวณที่ได้รับสัญญาณ แล้วจึงรีบแจ้งเหตุให้ทราบทั่วกันและจัดการต่อไป ระบบเตือนภัยที่โครงการเลือกใช้คือ การเตือนภัยโดยการใช้ระบบกดปุ่ม ปุ่มสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้เรียกว่า Fire Alarm System ไว้ในตำแหน่งที่มองเห็นได้ชัดเจน ระหว่างทางปุ่มสัญญาณเพลิงไหม้ควรมีระยะห่างไม่เกิน 50 เมตร โดยมีการป้องกันการล้น โดยมีครอบเป็นกระฉากสำหรับพบให้แตก

ระบบดับเพลิงที่เลือกใช้

ระบบการดับเพลิงด้วยน้ำ

ระบบการดับเพลิงด้วยน้ำเป็นระบบดับเพลิงที่เลือกใช้ในโครงการ ซึ่งจะมีการติดตั้งท่อยืนและสายฉีดน้ำในโครงการ (Stand Pipe and Hose) ซึ่งจะใช้งานร่วมกับ หัวรับน้ำดับเพลิง (Fire Department Connection)

ระบบจ่ายน้ำดับเพลิงอัตโนมัติ

ระบบการจ่ายน้ำดับเพลิงอัตโนมัตินั้นจะทำงานเมื่อเกิดเพลิงไหม้ขึ้นในบริเวณนั้นๆ โดยเลือกใช้ 2 ประเภทดังนี้

1. ระบบท่อเปียก (Wet Pipe System)

ระบบนี้เหมาะสมที่จะใช้งานกับพื้นที่ป้องกันเพลิงไหม้ที่เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า อุณหภูมิแวดล้อม (Ambient Temperature) ไม่ทำให้น้ำในเส้นท่อเกิดไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแข็งตัว น้ำจากหัวกระจายน้ำดับเพลิงจะฉีดออกมาดับเพลิงทันทีที่เกิดเพลิงไหม้

2. ระบบท่อแห้งแบบชะลอน้ำเข้า (Pre Action System)

ระบบนี้เหมาะสำหรับพื้นที่ป้องกันที่ต้องการหลีกเลี่ยง การทำงานหัวกระจายน้ำดับเพลิงที่อาจผิดพลาด และก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินหรืออุปกรณ์ที่มีมูลค่าสูง เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

ระบบดับเพลิงด้วยคน

ระบบดับเพลิงด้วยคนนั้นมีลักษณะเป็นแบบถังเคมี โดยมี 4 ชนิดคือ

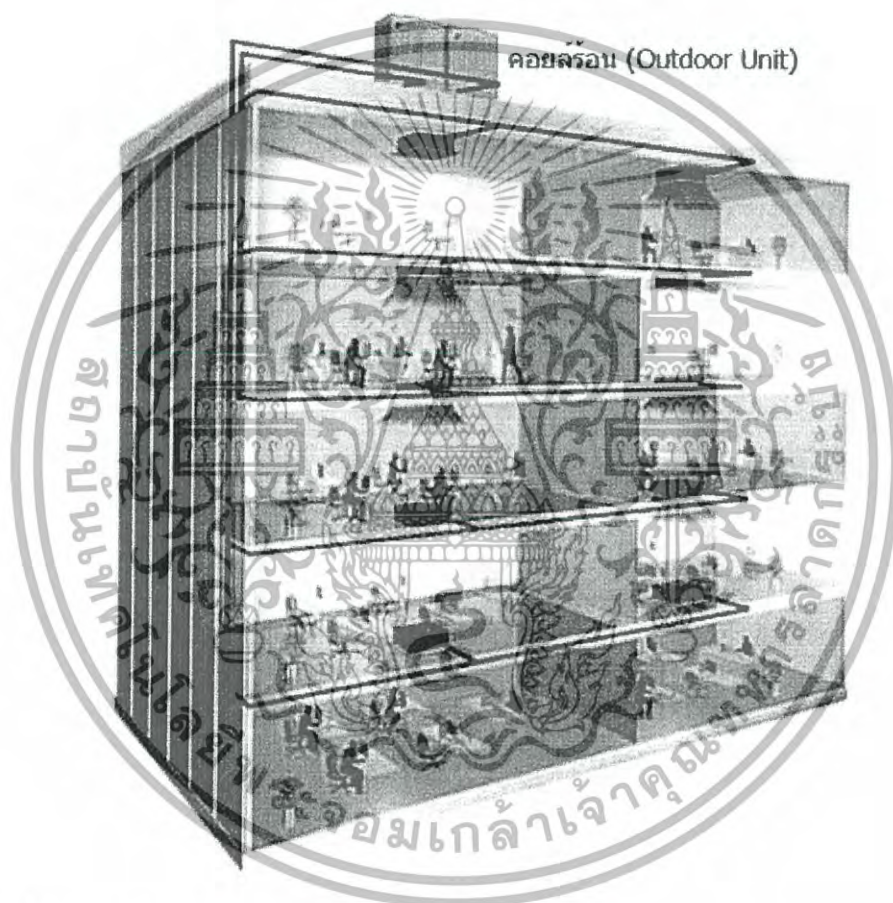
1. โฟมเคมี
2. ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์
3. HALLON 1301 (BROMOTRIFLUORMETHANE)
4. HALLON 1211 (BROMOCHLORODIFLUOROMETHANE)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบปรับอากาศและระบายอากาศ

เนื่องจากโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุยาคเนย์ เป็นโครงการที่มีขนาดใหญ่การเลือกใช้ระบบปรับอากาศของโครงการนั้นจึงมีความจำเป็นต้องรองรับหลายพื้นที่ และสามารถแยกการใช้งานเป็นส่วนๆรวมถึงสามารถควบคุมเป็นส่วนๆได้ จึงเลือกใช้ระบบปรับอากาศแบบปรับระดับสารทำความเย็น (Variable Refrigerant Flow System : VRF)

รูปที่ 7-2 แผนภาพแสดงการทำงานของระบบปรับอากาศแบบปรับระดับสารทำความเย็น

ลักษณะการทำงานของตัวเครื่องภายนอก (Outdoor unit) จะทำงานในลักษณะการเปลี่ยนแปลงปริมาณการไหลของสารทำความเย็นในระบบ ตามโหลด ของตัวเครื่องภายใน (Indoor unit) โดยตัวเครื่องภายนอกจะถูกออกแบบให้มีคอมเพรสเซอร์อย่างน้อย 2 ตัวขึ้นไป ซึ่งการทำงานของคอมเพรสเซอร์จะถูกออกแบบให้ทำงานลักษณะสลับการทำงานแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ลงนามในชื่อสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุยาคเนย์ เมื่ออยู่ใต้ที่ประทับชื่อของคณาจารย์ค้ำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานในก็จะมีความควบคุมปริมาณของสารทำความเย็น (PMV Valve) เป็นตัวจ่ายสารทำความเย็นตามภาระโหลดการทำงาน และตัวคอมเพรสเซอร์จะทำงานเต็มที่เมื่อมีการเปิดใช้จำนวนตัวเครื่องงานในมากขึ้น

ระบบรักษาความปลอดภัย

เนื่องจากโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุยาคเนย์ เป็นอาคารขนาดใหญ่จึงจำเป็นต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยในอาคาร ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

จุดรักษาความปลอดภัย

เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำอยู่ตามจุดต่างๆ ภายในโครงการเพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยภายในโครงการอย่างทั่วถึง

การออกแบบอาคารป้องกันการเกิดอาชญากรรม

อาชญากรรมส่วนใหญ่เนั้นมักเกิดในบริเวณที่ลับตาหรือที่มืด ซึ่งรูปแบบที่มักเกิดกับโครงการลักษณะเดียวกัน ดังนั้นการออกแบบอาคารควรจะลดมุมอับลับตา ซอกตึกและมีการจัดแสงสว่างที่มากพอในทุกๆ ส่วนของโครงการ การใช้ระบบโทรทัศน์วงจรปิด CCTV

ระบบโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) นั้นจะมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดอยู่ตามบริเวณต่างๆ ภายในโครงการ ภาพที่ได้จากกล้องวงจรปิดจะถูกส่งสัญญาณมายังห้องรักษาความปลอดภัยหลัก ซึ่งแสดงผลโดยเครื่องรับโทรทัศน์ หรือ เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยภาพเหตุการณ์ต่างๆ จะถูกบันทึกไว้เพื่อใช้เป็นหลักฐานในกรณีเกิดเหตุต่างๆ ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบการสื่อสาร

ระบบโทรศัพท์

PABX (Private Automatic Branch Exchange) คือ ระบบชุมสายโทรศัพท์สำนักงานอัตโนมัติทำหน้าที่เชื่อมต่อ (switch) ระหว่างองค์การโทรศัพท์กับโทรศัพท์ภายในอาคารแบบ digital ISDN Trunk (DID direct inverse dialing) เป็นระบบโทรศัพท์ดิจิทัลอัตโนมัติ สำหรับใช้สายภายในของท่านด้วยเลขหมาย 4 หลัก และสามารถรับสายเรียกเข้าแบบต่อเข้าตรงโดยไม่ต้องผ่านพนักงานรับสาย (Operator)

PABX จะมีการแบ่งตาม จำนวนคู่สายภายนอก และจำนวนคู่สายภายใน เช่น 1 สายนอก 8 สายใน ถ้าแบบนี้ก็หมายความว่า ถ้ามีคนโทรเข้ามา 1 สาย ก็เท่ากับว่าอีก 7 สายในที่เหลือก็จะโทรออกไม่ได้ ต้องรอให้สายที่โทรเข้ามาวางเสียก่อน ที่คือชื่อจำกัดของ PABX แบบ Analog ซึ่งต้องคำนวณปริมาณ โทรเข้า โทรออก และเลือก PABX ที่มีคู่สาย ให้เหมาะสม

บทที่ 8

ผลงานการออกแบบ

โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ เป็นโครงการที่สร้างสรรค์พื้นที่ที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานวิจัย เผยแพร่ความรู้ เก็บรักษาคงไว้ซึ่งมรดกวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ ซึ่งจำเป็นต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ในการทำการออกแบบสถาปัตยกรรม เพื่อรองรับการใช้งานภายในโครงการ โดยผลงานการออกแบบโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ จะแบ่งออกเป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

- 8.1 ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ
- 8.2 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ
- 8.3 แนวความคิดในการออกแบบ
- 8.4 การพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรม
- 8.5 การสร้างเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม
- 8.6 การจำแนกและออกแบบเนื้อหาการวิจัยภายในโครงการ
- 8.7 ผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรม
- 8.8 งานระบบประกอบอาคาร
- 8.9 การแสดงผลงานขั้นสุดท้าย

โดยเนื้อหาแต่ละหัวข้อ มีรายละเอียดและรูปภาพประกอบดังต่อไปนี้

8.1 ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ

โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ เป็นโครงการที่มุ่งเน้นทำการวิจัย สร้างฐานข้อมูล และทำการเผยแพร่องค์ความรู้ในเรื่องของมหากาพย์รามายณะ ที่มีอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ หรือ อาเซียน ซึ่งจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ สามารถสรุปได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้งานโครงการ

บุคลากรภายในโครงการทั้งหมด 98 คน

นักวิจัยภายในโครงการ

44 คน

พนักงานและเจ้าหน้าที่

54 คน

ผู้เข้าชมและใช้บริการโครงการต่อวัน 107 คน

นักเรียนและนักศึกษา

ประชาชนทั่วไป

รวมผู้ให้บริการทั้งหมดของโครงการ 205 คน / วัน

องค์ประกอบของโครงการ

ส่วนงานวิจัย 864 ตร.ม.

ส่วนคลังข้อมูล 376 ตร.ม.

ส่วนนิทรรศการ 1,150 ตร.ม.

ส่วนศูนย์การเรียนรู้ 452 ตร.ม.

ส่วนอบรม สัมมนา และจัดการแสดง 1,152 ตร.ม.

ส่วนสำนักงาน 730 ตร.ม.

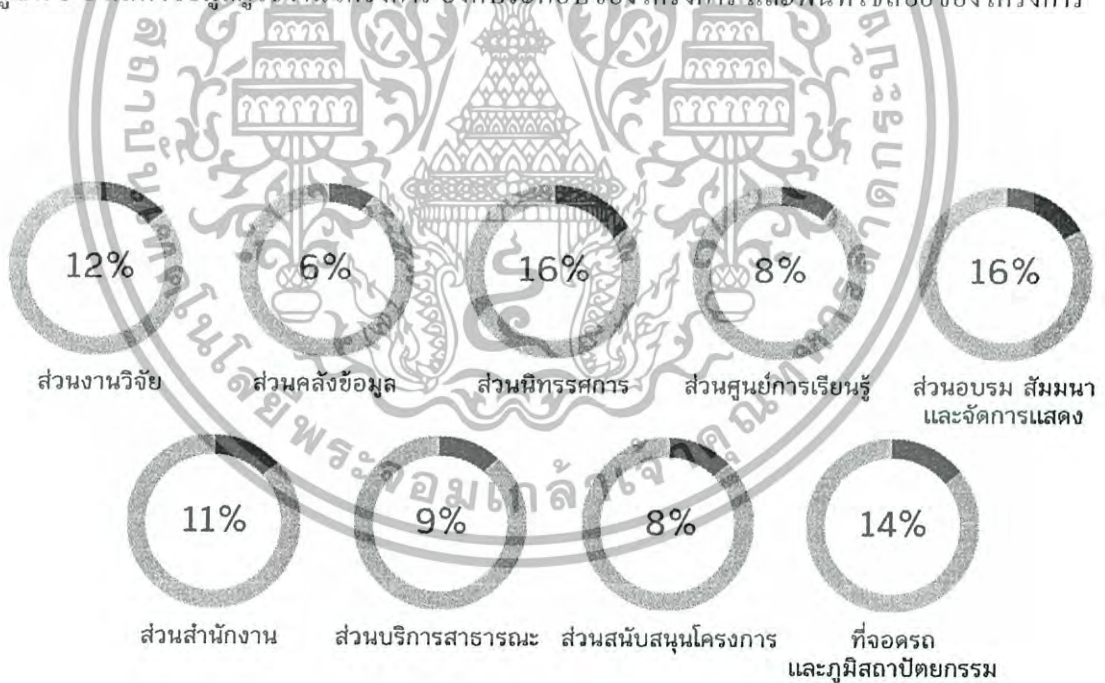
ส่วนบริการสาธารณะ 670 ตร.ม.

ส่วนสนับสนุนโครงการ 512 ตร.ม.

ส่วนที่จอดรถและภูมิสถาปัตยกรรม 1,268 ตร.ม.

รวมพื้นที่ใช้สอย 7,204 ตร.ม.

รูปที่ 8-1 แสดงข้อมูลผู้ใช้งาน โครงการ องค์ประกอบของโครงการและพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

รูปที่ 8-2 แสดงข้อมูลสัดส่วนของพื้นที่ใช้สอยภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.2 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

ที่ตั้งโครงการ

ลักษณะกายภาพ
ที่ตั้งโครงการมีลักษณะรูปร่างและสี ลักษณะทิศทางถนนทางหลวงหมายเลข 3414 หรือ ถนนพหลโยธินสาย 5 ภายในที่ตั้งที่ดินเดิมกระจายทั่วที่ดิน ด้านหลังและด้านข้างของที่ดินมีอาณาเขตติดกับที่นาข้างเคียง

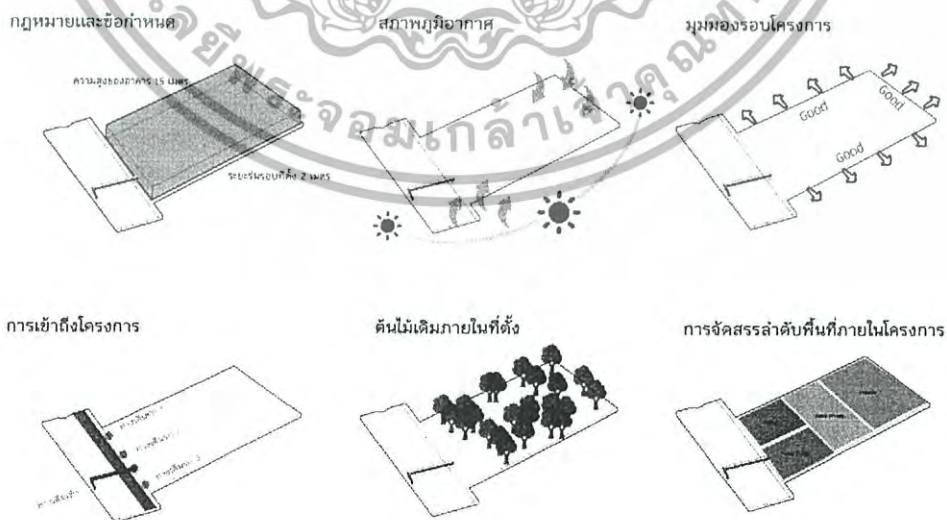
ขนาดที่ดิน
20,847 ตารางเมตร หรือประมาณ 13 ไร่

บริษัทโดยรอบที่ตั้งโครงการ

ที่ตั้งที่ 1	สถานศึกษา	1. มจร. รัตนโกสินทร์ วิทยาเขตศาลายา
		2. สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
		3. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช คณาจายา
ที่ตั้งที่ 2	สำนักงาน	สำนักงานชุมชน กรุงเทพมหานคร
ที่ตั้งที่ 3	พื้นที่สีเหลือง	บริเวณพื้นที่เขตวัดกัลยาณมิตร

รูปที่ 8-3 แสดงข้อมูลและมุมมองต่างๆของที่ตั้งโครงการ

การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

รูปที่ 8-4 แสดงข้อมูลการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนักผู้จัดทำเห็นว่าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.3 แนวความคิดในการออกแบบ

แนวความคิดในการออกแบบ

รามายณะ ————— อูษาคเนย์

มรดกวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ร่วม แห่งอูษาคเนย์

รามายณะ ————— การเดินทางของพระรามเปรียบเสมือนการเรียนรู้ในหนึ่งช่วงชีวิต ผ่านบริบทการรับรู้ต่างๆ ทั้งการเรียนรู้ในรูปแบบและนอกรูปแบบ

“การเชื่อมโยงธรรมชาติกับการเรียนรู้”

อูษาคเนย์ ————— ดมกลิ่นดรามายณะ สร้างการรับรู้ของมนุษย์ในแต่ละภูมิภาค สร้างความเหมือน ความต่าง เกิดวัฒนธรรมร่วมกัน

การปรากฏตัวของรามายณะ ตามทิวสถานในอูษาคเนย์ สร้างการรับรู้ที่สำคัญต่อวัฒนธรรม

การเชื่อมโยงธรรมชาติกับการเรียนรู้

ศาลาน

การเชื่อมโยงสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับรามายณะในอูษาคเนย์

สร้างบริบทการเรียนรู้ของรามายณะ

รูปที่ 8-5 แสดงข้อมูลแนวความคิดในการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

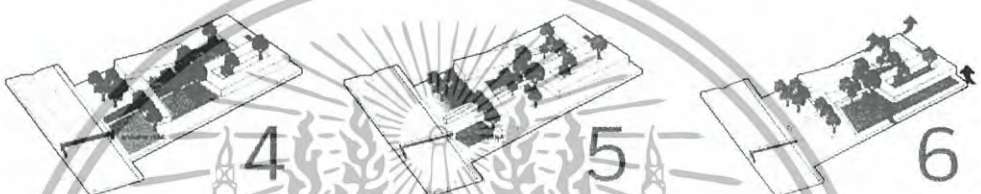
8.4 การพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรม

จากการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ ได้กำหนดผังดินไว้เดิม มาซ้อนทับกับ Zoning เพื่อที่จะจัดวางตำแหน่งอาคาร และสร้างแนวถนนที่ดิน เป็นแกนอ้างอิงเพื่อวางอาคาร

จัดวางอาคารตามพื้นที่การใช้งานต่างๆ ในรูปแบบของการปิดล้อมพื้นที่ เพื่อแบ่งพื้นที่สีเขียวออกเป็น 2 ส่วน และยังเป็นการรักษาต้นไม้เดิมภายในที่ตั้งโครงการ

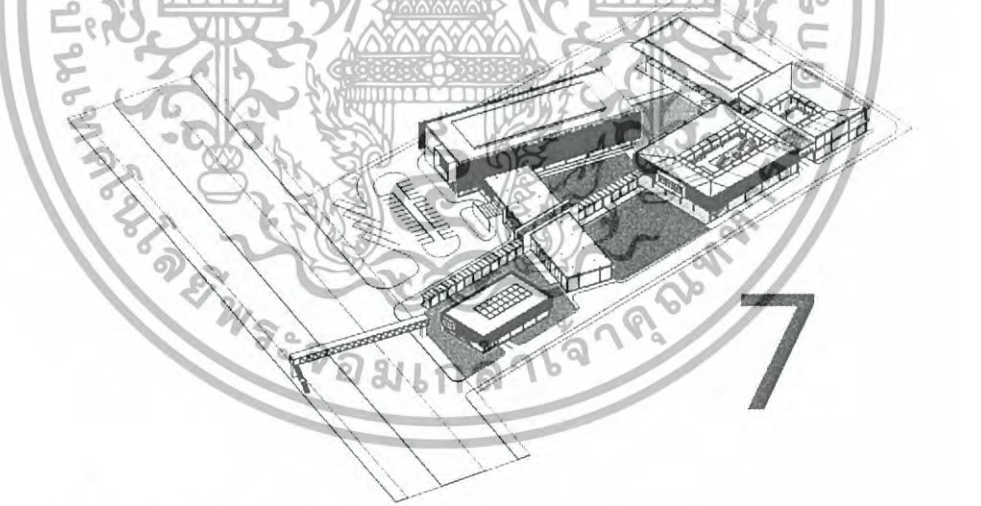
แยกอาคารในลักษณะ L เป็น 2 ส่วน คือส่วนแยกแอร์ และส่วนงานวิจัย เพื่อสร้างพื้นที่ปิดล้อม และสะดวกในการระดับของการใช้งาน และมีรักษาต้นไม้เดิมได้มากขึ้น

ปิดกั้นอาคารด้านหน้าด้วยแนวถนนหินชนวนโครงการ เพื่อสร้างอาคารเป็นส่วนคือให้กับสวนต้นไม้ และเปิดมุมมองของอาคาร รวมถึงสร้างแนวสวนทางคนเดินจากด้านหน้าโครงการนี้ ก็เชื่อมต่อที่สะพานอุโมงค์โครงการ และเป็นแนวที่ก่อให้เกิด ลานและต้นไม้สวนทางโครงการ

เชื่อมพื้นที่กับบริเวณที่เปิดสาธารณะประโยชน์ โดยการปิดล้อมพื้นที่สวนด้านหน้า เพื่อความสะดวกแก่การใช้งานจากภายนอก และจัดทำการเปิดพื้นที่ในส่วนนี้และก่อนใช้งานของระบบที่ ให้อากาศ แสงส่องได้สะดวก

ยกตัวอาคารในส่วนงานวิจัย และส่วนสำนักงาน ให้สูงขึ้น เพื่อเป็นการเชื่อมพื้นที่สีเขียวด้านข้าง และสร้างความปลอดภัยในส่วนของห้องวิจัยและคลังข้อมูล

- พื้นที่ลานด้านหน้าโครงการ สร้างการเชื่อมต่อกับบริบท
- พื้นที่ปิดล้อมด้านในโครงการ สำหรับใช้รองรับกิจกรรมที่เกิดขึ้นในโครงการ
- พื้นที่ปิดล้อมด้านในโครงการ ใช้เป็นที่สำหรับพักผ่อน ทำกิจกรรมต่างๆของบุคลากรในโครงการ
- ยกตัวอาคารส่วนงานวิจัยให้สูงขึ้น เพื่อเปิดทางให้เชื่อมต่อกับพื้นที่สีเขียวรอบข้างและสร้างความปลอดภัย
- เปลือกอาคาร ซ่อยกรองแสงแดดและสร้างความเป็นเอกลักษณ์

รูปที่ 8-6 แสดงข้อมูลการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.5 การสร้างเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม

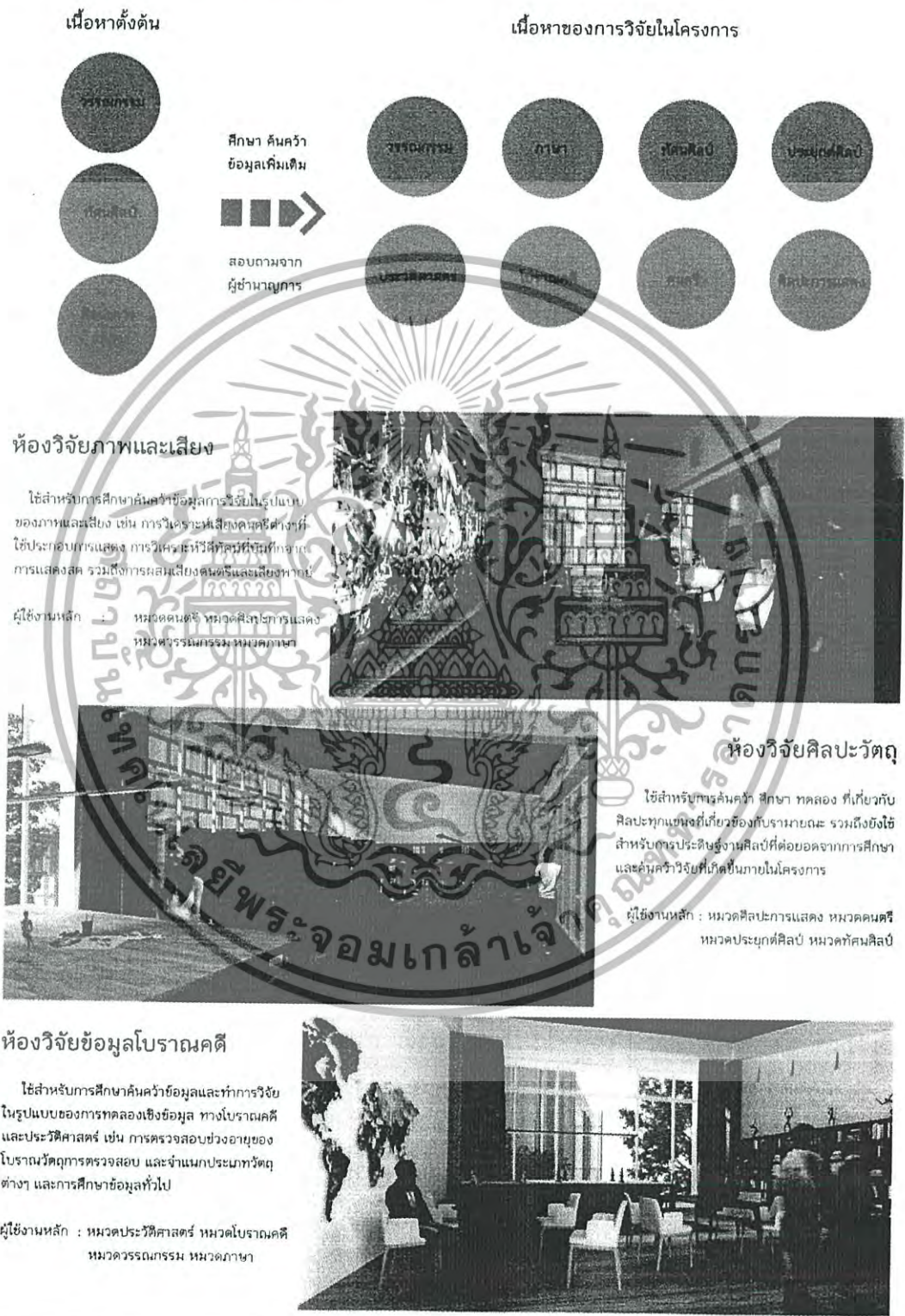
เนื่องจากโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ เป็นโครงการที่เกิดจากความร่วมมือกันของภูมิภาคเอเชียอุษาคเนย์ หรือ อาเซียน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำเอาเอกลักษณ์ของประเทศต่างๆ ในภูมิภาค มาประกอบในงานสถาปัตยกรรม โดยสรุปได้ดังนี้

รูปที่ 8-7 แสดงข้อมูลการสร้างเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.6 การจำแนกและออกแบบเนื้อหาการวิจัยภายในโครงการ

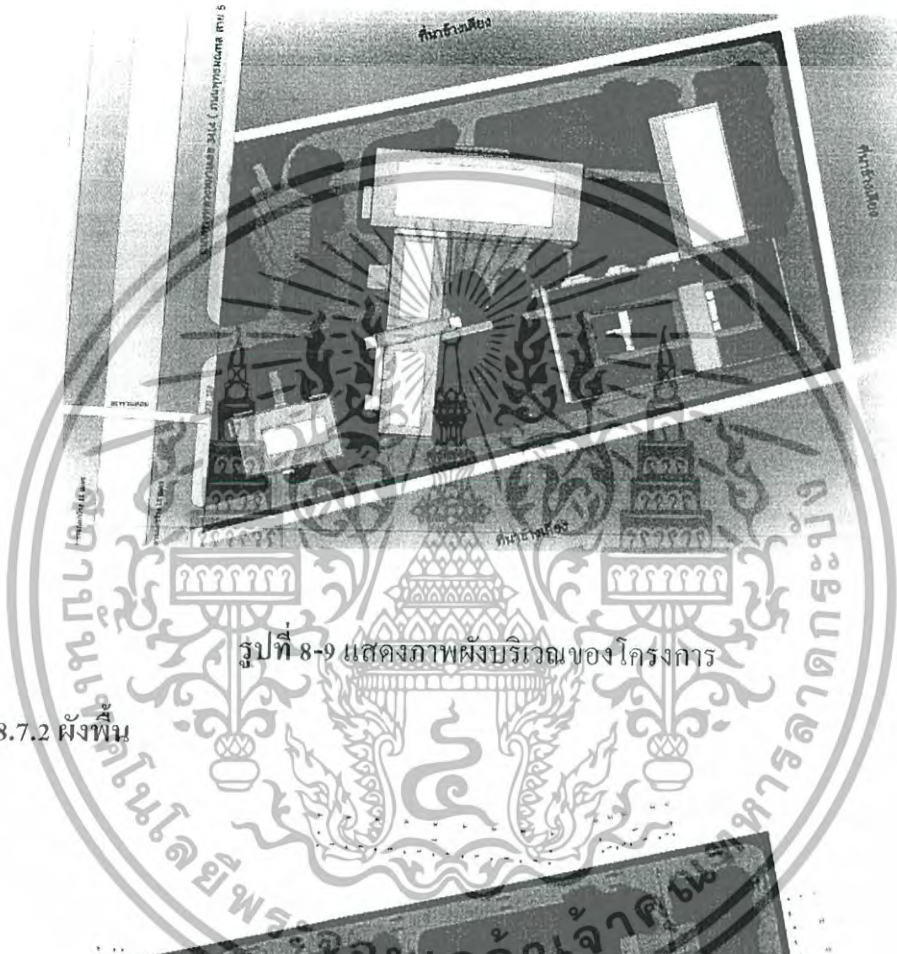

รูปที่ 8-8 แสดงข้อมูลการจำแนกและออกแบบเนื้อหาการวิจัยภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

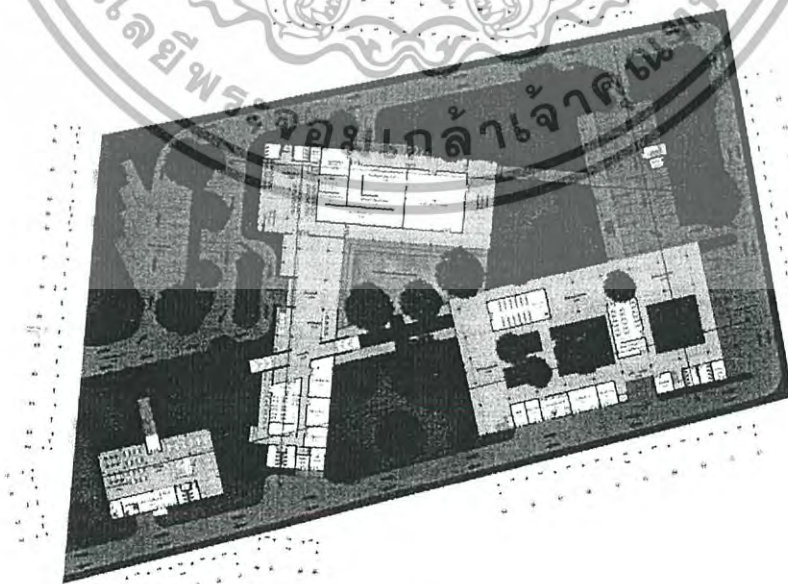
8.7 ผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรม

8.7.1 ผังบริเวณ

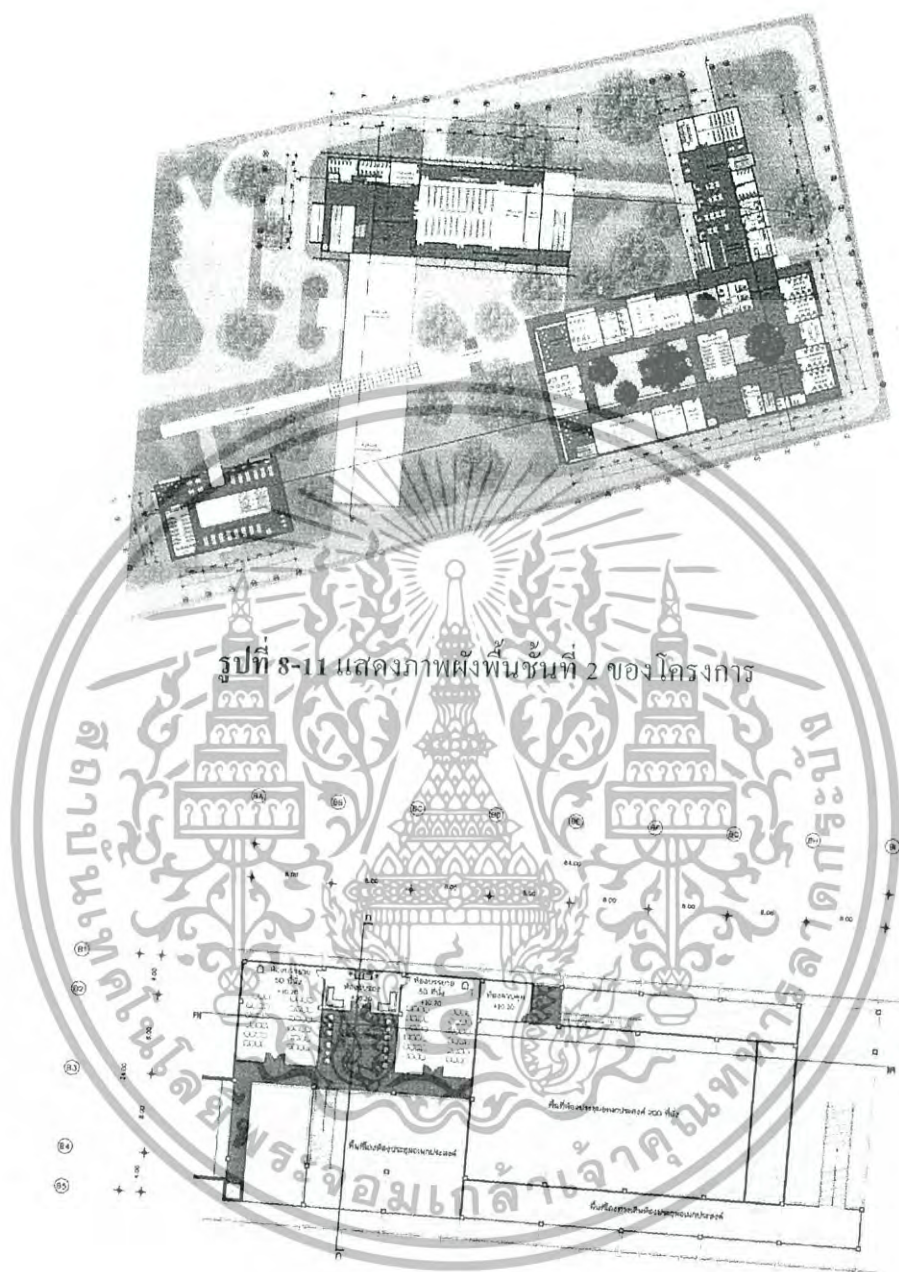
รูปที่ 8-9 แสดงภาพผังบริเวณของโครงการ

8.7.2 ผังพื้น

รูปที่ 8-10 แสดงภาพผังพื้นที่ชั้นที่ 1 ของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

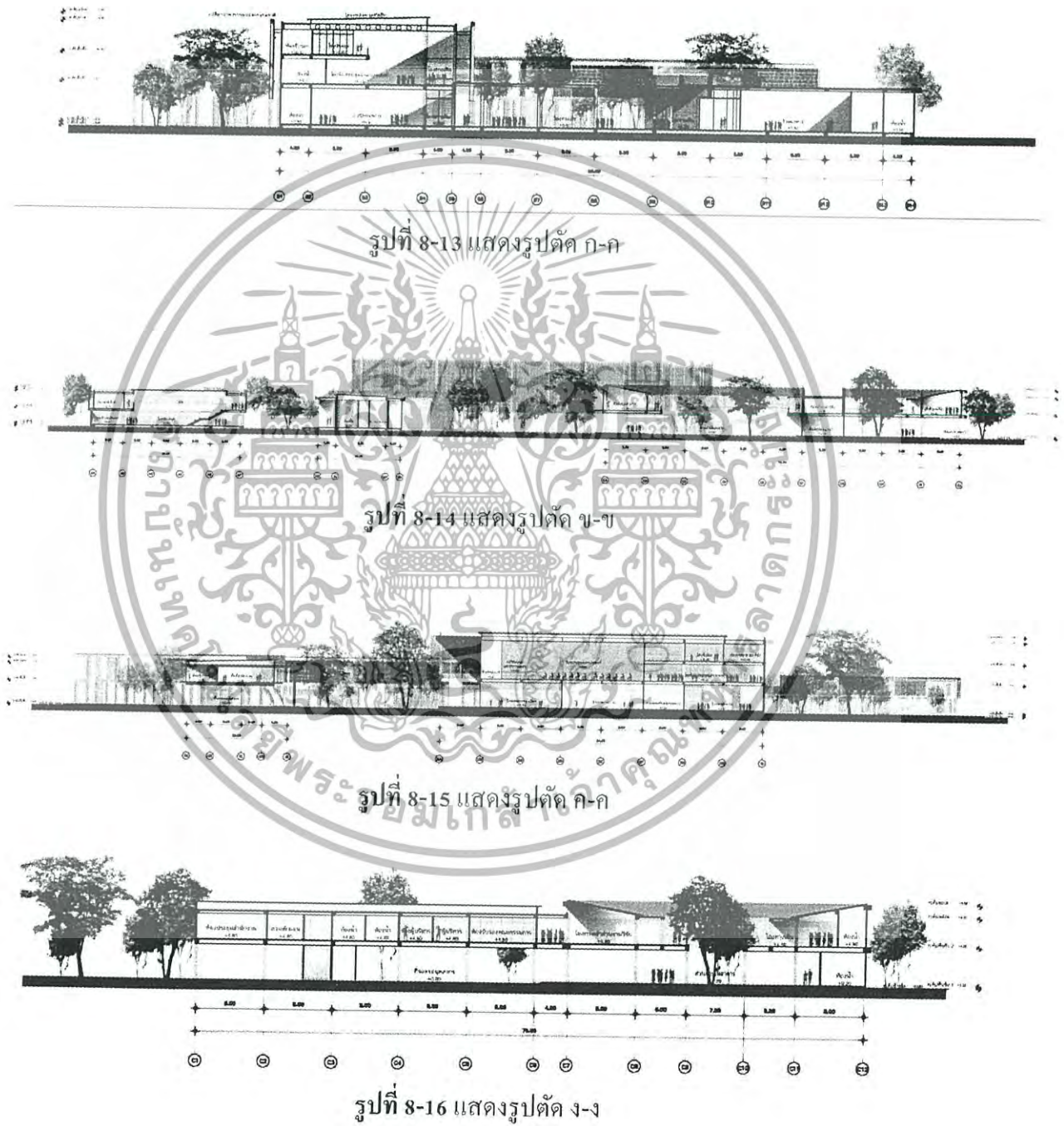

รูปที่ 8-11 แสดงภาพผังพื้นที่ 2 ของ โครงการ

รูปที่ 8-12 แสดงภาพผังพื้นที่ 3 ของ โครงการ

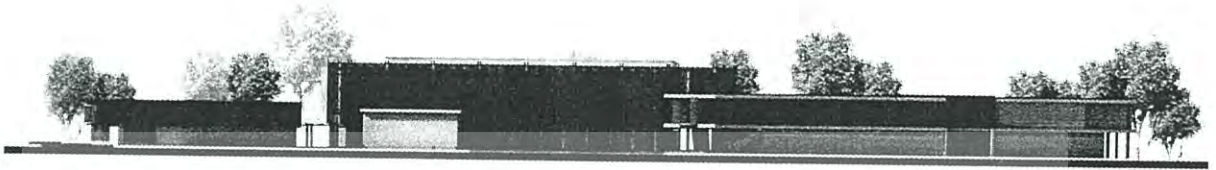
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.7.3 รูปตัดอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.7.4 รูปด้านอาคาร

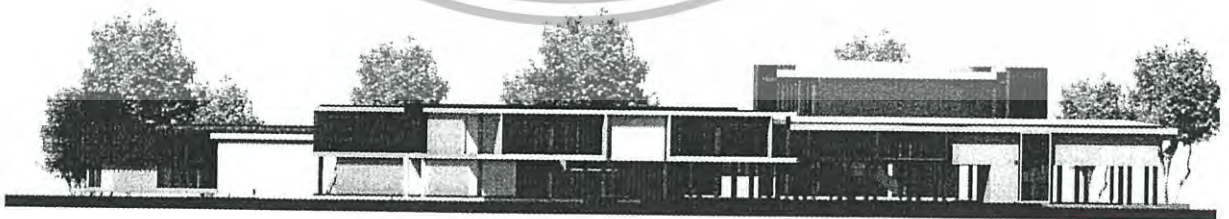
รูปที่ 8-17 แสดงรูปด้านรูปที่ 1

รูปที่ 8-18 แสดงรูปด้านรูปที่ 2

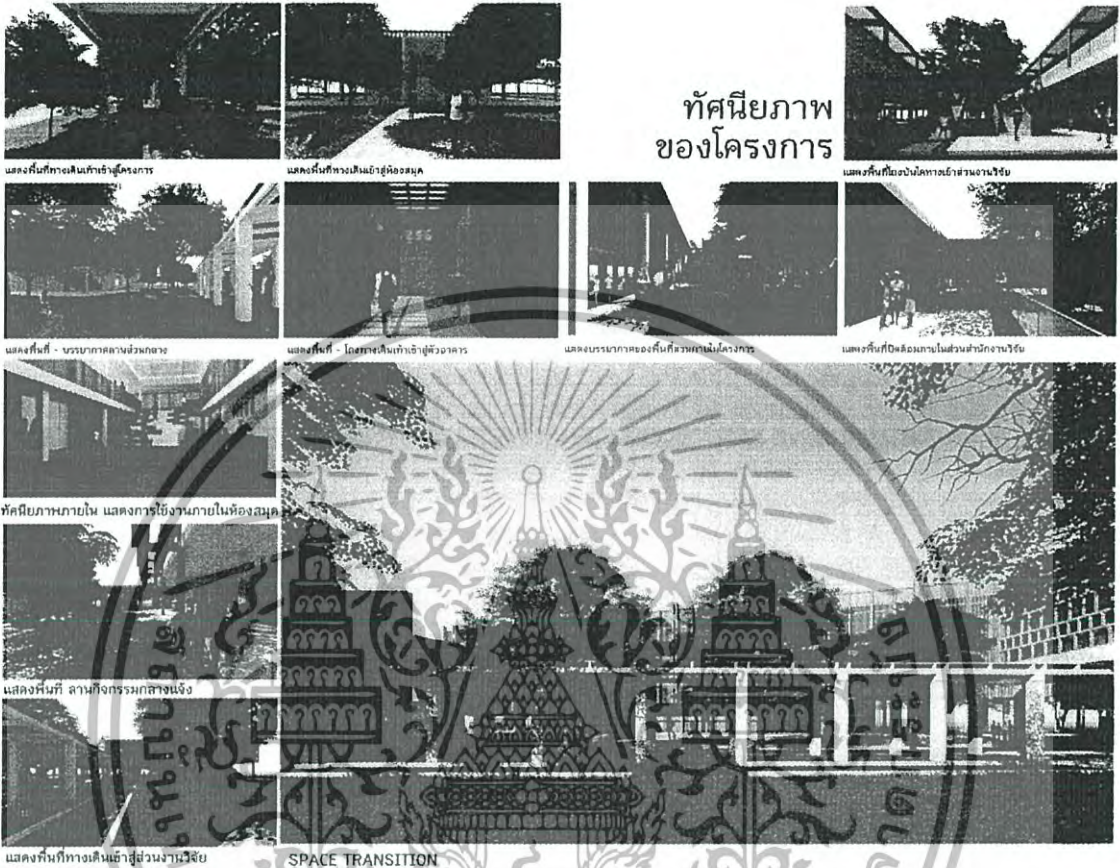
รูปที่ 8-19 แสดงรูปด้านรูปที่ 3

รูปที่ 8-20 แสดงรูปด้านรูปที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.7.5 ทัศนียภาพของโครงการ

รูปที่ 8-21 แสดงทัศนียภาพของโครงการ

ทัศนียภาพส่วนนิทรรศการ

ห้อง นิทรรศการ

ทัศนียภาพภายในนิทรรศการห้องจัดแสดงและดูแผนที่

รูปที่ 8-22 แสดงทัศนียภาพส่วนนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 8-25 แสดงแผนภาพงานระบบปรับอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

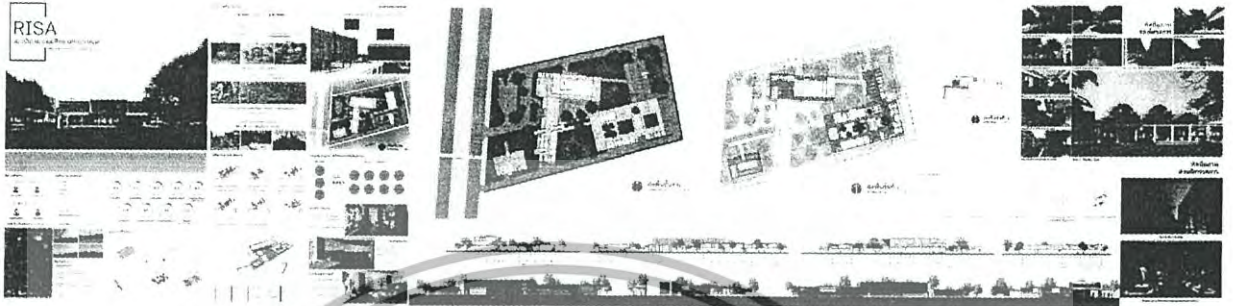

รูปที่ 8-27 แสดงแผนภาพงานระบบนำน้ำเสียและหมุนเวียนน้ำใช้ในโครงการ

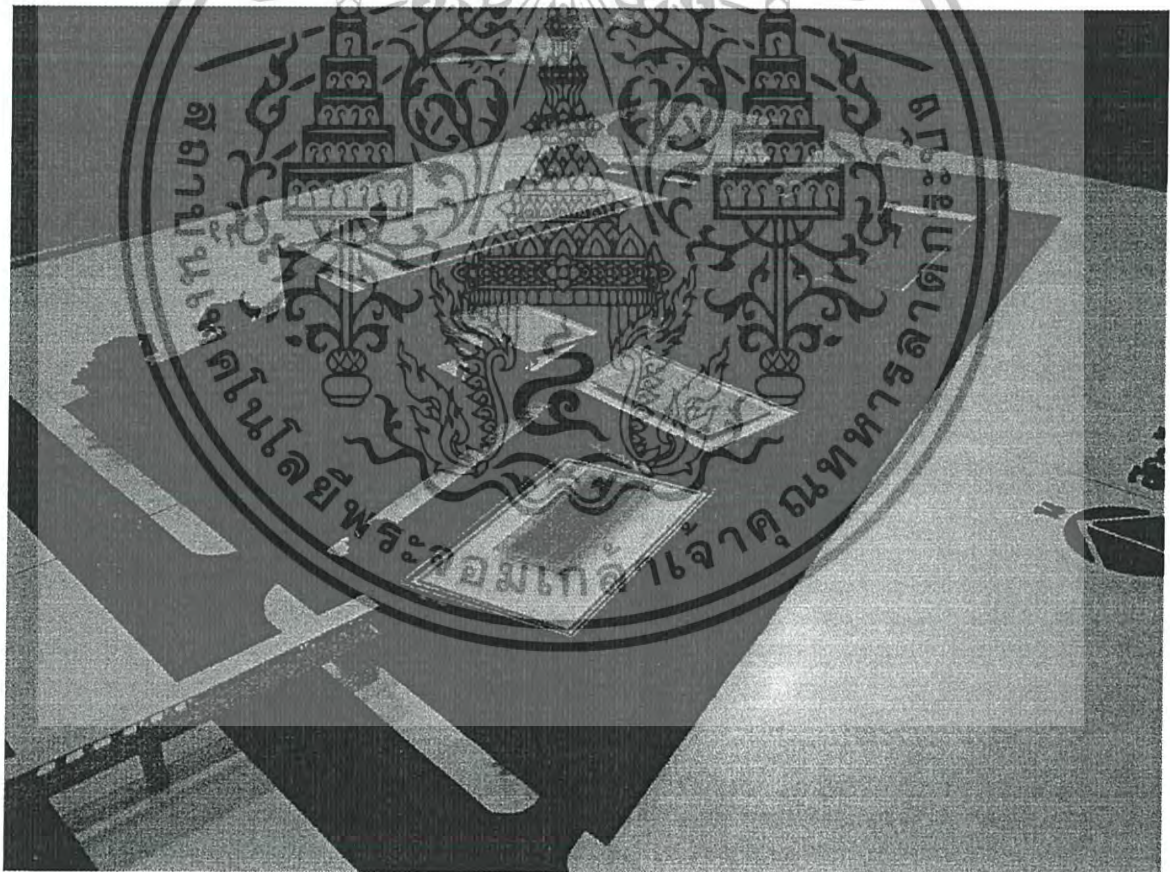
รูปที่ 8-28 แสดงแผนภาพงานเส้นทางการสัญจรต่างๆภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.9 การแสดงผลงานขั้นสุดท้าย

รูปที่ 8-29 แสดงภาพการนำเสนอผลงานขั้นสุดท้าย

รูปที่ 8-30 แสดงภาพหุ่นจำลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

1. ข้อมูลเอกสาร

กรมศิลปากร //(2553) // โขน อัจฉริยะลัทธิแห่งนาฏศิลป์ไทย // กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร

นงลักษณ์ สุวรรณกิจ //(2528) // งานจัดการทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด // กรุงเทพฯ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติร่วมสมัย //(2555) // หัวโขน สมบัติศิลป์ แผ่นดินไทย // กรุงเทพฯ : บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

วิไลวรรณ อยู่ทองจ้อย, “การศึกษาหารูปแบบการจัดการคลังวัตถุทางโบราณคดีพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2553)

เอกรัฐ พยัคติกุล, “การศึกษามรดกวัฒนธรรม อำเภอเขียงคาน ผู้พื้นที่การออกแบบศูนย์การเรียนรู้ทางวัฒนธรรม,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบตกแต่งภายใน ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน มหาวิทยาลัยศิลปากร 2555)

2. ข้อมูลอินเทอร์เน็ต

นาคยา บุปผามาศ, ‘รวมayneะ’ มหาภาพย่? เรื่องเล่า? นิยาย? [ออนไลน์], 14 สิงหาคม 2559
แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?newsid=951000083005>
วันที่เข้าถึง 11 ม.ค. 2559

แผนแม่บท ประชาคมอาเซียน แหล่งที่มา : <http://asean.bangkok.go.th/index/asean-connectivity>, วันที่เข้าถึง 8 ม.ค. 2559

ศูนย์ข่าว วช., ASEAN Plus Ramayana [ออนไลน์], 14 สิงหาคม 2559, แหล่งที่มา <http://www.finearts.go.th/promotion>, วันที่เข้าถึง 15 ม.ค. 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.

กฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

กฎหมายและเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ประกอบไปด้วยกฎหมายและข้อกำหนดรวมถึงมาตรฐานต่างๆหลายฉบับ ที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อารออกแบบ โครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ โดยกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
- กฎกระทรวงฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2517) ออกตามในพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. 2479
- กฎกระทรวงฉบับที่ 39 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
- กฎกระทรวงฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
- กฎกระทรวง กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้ทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. 2548
- กฎกระทรวง ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2556
- สมาคมท้องถิ่นสมุทรแห่งประเทศไทย มาตรฐานห้องสมุดเฉพาะ พ.ศ. 2553

1. ประเภทอาคารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ประเภทอาคารตามนิยามทางกฎหมายมีผลต่อการออกแบบเพื่อให้สอดคล้องกับโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุษาคเนย์ มีดังนี้

1.1 อาคารสาธารณะ

“อาคารสาธารณะ” หมายความว่า อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการชุมนุมคนได้โดยทั่วไป เพื่อกิจกรรมทางราชการ การเมือง การศึกษา การศาสนา การสังคม การนันทนาการ หรือการพาณิชยกรรม เช่น โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการออกแบบเพื่อการศึกษารายงานเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ในประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานบริการ ท่าอากาศยาน อุโมงค์ สะพาน อาคาร
จอดรถ สถานีรถ ท่าจอดเรือ โป๊ะจอดเรือ สุสาน ฌาปนสถาน ศาสนสถาน เป็นต้น

1.2 อาคารพิเศษ

“อาคารพิเศษ” หมายความว่า อาคารที่ต้องการมาตรฐานความมั่นคง
แข็งแรง และความปลอดภัยเป็นพิเศษ เช่น อาคารดังต่อไปนี้

(ก) โรงมหรสพ อิมเจอร์ หอประชุม หอสมุด หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์สถาน
หรือศาสนสถาน

(ข) อาคารหรือสิ่งที่สูงเกิน 15 เมตร หรือสะพานหรืออาคารหรือ
โครงหลังคาช่วงหนึ่งเกิน 10 เมตร หรือมีลักษณะ โครงสร้างที่อาจ
ก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อสาธารณชนได้

1.3 อาคารขนาดใหญ่

“อาคารขนาดใหญ่” หมายความว่า อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือ
ชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร หรืออาคารที่มีความสูงตั้งแต่
15.00 เมตรขึ้นไป และมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันเกิน
1,000 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 2,000 ตารางเมตร การวัดความสูงของอาคารให้วัด
จากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นคาบฟ้าสำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัด
จากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

1.4 สำนักงาน

“สำนักงาน” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้
เป็นสำนักงานหรือที่ทำการ

1.5 โรงมหรสพ

“โรงมหรสพ” หมายความว่า อาคารหรือส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็น
สถานที่สำหรับฉายภาพยนตร์ แสดงละคร แสดงดนตรี หรือการแสดงรื่นเริงอื่นใด
และมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดให้สาธารณชนเข้าชมการแสดงนั้นเป็นปกติธุระ โดย
จะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. องค์ประกอบอาคาร

องค์ประกอบอาคารที่เกี่ยวข้องกับโครงการสถาบันรามายณะศึกษาแห่งอุยาคเนย์ ที่มีเนื้อหาระบุในกฎหมายและข้อกำหนดต่างๆ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ช่องทางเดินในอาคาร

ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่าตามที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้อาคารอยู่อาศัยรวม หอพักอาศัย กฎหมายว่าด้วยหอพัก สำนักงาน อาคารสาธารณะ อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารพิเศษ มีขนาด 1.50 เมตร

2.2 บันไดของอาคาร

อาคารที่สูงตั้งแต่สี่ชั้นขึ้นไปและสูงไม่เกิน 23 เมตร หรืออาคารที่สูงสามชั้นและมีลาดพื้นหรือชั้นที่สามที่มีพื้นที่เกิน 16 ตารางเมตร นอกจากมีบันไดของอาคารตามปกติแล้ว ต้องมีบันไดหนีไฟที่ทำด้วยวัสดุทนไฟอย่างน้อยหนึ่งแห่ง และต้องมีทางเดินไปยังบันไดหนีไฟนั้นได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง

บันไดของอาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมของคนจำนวนมาก เช่น บันไดห้องประชุมหรือห้องบรรยายที่มีพื้นที่รวมตั้งแต่ 500 ตารางเมตรขึ้นไปหรือบันไดห้องรับประทานอาหารหรือสถานบริการที่มีพื้นที่รวมกันตั้งแต่ 1,000 ตารางเมตรขึ้นไปหรือบันไดของแต่ละชั้น ของอาคารนั้นที่มีพื้นที่รวมกันตั้งแต่ 2,000 ตารางเมตรขึ้นไป ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร อย่างน้อย 2 บันไดถ้ามีบันไดเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 3.00 เมตร

บันไดที่สูงเกิน 3 เมตร ต้องมีชานพักบันไดทุกช่วง 3 เมตร หรือน้อยกว่านั้น และชานพักบันไดต้องมีความกว้างและยาวไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได ระยะตั้งจากชั้นบันไดหรือชานพักบันไดถึงส่วนต่ำสุดของอาคารที่อยู่เหนือขึ้นไป ต้องสูงไม่น้อยกว่า 1.90 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ทางหนีไฟ

ทางหนีไฟเป็นหมวดสำคัญ โดยมีข้อกำหนดควบคุมการออกแบบซึ่งมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องดังนี้

3.1 บันไดหนีไฟ

อาคารที่สูงตั้งแต่สี่ชั้นขึ้นไปและสูงไม่เกิน 23 เมตร หรืออาคารที่สูงสามชั้นและมีลาดฟ้าเหนือชั้นที่สามที่มีพื้นที่เกิน 16 ตารางเมตร นอกจากมีบันไดของอาคารตามปกติแล้ว ต้องมีบันไดหนีไฟที่ทำด้วยวัสดุทนไฟอย่างน้อยหนึ่งแห่ง และต้องมีทางเดินไปยังบันไดหนีไฟนั้นได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง

ตำแหน่งที่ตั้งบันไดหนีไฟ ต้องมีระยะห่างระหว่างประตูห้องสุดท้ายด้านทางเดินที่เป็นทางขึ้นไม่เกิน 10 เมตร ระยะห่างระหว่างบันไดหนีไฟตามทางเดินต้องไม่เกิน 60 เมตร

3.2 ประตูหนีไฟ

ประตูหนีไฟต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร สูงไม่น้อยกว่า 1.90 เมตร และต้องทำเป็นบานเปิดชนิดผลักออกสู่ภายนอกเท่านั้น กับต้องติดอุปกรณ์ชนิดที่ยังคับให้บานประตูปิดได้เอง และต้องสามารถเปิดออกได้โดยสะดวกตลอดเวลา ประตูหรือทางออกสู่บันไดหนีไฟต้องไม่มีธรณีหรือขอบค้ำ

พื้นหน้าบันไดหนีไฟต้องกว้างไม่น้อยกว่าความกว้างของบันไดและอีกด้านหนึ่งกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

4. ที่ว่างภายนอกอาคาร

ห้องแถว ตึกแถว อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารสาธารณะ และอาคารอื่นซึ่งไม่ได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัยต้องมีที่ว่างไม่น้อยกว่า 10 ใน 100 ส่วน ของพื้นที่ชั้นใดชั้นหนึ่งที่สูงที่สุดของอาคาร แต่ถ้าอาคารดังกล่าวใช้เป็นที่อยู่อาศัยด้วยต้องมีที่ว่างตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. แนวอาคารและระยะร่น

5.1 ระยะร่น

การก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารหรือส่วนของอาคารจะต้องไม่ล้ำเข้าไปในที่สาธารณะ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณะนั้น

อาคารที่ก่อสร้างหรือตัดแปลงใกล้ถนนสาธารณะที่มีความกว้างน้อยกว่า 6 เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากกึ่งกลางถนนสาธารณะอย่างน้อย 3 เมตรอาคารที่สูงเกินสองชั้นหรือเกิน 8 เมตร ห้องแถว ตึกแถว บ้านแถว อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารสาธารณะ ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย หรือคลังสินค้า ที่ก่อสร้างหรือตัดแปลง ใกล้ถนนสาธารณะ

(1) ถ้าถนนสาธารณะนั้นมีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากกึ่งกลางถนนสาธารณะอย่างน้อย 6 เมตร

(2) ถ้าถนนสาธารณะนั้นมีความกว้างตั้งแต่ 10 เมตรขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20 เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากเขตถนนสาธารณะอย่างน้อย 1 ใน 10 ของความกว้างของถนนสาธารณะ

(3) ถ้าถนนสาธารณะนั้นมีความกว้างเกิน 20 เมตรขึ้นไป ให้ร่นแนวอาคารห่างจากเขตถนนสาธารณะอย่างน้อย 2 เมตร

5.2 ความสูงอาคาร

ความสูงของอาคารไม่ว่าจากจุดหนึ่งจุดใด ต้องไม่เกิน 2 เท่าของระยะรวบวัดจากจุดนั้นไปตั้งฉากกับแนวถนนด้านตรงข้ามของถนนสาธารณะที่อยู่ใกล้อาคารนั้นที่สุด

5.3 ผนังอาคาร

การก่อสร้างอาคารในที่ดินเจ้าของเดียวกัน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ผนังของอาคารด้านที่มี หน้าต่าง ประตู ช่องระบายอากาศ แอ็กสารนี้เป็นแอ็กสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า หรือช่องแสง หรือระเบียงของอาคารต้องมีระยะห่างจากผนังของอาคารไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของแอ็กสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อื่นด้านที่มีหน้าต่าง ประตู่ ช่องระบายอากาศหรือช่องแสงหรือระเบียง
ของอาคาร ดังต่อไปนี้

(ก) อาคารที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ผนังหรือระเบียง
ของอาคารต้องอยู่ห่างจากผนังหรือระเบียงของอาคารอื่นที่มี
ความสูงไม่เกิน 9 เมตร ไม่น้อยกว่า 4 เมตร

(ข) อาคารที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ผนังหรือระเบียง
ของอาคารต้องอยู่ห่างจากผนังหรือระเบียงของอาคารอื่นที่มี
ความสูงเกิน 9 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร ไม่น้อยกว่า 5 เมตร

(ค) อาคารที่มีความสูงเกิน 9 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร
ผนังหรือระเบียงของอาคารต้องอยู่ห่างจากผนังหรือระเบียงของ
อาคารอื่นที่มีความสูงเกิน 9 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร ไม่น้อยกว่า
6 เมตร

(2) ผนังของอาคารด้านที่เป็นผนังที่ติดมีระยะห่างจากผนังของ
อาคารอื่นด้านที่มีหน้าต่าง ประตู่ ช่องระบายอากาศหรือช่องแสง หรือ
ระเบียงของอาคาร ดังต่อไปนี้

(ก) อาคารที่มีความสูงไม่เกิน 15 เมตร ผนังของอาคาร
ต้องอยู่ห่างจากผนังหรือระเบียงของอาคารอื่นที่มีความสูงไม่เกิน
9 เมตร ไม่น้อยกว่า 2 เมตร

(ข) อาคารที่มีความสูงไม่เกิน 15 เมตร ผนังของอาคาร
ต้องอยู่ห่างจากผนังหรือระเบียงของอาคารอื่นที่มีความสูงเกิน 9
เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร ไม่น้อยกว่า 3 เมตร

(ค) อาคารที่มีความสูงเกิน 15 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร
ผนังของอาคารต้องอยู่ห่างจากผนังหรือระเบียงของอาคารอื่นที่มี
ความสูงไม่เกิน 9 เมตร ไม่น้อยกว่า 2.50 เมตร

(ง) อาคารที่มีความสูงเกิน 15 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร
ผนังของอาคารต้องอยู่ห่างจากผนังหรือระเบียงของอาคารอื่นที่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานที่อาคารศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ความสูงเกิน 9 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร ไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) ผนังของอาคารที่มีความสูงเกิน 15 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร ด้านที่เป็นผนังที่บต้องอยู่ห่างจากผนังของอาคารอื่นที่มีความสูงเกิน 15 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร ด้านที่เป็นผนังที่บไม่น้อยกว่า 1 เมตร

สำหรับอาคารที่มีลักษณะตาม (2) และ (3) ผนังของคาคฟ้าของอาคารด้านที่อยู่ใกล้กับอาคารอื่นให้ทำการก่อสร้างเป็นผนังที่บสูงจากพื้นคาคฟ้าไม่น้อยกว่า 1.80 เมตร

6. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพและชรา

ในปัจจุบันการออกแบบเพื่อทุกคน (Universal Design) นั้นเข้ามามีบทบาทในงานออกแบบสถาปัตยกรรมเป็นอย่างมาก ในการออกแบบโครงการจึงมีการคำนึงถึงโดยอ้างอิงจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยมีรายละเอียดดังนี้

อาคารประเภทและลักษณะดังต่อไปนี้ ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ในบริเวณที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไป

(1) โรงพยาบาล สถานพยาบาล ศูนย์บริการสาธารณสุข สถานีอนามัย อาคารที่ทำการของราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย สถานศึกษา หอสมุดและพิพิธภัณฑสถานของรัฐ สถานีขนส่งมวลชน เช่น ท่าอากาศยาน สถานีรถไฟ สถานีรถ ท่าเทียบเรือที่มีพื้นที่ส่วนใดของอาคารที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไปเกิน 300 ตารางเมตร

(2) สำนักงาน โรงแรม หอประชุม สนามกีฬา ศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้าประเภทต่าง ๆ ที่มีพื้นที่ส่วนใดของอาคารที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไปเกิน 2,000 ตารางเมตร

6.1 ทางลาดและลิฟต์

หากระดับพื้นภายในอาคาร หรือระดับพื้นภายในอาคารกับภายนอกอาคาร หรือระดับพื้นทางเดินภายนอกอาคารมีความต่างระดับกันเกิน 20 มิลลิเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้มีทางลาดหรือลิฟต์ระหว่างพื้นที่ต่างระดับกัน แต่ถ้ามีความต่างระดับกันไม่เกิน 20 มิลลิเมตร ต้องปาดมุมพื้นที่ส่วนที่ต่างระดับกันไม่เกิน 45 องศา

6.2 บันได

ต้องจัดให้มีบันไดสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้อย่างน้อย ชั้นละ 1 แห่ง โดยต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร
- (2) มีชนพักทุกระยะในแนวคืบไม่เกิน 2,000 มิลลิเมตร
- (3) มีราวบันไดทั้งสองข้าง
- (4) ลูกตั้งสูงไม่เกิน 150 มิลลิเมตร ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 280 มิลลิเมตร และมีขนาดสม่ำเสมอตลอดช่วงบันได ในกรณีที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันหรือมีลูกบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 20 มิลลิเมตร
- (5) พื้นผิวของบันไดต้องใช้วัสดุที่ไม่ลื่น
- (6) ลูกตั้งบันไดห้ามเปิดเป็นช่องโค้ง
- (7) มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคารที่คนพิการทางการมองเห็นและคนชราสามารถทราบความหมายได้ ตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นและทางลงของบันไดที่เชื่อมระหว่างชั้นของอาคาร

6.3 ที่จอดรถ

ต้องจัดให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราอย่างน้อย ตามอัตราส่วน ดังนี้

- (1) ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 10 คัน แต่ไม่เกิน 50 คัน ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราอย่างน้อย 1 คัน
- (2) ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 51 คัน แต่ไม่เกิน 100 คัน ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราอย่างน้อย 2 คัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 101 คัน ขึ้นไป ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชราอย่างน้อย 2 คัน และเพิ่มขึ้นอีก 1 คัน สำหรับทุก ๆ จำนวนรถ 100 คันที่เพิ่มขึ้น เศษของ 100 คัน ถ้าเกินกว่า 50 คัน ให้คิดเป็น 100 คัน

ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคารให้มากที่สุด มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอกัน และมีสัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และมีป้ายขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 2,000 มิลลิเมตร ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน

ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้างไม่น้อยกว่า 2,800 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 6,000 มิลลิเมตร และจัดให้มีที่ว่างข้างที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 1,000 มิลลิเมตร ตลอดความยาวของที่จอดรถ โดยที่ว่างดังกล่าวต้องมีลักษณะพื้นผิวเรียบและมีระดับเสมอกับที่จอดรถ

6.4 ห้องส้วม

ห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีลักษณะ

ดังต่อไปนี้

(1) มีพื้นที่ว่างภายในห้องส้วมเพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถหมุนตัวกลับได้ซึ่งมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

(2) ประตูของห้องที่ตั้งโถส้วมเป็นแบบบานเปิดออกสู่ภายนอก โดยต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา หรือเป็นแบบบานเลื่อน และมีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ที่ประตูด้านหน้าห้องส้วมลักษณะของประตูนอกจากที่กล่าวมาข้างต้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในหมวด ๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) พื้นห้องส้วมต้องมีระดับเสมอกับพื้นภายนอก ถ้าเป็นพื้นต่างระดับต้องมีลักษณะเป็นทางลาดตามหมวด 2 และวัสดุปูพื้นห้องส้วมต้องไม่ลื่น

(4) พื้นห้องส้วมต้องมีความลาดเอียงเพียงพอไปยังช่องระบายน้ำทิ้งเพื่อที่จะไม่ให้มีน้ำขังบนพื้น

(5) มีโถส้วมชนิดนั่งราบ สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 450 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 500 มิลลิเมตร มีพนักพิงหลังที่ให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราที่ไม่สามารถนั่งทรงตัวได้เองใช้พิงได้และที่ปล่อยน้ำเป็นชนิดกันโยก ปุ่มกดขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถใช้ได้อย่างสะดวก มีด้านข้างด้านหนึ่งของโถส้วมอยู่ชิดผนัง โดยมีระยะห่างวัดจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนังไม่น้อยกว่า 450 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 500 มิลลิเมตร ต้องมีราวจับที่ผนัง ส่วนด้านที่ไม่ชิดผนังให้มีที่ว่างมากพอให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราที่นั่งเก้าอี้ล้อสามารถเข้าไปใช้โถส้วมได้โดยสะดวก ในกรณีที่ด้านข้างของโถส้วมทั้งสองด้านอยู่ห่างจากผนังเกิน 500 มิลลิเมตร ต้องมีราวจับที่มีลักษณะตาม (๗)

(6) มีราวจับบริเวณด้านที่ชิดผนังเพื่อช่วยในการพยุงตัว เป็นราวจับในแนวนอนและแนวตั้ง โดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) ราวจับในแนวนอนมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า ๖๕๐ มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 700 มิลลิเมตร และให้ยื่นล้ำออกมาจากด้านหน้าโถส้วมอีกไม่น้อยกว่า 250 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 300 มิลลิเมตร

(ข) ราวจับในแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอนด้านหน้าโถส้วมมีความยาววัดจากปลายของราวจับในแนวนอนขึ้นไปอย่างน้อย ๖๐๐ มิลลิเมตร

ราวจับตาม (๖) (ก) และ (ข) อาจเป็นราวต่อเนื่องกันก็ได้

(7) ด้านข้างโถส้วมด้านที่ไม่ชิดผนังให้มีราวจับชิดผนังแบบพับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในแนวราบเมื่อออกนอกให้มีระบุชื่อผู้พิการหรือทุพพลภาพ คำไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และคนชราสามารถปลดล็อกได้ง่าย มีระยะห่างจากขอบของ โถส้วม ไม่น้อยกว่า 150 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 200 มิลลิเมตร และมีความยาวไม่น้อยกว่า 550 มิลลิเมตร

(8) นอกเหนือจากราวจับตาม (๖) และ (๗) ต้องมีราวจับเพื่อนำไปสู่สุขภัณฑ์อื่น ๆ ภายในห้องส้วม มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 800 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 900 มิลลิเมตร

(9) ติดตั้งระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้ที่อยู่ภายนอกแจ้งภัยแก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา และระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถแจ้งเหตุหรือเรียกหาผู้ช่วยในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินไว้ในห้องส้วม โดยมีปุ่มกดหรือปุ่มสัมผัสให้สัญญาณทำงานซึ่งติดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชราสามารถใช้งานได้สะดวก

6.5 โรงมหรสพ หอประชุม และโรงแรม

โรงมหรสพหรือหอประชุมต้องจัดให้มีพื้นที่เฉพาะสำหรับเก้าอี้ล้ออย่างน้อยหนึ่งที่นั่งทุก ๆ จำนวน 100 ที่นั่ง โดยพื้นที่เฉพาะนี้เป็นพื้นที่ราบขนาดความกว้างไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 1,400 มิลลิเมตร ต่อหนึ่งที่นั่งอยู่ในตำแหน่งที่เข้าออกได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. มาตรฐานห้องสมุดเฉพาะ

ห้องสมุดเฉพาะ หมายถึง ห้องสมุด ศูนย์เอกสาร ศูนย์บรรณสาร หรือเรียกชื่ออื่น ที่ให้บริการทรัพยากรสารนิเทศในกลุ่มวิชาเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่ง ห้องสมุดเฉพาะ แบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

- ห้องสมุดในหน่วยงานของรัฐ คือ ห้องสมุดกระทรวง กรม กอง
- ห้องสมุดรัฐวิสาหกิจ และ ห้องสมุดเอกชน
- ห้องสมุดสมาคม ชมรมวิชาชีพ และห้องสมุดมูลนิธิ
- ห้องสมุดธนาคารและสถาบันการเงิน
- ห้องสมุดสถาบันวิจัย
- ห้องสมุดคณะวิชาในมหาวิทยาลัย
- ห้องสมุดองค์กรระหว่างประเทศ และ สถาบันนานาชาติ
- ห้องสมุดเฉพาะอื่นๆ เช่น ห้องสมุดโรงเรียนคนตาบอด เป็นต้น

7.1 หน้าที่ความรับผิดชอบ

ห้องสมุดเฉพาะมีหน้าที่จัดหาเก็บรวบรวมและพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศที่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้จัดทำ สารนิเทศ ได้แก่ หนังสือ วารสาร รายงานวิจัย รายงานการประชุมทางวิชาการ เอกสาร สิ่งพิมพ์ วัสดุย่อส่วน ดนตรี บัตรเขียน โสตทัศนวัสดุ ตลอดจนทรัพยากรสารนิเทศอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในสาขาวิชาเฉพาะ และในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

ห้องสมุดเฉพาะจึงเป็นแหล่งให้บริการที่ต้องมีบุคลากรซึ่งมีความชำนาญพิเศษเป็นที่ปรึกษา และมีบรรณารักษ์ นักเอกสารสนเทศหรือ นักวิชาการ ที่มีความเข้าใจในสาขาวิชาอย่างลึกซึ้งเพียงพอเพื่อให้บริการ ได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และต้องการ ทรัพยากรสารนิเทศเฉพาะสาขาวิชา ห้องสมุดเฉพาะควรจัดทำรายงานสรุปภาระกิจและกิจกรรมประจำปี เสนอต่อหน่วยงานเจ้าสังกัด และเผยแพร่ต่อสมาชิก และผู้ใช้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.2 ทรัพยากรสารสนเทศ

7.2.1 ห้องสมุดเฉพาะต้องจัดหา จัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ รวบรวมและพัฒนาฐานข้อมูลเฉพาะสาขาวิชาที่เป็นประโยชน์และทันต่อความก้าวหน้าทางวิทยาการ ให้เพียงพอผู้ใช้บริการ เพื่อการศึกษาค้นคว้าสาขาวิชาเฉพาะ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน และตรงตามความต้องการของหน่วยงาน

ห้องสมุดเฉพาะควรมีเกณฑ์การเพิ่มทรัพยากรห้องสมุดให้เหมาะสม โดยควรมีทรัพยากรสารสนเทศในสาขาวิชาเฉพาะและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของทรัพยากรสารสนเทศทั้งหมดที่มีอยู่ในประเภทต่างๆ ดังนี้

- หนังสือวิชาการและหนังสืออ้างอิง รายงานการวิจัย และรายงานการประชุมทางวิชาการในสาขาวิชาเฉพาะที่เกี่ยวข้อง
- วารสาร และ สิ่งพิมพ์ต่อเนื่องในสาขาวิชาเฉพาะและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
- ฐานข้อมูลเฉพาะสาขาวิชา สื่อสารสนเทศอื่น และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

7.2.2 ห้องสมุดเฉพาะต้องจัดหาและจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่องค์กรหรือหน่วยงานต้นสังกัดจัดทำขึ้นให้ครบถ้วน

7.2.3 ห้องสมุดเฉพาะต้องบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพทันต่อการพัฒนาทางวิชาชีพ

7.2.4 ห้องสมุดเฉพาะต้องใช้หลักเกณฑ์มาตรฐานสากลในการจัดทรัพยากรสารสนเทศ อาทิ การวิเคราะห์หมวดหมู่ การทำรายการบรรณานุกรม การทำบรรณานุกรม และงานเทคนิคอื่นๆ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3 อาคาร สถานที่ และครุภัณฑ์

7.3.1 ห้องสมุดเฉพาะ ควรเป็นอาคารเอกเทศหรือเป็นส่วนหนึ่งของอาคาร ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่สะดวกแก่การให้บริการ และต้องคำนึงถึงความสะดวกในการเข้าถึงของผู้ใช้บริการที่เป็นผู้ด้อยโอกาส

7.3.2 ห้องสมุดเฉพาะ ควรมีพื้นที่เพียงพอสำหรับจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ การบริการผู้ใช้และการปฏิบัติงานของบุคลากร ดังนี้

- พื้นที่จัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ ควรมีพื้นที่เพียงพอสำหรับจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ สื่อทัศนวัสดุ ได้อย่างมีระเบียบ

- พื้นที่บริการผู้ใช้ ควรมีเพียงพอสำหรับการบริการการอ่าน การบริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อทัศนวัสดุ การบริการสืบค้นข้อมูล การบริการยืม - คืน การบริการถ่ายสำเนาเอกสาร เป็นต้น

- พื้นที่สำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากร ควรมีเพียงพอสำหรับการจัดวางโต๊ะ เก้าอี้ ที่ทำงานของเจ้าหน้าที่ การประชุม การซ่อมแซมบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ การจัดเก็บสัมภาระ เป็นต้น

7.3.3 ห้องสมุดเฉพาะ ควรมีแสงสว่าง ระบบระบายอากาศ ระบบเสียง ระบบควบคุมความชื้น ระบบรักษาความปลอดภัย และระบบป้องกันภัยที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน

7.3.4 ห้องสมุดเฉพาะ ควรมีครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานและการบริการอย่างเพียงพอ และจัดหาเพิ่มให้เหมาะสมกับจำนวนทรัพยากรสารสนเทศ ผู้ใช้บริการ และบุคลากรที่เพิ่มขึ้น ครุภัณฑ์ที่ใช้ควรมีลักษณะและขนาดมาตรฐานตามที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยกำหนดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้